ΘΡΗΝΟΘΡΙΑΜΒΟΣ.

Sive

Liber *JOB* Græco carmine redditus

Per J. D. *Cantabrigiensem*, *S. T. B.*

Editio altera, multis in locis ab Autore recognita & emendata.

Cui adduntur in fine tres Psalmi.

S. Hieron. Epist. ad Paulinum.

Job exemplar patientiæ, quæ non mysteria suo sermone complectitur? prosâ incipit, versu labitur, &c.

CANTABRIGIÆ,
Apud THOMAM BUCK celeberrimæ Academiæ Typographum. 1653.

Veneunt ibidem per Guilielmum Graves, *Bibliopolam.*

PAtientiam JOBI audivimus, & finem Domini vidimus: TRIUMPHUM *ſcilicet in ævum duraturum. Hoc igitur doctiſſimi autoris carmen quo utrunq; proſequitur, digniſsimum cenſemus quod in lucem eruditorum hominum, & typis expreſſum, & amicorum elogiis laudatum prodeat.*

Tho. Comber, *Procan.*
Samuel Ward.
Tho. Bainbrigg.
Rich. Sterne.

TRINITY COLLEGE LIBRARY CAMBRIDGE

C

ILLUSTRISSIMO
ET
HONORATISSIMO DOM.
D. HENRICO,

Comiti *Hollandiæ*, Baroni *Kensingtoniæ*.
Academiæ *Cantabrigiensis* Cancellario,
aureæ Periscelidis Equiti, &
Regiæ Majestati a consiliis
secretioribus.

PAtere, Illustrissime Comes, ut sub patrocinio Tuo in lucem prodeat Jobus *pallio & metro* donatus. Qui olim *diei suo maledixit*, obstetricante jam favore Tuo amat nasci: nec eum flere pœnitet, cum in Honoris Tui sinum suas lacrymas fundat. Quanquam quid lacrymas, quid *elegos* loquor? siquidem sub nobilissimi *Heroïs* ductu militans *heroico pede* incedit, nec jam *threnos* agit, sed *triumphos*. Tantum est, Honoratissime Domine. Quem Academia nostra vigilantissimum Cancellarium, quem Musæ omnes Mæcenatem optimum item vniversa denique literatorum gens fautorem integerrimum jactat & admiratur, eundem hujus quantulicunque operis patronum subisse implorat

Honori tuo humillimè devotus,

JACOBUS DUPORT.

¶ 2

LECTORI.

ALiquot jam anni effluxerunt, humaniſſime Lector, ex quo tria quatuórve poſtrema Jobi capita Græco carmine vertenda ſuſcepi; idq; tantùm ſpeciminis gratiâ, nihil minùs in animo habens quàm integram libri metaphraſin poetico filo pertexere. Memini autem me tunc temporis, partim ſtyli majeſtate ſublimitatéq; captum, (quis autem cothurnus cum divina hac grandiloquentia comparari poſſit?) partim naturalis philoſophiæ dulcedine delinitum, (& quis Ariſtoteles cum hac hiſtoria animalium conferri auſit?) exinde primùm occaſionem ſumpſiſſe transferendi extremam hujus libri partem, quæ in meteoris animalibúsque depingendis ferè tota conſumitur. Poſtquam verò ad res ſacras animum appuli, tum demum non in cortice verborum hæſi, ſed ad ſenſûs medullam penetravi, & ab * Hagar ad Saram, ab ancillis ad Penelopen, à Rhetorica & Philoſophia ad Theologiam oculos converti. Etenim præter phraſeωs elegantiam etiam materiæ ſublimitatem, præter eloquentiæ flumina (dicam? an grandiloquentiæ fulmina?) etiam abyſſos Spiritûs, & divinitatis fulgur, denique præter arcana naturæ etiam ſacroſancta religionis myſteria, quibus iſte liber utraq; (quod aiunt) paginâ mirificè refertus eſt, demirari cœpi. Exinde magìs magísque me libido inceſſit, ut quod antea ſtudium in aliqua hujus libri particula impenderam, idem in toto collocarem. Cùm enim aptiſſimus mihi viſus eſt, utpote dramaticus cùm ſit & inter metricos ſcripturæ libros ſemper habitus; tum etiam ob inſignem uſum & præſtantiam digniſſimus, in quo exprimendo poeticæ meæ facultatis (quæ, ſiqua ſit, ſentio quàm ſit exigua) nervos intenderem. Fuerunt ante me, qui in hoc pulvere deſudârunt, & vel Evangelium vel Pſalmos Græcis conſtrinxerunt pedibus; Apol-

* Clem. Alex. ſtrom. 1

linarius, & Nonnus; Deus bone, quanti viri! quorum egò nè corrigiam calcei. Egóne nihili homuncio ut cum illis heroibus me conferendum putem? Tantum absum ab ea arrogantia, quantum illi à candore qui ità de me suspicantur. Satis mihi supérq; fuerit eorum premere vestigia, licèt non passibus æquis. Equidem non inficior me ab ineunte jam ætate poeseos, præsertim Homericæ, fuisse studiosum. Quare si quid in ea profecerim; volui id totum, quantulumcunq; sit, humillimè ad aram Dei deponere, & si vel duo minuta lucratus fuerim, in ararium ejus conjicere: volui etiam leviora studia, lanam meam caprinam tabernaculo offerre: volui sacrificare Isaacum meum, etiam juvenilia & ludicra (sic enim * Philo [* Lib. de Abrahamo] ἀλληγορεῖ) Deo consecrare. Hoc animo fretus metaphrasin hanc primùm aggressus sum, & demum ad umbilicum perduxi; sperans fore, ut levidensis hæc opella nostra aliquod saltem apud eruditos punctum ferat; utpote φιλολόγοις non insuavis, θεολόγοις non inutilis, φιλομύθοις non injucunda, φιλοθέοις non infructuosa. Integros sæpe versus (ut jam de operis ratione aliquid dicam) ex poetarum rege transtuli; imò nec ullam ferè vocem libenter adhibui, quam in Homero non inveni: Adeóq; me non pudet istius sive imitationis, sive allusionis, ut nihil magis quàm centonem in hoc argumento scripsisse cuperem. Pro materiæ ratione vel laxavi stylum vel contraxi: & cùm alibi adeò, ubi res finit, fusior sum, ut παραφράζειν videar potiùs quàm μεταφράζειν, tum verò maximè in ζωγραφίᾳ illa ad finem libri, quæ primam hujus metaphrasi ansam dedit; præsertim ubi de Equo, Elephante, & Balæna agitur, paulo liberiori pede excurri, nec tamen (utì spero) ὥσπερ τὰ ἐσκεμμένα. Anglicanam nostram versionem ad amussim secutus sum: in qua tamen si difficultas aliqua vel obscuritas occurrebat, & occurrebat sæpenumerò) consului tum Græcam interpretationem Septuagintà seniorum, tum maximè Hebraicam veritatem; à qua nè aberrarem, (& equidem spero me à genuino textûs scopo haud sæpe deflexisse) geminum sensum ἐφ' ὅπῳ conjunxi, textualem, & marginalem. Hebraismos rarò retinui; plerunq; Hellenismis commutavi. Postquam magnam libri partem absolvissem, venit mihi in manus metaphrasis doctissimi viri A. Aurelii, stylo eleganti & planè Virgiliano contexta, quâ quidem non inficior me mediocriter esse adjutum. Tantum verò abfuit, ut propterea pensi filum

in

*in medio abrumpercm, quaſi anticipationis quâdam larvâ deterritus, ut majori potiùs alacritate in incepto pergerem. Grata enim mihi videbatur amulatio, quâ Homerus & Virgilius, hic Latinorum, Græcorum ille, poetarum principes inter ſe certarent, uter ad res divinas aptiùs accommodari poſſet, uter meliùs diſcereꝛ χρισιανίζειν, uter * εἰς ἡμετέραν θείαν αὐλὴν* [* Euſtath. ἰλιάδ. ά.] *libentiùs migraret. Cedunt fateor, imò longè cedunt Ὁμηρόκεντρα hæc Virgiliana illis centonibus; at hoc παρωδῆσαι, non ποιῆσαι vitium eſſe contendo: nec enim ipſe Scaliger à me extorquebit, ut Maroni Mæonides herbam porrigat. Quanquam verò iis præſertim qui ἐν ὑποχρισιανίζειν didicere, uſui futurum ſit hoc quicquid eſt opuſculi, adjeci nihilominus Latinam interpretationem ad verbum, ſtylo ſanè rudi & impolito: quæ tamen ſi minùs Latinæ paraphraſeos loco eſſe poſſit, at aliquam ſaltem lucem ad illuſtrationem libri ſatìs in ſe obſcuri etiam Græcè neſcientibus allatura ſit. Habes, candide Lector, & conſilii mei pariter & operis rationem. Tu verò conatibus noſtris fave, & hanc opellam æqui bonique conſule.*

Emendanda & mutanda.

Cap. 7. v. 5. deleat in marg. [6.] in direct. pro Κερκίδος leg. Τηκεῖ'. C. 8. v. 17. pro ἄεγρ- l. ἀεαρ-. C. 15. v. 23. pro παρεσάωναι l. μὴν. C. 16. v. 2. pro Η l. Ἡ. C. 18. v. 20. poſt ὄεώντο, deleatur, & v. 19. incipiat ab Οὐδὲ π- in direct. C. 19. v. 10. pro Λίην l. χλιχῶ. Et v. 22. pro ἄχ' l. ἄχ ſine apoſtropho, & ſic ſi fortè alibi. C. 21. v. 19. pro δ' l. δὲ. C. 22. v. 17. poſt ἀναχώρει del. , . C. 34. v. 9. pro αὶ l. Καὶ C. 39. v. 24. pro λῦαια l. λύαια. C. 40. v. 2. poſt Θεῷ del. , .

Perrò autem quia in illis verbis c. 1. v. 21. [Dominus dedit, & Dominus abſtulit benedictum ſit nomen Domini] *Sacroſtam Trinitatem occultè licèt & obſcurè ſubindicari opinantur Interpretes, noluit Autor vel minimum illius myſterii veſtigium in verſione ſuâ obliterari. Ideóq; poſt δεύτερας* imò *τείτας φορτίδας pro duobus illis verſibus* [Δῶκε Θεὸς ἠδ' ἀφεῖλε &c.] *hos ſubſtitutos cuperet.*

Ἦ ῥα Θεὸς μὲν δῶκε, Θεὸς δ' ἠδ' αὖτὸς ἀφεῖλεν·
Ὄνομα δ' αὖτε Θεοῖο διαμπερὲς αἰνετὸν ἔστω.

Certè Deus quidem dedit, Deus autem & ipſe abſtulit;
Nomen utiq; Dei perpetuò laudatum ſit.

In librum Job versibus Homerocentricis pulcherrimè concinnatum ab amicissimo & Græcæ linguæ peritissimo viro, J. Duport.

Senex Homere, perge; nè vestigiis
Diffide cæcis: Euge, nactus es ducem,
Quem non Apollo nec corona virginum
Sequi recusct: tutiore jam gradu,
Pióque socco, nuspiam offendes pedem.
At tu, poeta, quas mereris, accipe
Laudésque, laureásque, qui certamine
Felice carmen temperas Homericum
Vel entheæ Davidis æmulum lyræ.
Ut æstuosi amarus humor æquoris
Lapsu silenti per meatus invios
Telluris imæ serpit, & salsuginem
Deponit arctis hæsitantem angustiis;
Emensus indè rcciprocantes tramites
Ebullit alti montis arduo jugo,
Lymphis amœnis læta findens pascua:
Sic pervetustæ gurgitem poeticæ
Tu stringis in repando, amabili sinu,
Tuíque puris ingenî canalibus
Omnem coercens ethnici gustum salis
Ripâ severiore cogis alveum,
Et dulcè percolata fundis flumina.
Facobe, macte: gratias tibi refert
Uterque, Jobus, & Poeta; carmine
Donatus ille, & iste sanctimoniâ.

Ὑποχάιτ. *Robertus Crichton,*
Orator Academiæ,
& Græcus Professor.

TE

TE * genus & proavi, Charitésque, novémq; sorores
Te, Duporte, canunt; téque immortalis Iobus,
Quem facit Argolicum Uræa de gente poetam
Vis sermone potens tua, flexanimique diſerto
Ore ſoni, & ſanctæ facundia plurima linguæ.
Ille bonus vates dormitans ſemper Homerus,
Hinc ſemper, per te didicit myſteria vulgo
Vera loqui, metuens recitare piacula plebi
Vaniloqua, aut ſacris dans exponenda Camœnis.
Nempe videns cæcum perducit Iobus Homerum
Ad caſtos Chriſti latices fontémque Sionis,
Eluat ut tabum infelix, & lumina tingat.

Abr. Wheelocus, *Arab. Prof. & Bibliothecar. Ac.*

* Nam avus illi, egregium Eccleſiæ lumen, *R. Coxus*, Epiſ. Elienſ. & pater, *Jo. Duport*, eximius vir, Græcarum inprimis & Hebr. literarum callentiſſimus, necnon Coll. Jeſu Præf. integerrimus.

Πηλείδεω τὸ πάλαι, καὶ Ἑκτορος ἀνδροφόνοιο
Ἀλκλεὲς ἠδὲ μέγεθος, Πειάμοιό τ' ἀἰζυρῆο
Κῆρας ἄειδε καλὰς κλυτὸς ἐξέπυστος Ὁμηρος.
Νυνὶ δ' ἥρωα γλυκερῆς μεγάθυμον ἀοιδῆς
Μοῦσά γε Μαιονίδα κλείει βαρύπολμον Ἰώβαν
Θεσπεσίῃ· δείλῳ ὅς ῥα φρεσὶν εἰδότος ἀλκλεὲ
Ἥρως ἀρχοῦλα συγδὸν Βεστολοιγὸν ἐνίκα,
Καίῥα πολλὰ παθὼν, ταλασίφρων ὥς ῥα Ὀδυσσεὺς
Ἰφθίμως ἀνέτλη τά τε κήδεα, ἠδέ τ' ὀϊζύ.

G. Blancks, *Coll. Caii & Conv. Soc.*

In Jobum, carmine Homerico à *J. D.* expreſſum.

QUis te, Calliope, & tuas ſorores
Pellexit Helicone de nivoſo,
Atque Auſitidis hoſpites arenæ,
Per tentoria fuſca Madianis,
Greges per ſitientis Iſmaelis,
Veri oracla Dei docet ſonare?

Sacris

Sacris ſcilicet entheus loquelis,
Idem Cecropio madens liquore,
Duportus, veteres novem ſorores
Secum ſqualida toſqua in Iſmaelis
Pergens ducere, Græciæ loquacis
Mendaces jubet ejerare nugas,
Et ſolatia de dolore triſti
Fobo fundere, dum pius ſevero
Indulget patientiam flagello.
Gaude, Mæonide: tibi negata
Donat lumina Fobus, & deaſtras
Oblitum veteres, jubet tueri
Unius jubar uſquè veritatis;
Et plenum Domini ſeverioris,
Sacro fundere nectar è Sione:
Ut primævi Orientis exul, indè
Pervadat pietas in Occidentem;
Et raram numeris tuis propinet
Extremis patientiam Britannis.

Herbertus Thorndike, *Coll. Sacr. & Indiv. Trin. Socius.*

Ad Jobum.

Scilicet Iliadem toleraſti, Fobe, malorum:
Qui tua fata canit, quis niſi Homerus erit?

Ad Poetam.

Cap. 29. 15. *Cæco lumen eram, claudo pes, dixit Fobus:*
Tu lucem Fobo das ſimul, atque pedes.

Henr. Hutton, *Coll. Jeſu Socius.*

Nil metuas æquis ab amicis, ſecula Fobi
Et planctus Græcis fundere docte modis:
Non ut vexeris cenſurâ, aſtamus amici,
Sed capias laudis præmia juſta tuæ.

At

At, ô poeta, quas tibi jam laureas,
Aut quas coronas nectimus? quæ præmia
Tanti laboris? quæve vota, quas preces
Pro vate fundimus pio? Nempe, ut tibi
Secunda Fobi ſors ſit, aut ſecundior;
Utrique par cataſtrophe: tandem, bona
(Nè plura dicam) duplicentur omnia.

H. Fern, *S. T. B. Coll. Trin. Socius.*

Οὐχ ἥμαρτεν Ἰωβος ἐᾶις ἐνὶ θλίψεσι φερόμενος,
Οὐδὲ σὺ ἥμαρτες τὴν μεταφερόμενος·
Οὐδέτερός γ' ἁμαρτωλός· σὺ δὲ πιστὸς Ἰώβῳ,
Ὡς ἐνὶ πᾶσι Θεῷ πιστὸς Ἰωβος ἔφυ.

R. Bulkeley, *Coll. D. Johan. Socius.*

Εἰς μεταφρασίν.

Αἰαντις τόδ' ἄγαλμα πέλει, ἠΰς τε, μέγας τε·
Ἠΰς Δέσποτος, ἠὲ μάλα, μικρὸς ἐών.
Φιλόσοφος, ῥήτωρ, ποιητὴς, θεολόγος, Ἑλλὼν,
Φιλολόγος, κήρυξ, ἐν χριστικοῖσι κανὼν·
Παντοίης ἀρετῆσι κεκασμένος· ὄφρα νέεσσιν,
Ὡς φαίης ἑτέρων ἐγκέφαλον πλέον ἰσχεῖν.
Εὐτρέπελος παρὰ ταῦτα καὶ αἰσυμνητὴς ἄρ Ἰωβου
Ὡς εὖ κ' εὐτροχάλως ἔτραπεν. Εὖ δὲ τέτυκται.

In metaphraſin.

Librum vel ipſo tam poeticum natu
Helicone rurſus tingis, ut Fobi ſtrages
Numeroſa verſu duplicetur ſic Græco.
Nec indecori ac plumbei pedes ſcenâ
Divinitatis ambulant cothurnatâ;
Superbientes ambiunt ſacrum munus,
Et in hac Homerus pagina cœlum ſpirat,

Et

Et Achille ſpreto, cum viro duplici, laudat
Quem tantus ordo cladium ſenſit juſtum.
Duporte, fide; Zoilum time nullum,
Criticósve, tu ſuperſtes: aſt olim mundo
Nomen relinques, quod tuebitur librum.

Jo. Sherman, *A. M. Coll. Trin. Socius*

Εἰς Ἰώβ μεταφρασὴν, τὸν φίλον μᾶ
χὴ Μυσῶν ἄειδον.

Ἐγ μάλ' ἔειπε φίλως δειλὲς παρακλήτορας ἦ)
Οἰκ]ερὸς Ἰωβος ἔὲς· σὺς, φίλε, πῶς ἢ χαλεῖς;
Εὖ μάλα χὴ ἡμᾶς δειλὲς καλέσαιο ποιητὰς,
Εἰ μὴ συγκρίνῃς σὸν μέλος ἡμετέρῃς.
Ἀλλ' ἔτω φάμβος μεγάλως ἥμαρτεν Ἰωβος,
Ἦμαρ ἐν ᾧ γλυκίμλιν μήποτε φέγγος ἔχοι.
Ἴσον ἁμαρτήσεις, εἰ ὄρᾶν φάος ἠελίοιο
Κωλύσῃς ταύτῳ, ὦ Ἰάκωβε, βίβλον.

Jo. Booth, *S. T. B. C. C. C. Socius.*

In Metaphraſin Jobi verſibus plurimùm ὁμηροκέντρωσι, *S. K.* carmen poſthumum.

Quis novus hic, cujus pietas, patientia Jobum
Agnoſcunt, vox, & vultus, Homere, tuus?
Quis nuper Seraphim tetigit ſummi ora poetæ,
Aut docuit veri dicere verba Dei?
Ars tua, chare Jacobe, tua eſt induſtria, gentis
Thuribula impuræ quæ facit eſſe ſacra.

Seth. Ketlewell, *Coll. Trin. nuper Socius.*

Amico ſuo chariſſimo *J. D.* hanc ejus Græcam, eámq; Homericam Jobi verſionem gratulatur.

Quem priùs horruimus merſum caligine librum,
Nunc juvat aſſiduâ ſollicitare manu.

Nectar

Nectar & ambrosiam spirat, tenebrisque fugatis
Candidus electro lucidiore nitet.
Non nunc Hebræa prærupta silentia linguæ,
Non interponit sphinx inopina moras.
Seu stant Hebræi, puro cum gurgite, fontes;
Sive fluunt, venâ liberiore fluunt.
Miratur sese linguarum Græcia matri
Auxiliatrices supposuisse manus:
Miratur Jobus reserata ænigmata; mendax
Mæonides, veram se didicisse fidem:
Hic sanctæ gaudet mysteria fundere linguæ;
Alter Cecropio carmina tincta favo.
Felix interpres! Judæus & Ethnicus ore
Et didicere tuo, & dedidicere loqui.

Ed. Hyde, *A. M. Coll. Trin. Socius.*

Postera sors Jobi longè auctior; undique amici
Dona ferunt, offers munus & ipse tuum:
Quæ dederant illi, periere; numismata, gemmæ;
At tuus æternùm Θλωθελαμος erit.

Thom. Lant, *S. T. B. Coll. Jesu Socius.*

Pieris & Pietas libro sociantur in uno:
Quàm grande est, vatem! quàm magis, esse pi-
Qui modò pronus humi jacuit, jam currit Iobus;
Dæmona queis fugiat, nunc habet (ecce!) pedes.
Qui flevit prorsò, versò canit ore; fluítque
Divite jam venâ, qui modò pauper erat.
Quàm similes sibi sunt Musa, & Patientia; Homeri,
Et Jobi! quid non illa, vel illa potest?

Cœlestes radios ut cernere posset Homerus,
Decrant Iobi lumina;
At pedibus Græcis ut currere posset Iobus,
Decrant Homeri carmina.

Ecce

Ecce pedes alter jam commodat, alter ocellos;
Opémque præbent mutuam.

Guil. Clotterbook, *A. M. Coll. Trin.*

Prosopopœia Jobi.

SUperba Mausolea me non opprimunt,
Nec marmorum effigiata moles posteris
Imaginis nostræ refert artificium.
Sed me virûm per ora præpeti vehit
Pennâ, Deo dictante qui scripsit, scatens
Ægyptiorum gentiúmque dotibus
Linguísque, pulsu constitutus numinis,
Orbis, meique fidus actuarius.
Arcana cujus puncta, non capacia
Pedum per aures molliter cadentium,
Si delicati transeant, ut abdita, &
Legenda solùm litteratis tincis;
En prodeo, Graiæque suppellectilis
Dives, potensque nobilis facundiæ;
Rhodii senis socco levi elegantior,
Et cui cothurnati locum dant Attici,
Fascésque (vix jam carior suâ nuce)
Submittit Ilias. Bonis hoc defuit
Reduplicatis, tersus eloquentiâ
Dolor ut levaret se suâ. Tragœdiæ
Meæ superstès jam triumpho seriò,
Et usquè sic dolere lubens gaudeo.
——Quin tu, piæ
Poeta venæ, macte, felix ingeni:
Duint tibi Dii pro tuis laboribus
Jobi triumphantis, precor, dupla omnia.

Ed. Rainbow, *S. T. B. Coll. Magd. Socius.*

Ὁ τλήτ' Ἰωβος ἔχει κόπρῳ πεπαλαγμένον ἕδος·
Οὐ ποθὸν ἂν τις ἴδοι, ὃ πόνον, ὃδε πόθον·
Ἀμφὶ δ' νῦν πλωθεὶς παμποίκιλον ἔσσε χαρᾶγμα,
Τὸν δ' ἓν δαίδαλλεν Μαονίδαο ῥαφίς.
Ὡδε γάρ οἱ (μέγα θαῦμ') ἐκ ἐν φρεσὶ μέμβλεθ' Ὁ-
Ἕκτορος ὃ μνήμην, ὅτ' Ἀχιλλῆος ἔχει· (δυστεὺς,
Ἱερὸ δ' μυηθεὶς τελεσπνθέα μέλπεν Ἰωβον,
Λησάμβιός τε θεῶν, νῦν ἕνα ἦσε θεόν.
Βλέπε ἴδε δ' ἔν φεφόωσθ', ὃ δείδιθι, θέσπις ἀοιδή·
Ὅς κέ σε μωμήσεται, Ζωΐλε ἄνομ' ἔχει.

Anton. Scatergood, A. M. T. C.

Jobus in adverſo dum ſqualet pulvere, amici
Inviſunt, nimio & ſtupent dolore;
Hunc tu Mæoniò dum pingis carmine, amici
Mirantur, nimio & ſtupent amore:
Attamen haud nimio; quin tota Academia neſcit
Te laudare ſatìs, ſatísve amare.

Ja. Leeck, S. T. B. Coll. S. Petri Socius.

Græca fides Romana jubet me carmina: quenquam
Poſt te ſcripturum Græca, Duporte, putas?
Poſt quem Mæonides ſileat redivivus, & ipſe
Plato, nec auderet Jupiter ipſe loqui.
*Quantus Jobini * ſcriptor fuit ille caballi!*
Quàm major tanti tu metaphraſta libri!
*Sic olim è cuneis Philadelphica turba * novenis*
Bis quater Uzæum condecorâre ducem.
Moyſe ſit Hebræus, te Græcus: fœdus utrunque;
Illius, antiquum; ſed tua lingua, novum.
*Jam ſi, * Panarì Pater inclyte, nomina Jobi*
Perdiderint titulos, quo reparentur, habent.
Tollantur lites de tempore: conſtat Homerum
A Jobo per te ſic didiciſſe loqui.

* Th. Vincentius. T. C. *depinxit* Equum *Jobi carmine epico.*
* LXXII. *Interpretes.*
* Epiphan. *Panar.*
יאבב
יובב

Quale

Quale opus, & quanti ſudoris! quanta poetæ
Gratia, cum ſancto ſic potuiſſe loqui!
Sic Deus & Vates; numeros ſuperaddit uterque,
Ut ſic bis Jobi poſtera fata beet.

Th. Riley, *Coll. Trin. Socius.*

Tu Mala ſic Jobi, bona tu ſic reddis Homeri,
Ilias hinc illinc ut videatur opus.
Tu Jobo ſuperaddis opes, tu carmen Homero;
Ditior ut calamo fiat uterq; tuo.
Livor, at hunc, moneo, nolito laceſſere Jobum:
Hic quoque, quo vincat dæmona, carmen habet.

Henr. Vintener. *Coll. Regal. Socius.*

Τρεῖς κἄρρεγι τῷ Ἰώβῳ ἔσαν Χαείτεσιν ἴσαι,
Κεζίη, Ἰεμιμή Ἰε, καὶ ὀπλοτάτη Κερεναππύκ·
Εἰ δέ τις ἐς τὸν βίβλον ἐὰς βαθέην ὀπωπάς,
Ἀμβροσίῳ λίζεαζ ἀοιδῷ ἔπαι ἐρᾶ ἐοι,
Οὐ τρεῖς εἰν ἐπέεσιν, ἢ ἐννέα, ἀλλά νυ Μοῦσας
Νηαίθμας ἂν ἴδοι, Χαείτων τ' ἀῤῥείσια φῦλα.

J. Coke, *Coll. Trin. Socius.*

Erat pergravis illa prolis olim
Gentilis Keturæ querela Jobi
Cladium medio gementis æſtu,
Se refrigerio, ſodaliúmque
Cœtu deſtitui. Querela noſtra
Hæc eſt atque eadem: relictus adſum
Et ſolus, querulus canorus adſum,
Reponi numero petens tuorum,
Cuſtos fœderis integer vetuſti.
Doctorum fore teſtium ſupremum
Longæ poſcimus annulum catenæ.

Joh. Pullen, *S. T. B. Coll. Magd. Socius.*

ΘΡΗΝΟΘΡΙ' ΑΜΒΟΣ,

ΚΕΦ. α'.

1
Ὤρη πς πολύολΘ ἔλω Ἀρᾴβων ἐνὶ γαίῃ,
Ἀυσῖτις τὸ πάλαι κεκλημένη, ἔνθαρ ἀρέρης.
Ἔνθα τις οἰκί' ἔναιεν ἀνὴρ, ἠΰς τε μέγας τε,
Τῷ δ' ἄρ' Ἰωβ Θ ἔλω κλυτὸν ὄνομα κ) ἐπίπυσον.
[a]Ος ἐπείαπτ' ἀίκλω, ἐπεὶ ὁι νόΘ ἦε θεοδὴς,
Ἐκ δ' ἔχαῦ ἔκλινε, κ) αἴσιμα πάντα φύλαξε.
2 Τέτυ κ) δέκα παῖδες ἐνὶ μεγάεσις γεγάασιν,
Ἑπτὰ μὲν υἷες ἔσαν, τρεῖς δ' ἠΰκομοι ἦ θύγατρες.
3 Μυρία ἦ κτῆνεα ἔχεν, ὑψιλόφης τε καμήλες,
[a]Αι τρισχίλιαι αὐτῷ ἐν ἄρεσι βεκολέοντο
Θήλειαι τοκάδες, κ) ἐπισχίλια μῆλα,
Ζεύγλά τ' αὖτε βοῶν πεντηκόσι' ἐυρυμετώπων,
Ἡδέ τ' ὄνες πεντηκοσίας, κ) πάμπαλα πολλά.
3' Ἦ γὰρ ὁι ζωὴ γ' ἦν ἄφετΘ· ἔ τινι τίωση
Ἀνδρῶν ἠρώων, ὅι τ' ὄλβιοι ἔσαν ἐόντες
Ἠελίᾳ φαεθονΘ ἐπ' ἀντολίησιν ἐναιον.
4 Τῶ δ' υἷες δαίνυντο κρέ' ἄφθιτα, κ) μέθυ ἡδύ·
ἩμάΘ χτ' ἀτίξιν ἐῷ ἐνὶ οἴκῳ ἕκασΘ
Δαίνυτο, κ) πρίασκε ἐπὶ δαῖτα κάλεσεν ἀδελφεάς.
[a]Ως ὁι μὲν ῥεῖα πάμπ' (ἐπιστανὸν γὰ ἔχεσκον)
Δμῳέχατ' ἀλλήλως, κ) ξείνισαν ἐν μεγάεσσι
Πίνοντες, κ) ἔδοντες, ἀμφεβόμωοι χτ' οἴκως.
5 Αὐλὰρ ὅτ' εἰλαπίνης μελιηδέΘ ἦμαθ' πάντα
Ἠὼς εὐπλόκαμΘ τέλεσεν, ὦρσε δ' ἕκαστον
ὧραι,
Αὐτίχ' ὁ πὺ ἐκάθαιρε πατὴρ δοινήτορας υἷας,
Πάντα χτ' μοῖραν, κ) ἅμ' ἠοῖ φαινομφήφιν
Ἱερά τε ῥέζεσκε, κ) ἐξαίτες ἑκατόμβας
Ἀθανάτῳ, ἤν πθ τις ὑφοβήη κ) ἁμάρτῃ,
Ἠὲ Θεὸν κακὰ εἶπῃ ἀγλωσσείησι νόοιο.
Ὅσα μὲν ὁι πέλε τέκνα, τόσ' ἔρδεκ' ἱερὰ κάλά.
[a]Ως ὅγ' ἔθων ἔρδεσκε διαμπερές· ὅιδε γὰ αὐτὸς

Ὁππόϊαι

Sive, Liber JOB Græco carmine redditus.

CAP. I.

REgio quædam opulenta erat Arabum in terra,
Ausitis olim appellata, solum uberrimum.
Ibi quidam habitabat vir, amplúsq; magnúsq;
Cui Jobus erat inclytum nomen & celebre:
Qui coluit justitiam, quippe illi mens erat pia,
A malo autem declinavit, & æqua omnia servavit.
Hujus insuper decem liberi in ædibus nati sunt;
Septem quidem filii erant, tres verò bene-comatæ filiæ.
Complurima autem pecora habuit, & elata colla-habentes (camelos,
Quæ ter mille ei in montibus pascebantur,
Fœminæ fœtæ, & septies-mille oves,
Juga item boum quingenta latas-frontes habentium,
Item asinas quingentas, & possessiones amplas.
Certè enim ei substantia erat ingens; nec cuiquam tanta
Virorum heroum, qui etiam locupletissimi existentes
Solis splendentis ad ortus habitant. (dulce:
Hujus autem filii epulabantur carnes multas, & vinum
Suo die & ordine sua in domo unusquisque
Epulabatur, & tres ad convivium vocabat sorores.
Sic hi quidem per totum diem (abundè enim habebant)
Compellârunt se-mutuò, & hospitio excepêrunt in ædibus,
Comiter bibentes, & edentes, alternis-vicibus singuli sua in
Postquam verò convivii dulcis dies omnes (domo.
Aurora pulchros-crines-habens compleverat, & circumvertebantur horæ,
Continuò purgavit pater convivas filios,
Singulos ritè, & simulac aurora illuxit,
Hostias sacrificavit, & eximia holocausta
Immortali, an fortè quis *filiorum* transgressus fuerit & peccâ-
Aut Deo maledixerit præ insolentia animi. (rit,
Quot ei erant liberi, tot obtulit sacrificia pulchra.
Ità hic pro more suo faciebat jugiter: novit enim ipse

Ὁππόσαι νέα ἀνδρὸς ὑπερβασίαι τελέθουσι.
Κρατερώτερος μὲν γάρ τε νόος, λεπτὴ δέ τε μῆτις
Ἐν πάντεσσ' ἔργοισι, μάλιστα δ' ἐν ὄρεϊ·
Οἶνος γάρ τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀείσας,
Καί τι ἔπος θρασύηκεν, ὅπερ τ' ἄῤῥητον ἄμεινον.
Ἦν δέ ποτ' ἦμαρ ὅτ' ἦλθον οἱ Ἄγγελοι ἄνλα Θεοῖο.
Παρ' δ' ἔσαν πατέει σφῶ ἀολλέες, ἐν δ' ἄρα τοῖσιν
Ἦλυθε καὶ Σαλαμᾶς, ὁλοὰ φρεσὶ μήδε' ὑφαίνων,
Σχέτλιος, ὀβριμοεργός, ὃς ἐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
Θυμολέων, βλοσυρῶς, τυκτὸν κακὸν ἀνθρώποισι.
Τὸν δ' ὡς ἴδ' ἐνόησε Πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Ὡς ἄρα μιν φώνησεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὦ Σαταναῖ, πόθεν εἶς; Ὁ δ' ἀμείβετο μισάνθρωπος,
Πολλὰ μάλα πλαγχθείς, ὀρί τε χθόνα πᾶσαν ὁδεύσας,
Πολλὰ πλανῶν, καὶ πολλὰ πλανώμενος εἰλήλυθα.
Τὸν δ' αὖτε προσέφη Πατὴρ, ἐρέεινε δὲ μῦθον,
Δαιμόνι', ἦ ποτ' Ἰωβον, ἐμὸν θεράποντα, νόησας;
Ὅς μοι φίλτατός ἐστι πάρ δέ μιν ἔξοχον ἄλλων,
Οὐδεὲ ὁμοῖος ἐπιχθονίων ἀνθρώπων·
Ὅς ῥα θεοσεβὴς ἔκλινε, καὶ ἄσπετα πάντα φύλαξε.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Δαίμων δολόμητις,
Φθισίπονος Σαταναῖς, ὀλοφώια δήνεα εἰδώς,
Ἦ ῥά νυ μάλ' καὶ προσέχεις σέβει Θεὸν ὅτος Ἰωβος;
Οὐ γὰρ ἐὸν ῥηϊδίως τ' ὄκιον εὐσκιον ἔρχος ἔθηκας
Παντα χόθεν, ὀρί τε κλῆσιν, ὀρί τ' ἀμφί τε κεῖνον;
Σῆσι φιλοφροσύνησιν εὐῤῥοέει τὰ ἃ ἔργα,
Ὅλος δ' οἱ πλοῦτός τε ἀέξεται ἠνὶ γαίῃ.
Ἀλλ' ἄγε νῦν, ὀλίζον ὄφρ' ἐπίψαυε κτεάτεσσι,
Καὶ τόδ' ἀμβροτέσσης μάλα σε λωβήσεται ἄντην
Κερτομέων, καὶ ἐς ὦπα ἰδὼν αἰχοῖσιν ἐνίψει.
Ὡς ἔφαθ' ὁ ψεύστης φρεσὶν ἐλομένῃσι πιθήσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Θεὸς ἀγκυλομήτης,
Νῦν, ἴδε, σῆς ἐπὶ χερσὶν ἐτέτυκται ὅσσά ὄφ' ἔχεν·
Ἀλλὰ μόνον γ' αὐτοῦ βαφέας χεῖρας ἀφέξεις.
Ὡς ἄρ ἔειπε Πατὴρ, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε.

Quales juvenis viri lapsus sunt.
Mobilior quidem animus, imbecille verò consilium
In omnibus rebus, præsertim verò convivii tempore:
Vinum enim impellit sapientem etiam valde cantare,
Et aliquod verbum emisit, quod non-dictum *sit* melius.
Erat autem aliquando dies, cùm venêrunt Angeli coram Deo,
Astiterúntq; Patri suo frequentes; inter ipsos vero
Venit etiam Satanas, pernicioſa in mente consilia agitans.
Audax, facinoroſus, qui non curabat scelera patrans,
Animum-leonis-habens, torvus; naturâ comparatum malum hominibus.
Illum quamprimum aspexit Pater hominúmq; deorúmq;,
(i. e. angelorum) (pellavit,
Sic utiq; eum allocutus est, verbúmq; dedit, & nomine com-
O Satana, unde venis? Respondit autem hominum-osor,
Postquam multùm admodum vagatus totam terram huc & illuc perambulavi,
Multúmq; *alios* erroribus-implicans, & multùm *ipse* erroribus-jactatus, adsum.
Illum rursus allocutus est Pater, interrogavítq; sermonem;
O infelix, nunquid Jobum meum servum considerâsti?
Qui mihi chariſſimus est amo autem eum præ aliis,
Quandoquidem ei nemo similis in humano genere;
Qui colit justitiam, quippe mens ei est pia,
A malo autem recedit, & æqua omnia servat.
Illi autem respondens dixit Dæmon astutus,
Hominum-perditor Satanas, viris-exitialia consilia sciens,
Num fruſtra & gratis colit Deum iste Jobus?
Annon circa domum ejus bene-umbroſam sepem posuisti
Undiquaq; circáq; possessiones, & circumcirca ipsum?
Tuâ benevolentiâ prosperè succedunt ejus res:
Facultates etiam ejus & divitiæ augentur sua in terra.
Verùm agè nunc, vel tantillùm tange ejus possessiones,
Et tum vaniloquus valde tibi maledicet propalam
Convitians, & coram intuens probroſis *verbis* insectabitur.
Sic dixit mendax, animo perdito obsecutus.
Cui vicissim respondens dixit Deus obliqua-consilia-agi-
Jam vide, tuis manibus permisi omnia quæ habet; (tans,
Duntaxat verò ab ipso graves manus abstinebis.
Sic dixit Pater, durum autem sermonem mandavit.

Βῆρ' ἴμυραι Σατανᾶς, κακὰ ᾗ φρεσὶ μήδετο ἔργα.
13 Ἕως γὰρ Ἰώβ παῖδες, ἅμ' υἷες θυγατέρες τε,
Πρεσβυτάτῃ σύμπαντες ἐνὶ μεγάροισιν ἀδελφεῇ
Δαίνυντ', ἀλλ' ἤ τι θυμὸς ἐδαΐετο δαιτὸς ἐΐσης·
14 Ἦμαρ τῷ λυγρός τις ὁ ἄγγελος ἦλθεν Ἰώβῳ,
Δάκρυα θερμὰ χέων, φάτο δ' ἀγγελίῃσι μελεγεινῇσι·
Ζεύγνυμένων τε βοῶν, καὶ ὄνων παρὰ βοσκομένοιιν,
15 Τὰς μὲν ἐφορμηθέντες ἀνηρείψαντο Σαβεῖοι,
Δῄλους δ' αὖ ἀρότῆρας ἀπέκταναν ὀξέϊ χαλκῷ·
Οἶος ἐγὼ λιπόμην, λυγρὸς δέ τις ἄγγελος ἦλθον.
16 Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε τ' ἄγγελος ἄλλος
Ἔσκε νέῃ σποδιῇσι, λέγων, ὅτι πᾶσα θαμιζὰς
Οὐρανόθεν καλιὰς ὀϊάς τε αὐτάς τε νομῆας
Πάγχυ μάλ' ἔκαφεν, δῆϊον μέγος ἀστεσπιτέων·
Οἶος ἐγὼ λιπόμην, λυγρὸς δέ τις ἄγγελος ἦλθον.
17 Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε τ' ἄλλος ἐπῆλθε,
Δάκρυ' ἀναφήσας, ὁλοφυρόμενός τ' ἔπος ὦδε,
Χαλδαῖοι τρισσὰς μὲν ἐκαρτύναντο φάλαγγας
Ῥίμφα δ' ἐπαΐξαντες ἀφαυρήσαντο καμήλους,
Δμῶας δ' αὖτε βοτῆρας ἀπέκταναν ὀξέϊ χαλκῷ·
Οἶος ἐγὼ λιπόμην, λυγρὸς δέ τις ἄγγελος ἦλθον.
18 Οὔπω πᾶν εἴρητο ἔπος, ὅτε δ' ἄγχι παρῆεν
Τέτρατος (αἰεὶ γάρ τε κακὸν κακῷ ἐσπεκτο·
Ὡς ὅτ' ἐπαντύτερά σφιν ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυνται
Πόντιε κύματα μακρὰ, πρὸ μέν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἔπ' ἄλλο)
Δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμὰ, ἔπος τ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν,
Ὤμοι ἀμύμων Ἰωβ δυσπρηξίῃς, ἦ μάλα λυγρῇς
Πάϊσται ἀγγελίῃς, ἣ μὴ ὄφελλε γενέσθαι.
Εἶως γὰρ τοὶ μὲν ἐΰζωνοί τε θυγατρες
Εἰατο πρεσβυτάτοιο ἐνὶ μεγάροισιν ἀδελφεῇ,
Σῖτα καὶ οἶνοιο τελαφπόμενοι φίλον ἦτορ·
19 Δὴ τότ' ὀπαστέρχουσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
Ἠλερεὲς μέγα δῶ πύκ' ἐρημώδην αἴξασα·
Τοῦ δ' ἁρμὰς καὶ πλάγια δόμησεν ἐς ἀνέμοιο
Πυθμενόθεν· τὸ δ' ἐπ' ἰτέῃς πέσε, τοὶ δ' ὀλέκοντο·
Οἶος ἐγὼ λιπόμην, λυγρὸς δέ τις ἄγγελος ἦλθον.
20 Ὡς φάτο. Τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα·
Ἴσατο δ' ὀιμώξας, καὶ πορφύρεον μέγα φᾶρος
Ῥῆξε περὶ στήθεσι, φίλῳ δ' ἀπεκείρατο χαίτῃ,
Κάππεσε δ' ἐν κονίῃσιν ἀποφύχετο ἐοικώς·

Δὶω

Perrexit ire Satanas, mala autem in animo meditabatur opera.
Dum enim Jobi liberi, filii pariter & filiæ,
Primogeniti ſimul omnes in ædibus fratris
Epulabantur, neq; animus egebat epulis æqualibus;
Die illo triſtis quidam nuncius venit ad Jobum
Lacrymas tepidas fundens, dixitq; nuncium luctuoſum:
Sub-jugo-arantibus bobus, & aſinis juxta paſcentibus,
Has quidem cum impetu irruentes abſtulerunt Sabei,
Servos *tuos* aratores interfecerunt acuto ferro:
Solus ego relictus ſum, triſtiſque tibi nuncius veni.
Nondum totus dictus erat ſermo, quando nuncius alius
Stetit in veſtibulo, dicens, quòd divinitus-accenſa flamma
Cœlitus delapſa, ovésque ipſósque paſtores
Penitùs exuſſit, infeſta vis fulguratoris:
Solus ego relictus ſum, triſtiſque tibi nuncius veni.
Nondum totus dictus erat ſermo, quando alius ſupervenit
Lacrymas cum ſuſpiriis effundens, lugénsq; ſermonem dixit,
Chaldæi tres ſanè inſtruxerunt turmas,
Violenter autem ingruentes abſtulerunt camelos,
Servos quinetiam paſtores interfecerunt acuto ferro:
Solus ego relictus ſum, triſtiſque tibi nuncius veni. (tit
Nondum totum dictum erat verbum, quando propè adſti-
Quartus (ſemper enim malum malo fulciebatur;
Sicut quando crebri ſibi invicem ſuperfuſi ſunt
Ponti fluctus longi, antè quidem alius, alius verò pòſt)
Lacrymas verò emiſit calidas, vocémque lugubrem edidit:
Heu inculpate Jobe nobiliſſime, certè valde luctuoſum
Audies nuncium, quod utinam non accidiſſet!
Dum enim tui filii & bene-cinctæ filiæ
Sedebant primogeniti in ædibus fratris,
Cibo & vino exhilarantes charum cor;
Jam tum ingruens pernicioſa venti procella
Excelſam magnam domum percuſſit ex eremo cum impetu
Ejus autem compages & latera diſcidit vis venti (ruens:
Funditus, eáq; ſuper adoleſcentes cecidit, iique perierunt:
Solus ego relictus ſum, triſtiſque tibi nuncius veni.
Sic dixit. Illum verò doloris nubes obtexit atra;
Stetit autem ejulans, & purpureum magnum pallium
Rupit circa pectora, ſuámque detondit cæſariem,
Cecidítque in pulverem expiranti ſimilis.

Διὶ δὲ μὲν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, ἁλερὴ δέ οἱ ἔρρετο φωνή.
Ὀψὲ δ' ἀναπνεύσας ἀδινῇ ἐξῆρχε χρόιο,
Καὶ ἅμ' ὀδυρόμενος, θεοσέπλορα μῦθον ἔειπεν.
21 Ὤ, μοι ἐγὼ δειλός· γυμνόν μέ τ' ἐγείνατο μήτηρ.
Ἦκ τ' ἄγαγε θεφόωσδε, κὴ ἠελίῳ ἴδον αὐγάς·
Τυμνός τ' ἐξαῦτις γαίης ὑπὸ γαστέρα δύσω.
Δῶκε Θεὸς, κὴ ἀφεῖλ', ἐπεί οἱ κράτος ὄζι μέγιστον·
Τῷ χ' ἑὸν εἰς αἰῶν' ὄνομα κλυτὸν ὑμνογεέσθω.
22 Ὡς ἔφατ' εὐσεβίῃσι, κὴ οὐχ ἡμάρτανε μύθων,
Οὐδὲ Θεὸν λώβυσε χαλιφρεσσιν νόοιο.

ΚΕΦ. β'.

1 Καὶ πάλιν ἤμαρ ἔλω ὅτ' ἐναντίον Ἀθανάτοιο
Πάντες ἅμ' Ἄγγελοι ἦλθον, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Καὶ Σατανᾶς ἅμα τῖσι, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων.
2 Τὸν δ' ἐρέεινε Πατὴρ, ἐλέλιξε δ' μακεδὸν ὄλυμπον·
Ὦ Σατανᾶ, πόθεν ἦλθες ἀμὴ χαρες πίπτε δέ σε χρεώ;
Τὸν δ' δολοφρονέων ἠμείβετο μισάνθρωπος,
Πολλὰ μάλα πλάγχθω, ὥς τε χθόνα πᾶσαν ὅδυσα,
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδον ἄστεα, κὴ νόον ἔγνων·
Νῶν δ' κὴ ἀθανάτων ἱερὸν σπολίεθρον ἱκάνω.
3 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ὀλύμπιος ἠθάδι φωνῇ,
Οὐδ' ὅπ πολλὰ κατ' ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἱκάνεις·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, κὴ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Δῆλον ἐμὸν τὸν Ἰωσον ἀμύμονα φῶτα νόησας;
Ὅς με μάλιστα τίει χαμαὶ ἐρχομένων ἀνθρώπων,
Ἀμπλακίῃσ' ἀλεείνει, ἰδ' ἐν ὀρεσὶν αἵματα ἤδη,
Ἧς δ' δικμοσύνης ἀπρὶξ ἔχετ', ἀχνύμενός περ,
Πάσχων τ' ἄλγεα λυγρὰ κακοῤῥαφίῃσι τεῖσι.
4 Τὸν δ' ἂρ ὑποβλήδην προσέφη Δαίμων δολόμητις,
Φθισιλύπωρ Σατανᾶς, ὀλοφώια δίδυσα εἰδώς·
Ῥηϊδίως ὑπὲρ ῥηϊδίως, κὴ πάντα μάλ' ὅσα οἱ ἔστι,
Εἰσὶ μυεῖ' ἔχησιν, ἀνὴρ ζωάγρια δώσει
Ἀσφαλέως· ὃ γὰρ τι ψυχῆς ἀντάξιον ἄλλο.
5 Εἰ δ' ἔθεν ἄλλα ἐύλῳ ὀπυιεάδδω περ ἐπαύρῃς,
Καὶ μάλα περ λίγδω σάρκας τε κὴ ὀστέα βάλλῃς,
Λαβεσπόρης τότε γ' αἷμα φανήσεται ἀπλοεπής τε,

Νεικείων

Diu verò illum ſilentium verborũ occupavit, ipſius verò oculi
Lacrymis oppleti ſunt, liquida verò ei hæſit vox.
Seróq; tandem reſpirans vehementem orſus eſt luctum,
Et ſimul dum lamentaretur, religioſum (etiam) ſermonem di-
Hei mihi miſero! nudum me peperit mater, (xit.
Edidit in lucem; & ſolis vidi radios;
Nudúsque rurſum terræ uterum ſubibo. (mæ:
Dedit Deus, & abſtulit, quandoquidem vires ejus ſunt maxi-
Quocirca & ejus in æternum nomen celebre benedicatur.
Sic dixit piè, & non peccavit loquendo,
Neq; Deum contumeliâ affecit, præſtultitia mentis.

CAP. II.

ET rurſus dies erat, quando coram Domino
Omnes ſimul Angeli venêrunt, congregatiq; erant,
Et Satanas unà cum illis, mala in mente profundè-cogitans.
Illum autem interrogavit Pater, quaſtavit autem longum
Olympum:
O Satana, unde veniſti improbe? quanam re tibi opus eſt?
Illi doloſè-cogitans reſpondit hominum-oſor,
Multùm vagatus ſum, terrámque totam circumambulavi,
Multorum autem hominum vidi urbes, & mentem novi:
Nunc verò etiam ad immortalium ſacram civitatem venio.
Illum verò rurſus allocutus eſt Cœlicola ſolitâ voce,
Novi quòd multas per urbes errans huc accedis:
Verùm agè mihi illud dic, & verè narra,
Servum meum Jobum inculpatum virum conſiderâſti?
Qui me plurimùm honorat humi repentium hominum,
Peccatúmque devitat, & in animo juſta novit,
Suámque juſtitiam mordicus retinet, æger licèt,
Patiénsq; dolores funeſtos malis machinationibus tuis.
Hunc autẽ interpellato-ſermone allocutꝰ eſt dæmon aſtutus,
Hominum perditor Satanas, viris-exitialia conſilia faciens;
Pellem pro pelle, & omnia omnino quæ ei ſunt,
Etſi innumera habeat, vir vitæ redimendæ præmia dabit
Libens: non enim aliquid animæ æquivalens *eſt* aliud.
Quòd ſi eum ſanũ exiſtentem vel leviter attingas,
Et vel ſtrictim carnes & oſſa ferias;
Rabula tum ſtatim apparebit, temerariúsque in loquendo,
Objurgans

Νηκείων σ' ἀναφανδὰ χολωτοῖσιν ἐπέεσσι.
6 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Θεὸς ἀγκυλομήτης,
Νῶϊ ἴδε, σῆς ὅπὶ χερσὶν ἐτέτυκτο νηδέ μιν αὐτήν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Μὴ θάνατον δ' ἀλόχῳ, ἐπεὶ ἤπ σε πειθέμεν οἷα·
Οὐ γάρ πω οἱ μοῖρα θανεῖν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ὣς ἄρ ἔφατο Πατὴρ, κρατερὸν δ' ὅπὶ μῦθον ἔτελλε.
7 Βῆ ῥ' ἰμεναι Σατανᾶς, κακὰ ᾗ φρεσὶ μήσατ' Ἰώβῳ.
Ψωραλέης πληγῆσι, καὶ ἕλκεσιν ἧτά μιν αἰνοῖς
Ἐς πόδας ἐκ κεφαλῆς· φδίνυθεν δ' οἱ ἐπ' ὀστέοφι χρώς·
Πυκναὶ ᾗ σμώδιγγες ἀνὰ πλευρές τε καὶ ὦμους
Αἱματι φοινικόεσσαι ἀνέδραμον ἔνθα καὶ ἔνθα.
8 Αὐτὸς ᾗ χρόα μυδαλέον κεραμῳ κνίζεσκεν,
Οὐσὰρ ὀδὰξ δέδρακτο, καὶ ἐν κονίῃσι καθῆστο
Σμήχων ἕλκεα λυγρὰ, πύον τ' ἀπὸ πολλὸν ὀμοργνύς.
9 Καί τ' ἄλοχος συφέλιξεν ὀνειδίοις ἐπέεσσιν·
Ἆ δεῖλ' ἀνθρώπων, πάντων πέρι κάμμορε φωτῶν,
Νηπύτ', ἐυσεβίῃ τε δικαιοσύνῃ τε ματαίῃ
Εως πότε μὰψ ἔτι τῳ κατέχεις; ἐπεὶ ὄδέ τι σε χρή.
Ἦ νύ κέ τοι χραίσμῃ ἀρετὴ καὶ δείματα Θεοῖο;
Ἠὲ καὶ ἐυσεβίη τοι ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον;
Ἀλλ' ἄγε, βλασφήμει, καὶ τέθναδι· πῆλ' ἔπι μίμνεις;
Βέλτερον ἢ ὑπολεῦξ ἕνα χρόνον, ἠὲ βιῶναι,
Ἢ δηθὰ σταδίῃσι ἐν ἀλγεινῇ κακότητι.
10 Τὴν ᾗ μέγ' ὀχθήσας ἀπαμείβετο δῖος ἀκοίτης,
Ἀιὲν ἐνὶ σήθεσσιν ἔχων ταλαπενθέα θυμὸν,
Δαιμονίη, πῖόν σε ἔπος φύγεν ἔρκος ὀδόντων;
Ὤ γυναι, ὡς ἄνοον κραδίην ἔχες, ἢ τάδε βάζεις;
Βλάξ τε καὶ ἠλιθίη, ἐπεὶ ἤ κτι μοῖραν ἐνίπτεις.
Εσθλὰ μόνον θεόθεν παραδεξόμεσθ', ἔκποτε λυγρά;
Ὅς δ' ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δ'ιώκατο γὰρ πᾶν.
Δοιοὶ γάρ τε πίθοι κεῖνται ἐν Θεοῦ ὄδει,
Δώρων ὅια δίδωσι· κακῶν, ἕτερος ᾗ ἑάων.
Ὤ, μὴ καμμίξας δῴη Θεὸς ἀλόμενος,
Ἄλλοτε μὲν τε κακῷ ὄγε κύρεται, ἄλλοτε δ' ἐσθλῷ.
Ὤ, δέ κε δῷ λυγρῶν δίῳη, λωβητὸν ἔθηκε,
Καί ἑ κακὴ βύβρωσις ἐπὶ χθόνα δῖαν ἐλαύνει.
Ὡς φάτο νεικείων, ὐδ' ἤλιτεν οἷ ἔπιπτε,

Οὐδέ

Objurgans te propalam iracundis verbis. (tans,
Huic autem respondens dixit Deus obliqua-consilia-agi-
Jam ecce, tuis manibus permisi etiam & illum ipsum.
Aliud autem tibi edicam, tu autem in animo versa tuo;
Nè de morte loquaris, quandoquidem non te persuasurum o-
Nondum enim illi fatale mori & mortem oppetere. (pinor:
Sic dixit Pater, durum autem sermonem mandavit.
Contendit ire Satanas, mala autem in mente machinatus
est Jobo.
Scabiosis plagis, & ulceribus sauciavit eum sævis
A capite ad calcem; computruit autem ejus super ossa caro:
Crebræ autem vibices per latera & humeros
Sanguine rubentes extiterunt hinc & indé.
Ipse autem cutem purulentam testâ scalpebat,
Quam mordicus prehendit; & in pulvere sedit,
Scabens ulcera sæva, saniémq; multam abstergens.
Etiam & uxor fugillavit probrosis verbis:
Ah miser hominum, omnes supra infortunate viros,
Stolide, pietatémque justitiámque inanem
Quamdiu frustra adeò retines? quandoquidem non te oportet.
Nunquid tibi profuerit virtus, & timor Dei?
Vel num pietas à te propulsaverit triste exitium?
Quin agè, blasphema, & morere: quid adhuc cunctaris?
Melius aut perire semel, aut vivere,
Quàm diu torqueri in luctuosa calamitate.
Huic autem valde indignatus respondit divinus conjux,
Semper in pectoribus habens patientem animum,
O bona, quale tibi verbum perrupit vallum dentium?
O mulier, quàm insulsum cor habes, quæ ista dicis?
Stolida, & inepta, quandoquidem præter jus & fas locuta es.
Bona solummodo à Deo accipiemus, nunquam mala?
Ille autem tam bonum quàm malum dat; potest enim omnia.
Duo quippe dolia posita sunt in Dei limine, (rum.
Donorum quæ dat; malorum *alterum*, alterum autem bono-
Cui quidem commiscens dederit Deus varia-consilia-agitans,
Interdum quidem in malum ille incidit, interdum autem in
bonum:
Cui verò ex malis dederit, *eum* injuriis *omnibus* exponit,
Et ipsum vehemens fames super terram almam exagitat.
Sic dixit increpans, neque peccavit in eo quod dixit.

Nec

Οὐδέ τι ἀφραδίης εἴκων ἀνεμώλια βάλεν.
11 Ἀλλ' ὅτε τριτὸν φίλοις ταλασίφρονι Ἰώβοιο,
Πάντα μάλ' ἀγγέλλοντο, τάφῳ πάρα δῖον ἑταῖρον,
(Ὅσσα γὰρ ὤκα σφι, πλεράων κακὸν, ἄγγελον ἦλθεν)
Ἀρσάντες κατέβησαν ἑοῦ ἀπὸ οἴκου ἕκαστος.
Πρῶτος ἦλυ Ἐλιφᾶς Θαμανίτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Δεύτερος αὖ Βελδὰδ Σαυχαίων ἔξοχος ἄλλων,
Καὶ τέλατος Σωφὰρ μέγας ἥρως ἐκ Ναματίτης.
Οἱ μὲν γὰρ ξυνέθεντο φίλον δ' ἰμεν ἀχαλόωντα,
Τόν τ' ὀλοφύρασθαι τρερεῖς ἅμα, καὶ μαλακοῖσι
Παφάσσειν. Ἀγαθὴ γὰρ παράφασις ὅτιν ἑτάρῳ
Πάσι μὲν ἀνθρώποισι, μάλιστα δέ τ' ἀχνυμένοισι.
12 Τὸν δ' ἔκιδνεν ἰδόντες, καὶ ἠγνοίησαν ἰδόντες·
Κλαῖον γὰρ λιγέως, χλαῖναν δ' ἔρριπτεν ἕκαστος,
Ἀμφοτέρησί τε χερσὶν ἐλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν,
Χεύατο κεκκεφαλῆς, χαμάδις δ' ἤκχυε πρόσωπον.
13 Ἑπτὰ μὲν ὣς νύκτας τε καὶ ἤματα σιωπηχὶ αἰεὶ
Ἥμυον ἐν δαπέδῳ, λίγ' ἐκώκυον ἀμφ' ἑτάροιο,
Οὐδέ τι προσφάσθαι ἔθελον ἔπος, ἠδ' ἐρέεσθαι·
Λίην γὰρ θυμὸς σφιν ἐνὶ στήθεσσι τέθηπεν,
Ὡς ἴδον ἄτλητόν τε πάθος, καὶ πένθος ἄλαστον.

ΚΕΦ. γ'.

1 ΔΗΝ δ' ἄνεῳ σύμπαντες ἔσαν τεθηπότι θυμῷ·
Ὀψὲ δὴ μετέειπε πολύτλας δῖος Ἰώβος,
Πυκνὰ μάλα στενάχων, συγέων δ' ἀμέγαλιον ἦμαρ
Πολλὰ κατηρᾶτο· κραδερὴν γάρ ἑ πένθος ἄνωγεν.
2 Ὤικτειρ' ὀλοφυρόμενος, τρερὸς δ' ἐφθέγξατο μύθους.
3 Ἐρρέτω ἄψλιον ἦμαρ ἐν ᾧ με λοχεύσατο μήτηρ·
Νύξ δ', ὅτ' ἐμῷ γηθεῖεν δυσάγγελος ἄγγελος εἶπε,
Χαῖρέ μοι ἄπαις πέπων, ὡδῖνας ἄλυξεν ἄκοιτις,
Σοί τ' ἄρσεν τέκος ὧδε πέσεν μετὰ γυναικός.
Ὡς ἔφατ' ἀγγέλλων· ἐιδ' οἱ χάνεν εὐρεῖα χθών.
4 Ὄρφνη καὶ σκότος ἔστω ἀλάμπετον ἦμαρ ἐκεῖνο·
Μὴ μελέτω καθύπερθε Θεῷ, ἄλογον δ' ἐπέδω,
Τῷ καὶ μήποτ' ἔχοι γλυκερὴν φάος ἠελίοιο,
5 Ἀλλὰ σκιὴ θανάτοιο, καὶ ἀχλυόεσσαν ὁμίχλη·

Ἥει

Nec quicquam insipientiæ cedens vana locutus est.
At quando tribus amicis patientis Jobi
Omnia prorsus nunciabantur, quæ passus est divinus socius;
(Fama enim citò ad eos, alatum malum, nuncia accessit)
Surrexerunt, & descenderunt sua à domo unusquisque.
Primus erat Eliphas Thamanites, princeps virorum,
Secundus verò Bildad, Sauchæorum præcipuus aliorum,
Et tertius Sophar, magnus heros inter Namatitas.
Hi siquidē inter-se pacti sunt ad amicum ire ægrè habentem,
Tum ut illum lugerent *verbis* mœstis, tum ut mollibus
Consolarentur: Bona autem consolatio est sodalis
Omnibus quidem hominibus, maximè verò ægris.
Illum autem à longinquo viderunt, nec cognoverunt intu-
Fleverunt autem altè, lænámq; rupit unusquisque, (entes:
Et utrisq; manibus arripiens pulverem atrum,
Fudit super caput, gratiosam autem dehonestavit faciem.
Septem sic diésq; & noctes continuè semper
Sedentes humi, altè lamentati sunt ob sodalem,
Nec ullo compellare *eum* voluerunt verbo, nec interrogare:
Valde enim animus ipsis in pectoribus obstupuit,
Ut viderunt intolerabilémque casum, & luctum non-obli-
viscendum.

CAP. III.

DIu autem muti simul omnes erant mœrenti animo:
Seróque tandem prolocutus est patiens divinus Jobus,
Crebrò admodum ingemiscens, execrans autem natalem diem
Multùm imprecatus est (validus enim ipsum dolor impulit)
Miserandum in modum lamentans, lugubres autem edidit
sermones:
Malè pereat infelix dies in qua me enixa est mater,
Nóxque, in qua meo patri infelix nuncius dixit,
Salve mihi venerande amice, partûs dolores evitavit uxor tua,
Tibíque mascula proles cecidit inter pedes mulieris.
Sic dixit nuncians: Utinam illi hiâsset ampla tellus!
Caligo, & tenebræ sit obscuræ dies illa;
Nè curæ sit sursum Deo, nullóque in numero habeatur,
Adeo nusquam habeat dulcem lucem solis;
Sed umbram mortis, & spissas tenebras:

Caligine

Ἤδει κ' νεφέλη αἰεὶ κεκαλυμμένον ἔτω,
Ὡς ζυγερὸν, κακὸν ἦμαρ, ἀπαίσιον, ὃκ ὀνομαστὸν,
Δεινόν τε, δνοφερόν τε, μελάνδρον ἠύτε πᾶσα.
6 Νύκλα ὃ Κιμμέριος ζόφος ἀμφέποι, ἐκ δ' ἐνιαυτῶ
Μηνῶν ἐξαπόλοιτ', ἰδὲ μὴ ἐνκείθμιος ἔιη·
7 Νὺξ ὃ κακὴ, φεικλὴ, σκοτομιλύιος, ἠδὲ κατελὰς
Μηδέ πς εἰν αὐτῆ φωνὴν χαρίεσαν ἀκύοι.
8 Οἱ τόδε δυσφημεῦσι κακὸν, κ' ἀέτλιον ἦμαρ,
Τὼ τ' ὀλοὼ ἄρα νύκλα καταφθοιτο μέλαιναν,
Οἱ γοναχὼ μέλλοισι, γόον τ' ἀλίαστον ὀείνειν.
9 Ἀστέρες ἑσπέριοι λιποφεγγέες εἶεν ἐκείνη,
Μήτε φάος λαμπρὸν, μήτ' αὐγλήεσσα σελήνη·
Μήτε ποτ' ὄρθρον ἴδοι, μήτ' ἂρ τερψίμβροτον ἠῶ·
10 Οὐνεκα μὴ ἐείπῃ γαστρός μοι ἀνῶγε πυλῶναι,
Οὐδ' ἔσβεσσεν ἐμοῖς ἄχος ὀφθαλμοῖσιν ἀπούρας.
11 Τίπτέ μοι ἐ τάφος ἔσκε δυσαμμόρω ἔνδοθι γαστρός;
Ἤλυθον ἐκ νηδύος· ὡς ὤφελον αὐτόθ' ὀλέσθαι.
12 Ὤμοι μῆτερ ἐμὴ, τί νύ μ' ἔτρεφες αἶνα τεκοῦσα;
Τίπτ' ἂρ ἐμβέβληκας, ἐπεὶ τέκες ὑὸν ἄποινον;
Τίπτε δέ μ' ἀρπυιῆ, κ' ἔπ πνείοντα τύκοιο,
Τένασιν ὅππα λαβοῦσα δυσώνυμος ἐρθαλο μαῖα;
Ἐρρέ τοι σάθλιε μαῖα μογοστόκε· πῶτέ με μαζὸς
Νηπάχον θήλασε κ' ἔτρεφε πῖδὸν ἐόντα;
Ὡς μ' ὄφελ' ἦμαι τηλ, ὅτε με τρωτὸν τέκε μήτηρ,
Οἰχεσθ' τρωτέρσα κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
Εἰς ὄρος, ἢ εἰς κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἐνθά με κῦμ' ὑπέρσπ πάρος τάδε ἔργα γυέσθ.
13 Νῦν δ' ἀταρβὴς γαίης μαλακῷ ἐνὶ κόλπῳ
Κείμην ἀσφαλέως τε, κ' ἀτρέμα κοιμησαίμην.
14 Ὁππόθι μυελὸς φῦλα διοτρεφέων βασιλήων,
Κείαθ' ὁμῶς, λαῶν δ' ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Καὶ βιηφόροι ἄνδρες ἀωτεῦσι γλυκερὸν ὕπνον·
Οἷς πολε δώματα καλὰ, κακῶ ἀπάτερθεν ὁμίλω,
Χρύσεα, μαρμαίεντα τεθαίχαται, ἀφθιτα αἰεί.
15 Ὁππόθι κακοεῖσι μεγακλήενες ἄνακτες,
Οἱ χρυσὸν πιμπλῶτα, κ' ἄργυρον ἐκτεάπασαν,
Ὀλβόν τε πλεῖστόν τ' ἀπερείσιον οἷς ἐνὶ οἴκοις.

Ὡς

Caligine & nebulâ ſemper obvoluta ſit, (nanda,
Utpote inviſa, malè ominata dies, inauſpicata, non nomi-
Terribilísque, tenebrosáque, nigra velut pix.
Noctem verò *illam* Cimmeriæ tenebræ occupent, & ex
Menſibus pereat, nec in albo *menſium* ſit: (anni
Sed nox mala, horribilis, obſcura, & exitioſa:
Nec quis in ea vocem gratam audiat.
Qui illi maledicunt malæ & infortunatæ diei,
Hanc quoque perniciosam pariter noctem execrentur atram,
Qui gemitum luctúmque vehementem excitaturi ſunt.
Stellæ veſpertinæ obſcuræ ſint ei,
Nec lux ſplendida, nec fulgens luna:
Nec unquam diluculum videat, nec gratam-mortalibus auro-
Quoniam materni uteri mihi aperuit fores, (ram.
Nec immenſum meis dolorem oculis abſtulit.
Cur mihi non ſepulcrum erat infelici intra uterum?
Egreſſus ſum ex ventre; utinam ibi periiſſem!
Hei mihi, mater mea, utquid me nutriiſti poſtquam infe-
liciter pepereras?
Quare non expoſuiſti, quandoquidem peperiſti filium in-
fortunatum?
Utquid verò me recens-natum, & adhuc ſpirantem partum,
Genibus ſuis accipiens infauſta prævenit obſtetrix?
Abi-in-malam-rem ter-infelix obſtetrix circa-partus-labo-
rans. Utquid me mamma
Infantem lactavit & nutrivit parvulum exiſtentem?
Utinam me die illo, quo me primùm peperit mater,
Rapuiſſet, & absportâſſet pernicioſa venti procella
In montem, vel in undam reſonantis maris, (rent!
Ubi me fluctus mergerent, antequam hæc facinora patrata fo-
Nunc utique imperterritus telluris molli in gremio
Jacuiſſémque ſecurè, & quietè dormiiſſem:
Ubi innumera turba nobiliſſimorum regum,
Jacent ſimul, populorum autem ductores & principes,
Et conſiliarii viri carpunt dulcem ſomnum.
Quibus aliquando tecta pulchra, malâ ſeorſum à multitudine,
Aurea, ſplendentia extructa ſunt, perennia ſemper.
Ubi dormituriunt inſignes reges,
Qui aurum pretioſum & argentum poſſederunt,
Opésque & divitias ingentes ſuis in ædibus.

Utinam

16 Ὡς ὄφελόν γ' ἔκτεσμα μάλ' ὠκύμορον γενέσθαι,
Ὡς βρέφος ἠλιτόμηνον, ὃ πολὺ φέγγος ὄπωπεν.
17 Ἐνθά γε θυμοβόρα ἔειδες λήγουσιν ἀλεῖται.
Τῶν δ' ὑπὸ ἀργαλέῳ καμάτῳ φίλα γυῖα λέλυπται,
Παυσωλὴ εὑρόντες ἀναπνείουσι πόνοιο.
18 Τένδε κὲν φυλακὴ χαλεπὸς πελεν δεσμὸς ἐδάμνα,
Ἀτρέμας ἔνθ' ἅμα πάντ' ἀλυκλοπίδας θεσφυρόντες,
Οὐδέ ποθ' ὑβριστὴν χαλεπῆς ἀΐουσιν ἀπειλῆς.
19 Ἐνθά γε πάντες ἴσασ' ἅμα μικροί τε μεγάλοι τε
Μίγδ' ἀλλήλοισιν, κὲ ὁμοίης ἔμμορες ἀμοιβῆς.
Οὐκέτι τις θεράποντι μεμηνυῖος δίον ἄνακτος,
Εἰρεσίην ἀλλὰ κακὸν, κὲ δήλιον ἦμαρ ἄλυξεν,
Ἴσται γὰρ σκιαὶ εἰσιν, ἄναξ πέτ' ἐν κεροὶ ἀΐσης.
Ἰσηι μοῖρα μέδοντι, κὲ εἰ μάλα τις πέλεται δμώς.
20 Τίφθ' ὁρόωσι φάος κὲ ἔτι ζωοῖσι μέτεισιν
Ἄνδρες ὀϊζυροὶ κὲ ἀδυκέα θυμὸν ἔχοντες;
21 Ὡς ὅτε τις πανδὴ κρύσιον θησαυρὸν ἐρυκὰ,
Σκαπτέμεναι μεμαὼς, δίζήμενος εἴπερ ἐφεύροι·
Ὡς οἱ μὲν θανέειν ἔθελον, κὲ πότμον ὀπάσσαι,
Διζύμενοι εἴπερ θανάτου γε δυσαίατο τέτμειν·
Αὐτὰρ ἔπ ζώουσι, λιλαιόμενοί περ ὀλέθρου.
22 Ἀασπάσιον τοιόνδε τέλος θανάτοιο κάλυψε,
Τείλισόν τε πέλει· μέγα κεν κεχαρισίατο θυμῷ
Ἡυχίης γλυκερῆος ἐπιλὼ λελάχωσι τάφοιο.
23 Τίπτε φάος, ζωή τε δυσαμμόρῳ, ὅς δ' ὑπὸ ἀνίης
Πλάζεται ἔνθα κὲ ἔνθα, κὲ ὃκ ἴδεν, ὁππόθι βαίνοι,
Οὐνεκά μιν τ' ἄτης νεφέλη θεὸς εἵρξε μελαίνη.
24 Ὤμοι ἐγὼ δειλὸς, τί νύ μοι μήκυσα γένηται;
Ὤμοι ἐγὼ, ὅτι πεῖν φαγέμεν, στοναχῆ τε γόῳ τε
Θυμὸν ἀκηχέμενος κατέδω φίλον· ἐξ ἐμέθεν δὴ
Κωκυτὸς τε κὲ ὀιμωγὴ κέχυται, ἠύτε χρήνης,
Ἧτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερὸν χέει ὕδωρ.
25 Πάσχω ἐγὼ παράπομος, ὃ ἐν φρεσὶ δείδια λίλυ·
Τέτο δὴ νυῦ μ' ἐπίκαιρεν, ὃ πεῖν μάλα πολλὰ δέδοικα·
Καὶ γὰρ ἐγὼν ἐφάμην, πεῖν μόρσιμον ἦμαρ ἐπαπεῖν,
Ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νυῦ πάντα τελεῖται.
26 Οὐ γάρ πω ἀμέσιμνος ἔην πάλαι εὐδενέων ὥρ,
Οὐδέ μοι ἐν θαλίῃσιν ἀτάρβητος νόος ἔσχεν,
Οὐτ' ἀδεὴς, αἰεὶ δὴ κακὸν προπόσελο θυμός·
Νυῦ δέ τ' ἐλεμαίνῳ χαλεπὴ μοι ἐπῆλθεν ὀϊζύς.

ΚΕΦ.

Utinã partus-abortivus valde citò-periturus natus fuissem,
Ut embryo immaturus, qui nunquam lucem conspexit!
Ibi ab animum-rodente contentione desistunt improbi.
Quorum verò gravi labore chara membra soluta sunt,
Ii requiem invenientes respirant à labore.
Quos etiam in carcere sæva priùs compes domuit,
Quietè ibi simul jacent, postquam compedes effugerint,
Nec unquam oppressoris strenuas audiunt minas.
Ibi omnes sunt, tam parvi quàm magni,
Promiscuè, & similis participes sortis.
Non ampliùs quis servus memor sui heri,
Captivitatem sed malam, & servilem diem vitavit.
Pares enim umbræ sunt, rex proinde honoratur ac mancipiũ;
Equalis sors imperatori, & ei qui maximè erat mancipium.
Utquid vident lucem & adhuc vivis intersunt
Viri calamitosi, & amarum animum habentes?
Sicut quando quis diligenter occultũ thesaurum scrutatur,
In fodiendo promptus, quærens sicubi inveniat:
Sic hi quidem mori volunt & fato fungi,
Quærentes sicubi mortem possint invenire:
Verùm adhuc vivunt, quantumvis cupidi mortis.
Gratus tales finis mortis texit,
Peroptatúsque est: magnopere utique gauderent animo,
Quietis genitorem siquidem sortiti fuerint tumulum.
Ut quid lux vitáque misero, qui ærumnâ
Jactatur hùc illùc, & non videt quò vadat,
Quoniam eum calamitatis nube Deus circumsepsit atrâ.
Heu me miserum! quid mecum tandem fiet?
Heu me! quoniam antequam edo, gemitúque luctúque
Animum tristis corrodo charum; ex me autem
Lamentatióque & ejulatio funditur, sicut ex fonte
Qui ab excelsa petra obscuram fundit aquam.
Patior ego infelix, quod in animo timui valde,
Hoc autem nunc me occupavit, quod priùs vehementer metui.
Etenim ego putavi, priusquam fatalem diem obirem,
Dolores *me* impleturum: ea certè nunc omnia perficiuntur.
Non enim securus eram olim, bonis-abundans licèt,
Nec mihi in prosperitate imperterrita mens erat, (mus:
Nec timoris-expers; semper autem malum præsagiebat ani-
Nunc verò etiam timenti gravis mihi supervenit calamitas.

ΚΕΦ. δ'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Ἐλιφὰς Θαμανίτης·
2 Ἦν τοι πειρώμεθα λέγειν, σὺ δ' μή π χολωθῇς.
Τίς κε σιωπήσειεν, ἐρητύσειέ τε γλῶσσαν,
Ὅς ῥ' ἔπε' ἔασιν ὅισιν ἄκοσμά τε πολλά τ' ἀκέσῃς;
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος, ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.
3 Καὶ σὺ μὲν ὧν πολ' ἔτηλα διδάσκαλος ἔμμορας ἄλλων,
Πολλοῖσίν τ' ἄνδρεσσιν ἐνέσαξας μένος ἠΰ
Μήπι σὰ πυμάτῃ τε, καὶ ἐς φρένα θυμὸν ἄγειρας·
Χερσίν τ' ἀβληχρῇσι βίλη καὶ κάρτος ἐνῆκας.
4 Ὅς δ' ὀλιγοπιλέων ἤδη πεσέειν ἔμελλε,
Τὸν δ' ἐπέεσσι τεοῖσι τάχ' ἔμπεδον αὖθις ἔλωκας·
Ἐξάμωας κρατερῶς, καὶ ὀπίρροθος ἦσθα πεδοῖιν·
Γένασί τ' ἠπεδανοῖσιν ὑφ' ἕρμα καὶ ἄλκαρ ἔθηκας.
5 Νῦν δ' ἐπεὶ ὧν κακὸν ἦλθε, καὶ ἥψατό σεο χλίζοντος,
Οὐδὲ σὺ τετλάμεν ἔιδας, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής·
Ἀλλά σε αὐτὸν θυμὸς ἐνὶ φρεσὶν οἷσιν ἔθυνε,
Σή τε βίη λέλυται, κραδίη δέ τοι ἔνδοθι πάλλεται.
6 Σχέτλιε, πῆ δή τοι μένος ὄιχεται, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
Οὐτίς τοι νόος ἔστι θεουδής, ᾧ σὺ πέποιθας,
Εὐσεβίη, θάρσος τε, διχομοσύνη τε, καὶ ἐλπίς;
7 Ἀλλ' ἄγε νῦν, εἴπερ τι παλαιγενέων κλέα φωτῶν
Γινώσκεις, προτέρων δεδαημένος ἔργ' ἀἰόνων·
Τῶν νῦν μοι μύησαι, καί μοι νημερτὲς ἔνισπε·
Τίς πέρην ἐσθλὸς ἐών; ἢ πῆ ἀπόλωλε δίκαιος;
Τίς μέρος ἰθυνόε πέλεν ἀνέρος; αἶψα δυσαὶ
Κείνῳ λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴπερ ὄπωπας
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλῃ μῦθον ἄκουσας.
8 Ὡς κἀγὼν ἐνόησα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα,
Ὀπποῖός κ' ἄρεσται, τοιόσδ' ἄμητις ἔπεσιν.
Οἱ κακὸν ὧν ἀρόωσιν, ὁμῶς κακὸν ἀμήσαντες,
Ἀτίω τε πνείοντες ἐοικότα μοῖραν ἄρουτο,
Καὶ καρπὸν πορὼ ἴσον, ἀτάθαλοι, οἷς ἔρεξαν.
9 Ἐφθίαται δ' ἄρα τίγε θεῦ μάλα χωομένοιο,
Χωομένοιο Θεοῦ, ἀνέμῳ ὡς πικρὸν ἄντος,
Τῷ γὰ ὑπὸ ῥινῶν ῥεῖ ἀὐτμὴ, τοὶ δ' ὀλέκονται.
10 Σμερδαλέη βρυχὴ ὠρυομένοιο λέοντος
Ἔσβεσθη, καὶ φθόγγος ἐειδρύχοιο λεαίνης·
Σκύμνων γαμφηλαὶ, ὀλοοί τ' ἐρρήχθεν ὀδόντες.

Λιμὼ

CAP. IIII.

ILli autem respondens dixit Eliphas Thamanites,
Si te aggrediamur alloqui, tu verò nè iraſcaris.
Quis tacuerit, cohibuerítque linguam,
Qui verba auribus ſuis inordinatáque multáque audiverit?
Mordax eſt enim ſermo *tuus*; irritâſti autem me *ſic* locutus.
Et tu quidem olim profitebaris præceptorem te eſſe aliorum,
Multísque hominibus inſtillâſti vim bonam
Conſilio tuo, prudentiâque, & in animum robur recollegiſti:
Manibus infirmis vim & robur immiſiſti:
Qui autem langueſcens jamjam caſurus erat,
Illi verbis tuis ſtatim firmum rurſus dediſti
Stare fortiter, & adjutor fuiſti pedibus:
Genibúsque labantibus columen & præſidium ſuppoſuiſti.
Nunc verò poſtquam malum venerit, & tetigerit te tantillũ
Neque tu tolerare nôſti, diſertus licet ſis orator;
Verum tibiipſi animus in pectoribus commotus eſt,
Tuæque vires ſolutæ ſunt, cor autem tibi intus latrat.
Miſer, quò nunc tibi confidentia abiit, quam priùs habuiſti?
Hæccine tibi mens eſt religioſa, quâ tu fretus fuiſti,
Pietas, fiduciáque, & ſinceritas, & ſpes?
Aſt agè nunc, ſi priſcorum famam virorum
Nôſti, priorum edoctus geſta ſeculorum,
Eorum jam mihi mentionem fac, & mihi verum dic:
Quis cecidit bonus exiſtens? aut ubi periit juſtus?
Quod fatum rectam-mentem-habentis fuit viri? ſi fortè poſſis
Illius triſte exitium narrare, ſicubi videris
Oculis tuis, aut alterius ſermonem audieris.
Quemadmodum & ego obſervavi, & oculis vidi;
Qualis aratio, talis utique meſſis fuerit:
Qui malum ergo arant, pariter & malum meſſuêre,
Noxámq; ſeminantes, convenientem mercedem referunt,
Et fructum ſementi parem, improbi, eò-quòd-taliter fecerunt.
Diſperduntur autem hi Deo valdè iraſcente,
Iraſcente Deo, vento velut acerbè flante,
Ejus enim è naribus ſpirat halitus, hi autem pereunt.
Horrendus fremitus rugientis leonis
Extinctus eſt, & vox horriſonæ leænæ:
Catulorum maxillæ exitialésque fracti ſunt dentes.

11 Λιμῷ ὑπ' ἀργαλέῳ φθινύθει λῖς ἠϋγένειος,
Σίντης, ἠ κρατερῶν ἐκεδάθη τέκνα λεόντων.
12 Λάθρῃ μοι ὡς κλέπτης, χρυφίη φάτις ἄγγελος ἦλθε,
Τύπτον φθεγξαμένου ἐμά τ' ἤατα δέξατο φωνή.
13 Νύκτα δ' ὀρναίλου, ὅτε θ' ὕπνῳ βροτοὶ ἄλλοι,
Πεπταμένῃσιν ἧ πύλαι ἀμφηνεῶν εἰσιν ὀνείρων,
Ἐνθά τε φάσματα πολλὰ εἰς ἀνδρῶν κράατα βαίνει
Δὴ τότε γὰ δεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
14 Ὡς ἴδον, ὡς ῥίγησα φόβῳ ὑπὸ δεατείσιο,
Ἀμοὶ δέ μοι χύτο φελξ, ὑπὸ θ' τρόμος ἔλλαβε γῖα.
15 Πνεῦμα δέ μοι χρὸς ἦλθε παρισάμενον κεφαλῆφιν·
Ὀρθαὶ ἧ τρίχες ἔσαν ἐπὶ χρυερῇσι μέλεσι
Ταρβήσαντος ἐμεῦ· μᾶλα γὰ χλωρὸν δέος ἦρει.
16 Ἔστη, ὐδέ πω εἶδος ἔην διαχρινέμεν ἄντα,
Ἀλλ' εἴδωλον ἀμαυρὸν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὀπωπα,
Φθεγξάμενον δ' ὀλίγη ὀπί με προὶς μῦθον ἔειπεν,
17 Ἦ ῥά πῃ εὐνομίῃσι Θεοῦ πρεπίλνεται ἀνήρ;
Ἦε δικαιότερος βροτὸς ἔσεται Ἀθανάτοιο,
Ὅς τ' αὐτὸν ποίησε, ἧ ἔπλασε μηδὲν ἐόντα;
18 Οὐδ' ὅγ' ἐπουρανίοισι μάλα φρωέουσι πέποιθεν
Ἐν φρεσὶν, οἵ τε οἱ αἰὲν ὑποδρηστῆρες ἔασιν·
Ἀφροσυνάων δ' ἐνόησε ἧ εἰν ἀγνοῖσι νόοισιν,
Οἱ δ' ἐοὶ Ἄγγελοί εἰσι, ἧ ὀτρηρὸὶ θεράποντες.
19 Πῶς ἂκ εἰνὶ βροτοῖς (ἐπεὶ ἄκοτε φῦλον ὁμοῖον
Οὐρανίων τε νοῶν, χαμαὶ ἑρχομένων τ' ἀνθρώπων)
Οἱ ἧ πάλαι δόματ' ἔχουσι, χαμαιδέλυμνα,
Ἀβληχρὰ, ὐδενόσωρα, τά τ' αἰόλαι ὐλαὶ ἔδουσι,
Καὶ σῆτες· τοῖς γὰ μέλλει μέλπηθρα γυάζ.
20 Πρῴοι ἐξανατέλλουσι, φθίνουσι θ' πάμπαν
Ἐπείριοι, πρὶ δ' ὕπνος ἀπολυμένων ἀλεγίζει.
21 Τοῖσι θ' κῦδος ἅμα σφιν ἀπώλετο, ὅσδε ἧ αὐτοὶ
Πρόσθεν κακῶς σφετέρῃσιν ἀταθαλίῃσιν ὄλοντο.

ΚΕΦ. ε'.

1 Εἰ δ' ἄγε, νῦν θ' κάλεσσον, ὅπως τὶς σοὶ ὅπ' ἀκούσῃ·
Ἀλλὰ τίν' ἐξ ἁμέων ἐπιδερκόμενος λιταῖσιν;
Ὅφρά σοι εἰνὶ δίκαις σωήρεσς ἄγγελ παρεσσῖ;
2 Νηπυτίῃ χόλος αὐὸς ἀεικέα πότμον ἐφῆκε,
Καὶ νήκιστς ἀειμέα χαλίφρονα φῶτα κατέκλα.

Ἠλίθιον

Fame gravi conficitur leo bene-barbatus,
Noxius, & fortium dissipati sunt catuli leonum.
Clanculum mihi tanquã fur secretus rumor nuncius venit,
Submisse loquentem meæ autem aures receperunt vocem.
Noctem per obscuram, quando dormiunt mortales cæteri,
Apertæ autem portæ debilium sunt somniorum;
Ubi spectra multa virorum intrant capita:
Jam tum enim divinum ad me in somnis venit somnium.
Ut vidi, ut pavi metu præ ingenti! (bra.
Me autem circundedit horror, tremor autem occupavit mem-
Spiritus verò ad me propè accessit astans capiti;
Erecti autem crines steterunt in frigidis membris
Meis expavescentis: valde enim pallidus timor occupavit.
Stetit, nec omnino formam licebat discernere coràm,
Tantùm imaginem obscuram oculis conspexi;
Loquens autem summissâ voce dixit mihi.
Quid? an æquitate Deum excellit homo?
Vel an justior mortalis erit Immortali,
Qui eum fecit & formavit nihil existentem?
Neque ille cœlestibus admodum famulis confisus est,
In animo, qui ei semper ministri sunt:
Stultitiam autem deprehendit etiam in puris intelligentiis,
Quique ejus Angeli sunt,& diligentes servi. (genus simile
Quomodo non in mortalibus? (quandoquidem nunquam
Cœlestiúmq; intelligentiarum ac humi repentium hominũ)
Qui etiã luteas domos tenent, arenosa-fundamina-habentes,
Debiles, contemnendas, quásque mobiles vermes edent,
Et tineæ: his enim præda futuræ sunt.
Matutini exoriuntur, occidunt autem prorsus
Vespertini, eorum autem nemo pereuntium rationẽm habet.
Eorum verò gloria unà cum ipsis perit: illi etiam ipsi
Funditus malè suâ malitiâ perditi sunt.

CAP. V.

EIa agè, nunc invoca, ut quis tuam vocem audiat:
Verum quemnam ex sanctis aspiciens orabis,
Ut tibi in judicio patronus propè astet?
Insipienti ira gravis immane exitium immisit,
Et indignatio acerba stolidum virum interfecit.

3 Ἠλίθιον δρυὶ κηρῷ ὁμῶς θάλλοντα νόησα,
Ῥίζησιν μεγάλῃσι δεδεκέαν ἀρηρώς.
Ἀλλ' ὁ μὲν αὐτίκ' ὄλωλεν, χάεις δ' ἀπὸ πᾶσα μαράνθη,
Ἀρὴ δ' ὃν κατέμαρψε δόμον, καὶ θῆες ἐειννύς.
4 Παῖδές οἱ ἀθέοισι, φάος δέ σφ' ἔπι πέρασ-
σι.
Τείβονται εἰνὶ πύλῃσι, καὶ οὐκέτι φυκτὰ πέλονται.
Οὐ γὰρ τις ἀρωγός, ὃς αὐτῷ κῆδεος ἀμύνῃ.
5 Ἐδίεται σφισιν οἶκος, ὅλωλε δ' ἅπαν ἔργα,
Αὐτῷ δ' ἄμμορον, καὶ ἀρότρης καρπὸν ἔδουσιν,
Οὓς ποτε λιμὸς ἄνωγε, καὶ ἐκ μέσσων πυρ ἀκαμάτων,
Ἀρπαλέως, κλέπτῃς δ' ὁμοίως ἐν κτήμασι κείρει.
6 Οὐδὲ γὰρ ἐκ γαίης πόνος ἔρχεται, οὐδέ τις ὅρκος
Γίγνεται ἐκ κονίης, οὐδὲ χθονὸς ἐξανατέλλει,
Οὐ μὴ ὑπὸ δρυός ἐστι παλαιφάτου, οὐδ' ὑπὸ πέτρης.
7 Ὥστε δ' ἀέρθησαν ὁλοῷόεντα πτερύγεσσι πυρσοῦ,
Σπινθῆρες δασυνοὶ (ἢ γὰρ κάφων θέμις ἐστί)
Ῥεῖα δέ θ' ὕψι πέτονται, ἰδ' ἐν νεφέλῃσιν ἔμιχθεν·
Ὡς ἐπὶ τὸν κάματον γένετο βροτὸς, ἠδ' ἐπ' οἰζύν·
Ὄφρ' αἰεὶ γενάχων, καὶ κήδεα μυρία πόνων
Τλαίη, καὶ μάλα πολλὰ παθὼν, καὶ πολλὰ μογήσας
Αἰνὸν ἀναπλήσαι βιότου μόρσιμον· ὣς γὰρ οἱ αἶσα
Γενομένῳ ἐπέννεπε λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
8 Εἰ δέ με τοῖον ἄχος, καὶ ἀμείλιχος ἵκετο μοῖρα,
Οἴκτιρόν σ' ἐδάμασσε Θεὸς μεγάλοιο ἔκητι,
Τόν κεν ἐγὼ λιταρεῦσω, ἐφ' Ὑψίστου τε καλέσσω,
Εὐξάσθαί τ' ἐθέλοιμι δαμαστὲς, ἠδέ τι πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίῃς μέγα εἰκεῖν, ἀλλὰ μάλ' αὐτῷ
Μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπεὶ πολὺ φέρτερός ἐστιν.
9 Ὃς θεὸς ἀμβρέα ἔργ', ἐξαίσια σήματα φαίνει,
Καὶ μάλα πολλ' ἀκίχητ' ἀθρήσασα θαύματα ῥέζει.
10 Ὑψόθεν ἐκ νεφέων καρποτρόφον ὄμβρον ἔπεμψεν·
Ὄμβρον ἐπὶ χθόνα πέμψε, καὶ ὕδατα χεῦεν ἔραζε.
11 Πολλάκις ὕψωσε χθαμαλὸς, καὶ ἄρξεν ἀδήλως·
Τειρομένοις κατέδυσε σοὺς ἔμπᾳ, ἠδ' ἀπόλεσθαι.
12 Κερδαλέων ἐκέδασε βόλας, ἀλίωσέ τε τέχνας·
Ἔργον, ὅ, τι φρονέουσ', ἃ μὴ τετελεσμένον ἔσαι.
13 Ἐκ τε σοφὺς ἀπάτησε, καὶ ἀνέρας αἰολομήτας,
Τῶν ἧ δολοφραδέων σκολιὰς ἀνετρέψατο βουλάς·
Λυτοὶ ἦ σφετέρῃσι κακορραφίῃσιν ὄλοντο.

Θι

Stultum arboris pulchræ instar florentem sensi,
Radicibus magnis continuis fundatæ,
At is statim periit, gratia autem *ejus* omnis emarcuit;
Maledictio autem ejus occupavit domum, & furiosa erinnys.
Liberi ejus non incolumes sunt, salus autem iis neutiquam apparet:
Conculcantur in portis, & non ampliùs potestas effugiendi est;
Nec enim præstò est quis adjutor, qui ab ipsis satũ propulset.
Devoratur eorum domus, pessúmque eunt pingues res;
Eorum enim messem & telluris fructum comedunt,
Quoscunque fames suadet, vel è mediis spinis,
Rapaciter, fur autem in ædibus possessiones deglubit.
Neque enim è terra labor venit, nec ærumna
Nascitur ex pulvere, nec ex humo oritur;
Non quidem à quercu est antiqua, neque à petra.
Quemadmodum autem attolluntur flammeæ alæ ignis,
Scintillæ celeres, (hæc enim levium lex est)
Facilè autem sursum volant, & nubibus miscentur:
Ità ad laborem natus est homo, & ad miseriam,
Ut semper ingemiscens & dolores innumeros concoquens,
Sustineret, & postquam valde multa passus fuerit, & multa tu-
Gravem compleret vitæ sortem: sic enim ei Parca (lerit,
Nascenti nevit filo, quando ipsum peperit mater.
Quòd si me talis dolor, & immite pertingeret fatum,
Quale nunc te subegit, Dei magni voluntate,
Huic utique ego supplicare, Altissimúmque invocare,
Precarique vellem continuò, nec omnino
Cedens stultitiæ magnifica loqui, sed ipsi
Rem committere; quoniam multò præstantior est.
Qui stupenda opera, inusitata signa ostendit,
Et admodum incomprehensibilia infinita miracula facit.
Desuper è nubibus fruges-alentem imbrem misit,
Imbrem in terram misit, & aquas fudit humi.
Sæpe exaltavit humiles, & amplificavit obscuros,
Afflictis concessit salvis esse, nec perire.
Vafrorum dissipavit dolos, cassavítque technas,
Opus, quod cogitant, neutiquam perficietur.
Sapientes decepit, & viros versutos,
Et fraudulentorum obliqua evertit consilia:
Ipsi autem suis malis-machinationibus perierunt.

14 Οἱ ᾧ κ' ἡμάποι συγερῇ ἐνέκυρσαν ὁμίχλῃ,
Ψηλαφόωσι χερσὶ μεσημβρινοί, ὡς ἀνὰ νύκτα.
15 Ἀλλ' ἐσάωσε πενιχρὸν ἀπὸ ξίφεός τε μάχης τε,
Ἐκ στόματος κραταιοῖο, κ' ἐκ χερὸς ἀνδρὸς ἀγαυοῦ.
16 Ὡς ὁ μὲ ἐλπὶδ' ἔχει, κ' θαρσαλεώτερός ὄζι,
Λωφήσας ποτ' ἀτέρπεα εἴζύγα· αὐτὰρ ἀλιτροὶ
Φρασσανθήτω στομάτοφιν ἀκλιὴς ἐγένοντο σιωπῇ.
17 Τεὶς μάκαρ ὅτις ἀνὴρ κ' τετράκις, ὃν Θεὸς ὄτρ',
Ἠρέμα μαίζων γλυκυπίκροισι πληγῆσιν·
Τοὔνεκα μὴ ἀθέριζε φίλου μάστιγα θεοῖο.
18 Αὐτὸς ἄγχε κ' ἄκος πέμπει, αὐτήσί τε χερσὶν
Ἕλκεα λυγρὰ λίθωσι, κ' ἤπια φάρμακα πάσει.
19 Αὐτὸ δεξιτερῇφί σε ῥύσεται ἓξ ἐνὶ μάχθοις,
Οὐ μὰν ἁδ' ἀρ' ἐν ἑπτὰ κακὸν σέθεν ἐγγὺς ἵκοιτο.
20 Οὐτέ ποτ' ἐν πολέμῳ πφοβήσεαι, ὅτ' ἐνὶ λιμῷ·
Τοῖσι δ' ἐν ἀμφοτέρεσσι θάνατον κ' πότμον ἀλύξεις,
Εἰως σ' ἐκ βελέων ὑπάγῃ Θεὸς, ἔκ τε κονίης,
Ἔκ τ' ἀνδροκτασίης, ἔκ θ' αἵματος, ἔκ τε κυδοιμοῦ.
21 Οὐ κέ σε πις γλώσσης λιγυρῇ μάστιγι δαμάσσῃ,
Εἰφ' ἐπιβολέῃ φιλοκέρτομος· ὅδε π λίθω
Ταρβήσεις ἐνὶ θυμῷ ἐπειγομένῳ φο ὀλέθρῳ.
22 Ποινὴν κ' πείνην γελάσεις σό, ἔκ τ' ἀθεΐσεις
Λοιμόν τε λιμόν τε, κ' ἐ κακὰ θηεία δείσεις.
23 Σοὶ γὸ ἐνὶ τριόδοισι λίθοι, κ' ἐν ὕρεσι θῆρες
Ἧποι ἔασιν, φίλα τε φρεσὶ μήδε' ἔχοντες
Ῥήξεας πτήσεσι, κ' ὄρχια συνθεσιάων.
24 Γνώσεαι εἰρήνην τε τελῶ, θαλίην δέ τε πολλὴν,
Ἧς πλήσονα σὸν δόμον ἐπόψεαι, ἤπιθ' ἁμαρτών.
25 Σοὶ ᾧ φίλον τέκος ἔσῃ ἀδέσφατον ἠΰτε πίτυ,
Ἣ ῥα χθὶ λειμῶνι ἔβυ μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
26 Ὀλὲ τάφον δύσεις, κ' ἐν ἄκρῳ γήρα ὀδῷ,
Καίεσι ἐς θάνατον, πολυήμερος· ὡς ὅτ' ἔειδοι
Ὧρη ἐνὶ θεινῇ βαθὺ λίϊον ἀμήσαντες
Μήλοπα καφτὸν ἀγῶσιν ἐϋτρεχάλοις ἐπ' ἀλωάς.
Τῷδε πεζόμφαι μέγα βεβείδασιν ἄμαξαι·
Δρέγματα μὲ ταχύουσι, ταχύες πλήθουσι ᾧ κύκλων.
27 Ταῦτ' ἠμεῖς τάφα ἴδμεν, ὅπως ἔχει· ἀλλὰ σὺ πάντα
Εἰς ἀγαθὸν ξύνες ὧκα, κ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσι.

ΚΕΦ.

Qui & interdiu in graves impingunt tenebras,
Palpántque manibus meridie, ſicut noctu.
At ſervavit pauperem à gladióque pugnâque,
Ex ore potentis, & ex manu viri inſolentis.
Ità hic ſpem habet, & confidentior eſt,
Cùm requieverit demum ab ingrata ærumna: at impii
Occluſo ore muti ſunt ſilentio.
Ter felix hic vir & quater, quem Deus vulneravit,
Leviter flagellans dulciter-amaris plagis.
Quamobrem nè contemnas amicum flagellum Dei.
Ipſe dolorem & remedium mittit, iiſdemque manibus
Vulnera triſtia dat, & mitia medicamina aſpergit.
Suâ dexterâ te liberabit ſex in miſeriis,
Nec ſanè in ſeptem malum tibi appropinquabit.
Nec unquam in bello timebis, nec in fame;
His autem in utriſque mortem & exitium fugies,
Dum te extra tela ſubducat Deus, extráque pulverem,
Extra cædem, extra ſanguinem, extráque tumultum.
Nec te quis linguæ ſtridulo flagello domabit,
Etiamſi convitietur rabula: nec valde
Expaveſces animo, ingruente licèt exitio.
Pœnam & inediam ridebis ſalvus, ſpernésque
Peſtémque famémque, & malas beſtias non timebis.
Tibi enim in triviis lapides, & in montibus feræ
Mites erunt. amicáque in pectoribus conſilia habentes
Pacta *tecum* facient, & juramenta fœderum.
Scies pacémque tuam, proſperitatémque multam,
Quâ repletam tuam domum aſpicies, haudquaquam peccans.
Tibi autem chara proles erit innumera, veluti gramen
Quod per pratum naſcitur valde copioſè multum.
Serò ſepulcrum intrabis, & in extremo ſenectutis limine,
Maturus ad mortem, ſatur-dierum: ut quando agricolæ
Tempore æſtivo cùm profundam ſegetem meſſuerint,
Pomacei-coloris frumentum portant rotundas in areas;
Eo preſſa valde onuſta ſunt plauſtra;
Manipuli ariſtis, ariſtæ replentur granis.
Hæc nos perſpicuè novimus, ut ſe habeant; at tu omnia
Bonò tuo percipe ſtatim, & in animo perpende tuo.

CAP.

ΚΕΦ. ε'.

1 Τὸν ἢ βαρυσενάχων ἀπαμείβετο δῖος Ἰωβ,
2 Ὡς ὄφελ' ἓν ἴσαντο ἐμεῦ ἄχος ἀχθομένοιο,
Ἄπτ' ἀργαλέη ἅμ' ἐνὶ πλάστιγγι πῆξαι,
Ἠέ τ' ὀιζὺς εἶν ἰσοζυγέουσι ταλάντοις.
Οὐτά τε νῦν ἐμόγησα τάλας τετληότι θυμῷ
Πάντα μάλ'· ὀδ' ἂν ὑπὸς ἑκατόντυγος ἄχθος ἄερτο.
3 Οὐδὲ βάρος κεν τόσον ἔοι ψαμάθοιο βαθείης,
Ἣ κέχυθ' ἁλιβάτα πολλὴ ὀπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Τὤνεκά μοι ἄλιον ἔπος ἔκφυγεν, ὅ, πί κεν εἴπω.
4 Ἐν γὰρ πῆχθεν ἐμοισε θεὸς πτερόεντες ὀϊστοί·
Αἷμα δέ μοι ψυχήν τ' ἔπεφν' θανατηφόρος ἰὸς
Πάγχαλκάων βελέων, ἅμα δ' ἔγκατα πάντα λάφυξεν.
5 Ἦ ἄρ ὑσαὶ λιμῷ νωθὴς κεκεράδεται ὄναγρος
Βοσκόμενος λειμῶνι; μέμυκε δ' βῦς ὀπὶ φάτνῃ
Πιείρῃ, κρῖ λευκὸν ἐρεπτομένη ἠὲ ὀλύρας;
6 Ἦ κεν ἔδοι τις ἄχυλον ἄνευ ἁλός; ἢ ἐνὶ λευκῷ
Ὠῷ χυμὸς ἔνεστιν, ἢ εἰν ἁλίοισιν ἔπεστιν;
7 Οὐτά μοι ἠλιβάτης ψυχὴν ἀπανήνατο θυμὸς,
Ταῦτά μοι ὀλομένῃσι πόρ' ἀτερπέα δαῖτα τεραπέζης.
8 Ὤ μοι ἐγὼ δειλὸς, τί νυ βείομαι αἰνὰ μογήσας;
Εἰ δ' ὄρεξ' Ἀθανάτοις τόδε μοι χρήσαι ἐέλδωρ,
Τῷ πάλαι ἐέμβυθ', τό, τε δὴν ποτιδέγμενός εἰμι.
9 Ὡς πλέ' ὀι φίλον εἴη ἐμεῦ ὑπὸ θυμὸν ἐλέσθαι,
Ὄφρα με χειρὶ βαλὼν συλεῄς αἰῶνος ἀμέρσαι.
10 Καί νύ κε θαλπωρή τις ἀνάπνευσίς τε γοώοιο
Γίγνοιτ', τλαίην ἢ κὴ ἀχνύμενός περ ἀνάγκῃ.
Μήπ μοὶ ὄων πεφίδοιτ' ἔπειτ' ὀν λόγον οὐκ ἐνέκρυψα
Ἐν φρεσὶν ἐμοῖς, τὰ ἢ θέσφατα πάντ' ἀνέφλων.
11 Ἀλλὰ τί μοι σθένος ἔστι; τί μοι μήκιστα γένηται;
Ὄφρά γε τετλαίην, κὴ ἔτι ζωοῖσι μετείην;
12 Ἦ λιθοκάρδιός εἰμι πέλεμνά τε χάρτις ἔοικα;
Πέλεμνα χάρτις ἔοικα, μυρος δ' αὖθωνι σιδήρῳ;
Ἦ ἀδάμαντ δέμας, κὴ σάρκας ἀτειρεῖ χαλκῷ;
13 Ἀλκαρ ἐμὸν πόθεν ἔστιν; ἐμοὶ οὐκ αὐτὸς ἀρωγὸς
Ἔνδον ἔχω; ἢ μοι πάγχυ φρένας ὤλεσε δαίμων;
14 Αἰεὶ δ' ἐσθλὸς ἀνὴρ οἰκτίρμονα μῆτιν ὑφαίνει,
Ἀχνυμένων ἢ φίλων ἐκεκήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει
Τειρομένους, εἴπε τ Θεοῦ μήνιμα δέδοικεν.

Ἀλλ'

CAP. VI.

Huic autẽ graviter-ingemiſcens reſpondit divinus Jobus;
Utinam bene appenderetur mei dolor oppreſſi,
Calamitásque gravis ſimul in libra poneretur,
Et miſeria mea in æqua bilance :
Et quæcunque nunc toleravi miſer patienti animo,
Cuncta omnino; nè navis quidem centiremis onus portaret.
Neque pondus tantum eſſet arenæ profundæ,
Quæ fuſa-eſt ubertim multa in litore maris.
Idcirco mihi irritum verbum effugit, quodcunque dixero.
Mihi enim infixæ ſunt Dei alatæ ſagittæ;
Sanguinem verò meum ſpiritúmque hauſit lethiferum virus
Amarulentorum telorum, ſimul autem inteſtina omnia ab-
Nunquid præ fame tardus rudet onager, (ſorpſit.
Dum paſcitur prato? mugítve bos ad præſepe
Pingue, hordeum album comedens & avenam?
Num comederit quis inſipidum ſine ſale? vel num in al-
Ovi ſapor ineſt? vel in vanis ſermonibus? (bumine
Quæcunque faſtidioſus odit & reſpuit animus,
Hæc mihi peſtiferæ præbent ingratas epulas menſæ.
Heu me miſerum! utquid vivam gravia paſſus?
Utinam Immortalis hoc mihi perficeret votum,
Cujus *jam* olim cupiens fui, quódque diu expectavi!
Ut aliquando illi placitum eſſet mihi animam eripere,
Ut me manu percuteret, & odioſâ vitâ privaret.
Tum utique ſolatium aliquod, & reſpiratio à malo
Eſſet, & tolerarem mœrens licet, neceſſarió. (celavi
Nè igitur mihi parcat, quandoquidem ejus ſermonem haud
In pectore meo, ſed oracula *ejus* omnia patefeci.
Verùm quid mihi robur eſt? quid me tandem fiet?
Ut tolerarem, & adhuc in vivis eſſem?
Num lapideo-corde ſum, ſaxíſque robore ſimilis-ſum?
Saxis robore ſimilis-ſum, viribúsque ardenti ferro?
Aut adamanti corpore, & carne rigido æri?
Tutamen meum unde eſt? meum nonne ipſe auxilium
Intus habeo? vel an mihi prorſus mentem perdidit Deus?
Semper autem bonus vir miſericors conſilium texit,
Ægrorúmque amicorum curam-gerit, & miſeretur
Afflictorum, ſi omnino Dei indignationem metuerit.

Ἀλλ' ἐμὲ παιδίοισι βαρυνόμενον φρένα μόχθοις
Ἐξαπάφως ἐπέεσσι καταγνήτι τε, ἔτι τε.
Παῤ δ' ἴλαδὸν χειμάῤῥῳ ἐοικότες ὤκα ῥέοντι·
Ῥεῖ ἀπ' ἐμεῖο τ' ὀλιγὸν ὁμῶς πολαμοῖο ῥεέθροις·
16 Τοῖσί γε λεῖος ὕφορδε πεδιγέρετο χρύσαλλος,
Καὶ νιφετὸς, τὸ δ' ἔνερθε κελαινιάς τερφι κῦμα
Τὸ πρίν· χείμαλι γάρ τε μινυωθαδίῳ ἐπεπάγει·
17 Αὐτὰρ ὅτ' ἠελίοιο φόως, ἀλέη τε γένηται,
Τόφρα τὰ μὲν τ' ἀλεεινὰ διέῤῥεεν ἄλλυδις ἄλλο.
18 Οἱ μὸς δ' σκολιὸς σφελέρων παρέτρεπτο κελεύθων·
Κεῖνα δ' ἀμαυρώθη ταχέως, φθινύθεσκε δ' πάμπαν,
Πᾶς δ' ἐξηράνθη πολαμὸς, ῥέτο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ.
19 Οἱ Θαμανῖται ἴδον, ποδεικέλαται δ' Σαβεῖοι,
Εἰσόκε πίνοντες πολυκαμπέα δίψαν ἀφῶσιν.
20 Ἀλλ' ὅτε δὴ πολαμῶν ἀπατήλια ῥεύματ' ἴκοντο,
Ἐλπίς τέ σφιν ὄλωλεν ἀποφθιμένοιο ῥόου·
Ὡς ἴδον, ὡς σφέας εἷλε καταφθείη τε καὶ αἰδώς·
Αἰῤῥὸν γὰρ δὴ ῥέον τε μιχθέν, κερεύς τε νέεσκε.
21 Ὡς ὑμεῖς δολερὸι, καὶ ῥέτλιοι, ἀπιδανοί τε,
Ὦ πέπονες, κἀκ' ἐλέγχε', ἐμοὶ ἐσορῶντες ὀΐζύν·
Τίφθ' ἕτω ταρβεῖτε καὶ ἐν φρεσὶ δειδίξασθε;
Τίφθ' ὅτως ἔσπε τεθηπότες ἠὔτε νεβρός;
22 Ἦ ῥά ποτ' ὔμμιν ἔρδω, Δότε μοι κειμήλιον ἐσθλὸν,
Δῶρα δ' ὑπὲρ μεῦ φέρτε φίλοι, ἐχθροῖσιν ἄποινα,
23 Δυσμενέων ἀνδρῶν ῥύσασθέ με ἐκ παλαμάων,
Ἐκ θ' ὑβριστήρων ὀὶ ἀτάσθαλα μηχανόωνθ';
24 Εἰπάτε, σιγήσω· τάσθεσθέ μοι, ὅ,τι φρ ἴστε,
Ὅς θ' σιωπῇ τλήσομ', ἔχων ἀρίηκοον ἦτορ.
Οὐδὲ πάλιν ἐρέω μάλα φρ τεπημυῖός ἦτορ.
Ἀμπλακίας μοι ἐμὰς ὑποδείκνυτε, ὄφρα δαείω.
25 Ὡς δωὰθ μάλα πόλλ' ἔπια φρεσὶν αἴσιμα εἰδώς·
Ἐν δέ τε ἶς μύθοισιν, ἐπεὶ χθ μοῖραν ἔ-
ειπεν,
Οὐκ ὀλίγη, ἀγαθή τε παραίφασίς ὄξιν ἑταίρῳ·
Ἀλλὰ τί νιν ὑμέων μομφὴ καὶ μῶμος ἐλέγχει;
26 Νήπιοι, ἦ ῥά νυ φάσθε λόγων μωμήτορες εἶδ),
Ἀνδρὸς ἀνελπίστοιο λόγων ἀνέμοισιν ὁμοίως;
Οἷον γὰθ ψεύσισμα λιγυπνείοντες ἀήτεω,
Τοῖον ἔπος πάλεν ἀνδρὸς ἀνάλκιδος ἀπιδανοῖο.
27 Ἀλλ' ὑμῖν κεφαλὴν, πέλεκυς ὡς, ὀξὺν ἀτειρής.

Παιδὶ

At me tot gravatum mente miſeriis
Ludificant verbis fratrésque, amicíque:
Transierunt autem torrenti ſimiles celeriter fluenti;
Facilè à me lapſi ſunt quemadmodum fluviales undæ:
Quibus levis ſupernè concrevit glacies,
Et nix, ſubtus autem nigricavit denſus fluctus
Antea; (frigore enim brevi conſtringebantur)
At poſtquam ſolis lux, æſtúsque fuerit,
Tunc illæ quidem tepidæ diffluxere aliò atque alió:
Semita autem obliqua ſuarum perverſa eſt viarum;
Ipſæ verò evanuerunt ſtatim, intercidérúntque penitus,
Totus autem exaruit fluvius, ſiſtebatúrque limpida aqua.
Thamanitæ viderunt, expectarúntque Sabei,
Donec bibentes aridam ſitim expellerent.
At cùm jam ad amnium fallacia fluenta veniſſent,
Spésque iis periiſſet deficiente flumine;
Ut primùm viderunt, eos occupavit prqbrum & pudor.
Turpe enim diúque manere, vacuósque redire.
Similiter vos fallaces, & nequam, vilésque,
O molles, mala propudia, meam intuentes calamitatem
Quid adeò expaveſcitis, & animis horreſcitis?
Curnam ſic ſtatis ſtupidi ſicut hinnuli?
Num quando vobis dixi, Date mihi munus bonum,
Dona pro me ferte amici, hoſtibus redemptionis-pretium,
Inimicorum virorum liberate me è manibus.
Et ab oppreſſoribus, qui improba machinantur?
Eloquimini, [&] tacebo; ſuggerite mihi quodcunq; nôſtis,
Ego autem tacitè ſuſtinebo adhibens attentam aurem,
Neque contradicam, valdè licet afflictus corde.
Delicta mihi mea oſtendite, ut ſciam.
Quàm multum valet verba in animo recta ſciens;
Ineſt autem vis *ejus* ſermonibus, quandoquidem probè-& prudenter loquitur,
Non exigua, bonúmque hortamen eſt amici.
At quid nunc veſtra increpatio & reprehenſio arguit?
Inepti, nunquid exiſtimatis verborum reprehenſores eſſe,
Viri deſperati verborum ventis ſimilium?
Qualis enim ſuſurrus ſtridulè-ſpirantis venti,
Talis ſermo eſt homuncionis debilis, deſpicabilis.
At vobis cor ſecuris inſtar eſt durum:

Puero

Παιδὶ μὲν ὀρφανικῶ ἀλεγεινὸν ἐφήκατε πότμον,
Δυσήνω δ' ἑταίρω ἀπατηλὸν ὀρύξαλε βόθρον.
28 Κέκλυτέ μοι μύθων κακὰ τῶν πάσχοντος ἑταίρου.
Σχέτλιοι φίλοι, καί μ' ὅιον ἐάσατε κηδόμενόν τῶν.
Λεύσσετ' ἐμὲ αὖτις, καὶ ὁρᾶτέ με, ὅια πέπονθα.
Τμεῖς γὰρ σάφα ἴσ' (ἐπεὶ οὐκ ἀνοήμονές ἐστε)
Εἰ ἕτερόν τι ἐγὼ μυθέομαι, ἢὲ καὶ οὐ.
29 Ἀλλ' ὑπονοήσατε φίλοι, ἐπεὶ οὐκ ἀπέοικεν,
Ἀλλ' ὑπονοήσατε παλίντροπον ἦτορ ἔχοντες,
Εὐθυμίην νοέοντες ἐμοὶ, ὅτ' ἀναίτιός εἰμι.
30 Ἦ μὰν ἐνὶ γλώσσῃ πέλεν ἀμπλακίη ἀλεγεινή;
Ἦέ μοι ἀκειτόμυθος ἀπὸ στόματος ῥέεν αὐδή;

ΚΕΦ. ζ'.

1 Οὐκ ἄρα μόρσιμον ἦμαρ ἐπιχθονίοισι πέπτωκεν;
Οὐ ζωῆς ὅρος ὅδε, ἐπεκλώσαντο δ' Κῆρες;
Τὸν δ' ἄ πω πνέα φημι περυγμῶν ἐμμεῖναι ἀνδρῶν;
Οὐ κακὸν, ὃς μὴ ἔθλεν, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται.
Ἡμεῖς δ' ἀνθρώποις, ὡς ἤμαρ μιδνυτόν.
2 Ὡς σκιὴ εὐφραίνει δμῳὸς κεκαφηότα θυμὸν,
Ὡρη ἐνὶ θερινῇ καμάτῳ ἀδδηκότος αὔρῃ,
Ἱδρῶ τειρομένῳ ὑπὸ καύματος· ὣς δ' ὅτ' ἔειδος
Ἀλλήλῳ κραδίῃ νύκτας τε καὶ ἤματα μίμνει,
Εἰσόκε μισθὸν ἄεθλα· τὸ γὰρ γέρας ὄζει καμόντων·
Ἀπάνσιον δ' ἄρα τῷγε τέλος καμάτοιο πέφανται.
3 Ὡς μοι θέσφατόν ὄζει πολιὴ χρόνον ἐκτολυπεύειν
Μαψιλίως, καὶ μῆνας ἀνηνύσω ἐπὶ μόχθῳ.
Αἰεὶ δ' ἀρταλέῳ ἔχεμ' ἄθυμαπ, οὐδέ πη ὄζιν
Ἀμπνεῦσαι κακότητος ὀϊζυρῆς τε πόνοιο·
Οὐτέ ποτ' ἠέλιός μ' ἴδεν ἤσυχον, ἔτε σελήνη,
Ἡμεῖς δ' τενάχω, καὶ ἀϋπνος νύκτας ἰαύω.
4 Κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ ποθεξιφος ἠῶ δῖαν·
Ὁππότε δ' ὄρσομ'; ἔειπα, καὶ Ἕως πότε νὺξ ἔπ μίμνει;
Πάννυχος ἐγρήσω, καὶ ἑλίσσομαι ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἄλλοτ' ἐπὶ πλαγρῆς καλακείμενος, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ὑπτιος, ἄλλοτε δ' ἐπὶ πλευρῆς κεκλιμένος ἦτορ.
5 Σάρκα δέ μοι σκώληξ καὶ βώλης ἀμφεκάλυψεν,
Ἀμφιδρυφὴς δ' ἐρεὼς κεχαδασμένος ὠτειλῆσιν,
6 Αἷμαπ καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένος, ἀμφὶ μέλεσσι

Κερκίδης

Puero sanè orphano miserandam inflixistis mortem,
Miseróque sodali fraudulentam fodistis foveam.
Audite meos sermones, mala licèt patientis, ô socii;
Desistite amici, & me missum faciatis mœrentem licét.
Cernite meum infortunium, & videte me, qualia passus sum:
Vos enim certò scitis, (siquidem non insipientes estis)
An verum ego dicam, an non. (est;
Denuo revertimini, amici, quandoquidem non indecorum
Denuo revertimini redux cor habentes,
Integritatem considerantes meam, quoniam insons sum.
Nunquid mea in lingua est iniquitas gravis?
Aut mihi futilis ab ore fluit vox?

CAP. VII.

NOnne fatalis dies mortalibus præfixa est?
Nonne vitæ terminus est, destinârunt verò *eum* Parcæ?
Quem adhuc neminem arbitror effugisse hominum.
Neque malum, neque bonum, postquam primùm genitus sit.
Dies verò hominis, ut dies mercenarii.
Sicut umbra lætificat servi anhelantem animum,
Tempore æstivo labore lassati duro,
Sudore defessi, præ æstu; & sicut operarius
Indesinenti corde noctésque diésque expectat, (um;
Dum mercedem recipiat; hoc enim præmium est laboranti-
Gratus utique huic finis laboris apparuit.
Sic mihi in fatis est multum temporis exantlare
Frustra, & menses irrito in labore.
Semper autem gravi teneor anhelitu, neque usquam licet
Respirare ab afflictione ærumnosóque labore:
Neque unquam sol me vidit quietum, neque luna;
Interdiu autem ingemisco, & insomnes noctes traduco.
Jaceo in lecto expectans auroram divinam;
Quando surgam? inquam, &, Quousq; nox adhuc manet?
Totâ nocte vigilo, & volutor súsque déque;
Interdum in latera inclinatus, interdum verò rursus
Supinus, interdum verò pronus, afflictus corde.
Carnem autem meam vermis & gleba *pulverulenta* circun-
Laceráque cutis exarata vulneribus, (dedit,
Sanguine & sanie polluta, circa membra

Tabescit

Τήκετ' ἀφηλείας, πᾶς ᾧ βρύω ἕλκεσι λυγροῖς.
6 Ἔφθιτό μοι ζωὴ ἄτερ ἐλπίδος· ᾠχετο δ' αἰὼν
Κερκίδος ὠκυτέρη, ἥ τ' ἰθμοσυνάων ὑφάνλεω
Ῥίμφα διαπρήσσεται μίτυς ἅμα πηνίον ἕλκει.
7 Ἦ ὄκ ἄρα μέμνησαι, ὅπ μοὶ βίῳ ὥσφρ ἄελλα
Ὦκα μάλ' αἰάσσεται δι' αἰθέρος ἀσχυγέτοιο,
Οὐτέ ποτ' ὄκ ἀγαθὸν πάλιν ὄψομαι ὀφθαλμοῖσιν;
8 Οὐκέπ μ' ὀφθαλμὸς κεν ἴδοι πάλιν, ὃς πρὶν ὄπωπεν·
Ὀμμασι σοὶ ἐπ' ἐμεῖο, κ) ἐκέπ ἔτι δηρὸν ἐσεῦμαι.
9 Ἠΰτε γὰ νεφέλη, ὅτ' ἐπαπέρχωσιν ἀῆται,
Πνοιῇσι λιγυρῇσι τετυμμένη, ἐξαπίναιος
Ὤ, χετο, πὼ γάρ τ' ἄϊφα διεσκέδασ' ἷς ἀνέμοισι
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, κ) ἀπεσυφέλιξεν Ὀλύμπε·
Ὣς τως ὅς φ' ἅπαξ κατέβη δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Οὐδέ κεν ὄκ ἀμβαίη, ἐπεὶ πάλιν ἐκέπ νόστος.
10 Οὐ δώσ' ὄφ' ὅν δέ δόμον δε πεπίσι κ) ὑπονέεσθ'
Οὐκέθ' ἑ χῶρος ἐὸς πάλιν ὄψεται, ὄκέπ παγείς.
11 Τέκνα γλαῶσιν ἐμὼ ὄκ ἰχάνει ἔρκ) ὀδόντων;
Οὐδ' ἀκέων ἔσομαι· κέλεται δέ με δυσὸς ἀνίη
Οἰκτε' ὀλοῦρεῦς, ὑπὸ πικρῶν ἐδμωάων,
Καὶ θαλερῷο χρόο τεταρπέῦς φίλον ἦτορ.
12 Εἰμὶ ᾧ πόν) ἐγὼ, ἢ κῆπος ἐν ὄσμασι πόντε
Ἄχρον, διά τε πολλὰ πελώρια τέτραφεν ἄλμη,
Ὀρφ' με νυὶ πέδον, ᾧ τ' ἀμφί τε δέσματα βάλλον
Εἰρξῆς ἀσφήλεως, ἵνα μήποτε φυκτὰ πέλωνται;
13 Εἶπο τ' ἔφλω, Ὅπ λέκτρον ἐμοὶ παρμύθιον ἔσται,
Ἐωιή τε μαλακὴ πωύσει χόον· (Ἦ γὰ ἐκείνη
Ἡσυχίης χρήτεισα καπυγνήπ τε τάφοιο)
14 Τόφρ' δ' ἐμοὶ κ) ὀνείρατ' ἐπέπνυδεν κακὰ δαίμων,
Φάσμασι νυκλεριοῖσι κ) ὀπλασίῃσι τερέθοντων.
15 Τέκνα ᾧ πίνα θυμὸς ἐέλδεται, ὄφρ' νύ μοι κῆρ
Ἤδελ' ἔτ ζώειν, κ) ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
16 Ὤμοι ἐγὼ, τί πάθω; ἐπεὶ ὄκ ἐθέλοιμι βιῶναι
Πάντ)ε κ) ἐσαεί· ὡς ἄχθομαι; ἀλλά μ' ἔασον,
Ὦ Πάτερ, ὦ Βασιλεῦ, ὅπ μοὶ βίος ὀξὺ μάταιος.
17 Ἄνθρωπος τί γάρ ὄτιν, ὅτ' αὐτῷ κῦδος ὀρέξας;
Ἢ ὅπ σῷ τόσσον κεχαετισμένος ἐπλετο θυμῷ;
18 Τῶνδέ τε πᾶσαν ἐπ' ἠῶ ἐπισκοπον ὄμμα πτάνει,
Τόνδέ τε νωλεμέως δοκιμάζεις πᾶσαν ἐφ' ὥρλω·

Ἐως

Tabescit turpiter, totus autem scateo ulceribus terris.
Defecit me vita sine spe: transiit autem ævum
Radio ocyus, qui peritiâ textoris
Celeriter pertransiens licium simul stamen trahit.
An non meministi, quòd mea vita *est* sicut procella
Cito admodum ruens per aerem infrugiferum,
Nec unquam bonum iterum intuebor oculis?
Non ampliùs me oculus videbit denuo qui priùs aspexit:
Oculi tui super me, & non ampliùs diu ero.
Veluti enim nubes, quando ingruunt venti,
Flatibus stridulis verberata, derepentè
Evanuit, eam enim statim dispulit vis venti
Procellâ ingenti, & deturbavit cœlo:
Sic qui semel descendit in sepulcrum,
Non ampliùs ascendit: abinde rursus haudquaquã *est* reditus.
Non potest suam domum redivivus reverti:
Non ampliùs eum locus suus iterum videbit, non ampliùs patria.
Quamobrem linguam meam non cohibet vallum dentium,
Neque tacitus ero; jubet autem me animus præ angore
Miserabiliter lamentari præ amaris doloribus,
Et recèns semper-repullulante luctu delectare charum cor.
Súmne autem pontus ego, aut cetus in gurgite ponti
Immanis, qualia multa monstra nutrivit salum,
Ut me nunc constringens, & circumcirca vincula induens
Includeres tutò, ut nullo modo potestas effugiendi sit?
Siquando dixi, Lectus mihi solatio erit,
Cubiléque molle sedabit luctum; (Certè enim illud
Quietis mater sorórque sepulcri.)
Tum verò mihi & insomnia immisit mala Numen,
Spectris nocturnis & visionibus perturbans.
Igitur suffocationem anima desiderat, neque meum cor
Vellet ampliùs vivere, & videre lucem solis.
Hei mihi, quid patior? quandoquidem nollem vivere
Semper & in perpetuum: quàm ægrè habeo! At mitte me,
O Pater, ô Rex, quoniam mea vita est vana.
Homo enim quid est, quòd ipsi gloriam præbuisti?
Vel quòd tuo adeò gratus est animo?
In eum singulo manè speculatorem oculum intendis,
Súmque indesinenter exploras singulis horis.

19 Ἕως πότε μ' οὐκ ἐάσεις σόον ἔμμεναι; ὅτ' ὀλίγον ὦφε,
Οὐδ' ἕως ἂν σίδηρον μὲν λαυκανίης καθέηκας;
20 Ἀασάμην· τί δέ σοι ῥέξω, πανυπέρτατε Σῶτερ
Ἀνδρομέης ψυχῆς; τί δέ με σκοπὸν ἔμμεν ἔθηκας,
Τῷ ῥ' ἐπιτοξάζοιο πτυσκόμενος βελέεσσιν,
Ὡς αὐτὸν μ' ψυχῇ ἐμοὶ χαλεπώταλον ἄχθος;
21 Τίπτε γε δυσνομίας μοι ἐμὰς οὐ μᾶλλον ἀφήσεις;
Τίπτ' οὐκ ἀμπλακίας ὀλέσεις; Τάχα δ' εἰνὶ κονίῃ
Κείσομαι· ἠῶθι ζητήμενος, οὐκέτ' ἐσεῦμαι.

ΚΕΦ. ή.

1 Τὸ φρα δ' ὑποβλήδην Σαυχαῖος ἀμείβετο Βελδὰδ
Κερτομέων τὸν Ἰωβον ὀνειδίοις ἐπέεσσιν·
2 Ἕως πότε μὴν αὖτως ἀνεμώλια ταῦτ' ἀγορεύεις;
Ἕως πότε μὴν ὕτω φλυαρεῖς; σέο δ' ἔκλετο μῦθος
Ὡς ὅτε μορμύρωσι λιγυπνείοντες ἀῆται,
Οἵ τε κατ' ἤαλα φωτὸς ἀτερπέα βόμβον ἰεῖσιν;
3 Ἦ ὀρθὴν ἀλίωσε δίκην πανυπέρταλος Ἑωλώς;
Ἠὲ παρ' ἀνθρώποις σκολιὰς ἔκρινε δέμισας;
4 Εἰ ἄρα πως ἀλίτοντο Θεὸν σέο νήπια τέκνα,
Αὐτοὶ ὃ σφετέρῃσιν ἀταθαλίῃσιν ὄλοντο·
5 Εἰ σύ γ' ἐὸν πρώτοισι Θεὸν διζήμενος εἴης,
Ἠδ' ἀγανῇσι λιτῇς γενάμενος εὐχετόωο·
6 Εἰ καθαρός τ' εἴης, καὶ ἀμύμονα δίκαια εἰδώς,
Τὴν μέν κεν Ἀναξ ἐπὶ σοὶ ἄλεσσιν ὀπωπὴν
Αἰὲν ἔχοι ἵλαος, ἐφισάμενός τε φυλάσσοι
Σῆς ἕνεκ' εὐσεβίης ἄλοχόν τε καὶ ὑφερφὲς δῶ.
7 Εἰ μικρὸς τοπρῶτον, ἀτὰρ μέγας ὕστερον ἔσσεαι,
Ἀρχῆς ἐξ ὀλίγης τέλεός σοι ἀεξομένοιο.
8 Πρώτου γὰρ γενεὴν διά τ' εἴρεο, ἠδὲ μετάλλα,
Καὶ πατέρας, καὶ φῦλα παλαιγενέων ἀνθρώπων
Πάντα μάλ' ἐξερέεινε, καὶ ἀρχαίων γένος ἀνδρῶν,
9 (Χθιζοὶ μὲν γάρ τ' ἐσμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων
Οὐδὲν ὀπιπεύοντες· ὅσον ζωὴ ὡς σκιή ἐστι,
Ζωὴ ὡς σκιή ἐστι, βίος τ' ἐέλδωρ ἀμαυρόν)
10 Οὐ σε διδάξουσιν, σοί τ' ἀγγελέουσιν ἕκητι,
Εἰδότες ἀφραδέεσσιν ἐναίσιμα μυθολογεῦντες;
11 Σχοῖνος ἐν ἑλεμνῇσιν ἄνευ πηλοῖο πεφύκει;
Ἦ νύ πῃ ἐκφύεται, καὶ βέτεμον ὑδατόθρεμμον

Δι-λάι

Quousq; me haud finis salvum esse ? nè tantillùm quidem,
Donec salivam meam per guttur demisero ?
Peccavi. Quid tibi faciam, supreme Servator
Humani generis ? Utquid me scopum esse posuisti,
In quem arcum intenderes collimans telis,
Adeò ut ego ipse sim mihi gravissimum onus ?
Quare iniquitates mihi meas non potiùs remittes ?
Quare non peccata abolebis ? Mox autem in pulvere
Jacebo: diluculò quæsitus non ampliùs ero.

CAP. VIII.

TUm verò intercepto-sermone Sauchæus respondit Bil-
Incessens Jobum probrosis verbis; (dad,
Quamdiu incassum inania ista loqueris?
Quousque frustra adeò nugaris ? tumsque est sermo
Ut quando obstrepunt sibilantes venti,
Qui circa aures hominis ingratum stridorem mittunt ?
Num rectum frustravit judicium supremus omnium Rex?
Aut inter homines iniquo jure judicavit causas ?
Siquidem peccârunt in Deum tui insipientes liberi,
Ipsíque suâ nequitiâ perierunt :
Si inprimis Deum quæreres,
Et molli prece tu utique venerans orares;
Si purus esses, & irreprehensibilium consiliorum conscius,
Altipotens utique Rex in te vigilantem oculum
Semper propitius haberet, assistensque custodiret
Tuæ pietatis ergò conjugémq; & excelsam domum *tuam*.
Si parvus inprimis *fueris*, at magnus postea eris,
Principio ex minuto fine tibi crescente.
Primævum enim seculum interrogáq; & sciscitare,
Et patres, & nationes priscorum hominum
Omnes scrutare, & antiquorum genus virorum.
(Hesterni siquidem sumus supra terram genus hominum,
Nihil scientes quibus vita velut umbra est,
Vita velut umbra est, ævúmq; *velut* simulacrum evanidum)
Nonne te docebunt, tibíque nunciabunt illi,
Peritâ mente utilia narrantes ?
Juncúsne in locis-palustribus absque limo nascitur ?
Nuncubi alga, & carex aquarum-alumnus

Διφάσθος ἐκ γαίης κοπίης ἀπάτερθε τεθήλεις
12 Χλωρὸν ἐὸν, θαλερόν τε περὶ ἀμητοῖο μαρόωσι
Ὠκύτερον βοτάνης, καὶ ἀεικέϊ κάρφεται ὥρῃ.
13 Η δίκη δ' ὀξὺ βρομᾷ, τοῖαί δ' ὁδοί εἰσιν ἁπάντων,
Οσσοι ὑφ' ἁβροσύνῃσι λελασμένοι εἰσὶ Θεοῖο.
Πρόχυσις δὲ ἐλπὶς ὀλεῖται ἀταθάλῳ ἠφροσύνῃ.
14 Ἐλπὶς μὲν κενεὴ, θάρσος δὲ ὁι ἔσται ἀφαυρὸν,
Ἠΰτ' ἀραχνίοι λυγρὰ φόνον μήσωσι φέρεσθαι·
Καὶ τὰ μὲν ἂν κατθύσῃσι μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο
Λεπτὰ, τά κ' ἄπις ἴδοιτο, δολορραφίῃσιν ἀρούρης,
Αλλὰ τάγ' αὖ ἐρράισε κακὴ ἀνέμοιο θύελλα.
15 Ἀξλιγρὸς δέ οἱ οἶκος ἀεὶ καὶ ἐρεψίμου ἔσται·
Τῷ οὔ ἐρεισάμενος κατερήρειπεν, οὐδέ πω οἶκος
Εσσεν ἀσφαλέως, οὐδ' ἰῷ χείρεσσιν ἐρειδῇ.
16 Οἷον ἢ πρέφει ὄρνις ἀνὴρ ἐερσιηλὲς ἐλαίης
Χώρῳ ἐν οἰοπόλῳ, τὸ δέ τε βρύει ἀνθεῖ λιλκῷ
Καλὸν, πλεθάον, φυτὸν ἢ ὡς γυνῇ ἀλωῆς·
Ἐλθὼν δ' ἐξαπίνης ἄνεμος σὺν λαίλαπι πολλῇ,
Βόθρυς τ' ἐξέσρεψε, καὶ ἐξετάνυσε ἐπὶ γαίῃ·
Ὡς ἄρ' ὅγ' αὖπιν ὄλωλεν. Η ὡς ὀρὺς ὑψιπέτηλος,
17 Η, ῥίζαι πυκιναί τε διλωενέες τ' ἄερρῶσαι
Ἐν πολλοῖσι λίθοισιν ἐρηρέδαται ἐπὶ βυνῷ·
Αλλ' οὐδ' ὡς ὀρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸν ἄλυξεν·
Οἱ δ' ἴσαν ὑλοτόμοις πελέκεσσιν ἐν χερσὶν ἔχοντες,
Καί μιν ἐπιζήμιοι χαλκῷ τάμον· ἡ δ' ἐσιωῦσα
Εστενε, ὑψηλαὶ δ' κόμαι κονίῃσιν ἐμίχθεν.
18 Ως ὁ μὲν ἀνθεῖ βαιὸν ἐπὶ χρόνον, ὅ τ μάλα δίῳ,
Αγλαΐῃ τε μινυθαδίῃ καὶ κύδεϊ γαίων·
Αἶψα δ' ὑποφθίμενον καὶ ἑὸς μιν ἀνήνατο χῶρος,
Ὡς δ' ἔφατ' Ου τοι ἐγὼ σε πατ' ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα.
19 Τοῦτο μέν ὁι τέλος ὀξὺ, κακῶν δέ τε χάρμα κελεύθων,
Αλλοι δ' ἐν κονίῃς τάχα βλασήσυσ' ἄνθρωποι
Γενεαὶ ἐξανατέλλοντες πολυ φέρτεροι αὐτῶ.
20 Οὐδὲ γὰρ Αθανάτοις ποτ' ἀπαὶ ἓο ἄνδρεα δίκαιον
Ὤσσεται, οὐδὲ κακοῖσιν ἐπ' ἀνδράσιν ἔσσετ' ὀργός,
Οἱ δ' ὕβρει εἴκοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
21 Εἰως ἂν γλυκερῷ λαιμὸν πλήσῃσι γέλωτος,
Στήθεα γηθοσύνῃς, καὶ χείλεά σὰ ἀλαλαγμῷ·
22 Αἰψοι καὶ λάθεσθε ἐπειγόμοι αἰὲν ἔσονται
Ἐχθεσί σὰ· Κλισίῃ τε κακῶν ὑπὸ πάμπαν ὀλεῖται.

ΚΕΦ.

Sitienti è terra citra humorem efflorescit ?
Adhuc virens vigénsq; ante messem marcescit
Ocyùs *quâvis* herbâ, & iniquâ arescit horâ.
Hic mos est mortalium, tales viæ sunt omnium,
Quotquot præ improbitate obliti sunt Dei;
Funditùs enim spes peribit improbi hypocritæ.
Spes quidem vana, fiducia autem ejus erit umbratilis,
Perinde atque aranearum-telæ miserabiles, cædem muscis se-
Quæ supernè è lacunari effusæ sunt (rentes;
Subtiles, quas nemo videre queat, dolosâ-texturâ araneæ;
At eas mox pessundedit mala venti procella.
Infirma ei domus semper & ruinosa erit,
Cui ille innixus cadit, necdum domus
Stat firmiter, non si vel manibus suffulciatur.
Qualem nutrit plantam vir florentem olivæ
Loco in solitario, quæ floret flore albo
Pulchra, virescens, aut sicut germen in fœcunda terra:
Veniens autem repentè ventus cum turbine multo,
Fossâque evulsit & extendit super terram:
Sic ille statim occidit. Aut sicut arbor alta,
Cujus radices densæque firmitérque fixæ
Inter multos lapides compactæ sunt in colle:
Verùm neque sic lignicidarum virorum strepitum vitavit:
Hi autem iverunt ligniſecas secures in manibus habentes,
Et eam urgentes ferro sciderunt; ea autem collapsa
Ingemuit, excelsæ autem comæ pulvere commixtæ sunt.
Ità hic quidem floret pauxillum temporis, neutiquam val-
Brevi splendore, & gloriâ superbiens. (de diu,
Statim verò defunctum etiam suus ipsum abnegavit locus,
Sic autem dixit, Nunquam ego te nè oculis quidem vidi.
Hic certè ei finis est, malarúmque gaudium viarum.
Alii autem ex pulvere mox pullulabunt homines,
Deinceps exorientes multò præstantiores ipso.
Neque enim Immortalis unquam à se virum justum
Repellet, neque improbis hominibus erit adjutor,
Qui injustitiæ se-dedentes nefaria machinantur.
Donec suavi guttur *tuum* impleverit risu,
Pectora lætitiâ, & labia tua jubilo:
Probro & ignominiâ amicti usquè erunt
Inimici tui: Tentoriúmq; malorum funditus peribit.

ΚΕΦ. θ'.

1 Τὸν ἢ βαφυστενάχων ωεχέφη πολύμητις Ἰωβος,
2 Οἶδα· τίη μοι ταῦτ' ἔυειδὸς πάντ' ἀγορεύεις;
Γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ φρονέοντι πφαύσκεις.
Πῶς γάρ τις μερόπων ὅσιος Θεὸς ἄντλα φανείη;
3 Ἦν δ' ὁι θαρσήσας τλαίη ἐειδαμάσθω ἀντίω,
Δωδεκάτην τ' αἰνὸν ἀγῶνα, κὴ ἐν δίκῃ ἀνπάαθζ,
Εἰ μὴ χιλιοί εἰσιν, ὅδ' ἔχ ἕνα λύσει ἕλεσθαι,
Ἀλλὰ Θεῷ ὑποείξετ' ἐὺς ωρ ἐὼν ἀγορητής.
4 Ὃς ωέλει μὴ νόον ἀνθρώπων, ωέλει δ' ὅτι κὴ ἀλκίμῳ,
Ἀμφότερον, πυυτός τε ἄναξ, κρατερός τε μαχητής.
Καδδ' αὐτῷ τίς ωώποτ' ἔχῃ σκληραύχενα θυμὸν,
Οὐδὲ κακῶς ἀπόλοιεν ἀγηνορείηση νόοιο;
5 Ὃς κίνησεν ὄρη κατά τ' ἔσρεψεν μφεαίνων,
Οὐδ' ἴσασι βροτοὶ πῶς ἤειπε· νεῦε δ' ἔραζε
Ἐξορθωσομένων ὀρέων αἰωνὰ κάρηνα.
6 Χωόμενος δ' ἀνδρῶν γλυεῖ ἐπίναξεν ἔνερθε
Γαῖαν ἀωειρεσίῳ, τετάραχτο δ' ωάντα θέμεθλα
Ἠπείρυ ωρομερῆς, βέβειδε δ' κιονμφὴ χθών.
7 Ἠελίῳ ἐπέτειλε, κὴ ἤλιος ὐκ ἀνέτειλεν·
Ἰαμνάα δ' φόως, κὴ ἐρύκακεν ἄσρα φαεινά·
Ἀμφεκάλυφε πόλον, σκιόωντο δ' ωᾶσαι ἀγυιαὶ
Ἠέρι κὴ νεφέλῃ, χ' δ' ὐυλύμπε κέχυτ' ἀχλύς.
8 Ὃς τε κὴ ἐκτάνυσεν μόνος ὐρανὸν ἀστερόεντα,
Καὶ ωέλει ῥίμφα ωάτησεν ὀπὶ τεφρὶ κῦμα θαλάσσης·
9 Ἀρκτόν τ' ἀκάμαντα, τό, τε δένος Ὠρίωνος
Τεύξε, κὴ ἐωταωίρυς, ἃς Πληϊάδας καλέουσιν,
Ἀστέρας, ὀμβροτόκους τε δόμυς Νότυ ὑγρὸν ἀέντος.
10 Ὃς ωρηθαμβέα ἔργ', ἐξαίσια σήματα φαίνει,
Ὃς μάλα ωόλλ' ἀκίχητ' ἀνερείσατα θαύματα ῥέζει.
11 Ἆσσον ἰὼν ἔλαθέν με Θεός· τὸν δ' ἢ ωι δυναίμην
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντα.
12 Ῥηϊδίως ἁωαυρεῖ· τίς κέν μιν ἐρύκοι;
Νεικείων τ' ἐρέοι, Ἄγε νῦν, τόδε ωοῖον ἔρεξας;
13 Ἦν Θεὸς ὐκ ἐθέλῃ μεθέμεν χόλον, ὑδὲ ωίθηται
Μηνιθμὸν μὴ ὑωορρίψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι,
Δεινοὶ ἀμυντῆρες κὴ ἀλαζόνες ἄνδρες ὑω' αὐτῷ
Σῆσαν γνὺξ ἐειπόντες, ὅ, τε ωρόμος ἔλλαβε γῦα.
14 Τολμήσω κὴ ἐγὼ δειλὸς τῷ' ἀνπον εἰπεῖν

Ἐξαίρε-

CAP. IX.

ILlum verò graviter-ingemiſcens affatus eſt prudens-Jobus,
Novi; quid mihi iſta bene ſcienti cuncta dicis?
Scio, intelligo; hæc jam gnaro loqueris.
Quî enim aliquis mortaliũ juſtus coram Deo apparere queat?
Si cum eo confiſus audeat contendere cominus,
Subiréque grave certamen, & in jure obviàm-ire,
Si quidem mille ſunt, is nè unum ſolvet argumentum,
Verùm Deo cedet, bonus licèt fuerit orator.
Qui ſupra homines eſt mente, ſupráque robore,
Utrumque, prudénsq; rex, fortísque bellator.
Adverſus illum quis unquam habuit obfirmatum animum,
Et non malè periit inſolentiâ mentis?
Qui movit montes evertítque iratus,
Neq; nôrunt homines quomodo ceciderunt; vergunt autem
Concuſſorum montium ſublimia capita. (in terram
Succenſens autem humano generi, labefactavit ſubtèr
Terram immenſam, commota autem ſunt omnia fundamina
Terræ tremulæ, gravata autem eſt mota tellus.
Soli imperavit, & ſol non ortus eſt;
Cohibet autem lucem, & detinet aſtra ſplendida;
Obtexit polum, obumbrantur autem omnes viæ
Caligine & nebulâ, circa cœlum autem fuſæ ſunt tenebræ.
Qui & extendit ſolus cœlum ſtellatum,
Et celeriter ambulavit ſuper ingentem fluctum maris;
Arcturúmque indefeſſum, robúrque Orionis
Fecit, & ſeptenas, quas Pleiadas vocant,
Stellas, imbriferásque domos Noti humidùm flantis.
Qui ſtupenda opera, inuſitata ſigna oſtendit,
Qui admodum incomprehenſibilia infinita miracula facit.
Propiùs accedens latuit me Deus, eum verò nequeo
Oculis videre aut huc aut illuc euntem.
Facilè aufert: quis illum impediat?
Objurgánsque dicat, Agè nunc, quid hoc eſt quod feciſti?
Si Deus nolit remittere iram, nec perſuaſus ſit
Indignationem deponere, amicitiámque amplecti,
Terribiles auxiliatores & arrogantes viri ſub eo
Steterunt in genua collapſi, tremórque occupavit membra.
Audebo & ego miſer huic contradicere

Ἐξαίτοισι λόγοις, ἐπέων τ' ἔειδα φορφόρεδς·
Οὐδὲ γὰ εἰ ἀγαθὸς ὣρ ἀνὴρ καὶ ἀναίτιος ἦα,
Οὐδέ μιν ἀντιβίοισιν ἀμφαίμιλλα ἐπέεσιν,
Ἀλλ' ἱκέτης τ' εἶλω, ἐπί τε κλήσαιμι δικασιὼ.
Εἰ μὴ ἐγὼ ἐκάλεσα, Θεὸς δ' ἔμ' ἀμείβετο μύθῳ,
Ἀλλ' οὐδ' ὡς ἐπεπίθε ἐμῆς ὅτ' ἀκήκοε φωνῆς.
Ὡς δ' ὅτ' ὀράρη Ζεφυρίη ἀνέμοιο θύελλα
Ὑφόθεν ἐκ νεφέων, ἣ πνοιῇσι λιγυρῇσι
Γαῖαν ὅλιν μάσιζεν, ὅλιν μάσιξε θάλασσαν·
Ὣς ἐμὲ πύλε Θεὸς ῥαδινῇ μάστιγι δίωκεν,
Πεπληγὼς ὑπὲρ αἶσαν ἀεικέσι πληγῇσιν.
Ἀλλήκτοις ὀδύνῃσι πεπαρμένον ἔκ τι μίνυθα
Ἀμπνεῦσαι κακότητος ἔμ' ἔασεν, ἀλλ' ἐδάμασσε
Πάγχεδανοῖς βελέεσσιν, ὅλον δέ με πικρὸν ἔθηκεν.
Εἰ γε βίης μέμνημαι, ὅδε κράτει περβάλοιτο·
Εἰ δ' ἐρέομι θέμιστα δικαιοσύνῃ τ' ἐρατεινῇ,
Τίς κ' ἦμαρ θείη, ἵν' ὁι ἐν δίκῃ ἀντιβολήσω;
Εἰγε δίκαιος ἐγὼ καὶ ἀμύμων εὔχομαι εἶναι,
Γλῶσσά κέ μοι κατ' ἐμεῖο λόγος τ' ὀπιμάρτυρες εἶεν·
Φημὶ τέλειος ἔμμεν· σκολιόφρων αὖτε φανεῦμαι.
Ἀλλά κ' ἀμεμπτος ἐὼν ζωλιὸν τό μοι ἂν ἀλέγοιμι·
Βιολοίμιλλον γὰρ ἐγὼ νῦν τεθνάμεν, ἢ βιῶναι.
Τέκνα ἔγεν, Ἀπόλεσεν ὁμῶς ἄδικόν τε καὶ ἐσθλόν·
Ἴσην μοῖραν ἀγαθῷ τε, καὶ εἰ μάλα πε κακὰ ῥέζοι·
Κάτθανε ὁμῶς ὅ, τ' ἀλιτρὸς ἀνὴρ, ὅ, τε ἕσθλα ἔοργώς.
Ἐξαπίνης ὅτε φῦλα βροτῶν μάστιγι δαμάσσῃ,
Καί τ' ἐφίλασσεν ὁμῶς ἐπ' ἀναιτίῳ ἀνδρὸς ἀνίη.
Γαίης σκῆπτρον ἔδωκαν ὑπερβίῳ ὑβριστῆι,
Ὅς τε θεμιστοπόλων ἀνδρῶν ἐκάλυψεν ὀπωπὴν,
Ἰθυνόων, ἵνα μή τι δίκη ἰθεῖα γένοιτο·
Εἰ δ' ὦ μὴ ἔπος, πᾶς ἢ πὸς πέλεν, ὃς τάδε ῥέζει;
Θάνατον μοι βίος ὅδ' ἐστὶν ἐλαφρότατος δρεσσιν,
Ὅς τε μάλ' ὦκα θέει ποτὶ καρπαλίμοισι πτερυγέσσι·
Ῥίμφα δ' παρμέμβλωκεν, ἅτε πτερὸν, ἢ νόημα·
Ἥματά μοι πεπότηνται, καὶ ὕπνος κρήγυον εἶδε.
Παρβέβασεν νήεσσι λινοπτύγεσσιν ὁμοῖα
Ποντοπόρεις, ἀὶ ῥίμφα διαπρήσσουσι θαλάσσης,
Ὠκύτερον πνοιῆς, ἢ ὑπὸ νεφρῆφιν ὄϊστός·
Ἢ ἀετῷ ὁμιλῆσαι διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν
Εὐρυμέσων, εἶπε τ ἔλωρ καὶ ὥρμα κιχείη.

Εἶπον·

Selectis ſermonibus, verborúmque contentionem offerre ?
Neque enim etiamſi probus vir & inſons eſſem,
Ipſi altercantibus reſponderem verbis:
At ſupplex eſſem, invocarémque judicem.
Si quidem ego vocavi, Deus autẽ mihi reſpondit ſermone,
At neque ſic confiſus ſum, meam quòd audierit vocem.
Sicut autem quando oritur ſæva venti tempeſtas
Deſuper è nubibus, quæ flatibus ſtridulis
Terram totam flagellat, totum flagellat mare:
Ità me percuſſit Deus celeri ſcuticâ perſequens,
Verberans immoderatè indecoris plagis.
Indeſinentibus doloribus transfoſſum nè tantillùm
Reſpirare à calamitate me ſivit, verùm domuit
Amarulentis telis, totúmque me amarum fecit.
Si robur memoro, hic viribus pollet;
Si loquar de æquitate juſtitiâque amabili,
Quis diem dicet, ut ei in judicio occurram ?
Si juſtus ego & inculpatus glorior eſſe,
Lingua mea contra me ſermóque teſtis eſſet.
Aio perfectum me eſſe ? perverſus denuo apparebo.
Verùm etiam inculpatus licèt eſſem, vitam meam non cu-
Mallem ego nunc mori quàm vivere. (rarem:
Quamobrem dixi, Perdidit pariter improbum & probum:
Æqualis ſors bono, ac ſi valde quis mala faciat;
Mortuus eſt ſimiliter ſceleratúsq; vir, quíq; bona operatus fuit.
Cùm repentè gentes hominum flagello domat,
Etiam deridet pariter innocentis viri ærumnam.
Terræ ſceptrum dedit ſuperbo oppreſſori,
Qui & juridicorum virorum abſcondit faciem,
Cohibens, ut nè jus rectum fiat.
Quòd ſi non iſte, ubi aut quis eſt, qui hæc facit ?
Velocior mihi vita perniciſſimo curſore,
Qui admodum celeriter currit pedibus agilibus confiſus:
Citatim verò tranſiit, tanquam ala, aut cogitatio,
Dies mei avolârunt, & nunquam commodum viderunt.
Transierunt navigiis lineas-alas-habentibus ſimiles
Pontigradis, quæ leviter percurrunt mare,
Ocyùs vento, aut à nervo ſagittâ:
Aut *ſimiles* aquilæ irruenti per nubes obſcuras
Properè, ſicubi aliquam prædam & eſcam reperiat.

Siquando

27 Εἰποτ' ἔφλω, Ὀλίγον πρὸ ἐμοῦ ἐπλήσομαι ἄτης,
Παυόμενος χλαυθμοῖο, καὶ ἐς φρένα θυμὸν ἀγείρων,
(Οὐ γάρ τις φρῆξις πέλεται χρυσείοιο χόλοιο)
28 Τόφρ' αἶνως δείδοικα μὴ φρεσὶν ἄλγεα λυγρὰ
Μυρία· ὅσσά τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίγνεται ὥρῃ·
Οἷσί τε νωλεμέως τρέμω τ' ἀμφί τε θυμὸν ἀπύχθω.
Καὶ τόδ' ἐγὼ σάφα οἶδ', ὅτι ἤ με ἀθῶον ἀφήσεις.
29 Εἰ δέ γ' ἀλείπης εἰμὶ καὶ εἰσέπ, πίπτε νύ μοι κῆρ
Μᾶλλ' αὔτως ἐμάγησεν ἀνηνύστῳ ἐπὶ ἔργῳ·
30 Εἰ γε λοεσσάμενος καὶ ὑπὸ ἐνὶ νιφόεντι λοεσσῷ,
Χεῖρας νιψάμενός τε καθήρω μὰν ῥύπα πάντα·
31 Ἀλλὰ σύ μ' ἐς βόθρον ῥίψεις, μιαρὸν δέ τε θήσεις,
Ἰλύϊ καὶ πηλῷ μεμορυγμένον ἀμφὶ μέλεσσιν
Ἐκ ποδὸς ἐς κεφαλὴν, χεῶτὸς δέ κε πικρὸν ἀέντος
Ὀσμὴ ἀποστύξειε, φίλον τείρουσα γενέσθαι.
32 Οὐ γὰρ ὅγ', ὅτις ἐγὼ, δειλὸς βροτὸς, ὄφρα πεπίθω·
Οὐδέ τις ἀνθρώπων οἱ ἀρήρης καρπὸν ἔλωσιν,
Ὄφρ' ἀπαμειψάμενος, καί οἱ ἐν δίκῃ ἀντιτίσω.
33 Οὐδέ τις ἀμφοτέροισι μεσηγὺς ἄμμιν ὀπηδεῖ,
Ὅς κε λύσῃσι δίκλιν, ἐπ' ἀλλάξῃσι καὶ ἡμέας,
Οἷς ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἔειν καὶ νείκεα παῦσαι.
34 Πληγέων μὴ παυσάσθω, ἐμεῦ ἄπο ῥάβδον ἐρύκων,
Μηδ' ἔπι δεινοῖσι φόβοις ἐμὲ δειδιέσθω.
35 Καὶ τότε δαρσόμενος μάλα εἰκήσω, ὅ, τι μοι ὄφρα οἶδα,
Βέλομαι ἀπλεγέως, φρεσὶ πολυκλαύστοισι πιθήσας.
Ἀλλ' ἤ μοι τοιοῦτον ἐπέκλωσεν Θεὸς ὄλεθρον
Πένθεσι τειρομένῳ· νῦν δὴ κεἰ τετλάμεν ἔμπης.

ΚΕΦ. ί.

1 Ὤμοι ἐγὼ δειλός· τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Ὡς ἐμοὶ ἀσπασίη εἴη βιότοιο τελευτή·
Ὡς ὄφελον θανέειν· ζωὸς δ' ἐμὸν ἔσχεθε ἦτορ.
Φθέγξομαι ὅσσ' ἄ με πένθος ἐνὶ κήδεσι κελαδεῖ,
Οὐ νέμεσις δὲ πικρὸν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἔχοντα
Ἦ ἄπιν κλαίειν, καὶ ὀδυρόμενον μινυρίζειν,
Κήδεά τ' ὄσσ' ἔπαθεν, βαρέα σενάχοντ' ἀγορεύειν.
2 Ἀλλ' ἐρέω γε Θεῷ, Οὐ μὴ κατ' ἐμεῖο δικάζῃς,
Δείκνυθί μοι, τί νυ πέσσον ὀδυσσάμενος καλεσσαίνεις;

Siquando dixi, Parumper mei obliviſcar infortunii,
Deſiſtens à fletu, & in mentem ſpiritum recolligens;
(Nullus enim effectus eſt triſtis luctûs)
Tum vehementer metui in animo dolores ſævos
Plurimos (quot folia & flores naſcuntur vere)
Quibus indeſinenter undiquaque mente conſternor.
Etiam hoc ego certò ſcio, quòd me inſontem non dimittes.
Quòd ſi peccator ſum etiamnum, quorſum mihi cor
Incaſſum adeò laboravit infecto in opere?
Etſi lotus fuero corpore in nivoſo lavacro,
Et manus alluero & purgavero à me ſordes omnes;
Attamen tu me in foveam præcipitabis, immundúmq; red-
Cœno & luto inquinatum circa membra (des,
A calce ad caput, ut à cute amarùm ſpirante
Odor diſtillet charam affligens veſtem.
Non enim ille, qualis ego, miſer mortalis, ut conſiderem;
Nec quis hominum qui telluris fructum comedunt,
Ut reſponderem, & ei in judicio adverſarer.
Nec quis ambobus arbiter nobis præſtò eſt,
Qui ſolvat litem reconciliétque nos,
Suis mollibus verbis contentionem & jurgia ſedans.
A verberibus ceſſet, à me virgam *ſuam* inhibens,
Nec ampliùs divinis me perterrefaciat *ſuis* terroribus.
Et tum confiſus valde dicere, quodcunque novi,
Volo intrepidè, mente prudenti fretus.
Sed neutiquam mihi tantam deſtinavit Deus felicitatem
Doloribus afflicto: nunc autem oportet tolerare utcunque.

CAP. X.

HEu me miſerum! quid mecum tandem fiet?
Quàm mihi gratus eſſet vitæ terminus!
Utinam mortuus eſſem! à vita autem meum abhorret cor.
Eloquar ergò *ea* quæ me luctus in pectore jubet
Neque enim ægrè-id ferendum-eſt, ſi quis amaram in animo
mentem habens
Calamitatem ſuam defleat, & lamentans quiritetur,
Et ærumnas, quas ſuſtinuit, graviter ingemiſcens commemo-
At dicam Deo, Nequaquam me condemnes: (ret.
Oſtende mihi, quare tantopere ſuccenſens indignaris.

Nunquid

3 Ἦ ἄρα τοι φίλον ὄξι καταχεύειν τὰ σὰ ἔργα;
Ἦ τοι ὑπόβλητ᾽ ὀξὶ τεῶν δαιδάλματα χειρῶν;
Ἦ ἐρ᾽ ἀμαρπνόων ὀλοόφρονα δίωεα φωτῶν
Ἀντέλλειν ἐθέλεις γλυκερὸν σέο φέγγος ὀπωπῆς;
4 Ποῖοι γὰρ τεοὶ ὀφθαλμοὶ, ἐπεὶ ἔασι παντόπτης;
Ἦ ἄρα σάρκινοί εἰσι καὶ ἀνδρομέοισιν ὁμοῖοι;
Ὄμματα καὶ κεφαλὴν δείλῳ βροτῷ ἴκελός ἐστι;
Δέρκεαι ὡς ἄνθρωπος, ὃς φάος ὀξὶν ἀμαυρόν;
5 Ἤματά σοι ξεβάσαν ὁμῶς μερόπεσσι βροτοῖσιν;
Ἦ τοι παρμέμβλωκε βίος, ὡὲ δ᾽ ἔτραπον ὦκυ
Μιλιῶν φθινόντων, ὠειτελομένων τ᾽ ἐνιαυτῶν,
Οἱά περ ἀνθρώπων, μινυώριον ὃν τέκε μήτηρ;
6 Ἀμπλακίας ὅτ᾽ ἐμεῖο διηνεκέως ἐρεείνεις,
Ἰχνια μαιόμενος καὶ ἀμαρτάδα πᾶσαν ἐρυνῶν.
7 Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδ᾽, ὅτι μὴ ἀθεμίστιός εἰμι.
Ῥύσαιτο δ᾽ ἢ τεῶν ὄφρα δύαται ἐκ παλαμάων.
8 Χειρὸς ἔαγε τεῖο τέχνημα μέγ᾽ εὐχομαι εἶναι,
Ἢ με κάμε τάχιστα, τὸ πρὶν καὶ μηδὲν ἐόντα,
Εὖ καὶ ὀπιζομένως, ἅμα τε προόντα καὶ ὀπίσσω
Ἔπλασεν· ἀλλ᾽ ὅδ᾽ ὡς ἐμέθεν φείσεσθαι ἔμελλες.
9 Φράζεο νῦν τεὸν ἔργον, ἐπὶ ἓν φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Γενέμαί σε, Ἄναξ, μιμνήσκεο, μηδέ σε λήθῃ
Αἰρείπω, τὸ πάλαι ὅπ μὲ ἔπλασας, ἠύτε πηλὸν,
Τόν τ᾽ ἔκαμε πλάσις πολυϊδρείῃσι νόοιο·
Καὶ πάλιν ἐς κονίην καὶ μητέρα γαῖαν ἀνάξεις;
10 Ὡς δ᾽ ὅτ᾽ ὀπὸς γάλα λευκὸν ἐπειγόμενόν σωέπηξε
Ὑγρὸν ἐὸν, μάλα δ᾽ ὦκα πρεπτάφεται κυκόωντι·
Ὡς ἄρα μ᾽ ἐξέχεάς τε καὶ ἠύτε τυρὸν ἔπηξας.
11 Ἀμφὶ πρὶ χρόα μοι βάλες, ἄῤῥαφον ἔυτε χιτῶνα,
Δημῷ καὶ σαρκίοισιν ἐμὸν δέμας ἀμφεκάλυψας,
Γόμφοισιν πυκινοῖσι, καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρηρας,
Ὀστέοισιν πάσησιν ἐπὴ νεύρεσσιν ἔδησας·
12 Πεσφρονέως ζωλύν τε χάειν τέ μοι ἐγγυάλιξας·
Ψυχὴν μὰν ἐσάωσε τεὸν πανεπίσκοπον ὄμμα,
Θρέψέ τε τῷ πρὶν ὠρῶτον ζωαρκέα δῶκεν ἀυτμήν.
13 Καὶ τὰ μὲν ἔνδον ἔχεις, καὶ ἐνὶ φρεσὶ βυσσοδομεύεις·
Εὖ δ᾽ ἄρα γινώσκω, ὅπ σοι πάρα ταῦτα τέτυκται.
14 Εἶπτ᾽ ἀλιτραίνω, σὺ μάλ᾽ ἔκλυον ὄμμα πιπάνων
Ἐμμαπέως νοέεις με, καὶ ὔ νήπιενον ἀφήσεις.
15 Ὤμοι ἐγὼ δύσηνος, ἀτάσθαλος εἰ ὧν ἐπύχθιν·

Nunquid tibi placitum eſt affligere tua opera ?
unquid tibi deſpicatui ſunt tuarum artificia manuum ?
um ſuper peccatorum pernicioſa conſilia virorum
riri vis dulce lumen tui vultûs ?
Quales enim *ſunt* tui oculi, quandoquidem es omnium-
unquid carnei ſunt, & humanis ſimiles? (conſpector?
culis & capite miſero mortali ſimilis es ?
picis ut homo, cujus lumen eſt obſcurum ? (talibus ?
Diésne tibi prætergreſſi ſunt perinde atq; hominibus mor-
el num tibi tranſit vita, & circumvertuntur horæ
enſibus declinantibus, volventibúsque annis,
riter atq; homini, citò-periturum quem peperit mater ?
Quòd in delicta mea jugiter inquiris,
eſtigia indagans, & peccatum omne perſcrutans.
Probè enim hoc nôſti, quòd ſceleratus non ſum,
berare autem tuis nemo poteſt è manibus.
Manûs ego tuæ artificium valde glorior eſſe,
uæ me elaborans fecit, priùs vel nihil exiſtentem;
ne & ſcienter, ſimúlque à facie & à tergo
rmavit: at neque ſic mihi parcere futurus es.
Conſidera nunc tuum opus, & animo perpende tuo,
bſecro te, Rex, memento; nec te oblivio
apiat, quòd olim me finxiſti, veluti argillam
uam efformavit figulus peritiâ mentis;
rurſus in pulverem, & matrem terram rediges?
Sicut quando coagulum lac album citatum coegit,
uod erat liquidum; valde autem velociter concreſcit mi-
utique me effudiſti, & velut caſeum coagulâſti. (ſcenti;
Cutem mihi undiq; circundediſti, inconſutilem veluti tu-
ipe & carne meum corpus circumtexiſti, (nicam,
avis denſis & compagibus coagmentâſti,
ſibus tot, & nervis ligâſti :
Prompte vitámque favorémque mihi exhibuiſti;
nimam meam ſervavit tuus omnium-inſpector oculus,
uitq; quem primùm vitalem dedit ſpiritum.
Et hæc quidem intus habes; & in animo profundè-cogitas;
ne equidem novi, quòd apud te hæc ſunt.
Siquando pecco, tu admodum vindicem oculum intendens
tim obſervas me, & non impunitum dimittes.
Hei mihi miſero, improbus ſi fuero !

Quòd

Εἰ ὄ δίκμιος ἔλιν, κὴ ἐνὶ φρεσὶν ἅρπα εἰδὼς,
Οὐδ' ὥς μοι θέμις ἔπι ἔχειν ὑφαύχενα θυμόν.
Πίμπλαμαι αἰχύνης, σὺ δέ μὰ ὀπιθέρκεϊ ὄϊζυϊ·
16 Λίλιν γὸ χαλεπὴ, κὴ ἀέξεται αἰὲν ἐφ' ὥρας.
Ὡς ὄ λέων σίντης ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθὼς,
Ὅς τ' ἐπεὶ ὄν ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγριον αἶγα
Εὑρὴ ἐνὶ βίστησι, κακὰ φρονέων ἐπόρκσεν·
Ὡς σύ με νῦν δειλὸν κὴ ἀνάλκιδα φῶτα δίωκεις
Ἐσσυμένως· τάχα δ' αὖ κὴ ἐμοὶ ἔπι μέρμερα ῥέζεις
17 Μάσιγας κατ' ἐμεῖο χόλῳ μάλα μάρτυρας αἰνῶ
Ἰλαδὸν ὀτρύνας, κὴ ἐπήτιμοι ἄλλοθ' ἐπ' ἄλλον
Ἀντίξιοί μοι ἔασι μόθοι, πόλεμοί τε, μάχμ τε.
18 Τίπλε με μητρείης ἐρρύσατο γαστέρος ἔξω
Σχέτλιος; ὡς θανέειν ὄφελον, κὴ πότμον ὑπαπτῆναι,
Ὄφρ' ἔπ ἡμιτέλεστος ἐὼν ἐνὶ γαστρὶ τεκέσσης·
Ὡς ἤδεις ὄφελέν μέ ποτ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι.
19 Τοῖος ἔλιν, οἷος, τίνδ' ἔπω ἐγείνατο μήτηρ,
Οὐδὲ φίος ποτ' ὄπωπε, κὴ ἔπω ἐόντ' ἐώκειν·
Αὐτίκα δ' ἐκ νηδύος πεφορημένος ἐς τάφον ἦλθον,
Ἔνθά κε νῦν κείμλν μαλακῷ δεδμημένος ὕπνῳ.
20 Ἦ ῥ' ὄκ ἤματα παῦρα, μινυνθάδιός τέ μοι αἰών;
Τῷ μ' ἔα, ὄφρ' ὀλίγον ὦν ἀναπνεύσω κακότητος,
21 Πείν με μολεῖν, ὅθεν ὄ μέλλω πάλιν ὑπονέεσθαι·
Γαῖαν ἐς ἀχλυόεσσαν, ὅπα κὴν ἀμφιμέλαινα,
Καὶ σκιὴ ὑλομένη ναίει, κὴ νὺξ ἐρεβεννή·
22 Χώεον ἐς ὀρφναῖον, σκότεός τε μελάντερον αὖπε,
Ἢ, μόρες ὀμβριμόθυμοι· ἔχει σκιόεντα μέλαθρα,
Ἢ, κόσμος χάος ἔστιν ὅλος, κὴ φέγγος ὁμίχλη.

ΚΕΦ. ια'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Σωφὰρ Ναμαθ·
Ἦδὲ μέγ' ὀχθήσας χαλεπῶ ἐπίπαπε μύθῳ·
2 Οὐ χρὴ ἀκριτόμυθον ἀναιδέα γλῶσσαν ἐλέγξαι;
Ἔσκ ἀνετροεπὴς μάλ' ὑπερτλος εἰνὶ δέμνισι;
Ἦ δίκιον νικήσει ἐπίσκοπος, ὅς τε κολωᾷ,
Καί ῥ' ἔπεα φρεσὶν ἧσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ἦδη
3 Ἦ ῥα τεοῖς ψεύδεσιν ἀκλὶ μίγνοιντο σιωπῇ
Ὁκόφρ' ἀνακάζωνται, ἐπεὶ ἀνεμώλια βάζεις;
Ἀσπουδὶ, ποῖον γὸ ἔφης; ἐπεὶ ἤδέ π σε χρὴ

Quod si justus essem, & in mente integra sciens,
Neq; sic mihi fas esset habere elatum animum.
Oppletus sum dedecore, tu verò meam aspice miseriam:
Valde enim gravis *est*, & crescit semper in horas.
Sicut autem leo nocivus montanus, robore fisus,
Qui cùm cervum cornutum, aut agrestem capram
Invenerit in saltibus, infesto animo irruit:
Sic tu me nunc miserum & imbecillem hominem persequeris,
Acriter: mox autem rursus etiam in me mira facis.
Flagella contra me iræ admodum testes gravis
Catervatim incitas, & densi, alius post alium,
Adversarii mihi sunt tumultus, belláque, pugnæque.
Quare me materno eripuisti ex utero
Miserum? Utinam periissem & fato functus fuissem,
Quando adhuc semiperfectus eram in ventre genitricis!
Utinam nemo me unquam oculis vidisset!
Talis essem, qualis quem nondum genuit mater,
Nec lucem unquá aspexit, & nondum existenti similis-forem:
Statim verò ab utero gestatus ad sepulcrum venissem,
Ubi nunc jacerem molli obrutus somno.
Nonne dies pauci, brevéque mihi ævum?
Ideo sine me, ut pauxillùm respirem à calamitate,
Antequam vadam, unde haud iterum reversurus sum;
Terram ad caliginosam, ubi Parca nigra,
Et umbra exitialis habitat, & nox obscura;
Locum ad tenebricosum, tenebrísque atriorem ipsis,
Ubi mors horrida habet umbrosa palatia,
Ubi ordo chaos est omnis, & lux caligo.

CAP. XI.

HUic autem respondens dixit Sophar Namatites,
Et valde indignatus gravi *eum* increpuit sermone:
Nonne oportet loquacem impudentem linguam redargu-
Erit garrulus superior in judicio? (ere?
Aut causam vincet rabula, quíque tumultuatur,
Et verba animo suo inconditáque multáque tenet?
Nunquid tuis mendaciis taciti fierent silentio
Qui te audierint, quando vana loqueris?
Audax, quale enim dixisti? quandoquidem non te oportet
Garrulum

Λαβεσχόρῳ ἔμμεσαι· ληρεῦντα δέ σ' ὅπις ἐλέγξει;
Οὔπις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσοι ἔασιν,
Οὐδὲ πάλιν ἐρέει, ὅττι κερτομίας ἀγορεύεις;
4 Ὤ, μοι ἀναιδείλυ ἐπιφλόε, ποῖον ἔειπας;
Ἀγνὸς ἔμοιγε βίος καὶ ἀκηράσιν παλαμάων,
Φημὶ δ' ἀμύμων εἶμι ἔπος προπάροιθεν ὀπωπώς.
5 Ὡς ὄφελ' Ἀθανάτοις σι ἀείφρασιν ἀντίον εἰπεῖν,
Ἱερῇ ἐκ λαιμοῖο χέων νηερτέα φωνὴν,
6 Καί σοι ἀναγγέλλων σοφίης μυχήεια θείης·
Διπλόα γὰρ πέλεται περὶ τῆλ' ἰωὰμεθα δαῆναι.
Ἄλλο δέ τοι γε ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῷ·
Τιμὴν ἔ τι Θεῷ τίνες, ὅσον ἄξιός ἐσσι,
Οὐλ' ὑπὸ παῖχυ δίδοῖς, ὅππ ὀι μέγα χρεῖος ὀφέλλει·
Ἀλλ' ὃ κακορράφίης ποινὴν πολὺ μείον' ἀπαιτεῖ.
7 Ἦ ποτ' ἐρευνῶν ὄιδα Θεοῖο μετ' ἴχνια βαίνειν,
Ἀθανάτου τε φρεσφρονέος δίζήμενος εὑρεῖν;
Εὑρεῖν τε γνῶναί τε (δοκεῖς δέ τοι ἐκ ἀπιτύσειν)
Οἰος καὶ ὅσσος ἐς' ἀρετὴν, πηλύ τε, βίλω τε;
8 Τὸν δ' ἐξιχνιάσαι χαλεπώτατόν ὄζιν, ὑπέρ τε
Οὐρανὸν ἀστερόεντα, καὶ ἐμβυθιώτερον ἀυτῆς
Ἀϊδος, ἦχι βάθιστον ὑπὸ χθονὸς ὄζει βέρεθρον.
Τῷ κε τί σὺ φρῆξαι δυνάσαι; τί δ' καὶ σὺ δαῆναι;
9 Μακρότερον χθονὸς ὄζιν ἀπείρονος, ἢ τε μάλιστα
Ἐς μῆκος τετάνυσαι ὑπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου·
Οὐδὲ πλάτος τόσον ὄζιν ἀθεσφάτου ὠκεανοῖο
Δεινοῦ, ὃς περὶ γαῖαν ἀπείρετον ἐσφάνωται.
10 Εἰ μὴ ἀπολυμήνει, καὶ ἐρητύει ἄνδρας ἀλιτρὸς,
Εἴτε δ' ἐὼς θεράποντας ἀολλέας εἰς ἓν ἀγείρει
Παυσυδίη, τίς ὄι ἔργον ὀνόσσεται,, ὅτιον ἔοργεν;
11 Ἀνδρας γὰρ σάφα ὄιδεν, ὅσοι τ' ἀπορώλιοί εἰσιν,
Οἰά τε μητιόωσι χαλιφρεσυνήσι νόοιο·
Εἰδὲν ἀταθαλίην, καὶ ἀέθλια ἔργ' ἀνθρώπων,
Οὐδ' ἔυ φραζόμενος τάδ' ἐνὶ φρεσὶν ἦσι νοήσει;
12 Δειλὸς ἀνὴρ, γεγαὼς περ ἀνὴρ ὡς πῶλος ὀναγρος,
Νήπιος, ἠλίθιός τε, τῷ ἔ νόος ὄδ' ἠδαῶν
Πεπνύσθ δ' ἐθέλει, πέρι τε φρένας ἔμμεναι ἄλλων.
13 Εἰ ἄρα τοι πρόφρων κραδίη, καὶ θυμὸς ἐτοῖμος,
Ἴεσο δ' ἐυχωλῆσι, λιτῇσί τε μειλιχίῃσι,
Χερσί τ' ὀρεκτῇσι μεμαὼς Θεὸν ἱλάσκεσθ·
14 Εἰ καμάτῳ δ' ἀπέρῃσι μὰς σέθεν ἐκ παλαμάων

Τί

Garrulum esse : nugantem verò te nemo redarguet ?
Nemo tibi sermonem reprehendet *ex omnibus* quotquot socii
Neq; contradicet, cùm convitia loqueris? (*tui sunt*
Heu impudentiâ indute, quale dixisti?
Pura mihi vita *est*, & integritas manuum,
Arbitror etiam me inculpatum esse in ejus conspectu.
Utinam Immortalis tibi manifestè ex adverso dicat,
Sancto ex ore fundens veram vocem,
Et tibi annuncians sapientiæ mysteria divinæ :
Duplicia enim sunt præ iis quæ possumus scire.
Aliud autem tibi dico; tu autem animo manda tuo ;
Pœnam haudquaquam Deo solvis, quantùm dignus es,
Neq; omnino reddis, quod ei magnum debitum debes,
At is peccato supplicium longè minùs requirit.
Nunquid indagando nôsti Dei vestigia insequi,
Immortalémq; prudenter quærens invenire?
Invenire,& cognoscere (videris autem tibi non-insipiens esse.)
Qualis & quantus est virtute, honoréq; & potentia ?
Illum autem investigare difficillimum est, supérque
Cœlum stellatum, & inferiùs ipso
Inferno, ubi profundissimum sub terra est barathrum :
Quid ergò tu facere potes? quid & tu scire ?
Longiùs tellure est immensâ, quæ maximè
Ejus longitudinem extensa est sub splendido cœlo?
Neq; latitudo tanta est ingentis oceani
Terribilis, qui terram vastam circundat.
Si rescindit, & coërcet viros peccatores,
Et suos servos confertos in unum congregat
Omnino, quis ei opus exprobrabit, quale fecit?
Eros enim clarè novit, quotquot vani sunt,
Malíq; moliuntur stoliditate mentis.
Videt nequitiam, & scelesta opera hominum,
Neq; bene perpendens hæc in mente sua considerabit?
Miser homo, natus licèt homo tanquam pullus onagri,
Stolidus,vanúsque, cui intelligentiæ nè tantillum quidem,
Ferre tamen vult, & prudentiâ excellere alios.
Si utiq; tibi propensum cor, & animus paratus,
Extiit autem precibus supplicationibúsq; placidis,
Manibúsq; extensis promtus Deum placare;
Si malitiam abjecisti suis de manibus

Τῆλε μάλ', ὄφρ' ἐτέρωθι τὸν ὄλεσσε κακὸν ἔναρα.
15 Τόφρά σοι ἀΐλαϊν λάμψει ἀμέλγοντι ὀπωπήν,
Κάλλεϊ καὶ χαρίτεσσι μέγα σέλδουσα, καὶ ἤδη.
Στήσεται ἀσφαλέως, τρόμος δ' ὑπὸ γυῖα δονήσει.
16 Ἀλλὰ τεῆς ἐπιλήσεται οἰζύος, ἣν' ὀδυνάων
Πατέων, ἅ σ' ἐρέθισε· τὴν παρελεύσεται ἀνίη
Ῥεῖα μάλ', ὥστε κῦμα πολυπλάγκτοιο θαλάσσης.
17 Ἀιών σοι μετέπειτα φαεινοτέρη ἔσεται αὐγῆς
Ἠελίου, ὅτε καὶ μέσον οὐρανὸν ἀμφιβέβηκεν
Ἡδύ τι μειλίσσων, χαίρει δέ τε ἅπασιν αἰδήρ
Πανταχόθεν, λευκὴ δὲ πόλος περιδέδρομεν αἴγλη.
Φαίδιμος ἐκλάμψεις, καλὴ ἐναλίγκιος ἠοῖ.
18 Καὶ τότε γ' ἀσκηθὴς καλαλέξεαι, ἀτρέμας ἔυδων.
Καί σοι ἐπὶ ςήθεσσιν ἀτάρβητος νόος ἔσται,
Ὅσσεκ' ἔτ' ἐλπωρή· πρὶν τ' ἀμφὶ τε πάφρον ὀρύξει
Εὐκηλος, κλέαινα τε καὶ αὐτῇ εἶλαρ ἔσεσθαι·
19 Κείσεται εἰν ἐυνῇ, φόβον δέ σοι ἔπλ ἐπόρσει.
Πολλοί σε λιταμάρσιον τεὰ γένεα καλέονται.
20 Ὁμμάλα δ' ἀνθρώπων ὅσα χέτλια ἔργα μέμηλε,
Τήξει ἐκ κεφαλῆς, ἵνα μηκέτι φυκτὰ πέλωνται.
Ἐλπὶς δέ σφιν ὄλωλεν, ὃ καὶ ποθέεσκον ἅπαντες
Ἐς ἀλεωρίτητον, βέκ δ' ὄιχεται, ὡς ὅτε πνοὴ
Θυμὸν ἀποπνείει, χειλέων δ' ἐξέπλατ' αὐτμή.

ΚΕΦ. ιβ'.

1 ΤΟὖν δ' ἄρ ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἰωβ
Αἰὲν ἐπὶ ςήθεσσι νόον τλαπενθέα νωμῶν·
2 Ὦ φίλοι, ἦ ῥ' ὔμμες μοῦνοι ἀνέρες· ἦ νυ παρ' ὔμιν
Ἐςὶν ἐχεφρεσύνη, μέτροισι καὶ ὔμμιν ἐπιδεῖν,
Δύσει δ' εἰς ἀΐδεω, ὑμέων καλαλεχθέντων.
3 Καί μοι μὴ νόος ἔσθ' ὑμέων δ' ὀκ εἰμὶ χερείων.
Ἀλλὰ τίς ὃ σάφα οἶδεν ὅπως τοιαῦτα πέλῃσι;
4 Εἰμὶ ἐγὼ δίος ἀνὴρ καλεπῇ δεδμημένος ἄτῃ,
Ὅς ποθ' ἑοῖς ποσὶν ἔστησί τε παίγνιόν ὄφρα,
(Οἱ δὲ καὶ ἀχνυμένῳ περ ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν.)
Καὶ θεὸν ἐλλιτάνευσε, θεὸς δὲ μάλ' ἔκλυεν αὐτῷ.
Ἀλλ' ὅων ἀνδρὶ δικαίῳ ἀμύμονί περ μάλ' ἐόντι
Πολλοὶ ἐρεθιόωνται, ὁ δέ σφιν ἄθυρμα τέτυκται.
5 Ὅς περ ὀλίζονες ποσίεσσιν, ὀλοφυδνοὶ πιτνέουσι,

Procul admodum, nec improbitas tua in domo habitavit:
Tum tibi claritate ſplendebit immaculata facies,
Pulchritudine & gratiis magnopere fulgens, & juventute.
Stabis firmiter, tremor nec membra ſubmovebit.
Sed tuæ obliviſcêris ærumnæ, & dolorum
Omnium qui te irritant: tuus transibit mœror
Facilè admodum, velut fluctus multivagi maris.
Ævum tibi deinde ſplendidus erit fulgore
Solis, quando etiam medium cœlum conſcendit
Suave quid ſubridens, renidétq; ingens æther
Undiquaque, albus autem polum circundat ſplendor.
Illuſtris effulgebis, pulchræ ſimilis auroræ.
Et tum tutus cubabis, ſecurè dormiens.
Et tibi in pectoribus imperterrita mens erit,
Quoniam adhuc (*eſt*) ſpes: circunquaq; autem vallum fodies
Tranquillus, quod & poſſeſſionibus & (*tibi*) ipſi munimentũ
Jacebis in lecto, timorem verò tibi nemo incutiet. (ſit.
Multi tibi ſupplicabunt, tua genua prehendentes.
Oculi autem hominum, quibus improba opera curæ ſunt,
Tabeſcent è capite, ut nè-ampliùs effugium (*iis*) ſit:
Spes autem ipſis periit, quod etiam expectabant
Erit infectum, facilè autem evaneſcit, ut cùm aliquis homo
Animam expirat, è labris autem avolat halitus.

CAP. XII.

ILli autem intercepto-ſermone reſpondit divinus Jobus,
Semper in præcordiis mentem patientem verſans;
O amici, certè vos ſoli viri; certè apud vos
Eſt prudentia, ſolis & vobis ſuppetit,
Deſcendétq; ad inferos, vobis mortuis.
Etiam mihi intelligentia eſt; vobis autem non ſum inferior.
At quis non certò novit quomodo hujusmodi res ſe habeant?
Sum ego, qualis vir gravi domitus ærumnâ,
Qui vel ſuis affinibus amicisq; ludibrio eſt,
(Illi autem quamvis mœſto ſuper ipſo ſuaviter riſerunt.)
Et Deo ſupplicat, Deus autem omnino audit eum.
Veruntamen virum juſtum, integer licet admodum fuerit
Multi derident, ille autem ipſis ludicrum fit.
Qui labat pedibus, putans ſe caſurum,

Ἤδη γυνὺξ ἐειπὼν, μεγάλῳ τ' ὀπὶ πάμπαν κύρσεν,
Ὡς ἀλγὸς πυείκωτος, ἀτυζόμενος ἀεὶ καπνῷ,
Οὐπλανὸς ἢ ἀμαυρὸς, ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶδος·
Ἀνδρὶ μάλ' ἐυκήλῳ, ὅς τ' ἤ τόσα κήδε' ἀνέτλη.
6 Λιϊστέων δ' αὖτε χλισίαι ἢ δώματα καλὰ
Πολλῇ ἐνὶ θαλίῃφι θλαμπτῆρες ἐυθενέουσιν·
Οἱ τ' ἐρέθουσι Θεὸν, τοῖσιν μέγαν ὄλεον ὄρεξε,
Καί σφιν θεσπέσιον πλῆτην κατέχαδεν ἐπ' ἦμαρ.
Ἀσκελέες ζώουσι, Θεοῦ ὅπιν οὐκ ἀλέγοντες.
7 Θηεία νωῖ ἐρέεινε, διδάξουσιν δέ σε ἤρες·
Καὶ τετελωὰ μετάλλα, ἀπαγγελέει δέ τοι ὄργις·
8 Ἦ θλίψεο γαῖαν, τὰ μιήσεται δέ τέ σε χθών·
Σοί τ' ἰχθῦς ἐρέουσιν, ὅσους πέφρει δισμὸς θαλάσσης.
9 Πᾶσι γὸ ἐν τοῖσδεσι τίς ἦν τόδε μὴ δεδάηκεν,
Ὡς τάδε πάντα Θεῦ πθιάμιν εἰργάσατο μόνη;
10 Τοῖο ἢ ἐν χείρεσι φρέσβυός ὄφιν αὐτμὴ
Πάντων ὅσσα τε γαῖαν ἐπιπνείει τε ἢ ἔρπει,
Πνεῦμά τε ἢ ζωὴ καμαὶ ἐρχομένων ἀνθρώπων.
11 Οὐκ ἐπίων φθέγγες κείνει ἀείκοον ἦας;
Οὐ μάσαξ ἓν οἶδεν ἑδητύος ἠδὲ ποτῆτος
Γλῶσσαδ, ἢ ἀνδρὸς ἅδε φρεσὶν, ἠὲ ἢ ἀκί;
12 Οὕτω φρεσβυτέρους πολιϊδρείη τε νόοιο,
Ἤμασι ἢ πολλοῖσιν ἐχεφρεσυίη ἅμ' ὀπηδεῖ.
Ἢ γὸ μακρόβιοι πολιήτορες, οἵ τε γεραιοὶ
Μῆπω ὀφέλλησι ζωῆ ἅμ' ἀεξομένῃφι.
13 Τέκνεκα Παμβασιλῆϊ πάρα φρένες εἰσὶ ἢ ἀλκή·
Ὃς πέει μὺ βιλιὼ ἀνδρῶν, πέει δ' ὅτι νοῆσαι
Συμπάντων, ἐπεὶ οἱ ἀφραίσιος ἴσαται αἰών.
14 Κάββαλε ἢ κατέλυσε· τίς ἂν πάλιν οἰκοδομήσῃ;
Κλᾄξέ τε ἢ σιωέερξεν ὁμῦ· τίς ἂν αὖπις ἀνοίξῃ;
15 Ἰσαμέα μὺ ὕδως, ἀπὸ ᾗ χθονὸς ἀρδμὸν ὄλεσεν·
Ἀψ δ' ὄμβρις καθέηκε βαφιομύων νεφελάων,
Ἡ δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινὴ βέβειδε χθών.
16 Παρ δέ οἱ ὅτι βίη, ἢ ἐχεφρεσυίη ἐρατεινή·
Ἀμφότεροι δ' ἄρα τοί γε Θεῦ μεγάλοιο ἔκπη,
Ὅς τε κακὺν ἀπάτῃσι βαλδέεται, ὅς τ' ἀπατᾶται,
Ὅς τ' ὀλοοῖσι δέλοις ἀγελδέται, ὅς τ' ἀπαφίσκει.
17 Ἄλλοτε μὺ τ' ἀρχὰς πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντα
Συλήσας ζώγρησε, τόον δ' ἀπόλεσε δικαζέων·
18 Ἄλλοτε δ' αὖ ἔρραισεν ὑφημμένας βασιλῆας,

Jam *veluti* in genua collapſus, magnúmque in infortunium
Sicut titio igni-ambuſtus, vexatus fumo, (incidit,
Contemptibilis, & obſcurus, in animo videtur eſſe
Viro valdè quieto, quique non tot ærumnas toleravit.
Prædonum autem contrà tabernacula,& domicilia pulchra
Multa in proſperitate perpetuò florent;
Quíque irritant Deum, iis *ille* magnas opes præbuit,
Et ſuper ipſos ingentes divitias fudit indies.
Salvi vivunt, Dei ultionem non curantes.
Beſtias nunc interroga, docebunt verò te feræ:
Et volatilia inquire, annunciabit autem tibi avis:
Vel ſciſcitare terram, ſuggerétque tibi tellus;
Tibíque piſces narrabunt, quotquot nutrit unda maris.
Omnibus enim in iſtis quis unum hoc non novit,
Quòd hæc omnia Dei manus operata eſt ſola?
Cujus etiam in manibus vitalis eſt halitus
Omnium, quæcunque ſuper terram ſpirántque & ſerpunt,
Spiritúsque & vita humi ambulantium hominum.
Nonne verborum ſonos discrevit acutè-audiens auris?
Nonne os bene novit eſcam & potum
Guſtare, ſive viri arridet animo, ſive non?
Ità & ſenioribus peritia mentis,
Diebúsque multis prudentia adeſt.
Certè enim longævi *ſunt* multiſcii, ſenésque
Conſilium augent unà cum vita creſcente.
Idcirco Omnium-regi adeſt prudentia, & robur;
Qui ſuperat homines tum conſilio, tum intellectu
Omnes, quandoquidem ei interminatum ſtat ævum.
Dejecit & diſſolvit, quis rurſus ædificabit?
Concluſit & coërcuit ſimul, quis iterum aperiet?
Cohibuit aquam, tellurem autem irrigatione deſtituit:
Rurſus autem imbres demiſit gravatis nubibus;
Turbine autem omnis nigra gravatur terra.
Præſtò autem ei eſt vis, & prudentia amabilis.
Quique autem hi *ſunt* Dei magni voluntate:
Quique malam fraudem ſtruit, quíque fallitur;
Quique exitialibus dolis capitur, quíque decipit.
Nunc quidem principes prudentia mente conſilia habentes
Spoliatos captivos-duxit, infatuavit autem judices.
Nunc verò rurſus profligavit præpotentes reges,

Λῦσε δ' καρτερὰ δεσμὰ τυραννίδος, εἶρξε δ' ἄρα σφέ
Δήσας ἐν φυλακῇ, ὡσεὶ δ' ζώγλῳ βάλετ' ἰξύϊ.

19 Δημοβόρους λαῶν ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Ἠνορέῃ πισύνως, ἧς τε θέν☉ ἐκ ἀλαπαδνὸν,
Τεύχεα συλήσας ἄγαγεν, ἠ χρήματ' ἀπούρας.

20 Πολλάκι κεδνοτάτων μύθες ἀλίασεν ἑταίρων·
Εἴ τι μετ' ἀλλήλοισιν ἔπος θυμαρὲς ἔειπον
Ἐθλὸν, ἄφαρ τὸ φέρεσκεν ἀναπράξασθαι ἄελλαι.
Ἀνδράσι πρεσβυτέρεσι γλυκὺ νηκερδέα βελὴ
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε, καὶ ἐξέλετο φρένας ἐσθλάς.

21 Ἀρχοῖσιν δ' ἐπέχθετο καπφείλῃ καὶ ὄνειδος·
Τοὶ δέ τ' ἄφαρ τελέθεσιν ἐλέγχιστοι ζωόντων.
Κάρτεϊ δ' ὁι δένεϊ τε διακριδὸν ἦσαν ἄειστοι
Τὸ πρὶν, ἧς δ' ἀλάπαξε μόθ☉ μέγα, λῦσε δ' μίτρη
Αἰχμᾶ δ' ἧς ἐκ ἔσαν ἀφαυρότεροι βροτὸς ἄλλ☉.

22 Οἷα δ' κεκρύφατα μυχάτοις ὑπὸ κεύθεσι γαίης,
Βυσσόθεν ἐξέρυσεν· μέσσης δ' ἔκτοθεν ὁμίχλης
Ἐξάγαγε φοσφόρου σκιὴν θανάτοιο μέλαιναν.

23 Ἔθνεα πολλὰ τ' ἄλεξε, πάλιν τ' ὑπὸ δῆμον ὄλεσσε·
Οἱ δέ τε μυείσι εἰσὶ θεοῦ μεγάλοιο ἔκητι
Ἀψ ὑπολίζονές εἰσι θεῦ ὑπομιμνήσαντος·
Φῦλα διδρύνεσκε, πάλιν μετύθεσκε δ' λαούς.

24 Ῥηϊδίως ἐφόβησεν ὑπιχθονίους βασιλῆας,
Τῶν δ' βίλη ἔκαφσε καὶ ἰφθίμων φρ ἐόντων·
Ἀχνυμένοις ἄρα τοῖσι κατεκλάδη φίλον ἦτορ,
Ἐν δ' ἀβάτῳ πλαγχθέντες ἀλητεύουσιν ἐρήμῳ·

25 Ψηλαφόωσι δ' χερσὶν ἐνὶ ζόφῳ ἠερόεντι,
Οὐδ' ὁρόωσι φόως, ἀλαμπήνῃσι ὡς μεδόοντες·
Τοῖς ὕπνοιο μόθ☉ φρένας ὕπασε, λῦσέ τε γοῦα.

ΚΕΦ. ιγ'.

1 Ὦ φίλοι, ἐκ ἀδαεῖ παρ' ἐμοὶ τάδε πάντα βέβακται·
Οἶδα δ', καὶ δεδάηκα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα,
Πιστοσύνῃ ἄρα τῇ γε, καὶ ἔκλυον ἔκαστα φήμης.

2 Οἶδα δ' ἐγὼ τόφρ' ὑμῖν· ἐπεὶ ἐκ εἰμὶ χερείων
Οὐ φρένας ὔτε φυὴ ὑμέων πύκα φρ φρονεόντων.

3 Ὡς ὄρεσιν Θεῷ εἰπέμεναι· κέλεται δέ με θυμὸς
Ἀθανάτῳ Βασιλῆι δίκης ἔρεσθαι ἑκάστης,
Δεικνύμεναί τε λόγες, κρατερόν δ' ὑπὸ δύμεν ἀγῶνα

Solvit autem fortia vincula tyrannidis, incluſit autem ipſos
Vinctos in carcere, zonam autem circundedit lumbis.
Plebis-voratores populorum ductores & principes
Robore fretos, quorum vires non infirmæ,
Armis ſpoliatos abduxit, & opibus privatos.
Sæpe chariſſimorum ſermones caſſavit ſodalium:
Siquid inter ſe invicem verbum gratum dixerunt
Bonum, ſtatim id ferunt abripientes procellæ.
Viris ſenioribus natu futile conſilium
In pectoribus poſuit, & abstulit mentem ſanam.
Super principes fudit probrum & ignominiam;
Illi autem ſtatim fiunt contemptiſſimi viventium.
Viribus autem & robore qui longè erant præſtantiſſimi
Anteà, eorum evacuavit robur magnum, ſolvit autem cingu-
Mox verò his non eſt infirmior mortalis quiſquam. (lum;
Quæcunque autem occulta erant intimis ſub penetralibus
Ab imo extraxit; mediámq; extra caliginem (terræ,
Eduxit in-lucem umbram mortis atram.
Nationes multas auxit, rurſum autem populum perdidit;
Qui autem innumeri ſunt Dei magni voluntate,
Rurſus pauciores ſunt Deo irato:
Gentes dilatavit, iterum verò diminuit populos.
Facilè conſternavit terreſtres reges,
Eorúmque vires vaſtavit, tametſi ſtrenui fuerint;
Mœrentibus utique iis fractum eſt charum cor,
Inque invia palantes errant eremo.
Palpant autem manibus in caligine obſcura,
Nec aſpiciunt lucem, vagantes tanquam ebrii,
Quibus vini robur mentem ſauciavit, ſolvítque membra.

CAP. XIII.

O Amici, non ignarum apud me hæc omnia dicta ſunt:
Novi autem & didici, & oculis vidi,
Audivi utique iſta, & percepi auribus famam *eorum*.
Scio autem ego quod vos *ſcitis*; ſiquidem non ſum inferior
Nec mente nec indole vobis valde licèt prudentibus.
Utinam Deum mihi alloqui liceat! hortatur autem me
Immortali Regi judicii litem offerre, (animus
Oſtenderéque ſermones, durúmque ſubire certamen.

4 Ὑμεῖς ὦ ψεῦσαι, καὶ ἀτάσθαλοι ἠπεροπῆες,
Τυκλοῖσι ψεύδεσι κεκασμένοι ἐν μεγάροισιν.
Ἰητρὸς μὲν ἀνὴρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων,
Ὑμεῖς δ' ἰητροὶ ἀποφώλιοι, ὑπάνοί τε,
Σχέτλιοι, οὐδέ πω οἶσθα' ἐμὸν ἄχος ἐξακέσασθαι.
5 Μή νύ μοι ἔν γε ζύζητε παρήμενοι ἄλλοθεν ἄλλος.
Εἰδὲ σιωπήσαιτε πάνυ, λήξαιέ θ' μύθων·
Καὶ τότε κεν πνυτοῖσιν ἐοικότες ἀνδράσιν εἶτε.
6 Κέκλυτέ μοι μύθων κακὰ μὲν βάζοντες ἑταῖροι,
Καὶ ξύνεδ' ἡμετέρων δαλεκτικὰ ῥήματα χειλέων.
7 Λαβεσγόρεω ἕνεκεν, Θεῷ ὀπίονα φέρουσες;
Ὑμμι ὦ τῶνδ' ἕνεκεν φίλον ἐς ἀνεμώλια βάζειν;
8 Ἦ ῥά ποτ' εἰνὶ δήμοισι συνήγορόι ἐστε θεοῖο;
Ἦέ οἱ εἰνὶ δίκῃ χάριν οἴσετε; καὶ ὑπὲρ αὐτῶν
Ἀντιβίοις ἐείσαντες, ἐπεὶ νοῦ νεῖκος ὄρωρεν,
Ἔσταδ' οἱ ἐπαρωγοί; ὅδ' ὑμέων ἐς ὀπαδός;
9 Ὡς ὄφελ' ὑμέτερόν τε νόον (τόδε λώϊον εἴη)
Δήνεά τ' ἐρυσθ', ὑμέων δέ τε περιπίζειν.
Τὸν μυκτηρίσεδ' ὥς φησ' ἀνὴρ ἐγελοίασεν ἀνδρῶν;
10 Εἰ πέ τις ἐμβασίην σκολιὰς κείνητε δήμους,
Ἄλλως σινόμενοί τε, χάριν τ' ἄλλοισι φέροντες
Λάθρη, ὅδ' αὖ ὑμέας μάλα νεικέσει, οὐδέ τ' ἐλέγξει.
11 Οὐχ' ὑμέας ἔο κῦδος ὑπείροχον αἰνὰ ταράξει;
Δείμα ὦ δεινότερον, τάρβος τ' ἐκπαγλα φοβήσει;
12 Μυῆμαι δ' ὑμέτερα πέφρη τελέθουσιν ὁμοῖαι,
Σώματα δ' ἠπιδανῶ ἐναλίγκια σώμασι πηλῷ.
13 Σιγᾶτ', ἐσὲ δ' ἀκλυῶ, καὶ ἐάτέ με νῦν ὀλίγον φῆν,
Ὅφρ' ὑμῖν μάλα πᾶσαν ἀληθείλω καταλέξω.
Ἀθάνατός μοι κολάζοι ὅπως ἀντάξιόν ἐστιν,
Ἔρδει· ὅπως ἐθέλει, καί οἱ φίλον ἕπλετο θυμῷ.
14 Τίπτε δ' ἀεικέλιον χρόα μὲν κακὰ δ' ἕλκεα σαρκὸς
Λάζομ' ὀδάξ, κόνι δεδραγμένος αὐματόεσσιν;
Τίπτε δ' ἐμὶν ψυχὴν παραβαλλόμενος θεοῖσιν
Νωλεμέως, ἣ δ' αὖεν ἐπὶ ζυρῇ ἵσταται ἀκμῇς;
15 Ἦν με καταπλείνῃ, πίσυνος δέ οἱ ἔσσομαι ἔμπης,
Τῷ τ' ἐπιθαρσύσω, καὶ ἐνὶ μέσσῳ φησ' ὀλέσθαι·
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἔδεν ἄντα δικασσύνην μὲν ἐλέγξω.
16 Ὅς δέ τ' ἔμοιγε φόως μέγα καὶ ἐπιτρόπους ἔσαν'
Οὐ γὰρ ἔο θεσπέσιον ἐλάσεται ἠπεροπῆς.
17 Οὐατά μοι θεσσερεισατ', ἐμῆς δ' ἐπικέκλυτε φωνῆς
Ὄφ

Vos verò mendaces & improbi impoſtores,
Fabricatis mendaciis inſtructi inter homines.
Medicus quidem vir multorum inſtar aliorum eſt:
Vos autem medici futiles, nulliúsque-momenti,
Miſelli, necdum nôſtis meum dolorem ſanare.
Nè mihi ergò obſtrepatis aſſidentes aliunde alius.
Utinam obmuteſceretis prorſus, & deſiſteretis à ſermonibus,
Unde mox prudentibus ſimilcs viris eſſetis.
Audite meos ſermones, mala licèt loquentes ſocii,
Et percipite noſtrorum ratiocinativa verba labiorum.
Loquaces eritis, Deo gratificantes?
Vobíſq; illius gratiâ placitum eſt vana dicere?
Nunquid in judicio patroni eſtis Dei?
Vel num ei in jure gratiam facietis? & pro eo
Contrariis *verbis* decertantes, quandoquidem nunc lis orta eſt,
Eritis ei adjutores? num ille veſtrûm eſt indigus?
Utinam *Immortalis* veſtram mentem (hoc ſatius eſſet)
Conſiliáq; ſcrutaretur, vósq; exploraret!
Eúmne irridebitis ſicut vir irriſit virum?
Si præ-improbitate iniquo-jure judicatis cauſas,
Alios lædentes, aliísq; gratificantes
Clanculum, is utiq; vos omnino increpabit & reprehendet.
Nonne vos ejus gloria excellens mirè turbabit?
Terrórq; cœleſtis pavórque vehementer conſternabit?
Memoriæ autem veſtræ cineri ſunt ſimiles,
Corpora autem infirmi ſimilia corporibus luti.
Silete, conticeſcite, & ſinite me nunc vel paululùm,
Ut vobis prorſum omnem veritatem dicam.
Immortalis me puniat ſicut par eſt,
Faciat prout vult, & ei placitum eſt animo.
Utquid verò deformem cutem meam maláq; ulcera carnis
Prehendo mordicus, pulverem ſtringens ſanguinolentum?
Utquid autem meam animam exponens projicio
Continuè, hæc autem ſemper in novaculæ ſtat acie?
Etiamſi me occiderit, fretus tamen eo ero nihilominus,
Eíq; confidam, vel in media morte:
Verùm & ſic coram eo juſtitiam meam evincam.
Ille autem mihi etiam ſalus magna, & adjutor erit:
Non enim in ejus conſpectum veniet hypocrita.
Aures mihi inclinate, meámq; percipite vocem,

Ut

Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀνώγει.
18 Νωῦ γὸ ἔταξα δίκλω, καί μοι θώρηχθεν ἔλεγχοι
Πανσυδίη, πυκινὰς ὃ λόγων ἤρτυνα φάλαγγας
Ἄγριον ἐς πόλεμον, μέμασα δέ τε ἶφι μάχεδζ.
Οἶδ' ὅπ νικήσω, ϗ ἀναίπος αἶψα φανεῦμαι.
19 Τίς μοι νωῦ ἐείσει τε, ϗ ἐν δίκη ἀντιβολήσει;
Εἰ δ' ὥπως ἀκέων ἦμαι τεπιωμένθ ἦπορ,
Αὐπὰρ ὀπυίδσω, σιγῆς δέ με δέσματ' ἀπάγξει.
20 Ἀλλ' ἐλέαιρε Ἄναξ, ϗ ἵλαον ἔνδεο θυμὸν,
Καὶ κακὰ νωῦ ἀπ' ἐμεῖο δύω τάδε νόσφιν ἐρύκοις,
Τολμήσω δ' ἄρ' ἔπειλα σέο φερπάσειδεν ἰκέδζ.
21 Πρῶτα μὲν ἂν ἀπ' ἐμεῖο βαρείας χεῖρας ἀπῆκειν,
Καὶ τότε θεσπεσίοις σέο δείμασι μὴ με ταφάσειν.
22 Τόφρα σὺ μὴν μὲ κέλευσον, ἐγὼ δ' ἀπαμείλομαι αὖπ
Ἢ ϗ ἐγὼ φερφὰς ἐρέω, σὺ δ' ἀμείβεο μύθω.
23 Πόσσα ἀταδαλίαι, πόσα μοι ἀλιτήματα; δεῖξον
Ἀμπλακίην μοι ἐμὴν ϗ ἁμαρτάδα, ὄφρα δαείω.
24 Τίπ|ε δέ μοι ἀπάτερθε τελεῖ ἔκρυφας ὀπωπήν;
Καὶ ὡς ἐχθρῷ ἔοντι ὁδυσάμενθ χαλέπηνας;
25 Φύλλον ὑποθραύσεις δεδονημένον ἔνθα ϗ ἔνθα;
Ἠέ τε καρφαλέην καλάμην μάστιγι διώξεις;
26 Καδδ' ἐμέθεν μάλα πολλὰ κάκ' ἔγραφες, ὡς ἐνὶ βίβλῳ
Πικρά τε ϗ σονέενλα, τά τ' ἐκ ὄρεϊ ἐς φάθ ἐλθεῖν
Ἠδέ μοι ἀμπλακίας σφετερῆς φερέτερες ἤδης.
Οσσά τ' ἔρεξα πάλαι ἐνὶ νηπίῃ ἀλεγεινῇ,
Τῶν νωῦ μ' ἐμνησας, τά τε νωῦ δύσμνος ἐπαυρῶ.
27 Ἀμοὶ ὃ ποσὶν ἐμοῖς, ἵνα μήποτε φυκτὰ πέλωνδ,
Χοίνικάς τε πέδας τ' ἔδησες, ϗ ἀεικέα δεσμά.
Ἰχνιά μὲν ἐπὶ πάντα μάλ' ἀκριβὲς ὄμμα πτίωας,
Καὶ σφριγίδ' ἐπέθηκας ἐμοῖν ὦεὶ ταφσὰ ποδοῖιν.
28 Ὧδε δέ πε εἴπει κεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Οὐχ ὁρᾷς, ὅδ' ἀνὴρ ὡς ἀφραδίῃσιν ἕῃσι
Περχνυ κακῶς ἀπόλωλε, ϗ ὡς σαφρόν π τέπκει,
Εἱματά δ' ὡς, ἅ, τε σησὶν ἕλωρ ϗ κύρμα γένηται;

ΚΕΦ. ιδ'.

1 Ὅσσαφ δνητὸς τ' ὀδὶ, γυναικά τε θήσατο μαζὸν,
Ἤματ' ἐπὶ χθονὶ παῦρα, μινυνθαδίός τέ οἱ αἰὼ
Τίνε), ἀνέρα τ' ὦκα τέλος θανάπιο κιχάνει,

Ἐ

Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet. (menta
Nunc enim ordinavi causam, & mihi armata sunt argu-
Omnibus copiis, densásque rationum instruxi turmas
Sævum ad bellum, promptæque sunt fortiter pugnare.
Scio quòd vincam, & insons statim apparebo.
Quis mecum nunc contendet, & in jure obviàm-ibit?
Quòd si sic obmutescens sedeo mœstus corde,
Mox expirabo, silentii autem me vincula suffocabunt.
At miserere, O Rex, & propitium sume animum,
Et mala nunc à me duo hæc procul abigas,
Audebo utique deinceps coram te venire.
Primùm quidem à me graves manus abstine,
Deinde verò mirificis tuis terroribus nè me perturba.
Tum tu me voca, ego autem respondebo vicissim,
Vel etiam ego præveniens dicam, tu autem excipe sermone.
Quot iniquitates? quot mea *sunt* delicta? ostende
Errorem mihi meum & peccatum, ut sciam.
Quare autem à me tuum abscondisti vultum?
Et quasi inimicus fuerim, iratus *mihi* succensuisti?
Folium contundes agitatum huc & illuc?
Vel num aridam stipulam flagello persequêris?
Contra me plurima mala scripsisti tanquam in libro
Acerbáque & funesta, quæ utinam in lucem non veniant.
Et me peccatis lubricæ circundedisti adolescentiæ,
Quæque patravi olim in infantia miseranda,
Eorum nunc me commonefeciſti, eáque jam infelix luo.
Pedibus verò meis, nequando potestas effugiendi sit,
Cippósque compedésque circunjecisti, & indecora vincula.
Vestigia mea super omnia valde severum oculum extendisti,
Et sigillum imposuisti meorum circa plantas pedum.
Sic autem quis dicere queat intuens vicinum alium,
Nonne vides ut hic homo stultitiâ suâ
Funditus malè periit, & velut putridum quiddam contabuit,
Et sicut vestimenta, quæ tineis præda & esca fiunt?

CAP. XIIII.

QUi mortalis est, muliebrémque suxit mammam,
Dies super terram pauci, brevéque ei ævum
Est, virúmque citò finis mortis occupat,

Propter

Ἐξ ὀλιγοπελίης ζώων πέλει κάμμορες ἄλλων.
Οὐ μὴν γάρ τι πω ὄζιν ὀϊζυρώτερον ἀνδρὸς
Πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
1 Γίγνεται ὡς ἄνδρος, καὶ ἀνέδρεμεν ἔρνεϊ ἶσος,
Μήτηρ μὲν μιν ἔθρεψε φυτὸν ὣς γενεῇ ἀλωῆς,
Ἀλλ' ἅμα τ' ὠκύμορος, καὶ ὀϊζυρὸς πέλει πάντων
Ἔπλετο, τῷ ἑ κακὴ αἶσα τέκε θρέψέ τε μήτηρ.
Ταμνόμενος δ' ὄλωλε διαμοιρὴς, ἐκ τ' ἐμαράνθη·
Οἴχετ' ἀποπλάμενος σκιὴ ἴκελος, ἢ καὶ ὀνείρῳ,
Μίμνει δ' ἐν ζωοῖσι μινυθάδ' ὧδε, ἕ τι μάλα δηΐ.
3 Ἦ ῥα σὺ μὴν τοιόνδ' ἐπιδέρκεαι ὀφθαλμοῖσιν
Ὀξὺ μάλ' ἀμπλακίας καὶ σφάλματα πάντα νοήσας;
Ἠδὲ δικαζομένῳ μοι ἐπαντιάας ἐν ἀγῶνι;
4 Τίς δύνατ' ἐκ μαρὸς καθαρὸν δόμον; (ἔδεπολ' ἕλεις.)
Ἠὲ πὶς ἀγνὸς ἀνὴρ ἐκ γαστρὸς ἦλθε γυναικός;
5 Ἥματα πέπρωται ἑκὰς, παρὰ δέ σοί ὅζιν ἀριθμὸς
Μηνῶν, ὧν τελέειν οἱ ἐπὶ χθόνα δέσφατόν ὅζι.
Τέρματά θ' οἱ ἔσησας, ἃ ὔκ ὀλίζον ὧδε ὑπερβῆ.
6 Τῷ μὲν ἔα, ἵνα πύθηται ἀναπνεύσῃ κακότητος,
Εἴως ὃν πολύπονος βίος δεσμὸν, ἠὔτ' ἐειδὸς
Ὃν πόνον ἐκτελέσας, ἵν' ἀειρέκεα μισθὸν ἄρηται.
7 Ἐλπὶς μὲν δενδρέῳ πέλεται, ταναηκέϊ χαλκῷ
Εἰ ὧδε τεμόμενον τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσῃ·
Αὖ δ' ἀναθηλήσει τε, πάλιν δέ τε φύλλα καὶ ὄζος
Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομὴν ἐν ὄρεσι λέλοιπεν.
8 Εἰ ὧδε ῥίζα τε γηραάσκῃ ἐνὶ δηθὰ γαίῃ,
Ξηρόν τε στέλεχος πολλῷ δανέηται ὑπ' αὐχμῷ·
9 Ἀλλά γε καὶ μετόπισθε φιλοζώῳ πινὶ φύσει
Βλαστήσει, ὅταν ἀρδμοὶ ἐπιταροὶ παρέωσι·
Τοῖς ἢ νεόθρεπτον γάνυται φυτὸν, ὡς τὸ πάρος ὧδε,
Καὶ βρύει ἄνθεσιν αὖτις, ἐπεὶ ἅλις ἐκμάσσε πῖνεν.
Εἰ ὧδε γάρ τε μαραινθῇ ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ τόδ' αὖτις
Ζωχρεῖ ἐπιπνείοις ὑδάτων φυσιζόῳ ὀδμῇ.
10 Αὐτὰρ ἀνὴρ, ἀλαπαδνὸς ἀνὴρ, τυχὸν πολλὸς ἀρέρπει,
Θυμὸν ἀποπνείει δειλὸς βροτὸς, ἠδὲ πῆ ὄζιν;
11 Ὡς δ' ὕδωρ φθίνει πολιῆς ἁλὸς, ὑψόσε δ' ἀτμὶς
Ἔλκεται ἠελίοιο βίῃ, μινύθει δέ τε πόντος·
Ὡς τ' ἀπόλωλε ῥόῳ ξηραινομένῳ πλαμοῖο·
12 Ὡς βροτὸς ἐν κονίῃ κοιμώμενος ἔπλετο μέλλει
Ἄνηρ ἀναστήσεσθαι ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντος,

Οὐδ'

Propter languorem præ animalibus infauſtus aliis.
Non enim quidpiam uſquam eſt ærumnoſius homine
Omnium quæcunq; ſuper terram ſpirántq; & ſerpunt.
Naſcitur tanquam flos, & crevit plantæ ſimilis,
Mater quidem eum nutrivit plantam ceu *in* fœcunda terra,
At ſimul & citò-moriturus & ærumnoſus ſupra omnes
Eſt: idcirco eum malo fato peperit nutrivítque mater:
Succiſus enim perit funditùs, & marceſcit:
Abit avolans umbræ ſimilis aut ſomnio;
Manet autem in vivis paululùm, non admodum diu.
Nunquid tu talem intueris oculis,
Acriter admodum errores & lapſus omnes obſervans?
Et in-jus-vocato mihi occurris in lite?
Quis poteſt ex immundo mundum dare? (nemo unquam)
Aut quis purus vir ex utero venit mulieris?
Dies ejus ſtatuti ſunt, apud te autem eſt numerus
Menſium, quos conſummare ei ſuper terram decretum eſt,
Limitésq; ei fixiſti, quos nè tantillum quidē transgredi queat.
Idcirco mitte eum, ut paululum reſpiret ab ærumna,
Donec ſuum confecerit vitæ curriculum, veluti mercenarius,
Qui ſuum laborem conſummavit, ut vilem mercedem recipiat.
Spes quidem arbori eſt, acuto ære
Quamvis reciſa tenera terræ folia admoverit:
Iterum tamen regerminabit, rurſúſq; folia & ramos
Producet, poſtquam primùm inciſionē in montibus reliquit.
Etiamſi radix ſeneſcat in ſitienti terra,
Aridúsq; truncus multo moriatur præ ſqualore;
Tamen etiam poſtea vivaci quadam naturâ
Pullulabit, cùm irrigationes copioſæ adfuerint:
Iis autem recens-nutrita lætificatur planta, ut priùs,
Et floret floribus rurſus, poſtquam ſatis humorem bibit.
Etſi enim marcuerit in tempus, tamen eam rurſus
Vegetat aſpirans aquarum vivificus odor.
At homo, infirmus homo citò-moriens abrepit,
Animam exhalat miſer mortalis, & ubi eſt?
Sicut autem aqua deficit cani maris, ſurſum verò exhalatio
Trahitur ſolis vi, diminuitur autem pontus;
Utq; perit fluentum ſiccato fluvio:
Sic homo in pulvere dormiens, nunquam futurus eſt
Rurſus reſurgere ex tenebris caliginoſis,

Neq;

Οὐδ' ὀπωπήσειν πεῖν ἢ ἔργον ἀστερόεντα
Μηκέτι τῆς γαίης ὑπερθύμιαι, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Κείσεται ἀσφοδέως, κρατερῷ δεδμημένος ὕπνῳ.
13 Αἰδέ με εἰνὶ τάφῳ γαίης ὑπένερθε καλύψας
Ἐνδόμυχον δείης, χόλον εἰσόκε σὸν καταπέψῃς.
Αἰδέ τέ μοι ὥριον πάξας, μνήσαιό τ' ἐμεῖο.
14 Εἰ τις ἀνὴρ τέθνηκε, πάλιν ζωοῖσι μετέσσας;
Τῷ κ' ἐγὼ γε βίᾳ πεφρωμένα ἤματα πάντα
Νωλεμέως μένεον ποτιδέγμενος, εἰσόκε ζωῆς
Μοῖραν ἀναπλήσαντα τέλος θανάτοιο κιχείην.
15 Τόφρα σὺ μὴ καλέσεις με, ἐγὼ δ' ἀπαμείψομαι αὐτὴ
Ἱμερόεντα δέ τοι, κῆ σῷ κεχαρισμένα θυμῷ
Ἐσσεῖται ὄπιθεν ἔργα, τεῶν δαιδάλματα χειρῶν.
16 Πάντα μάλ' ἴχνια μοι πεμπάζεαι ὀξὺ νοήσας,
Ταρσὰ δ' ὁππάδεις ἢ ἔνθ' ἢ ἔνθα κιόντι.
Ἐσσὶ δ' ἐμοὶ ἔφορος κῆ ἐπίσκοπος ἀμπλακιάων.
17 Ἡ μὲν ἀταθαλίη σφριγίζεται, ὡς ἐνὶ πήρῃ,
Τὰς ὃ κακορραφίας ἐμέθεν σύρραψας ἁπάσας.
18 Οὐρεα μὲν σκιόεντα κατείπειν ἐν κονίῃσιν,
Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφαὶ κῆ πρώονες ἄκροι
Ἐφθίατ' αὐτῆσι ῥίζῃς, τετάρακτο δ' ἔνερθε
Γαῖα, κῆ ἠλιβάτων πεζέων δεδόνητο θεμέθλα.
19 Λῖα λέλυεν ὕδωρ, λιστὴ δ' ἀναδέδρομε πέζη,
Καὶ χαμόθεν γεγαῶτα κατέκλυσεν ἄσπετον ὄμβρος.
Δυσηνῶν δέ τε πᾶσαν ἀπώλεσας ἐλπίδα φωτῶν.
20 Ὥστις ὀφθαλμὸν ἄνδρα διαμπερές, ἔρρε δ' ἐκεῖνο·
Σεῦ κατέοντος ἐὸς πέπεται χθὼς ἄλυδις ἄλλη·
Τὸν δ' κακῶς ἀφίεις πυκινὰ φρεσὶν ἄγγελ' ἔχοντα.
21 Υἷες ὅτ' ἐς πυθμὴν κεφεβάσιν, ὁ δ' ἐ πύθετ' αὐτῆς.
Καὶ τάχα δ' αὖ μινύθησιν ἀείζηλοί περ ἐόντες·
Αὐτὰρ ὄγ' ἐκ ἤδη ὅτ' ἀρ κλέος, ἠέ τι πένθος.
22 Ἀλλά μιν αἰνὸν ἄχος πυκάσει φρένας ἀμφιμελαίνας,
Ὀξείης ὀδύνῃσι πεφαρμένον ἀμφὶ μέλεσσι·
Κλαυθμῷ δ' στοναχῇ τε φίλον τεπηνυῖ ἦτορ
Ἕξει πένθεα λυγρὰ, κῆ ἔνδοθι θυμὸν ἀμύξει.

ΚΕΦ. ιε'.

1 ΤΟ'ν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Ἐλιφὰς Θαμανίτης·
Καὶ ἐπιχερτομέων χαλεπῷ ἠρέπαπε μύθῳ·

Neque reverti, priusquam cœlum stellatum
Non ampliùs terræ superemineat; sed semper
Jacebit securè, forti domitus somno.
Utinam me in sepulcro sub terra tegens
Abditum poneres, iracundiam donec tuam decoxeris.
Utinam & mihi tempus statueres, memineríque mei.
Siquis vir mortuus est, iterum in vivis erit?
Quamobrem & ego ævi decreti dies omnes
Continuè manebo expectans, dum vitæ
Sortem complevero, & *me* finis mortis occupaverit. (sim.
Tum tu quidem vocabis me, ego autem respondebo vicis-
Desiderabilia verò tibi & tuo accepta animo
Erunt tua opera, tuarum artificia manuum. (vertens,
Omnes omnino gressus meos dinumeras, acriter animad-
Pedésque observas vel huc vel illuc euntis:
Es verò meorum inspector & speculator errorum.
Iniquitas mea signatur, tanquam in pera;
Malefacta autem mea consuisti omnia.
Montes umbrosi ceciderunt in pulvere,
Altorum montium cacumina & prominentiæ summæ
Perierunt *unà cum* ipsis radicibus, turbata autem est subtèr
Terra, & sublimium rupium concussa sunt fundamenta.
Lapidem levigavit aqua, planum verò eminet saxum,
Et tellure sata inundavit ingens imber:
Miserorum autem omnem perdidisti spem virorum.
Repulisti misellum hominem penitus, ægre-abiit verò ille:
Te irascente ejus mutatur color subindè variis modis;
Sum autem malè dimittis, crebros animo dolores habentem.
Filii ejus ad honorem provecti sunt, is autem de iis nil au-
Et citò iterum attenuantur, præclari licèt fuerint. (divit,
Verùm ille nec novit gloriam *eorum* nec luctum.
At illum gravis dolor sepiet præcordia circum nigra,
Acutis doloribus transfixum circa membra;
Fletu autem & gemitu charum afflictus cor
Habebit luctus funestos, & intus animum macerabit.

CAP. XV.

Huic autem respondens dixit Eliphas Thamanites,
Et convitiis-incessens aspero *eum* increpuit sermone;

Num

2 Ἦ ρα νυ λαβρακόρης ἔσαι πεπνυμένος ἀνὴρ,
Μαψιδίως φρεσὶν ἦσιν ἀκοσμά τε κεινά τε εἰδὼς,
Ἀσκὸς δ' ὣς ὑγρὸιο βεβυσμένος; ἦ ῥ' ἀνέμοιο
Γαστέρ' ἐνιπλήσει, ἵνα δ' ὣς ἀνεμώλια βάζοι,
Οἷά τε πολλὰ φέρεσθαι ἀναρπάξασα ἄελλαι;
3 Ἐν δ' ἁλίκη ἐείσει ἀκεσσάντοισι λόγοισιν;
Ἢ ἁλίοις ἐπέεσσι τά τ' ἀνέρας οὐκ ὀνίνησι;
4 Ἀσπιδέες, ἤ τι θεὸν φρεσὶν ἄζεσθε, ἤτ' αἰδεῖσθε,
Οὐδὲ δ' ἐὸν μάλα θυμὸν ὀπίζεσθε, ἠδ' ἐθέλεις μὴ
Θελγέμεν, ἠδὲ λιτῆσι καθαπλῶς ἀγανῆσι.
Θάρσησας δ' ἔβην ἄντα, ἔπος δ' ὑπέρφιαλον ἔφτες.
5 Σεῦ γὰρ ἀταθαλίῃσι χόλῳ τ' ἀμφασὰ σὸν κατέλεξεν,
Γλῶσσα δ' σεῖο δόλοισι κεκασμένη, ὄφρ' ἀγορεύεις,
Ἡΰτε κερδαλέης τε ἐπικλόπου ἠφροπίωνος·
Οὕτω τοι φίλον ἔσκε ἀπατήλια μυθήσασθαι.
6 Οὐτι ἔγωγε ἀλλὰ χόλῳ σὸν κῆρ σεῖο δικάζει,
Χειλεά σὰ λιπρεύνεα σέθεν καλαμαυρέουσιν.
7 Ἦ ῥα σὺ φεσσοτόκος βροτὸς εἶς; φεσσηΐεσσι θ' ἁνδρῶν;
Ἠὲ πάλαι γέγαας πρὶν ἢ ὄρεα μακρὰ πυθέσθαι;
8 Ἦ ῥά σοι ἐρεμνόθεν μυσήεια δῖα πέφανται;
Τῷ καὶ ἐνὶ ξυνετῖσι μόνος σοφὸς ἔμμεν ἐφίεσαι;
Οἷος πέπνυσαι, πὶ δ' σκιαὶ ἀΐσσουσιν;
9 Ἀλλὰ τίπ σύ ποθ' ὄιδα, τὸ μὴ σάφα ὄιδαμεν αὐτοὶ
Ἡμεῖς; ἢ τί σὺ γινώσκεις, ὃ κἠκ ἀείδηλον
Ἄμμι πέλει; ἐπεὶ ἤ τι φρενῶν ἐπιδεύεες ἐμεῖο.
10 Ἐν δ' παλαιχθέες πολυΐδριες ἄμμιν ἔασι,
Καὶ πολυβλήτατοι πολιοκρόταφοί τε γέροντες,
Οἳ τε φρεσβύτεροι γυιῇ σέθεν εἰσὶ τοκῆος.
11 Ἦ τοι ἀπόβλητ' ὀΐει θεὸς παμμύδια κλαδὰ,
Οὐτά κεν αὐτὸς δῶσι φιλοφρεσύνῃσι πιθήσας
Ἥπιος; ἦ γὰρ πᾶσιν ἐπίσσατο μείλιχος εἶδ.
Ἦ ῥά τοι ἐνδομύχῳσι τεῷ πινὰ θέσφαλα θυμῷ,
Κρυπτάδια φρονέοντι, τά τ' ἀγνώστα κἠ ἄλλοι ἴσ
12 Τίπτε σοι οἰδάνεται κραδίη φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
Δαιμόνι'; ἦ τί σε τόσσον ἀγλωσσίησιν ἐνῆκε;
Τίπτε δ' ἐπιλλίζεις αὖπως, κἠ ἐσ' ὀρθὸν νοέεις;
Τίφθ' ὕπα μύσαν ὅστε τυφὸ βλεφάροισι τεοῖσι;
13 Τίπτε καὶ Ἀθανάτοιο μέγα φρονέων ἐνὶ θυμῷ
Μαίνεαι ἐκπάγλως, κραδίῃ δέ σε λύσατο δεσμὸς

Σχέτλ

Num loquax erit prudens vir,
Fruſtrà in animo ſuo inconditáque variáque ſciens?
Uter ceu Euro turgens num vento
Ventrem implebit, ut ſic irrita *& inania* loquatur,
Qualia multa ferunt abripientes auræ?
Num in judicio contendet imperfectis rationibus?
Aut inanibus verbis, quæque viris non proſunt?
Impudens, haudquaquam Deum mente colis, nec revereris,
Neque ejus omnino iram vereris, neque vis ipſum
Placare, neque precibus demulcere mitibus.
Confiſus es autem coram illo, verbúmque ſuperbum jactâſti.
Tuam enim nequitiam etiam os tuum palàm declaravit,
Lingua autem tua dolis inſtructa *eſt*, eò-quòd-talia dicis,
Velut aſtuti & vafri impoſtoris;
Adeò tibi gratum eſt fallacia loqui.
Non ego, ſed os tuum te condemnat,
Labia tua blaterantia contra te teſtimonium-præbent.
Nunquid tu primogenitus mortalis es? maximus-natu inter homines?
Aut olim natus es, antequam móntes longi fabricarentur?
Nunquid tibi cœlitus myſteria divina patefacta ſunt?
Ideóque inter mortales ſolus ſapiens eſſe profiteris?
Solus ſapis, illi autem *velut* umbræ vagantur.
At quid tu tandem nôſti, quod non perſpicuè novimus ipſi
Nos? aut quid tu ſcis, quod non etiam manifeſtum
Nobis eſt? quandoquidem haud mentis expertes ſumus.
Etiam grandævi multarum-rerum-experti inter nos ſunt,
Et conſilio abundantes, & capite-cani ſenes;
Quíque ſeniores natu tuo ſunt patre.
Num tibi deſpicatui ſunt Dei ſolatia bona,
Quæ ipſe dederit benevolentiâ fretus,
Clemens? certè enim omnibus novit mitis eſſe.
Num tibi intus-recondita ſunt tuo aliqua oracula, in animo,
Occulta ſapienti, quæ & ignorant alii?
Utquid tibi intumeſcit cor in pectore cogitanti
Felix? aut quid te adeò inſolentem fecit?
Quid nictas fruſtrà, & ſuperciliis annuis?
Ut adeò connivent oculi ſub palpebris tuis?
Utquid contra Immortalem valde elatus animo
Vanis terribiliter, ingens autem te rabies invaſit?

Σχέτλιε, ποῖον γάρ σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
14 Ἀνθρωπος τί ποτ' ὄσσι, ἀκήρατος ὄφρα πέλοιτο;
Ἢ πῦ γυναικεῖον δειλὸν τέκος, ὄφρα δίκαιος;
15 Οὐδὲ γάρ οἱ θεράποντες ἀμύμονες ἀξιόπιστοι,
Οἱ δ' οἱ κεδνόφατοι καὶ φίλατοί εἰσιν ἁπάντων·
Οὐδέ πω οἱ καθαρὸς πέλει ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι
Οὐρανὸς ἀστερόεις, τῷ καὶ χαιρεσάτη αὐγή.
16 Πῶς ἂν ὁ πολὺ μᾶλλον ἀνὴρ συνερός τε καὶ αἰρεὸς,
Δυσνομίης ἀκόρητος ἀνὴρ, ἔδεν ἄντα φανείη;
Ὃς καὶ δολαλέῳ κατέπνευε ἁμαρτάδα θυμῷ,
Ὡς ὅτε πῦ καναδὸν ῥοφέων πίεν ἀγλαὸν ὕδωρ
Δίψῃ καρχαλέος, πίεειν δέ ἑ θυμὸς ἀνώγει·
Ὣς ὅγ' ἀταθαλίῃσι λαύρως πίε δολάδι λύσσῃ.
17 Ἐκ γάρ τι ἐρέω, σὺ δ' σύνθεο καί μοι ἄκουσον,
Ἀγγελέω, τόδ' ἐγὼ πάλαι ὀφθαλμοῖσιν ὀπωπά·
18 Καὶ πινυτοὶ τὸ περὶ δὴν ἐῶν πεπύθοντο τοκήων,
Ἀμμι δ' ἀφηγήσαντο θαμιγνῆες, ἐδ' ἐπέκυσαν.
19 Γαῖαν ὅλῃ αὐτῇσι πορὼν Θεὸς ὤλεσε φῦλα·
Οὐδέ πῃ ἀλλοδαπῶν γε μὴ σφίσιν ἔκτ' ἔναιεν.
20 Ὠδίνει ὀδωδῆσιν ἀτάθαλος ἤμαλα πάντα,
Δάκρυσί τε, σοναχῇ τε, καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων·
Τὸ δ' ὕβρεις γε βίη τε σιδήρεον ἔργον ἔχει,
Παμπόλλυς ὃκ εἶδε περιπλομένης ἐνιαυτός·
Ὤλετο δ' εἰν ἤβῃ, ὃ δ' ἵκετο γήραος ὁδόν.
21 Σμερδαλέῃ βόμβησεν ἐοῖς ἀμφ' ὦσιν ἠχῇ,
Τὸν τ' ὀλετῆρ ἀδόκητον ἐϋῤῥοέοντα κιχήσας,
Ἀιφνιδίως κατέμαρψε, καὶ ὃ νοσέοντα κατέκλα.
22 Οὐ μέν γε ζόφῳ ἐκτὸς ὀΐεται ἐπνέειν,
Καί μιν ἄορ μίμνει πλυδίψιον, ἄμμι δὲ θυον.
23 Πλαγκτοσύνῃ δέδμητο, καὶ ὡς ἀσύφηλος ἀλήτης
Ἀκμῆνος, καὶ ἄπαστος, ἐελδόμενός πῦ ἐδωδῆς
Πλάζετ' ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε·
Ἐλπεται ὅτι συνερὸν τε μόρσιμον, καὶ νηλεὲς ἦμαρ
Ἀγχὶ παρεστάμενον, ὅτε μιν σκότος ἀμφικαλύψῃ.
24 Ταρβοσύνη καὶ πένθος ἔοι μέγα δεῖος ἐνόρσαι,
Καδδ' ἔδεν ἰσχύσαι, ὡς ὄρχαμος ἀλκὶ πεποιθὼς
Ἀχαιὸν ἐς πόλεμον κακορυθμύρου ἄδυπνα χαλκῷ.
25 Χεῖρα κατ' Ἀδανάτοιο ὑφοφιάλως ἐτάνυσσεν,
Κάρτιμον ὃ καθ' αὑτὸν ἐὸν μεγαλήτορα θυμόν.
26 Ἀλλ' ὅπῃ οἱ μεμαὼς, καὶ ἀναιδέϊ δοῦναι ἐρωὴ

Improbe, quale enim tibi verbum aufugit vallum dentium?
Homo quid est, integer ut esset?
Aut quid *est* muliebris misera proles, ut *esset* justa?
Neque enim ei servi egregii fide-digni *sunt*,
Etiam qui ei chariſſimi & amiciſſimi ſunt omnium;
Necdum ei purum eſt oculis videri
Cœlum ſtellatum, cujus etiam venuſtiſſimus ſplendor.
Quomodo ergò non multò magis homo odioſus & turpis,
Iniquitate inſatiabilis homo, coram eo videretur?
Qui etiam ſitienti bibit peccatum animo,
Sicut quando quis hianti-ore ſorbens bibit limpidam aquam
Siti aridus, bibere autem eum animus jubet:
Ità hic nequitiam affatim bibit ſitienti rabie.
At enim tibi dico, tu autem percipe, & me audi;
Narrabo, quod ego olim oculis vidi:
Prudentes autem antehac à ſuis audierunt patribus,
Nobis autem declarârunt omnino, nec reticuerunt.
Terram totam ipſis conceſſit Deus, & perdidit gentes:
Nec quisquam alienigenarum inter ipſos ampliùs habitavit.
Dolet doloribus improbus diebus omnibus,
Lacrymis & gemitibus, & doloribus animum excrucians:
Cujus injuriâque víſque ad ferreum cœlum vadit,
Admodum-multos non vidit volventes annos;
Periit autem in pubertate, nec attigit ſenectutis limen.
Terribilis ſtrepuit ejus circa aures ſonus,
Júmq; occiſor ex-improviſo proſpere-agentem deprehendens
Repentè corripuit, & non cogitantem interfecit.
Haudquaquam extra tenebras ſperat reverti,
Ut eum enſis expectat ſitibundus, ſanguine furens.
Vagatione confectus eſt, & tanquam vilis erro
Jejunus, & impaſtus, egens cibi
Errat apud peregrinorum virorum populúmq; civitatémque:
Expectat ſibi triſte fatum, & crudelem diem
Propè adſtare, cùm eum tenebræ circuntegent:
Terror & luctus ei magnum metum incutiet,
Contrâque eum prævalebit, ut princeps robore fretus
Ævum ad bellum armatus ſplendenti ære.
Manum contra Immortalem ſuperbè extendit,
Corroboravítque adversùs illum ſuum ſtrenuum animum.
Inſiliit in eum promptus, & impudenti ruit impetu

Αὐτῷ ἐπὶ δείρης, ἐπί τ' ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης
Ἠλοισιν πυκινοῖσι διαμπερὲς ἔυ ἀραρυίης.
27 Δημῷ κὴ σάρκεσσιν ἑλὼ ἐπέδυσεν ὀπωπὼ
Πιαλέῳ, λιπαρῷ, πολλὸς δ' ἀνὰ δέδρομε κόλπῳ
Ἀμφί τε βυσσῶνα στιβαρὸν, κὴ πόνα μιερόν.
28 Ἄιξε ἐρημωδέντα, κὴ ἔδεν ἐσσεσθαι μέλλοντα
Ναιετάᾳ, σωρὸς ἤδη μέλλοντα γενέσθαι.
29 Οὐ δὶ χρήματα πολλὰ, μινυνθάδιον δέ τε ὄλβος,
Οὐδὲ μάλ' ἔμπεδος ἔσκε ἐπὶ χθονὶ πουλυβοτείρῃ.
30 Οὐδέ ποτ' ἐκ σκότεος παρελεύσεται ἀχλυόεντος,
Οὐδέ ποτ' ἐξ ἄτης κὴ ὀϊζυρῆς κακότητος.
Ὡς δ' ἀναμαιμάει βαθὲ ἄγκεα θεσπεσιὰς πῦρ
Οὐρεσθ ἀζηχέος, βαθεῖα δ' καίεται ὕλη,
Πάντη τε κλονέων ἄνεμος φλόγα εἰλυφάζει·
Ὡς τῷ μὺ τ' ὄζος κατὰ δάπεδα θεσπεσιὰς πῦρ,
Θείᾳ δ' σώματος πνοιῇ φλόγα εἰλυφάζει.
31 Ἦ ῥά νύ οἱ μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς
Πλαγκτὸς, ἀταθαλίῃ πίσυνος ματίῃ τ' ἀλεγεινῇ·
Τέκνεσσι δ' οἱ μοῖρ κενότης ἀνταξιος ἔσται.
32 Ὅλος οἱ ὅπῳ χλωρὸς ἐὼν, ταχύπολμος ὀλεῖται
Ῥιζόθεν, ἀζαλέος, παναώριος, αἰψα μαρανθείς.
33 Ὀμφακα δ' φυφλὸν τε, κὴ ἤδη ὁππότε κάζεσαι,
Ἄμπελος ὡς τρισάωρος, ἀνήμερος ἐξαποδύσει·
Ὥκα δ' ἀπαυθήσει ὡς ὠλεσίκαρπος ἐλαίη.
34 Ὡς κλισίη κεν ἐρήμη ἀταθάλῳ ἠπεροπῆος,
Οἰοπόλος τε γένοιτο, θεὸς δέ ἑ σφιλώσειεν.
Οἱ δ' φιλοκτέανοι, τοῖσίν τ' ἐπιλύδανε δῶρα,
Τῶν νύ κεν οἰκία καλὰ πυεῖ σμύχοιτο κατ' ἄκρης.
35 Οἱ μόχθον κύεσι κὴ ἀμπλακίῃσι ἀλεγεινῇσι,
Τίκτουσιν κακότητα, δόλους δ' ἐν γαστέρ' ἔχουσι.

ΚΕΦ. ις'.

1 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ἰωβ
Πυκνὰ μάλα στενάχων, κὴ ὀδύρετο κηρόθι μᾶλ
2 Ἦ μὴν ἐγὼ τὸ πρόσθεν ἀκήκοα πολλὰ τοιαῦτα.
Ὦ ἕταροι δυσέταιροι, ἀπηνέα θυμὸν ἔχοντες,
Σχέτλιοί ἐστε φίλοι, ζηλήμονες ἕξοχον ἄλλων,
Δειλοί τ' ὀπιδανοί τε ἐμῆς παρακλίτορες ἄτης.
3 Ὦ Ἐλιφᾶ, μάλα πως με κατέδυσεο θυμὸν ἐνιπῇ·
Ἀλλὰ σὺ μήποτ' ἀπολλίξεις μεταμώνια βάζων,

Ejus in collum, ínque clypeum umbilicatum,
Clavis denſis paſſim bene compactum.
Adipe & carne ſuam opplevit faciem
Pinguem, nitidam; multus autem eminet callus
Circáque inguen robuſtum & pingue femur.
Urbes vaſtatas, & ruinoſas domos
Inhabitat, aggeres mox futuras.
Divitiæ ei non multæ, opéſque brevi-duraturæ,
Nec admodum ſtabiles erunt in terra alma.
Nec unquam è tenebris emerget obſcuris,
Nec unquam ex ærumna & calamitoſo malo.
Quemadmodum autem furit in altis convallibus ſævus ignis
Montis aridi, profunda autem ardet ſylva,
Ubique autem turbans ventus flammam convolvit:
Sic hujus ramos depaſcit divinitus-accenſus ignis,
Divini autem oris ſpiritus flammam convolvit.
Certè ei magna dona affectabat animus,
Seductus, nequitiâ fretus vanitatéque miſerandâ:
Quocirca ei præmium vanitas condignum erit.
Ramus ejus nondum vireſcens citò-moriens peribit
Radicitus, aridus, omnino-immaturus, confeſtim marceſcens.
Omphacem verò acerbam & nè quidem ſub-nigreſcentem,
Vitis ceu ter-immatura, agreſtis exuet;
Citò autem deflorebit, quaſi frugiperda oliva.
Ità tentorium deſolatum improbi hypocritæ
Solitariúmque erit, Deus autem ipſum turpem-reddet.
Avari autem, quibúſque cordi-ſunt dona,
Eorum domicilia pulchra igne ardebunt à faſtigio.
Qui dolorem concipiunt & iniquitatem funeſtam,
Pariunt malitiam, dolos autem in utero habent.

CAP. XVI.

HUnc verò excepit deinde patiens divinus Jobus,
Crebrò valde ingemiſcens, & ploravit animitus magís:
Certè quidem ego antehac audivi multa talia.
Socii, infelices-ſocii immitem animum habentes,
Duri eſtis amici, invidi præ aliis,
Miſerique vilésque meæ conſolatores miſeriæ.
O Elipha, valdè mihi attigiſti animum increpatione;
Cùm tunè nunquam deſines vana loqui?

Τίπλε με λωβᾶσες κρατερῷ φρεσὶν ἄλγε' ἔχοντα;
Τίπλε σ' ἐποτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ
Οὕτω λαβροχόλῳ ἐμφύναι; ἐπεὶ οὔ τί σε χρή.
Ἢ πίνι θαρσήσας συγερῷ μ' ἠμείψαο μύθῳ;
4 Καί κεν ἐγὼν εἴποιμι, τά θ' ὑμεῖς, εἰ νύ τῳ ὔμμι
Ἴσα μοῖρα δάμασσε, καὶ εἰ κακὰ πάσσα πέποσθε,
Οσσ' ἐγὼ ἀλλήκλῳ κραδίη πάθον, ἠδ' ἐμόγησα.
Καί κ' ἐγὼ ἠδυάμην γε καθ' ὑμέων, αἴκ' ἐθέλοιμι
Κινῆσαί τε χάρη, καὶ ὀνείδεα μυθήσασθαι.
5 Στηρίξαιμι δ' μᾶλλον ἀκεσσιπόνῳ πνὶ μύθῳ
Τειρομένους ἑτάρους, καὶ ἄχος γλυκυμείλιχον εἶη
Ὑμετέρης συναχῆσι καὶ ἄλγεσιν, ὅ, τι κεν εἴπω
Ὑμῖν ἀκηχεμένοισι, πανσώδυνα κείλεα λύσας.
6 Ἀλλὰ πῆ νῶϊ ταῦτα μεθ' ὑμῖν μάψ ἀγορεύω;
Οὐ γάρ μοι φρεν' ἀτέρπε ὀϊζυρὸν ἐπελαθέσθαι
Οὔτέ ποτ' εἰν ἐπέεσσιν ὀΐομαι, ὥστ' ἐνὶ σιγῇ·
Ἀλλ' αἰεὶ τετάχω, καὶ κήδεα μυρία πάσω
Ἡμάτιον νύκτός τε, κακῶν δ' ἃ γίνετ' ἐρωή.
7 Ὅπι με δύσηνον χαλεπῷ ἐδαμάσσατο μόχθῳ
Οὐρανίων Βασιλεύς, ἄτην τ' ἐνέδησε βαρεῖαν
Οἰοπόλον δ' ἐμ' ἔθηκε, φίλης τ' ἐκέδασσεν ἑταίρους.
8 Κοίλησι ῥυπόωσιν ἐμὴν ἐχάραξεν ὀπωπήν,
Κάρψε δέ μοι χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Καί μοι ἀεικέλιαι ῥυπόωσι καθαμαρτυρέουσι·
Σῶμα δ' λεπταλέον μοι καὶ σφυκώδεες ἐτύχθη.
9 Ὅς με μάλα συλέει, διά τ' ἔσσατο νηλέϊ θυμῷ,
Ῥηϊδίως δάπτουσα, ἐπεὶ ἀπερχὲς μεμεώτα,
Ἐχθρὸς ἐμὸς κατ' ἐμεῦ ὁλοὸς ἐβρυχήσατο θοῦλας,
Καί με ὑπόδρα ἰδὼν φλογὶ ἴκελον ὄμμα πέπωκεν.
10 Οἱ δέ τ' ἀνάρσιοι ἄνδρες ἔμ' εἰσορόωντο χανόντες,
Σχέτλιοι, ἠδ' ἔπληξαν ἀεικέσσι πληγῆσιν,
Ἠδέ τ' ἐμὲ βειαρῆσι παρήϊδα χερσὶ πατάξαν,
Καὶ κτι μεῦ ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο.
11 Χωόμενός με Θεὸς πολάμης ἐπέρεψεν ἀλειτέων,
Ἀνδράσι δυσσεβέεσσιν ἔλωρ καὶ κύρμα γίνεσθαι.
12 Ἀρτεμέϊ πεῖν ἔοικε κατέκλασε μοι φίλον ἦτορ,
Καί με λαοῖσι κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν σιωπῇ
Ῥῆξε δαμαλεῖσι, καί οἱ σκοπὸν ἐμμεν' ἔθηκε.
13 Τῷ δ' οἱ δυσμενέες ἐκυκλώσαντό με δεινοί,
Καὶ μάλα πυργηδὸν σφέας αὐτοὺς ἀρτύναντες.

N

Quare mihi convitiaris validos in animo dolores habenti?
Quare te instigat cor & animus insolens
Ità multiloquum esse? quandoquidem haud te decet.
Aut quâ re fretus odioso mihi respondisti sermone?
Etiam ego possem dicere, quæ & vos, si fortè vos
Par casus domuerit, & si mala tot passi fueritis,
Quot ego perduranti corde toleravi & pertuli:
Etiam ego possem in vos, si vellem,
Movere caput, & opprobria fari.
Sustentarem verò potiùs medicinali quodam sermone
Afflictos sodales, & remedium dulciloquum esset
Vestris gemitibus & doloribus, quodcunque dixero
Vobis mœrentibus, luctum-sedantia labia aperiens.
At quid nunc hæc apud vos frustrà dico?
Non enim mihi animum ingratæ ærumnæ memoriam-depo-
Nec in eloquio existimo, nec in silentio. (siturum
Sed usquè ingemisco, & dolores innumerabiles concoquo
Die & nocte, mali autem non fit cessatio.
Quoniam me infelicem durâ oppressit ærumnâ
Cœlestis Rex, damnóque devinxit gravi;
Solitarium verò me fecit, charósque dissipavit socios.
Cavis rugis meam sulcavit faciem,
Siccavit autem mihi cutem pulchram in flexilibus membris,
Et adversùm me deformes rugæ testificantur:
Corpus autem gracile mihi & macilentum est.
Qui me valdè odit, etiam discerpsit crudeli animo,
Pellémq; dilaceravit, quandoquidem vehementer indignatur,
Hostis meus in me pernicioſis frendit dentibus,
Et me torvè intuens flammæ similem oculum vibravit.
Inimici etiam homines me hiantes, intuiti-sunt
Improbi, & ceciderunt contumeliosis plagis,
Et meam robustis genam manibus percusserunt,
Et contra me congregati sunt, & in unum convenerunt.
Iratus me Deus manibus permisit peccatorum,
Viris impiis prædam & lucrum fieri.
Sano priùs existenti fregit mihi charum cor,
Et me prehendens capitísque & cervicis ad juncturam
Laceravit membratim, & sibi scopum esse posuit.
Ejus enim sagittarii circundederunt me terribiles
Et valde catervatim se condensantes,

Νεφρὸς μὲν ξυνέαξεν ἀρειδέϊ δεξιτερῇφι,
Τειχδά τε καὶ τετραχδὰ διέκρινεν, ὅτ' ἐλέησεν·
Ἔγκαλα πάντα λάφυζε, χολὴν δέ τε χεῦεν ἔραζε,
Χρῶτα δέ μοι πλησῆσιν ἐπαυστέρησιν ἄεραξεν,
Ὡς τε γίγας μοι ἐπᾶλτο πελώριος, ὅ τε μάλιστα
Θυμὸς ἐνὶ σήθεσσι φέρει δένεϊ βλεμεαίνει.
Σάκκον ὀπὶ χρόα βάψ', ἐμὲ δ' ῥάκεϊ ἀμφεκάλυψε
Ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ·
Καὶ κονίῃ πεπάλακτο κάρης, καὶ κῦδος ὄλωλε.
Δάκρυά μὲν ἀλεγεινὰ φίλας ἐκάρηξε παρειάς,
Κνύζωσεν δέ μοι ὄσσε πάρος φερεκαλλέ' ἐόντε·
Καὶ δηνάτη σκιὴ ἷζεν ὀπὶ βλεφάρεσσιν ἐμοῖσιν.
Οὐδ' ἔνεχ' ἡμετέρης ἄτης κεραΐ' ἄλγεα πάσω·
Οὐ γὰρ ἀτάσθαλός εἰμι, οὐδὲ φρεσὶν αἴσυλα εἰδώς·
Οὔτε γὰρ ἐυχωλῆς ὀπιμέμφεϊ, οὔθ' ἑκατόμβης,
Ἦν αὐτῷ πού τ' ἔρεξα· λιτὴ δέ μοι ὀξὺν ἀμύνων.
Μὴ χρύσεος ἐμὸν αἷμα θεοῖς ὑπὸ κάδδεπε, γαῖα,
Μηδὲ βοὴ πολὺ ἐμεῖο πόρῃς μυχὸν, ἦχι λάθωσι.
Ὑψι μάλ' ἐν νεφέλῃς ἐμὸς ἔγγυος οἰκία ναίει,
Καί μοι μάρτυρός ἐστιν ἐν οὐρανῷ ἀστερόεντι.
Κερτομέοντ' ἔταροί με, φίλοισι δ' παίγνιόν εἰμι,
Ἀλλὰ Θεῷ ἐλεεινὰ ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβω,
Μυεῖ' ἀπ' ὀφθαλμοῖϊ τάδε μοι ῥέει, ἀχνυμένῳ κῆρ.
Ὡς ὄφελ' ἀνθρώπῳ θέμις ἔμμεναι ἀντ' ἀνθρώπου
Ἀθανάτῳ ξυμβλῆδαι, ἐπαντιάσαι τ' ἐν ἀγῶνι,
Ὡς ὅτ' ἐεισ μαίνησι λίκη φίλος ἀντὶ φίλοιο.
Αὐτὰρ ἐγὼ παύρων περιτελλομένων ἐνιαυτῶν
Βαιὸν ἐπεὶ ζωοῖσιν ὁμίλεον, ὀλλ' ἐπὶ δηρὸν,
Αὐτὴν ἰὼν (μάλα γὰρ βίος ἄνεται, ἐγγύθι δ' αἶσα,
Ἡμαλα δ' περιβέβηκε, παρέχηκεν δέ μοι αἰὼν
Πλείονων μοιρέων, ὀλίγη δ' ἐπὶ μοῖρα λέλειπται
Δυσήνῳ, πέρι γάρ με μινυνθάδιον τέκε μήτηρ)
Δύσομαι εἰς ἀΐδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φανέω,
Εἰς ἀπίλιν γαίλιν ἀμετάτροπον ἴξω ἐπείγων,
Ἔνθ' ὄδεν ἐκέτ' ἀνειμι· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.

ΚΕΦ. ιζ'.

1 Εἶμ' ὀλιγοπλέων, ὀλίγος δ' ἐπὶ θυμὸς ἔνεστιν
Ἠδέ μοι ἀθρανέοντι φερέσβιον ἄθλιμα σίτου
Ἡμα

Renes meos confregit immiti dextrâ,
In trésque quatuórque partes discidit, neque miseratus est:
Viscera omnia exhausit, fel autem fudit in terram.
Carnem verò meam plagis densis laceravit,
Utque gigas mihi insiliit ingens, cujus maximus
Animus in pectoribus præ robore tumescit.
Saccum super cutem consui, méq; panni-viles obtexerunt
Laceri, sordidi, malo conspurcati fumo:
Et pulvere sordidatus est decor *meus*, & splendor periit.
Lacrymæ meæ funestæ charas sulcârunt genas,
Deformârunt autem mihi oculos anteà perpulchros;
Et mortis umbra sedit super palpebras meas.
Nec propter nostram culpam graves dolores patior:
Non enim sceleratus sum, nec animo nefaria cogitans;
Neq; enim ob vota *me* incusat, neque ob sacrificia (sibilis.
Quæ illi aliquando obtuli: oratio autem mea est irreprehen-
Nè tegas meum sanguinem tuis sub cavernis, terra,
Nec clamori unquam meo præbeas receptaculum, ubi lateat.
Sublimè admodum in nubibus meus sponsor habitat,
Et mihi testis est in cœlo stellato.
Convitiantur mihi sodales, amicis autem ludibrio sum,
Verùm Deo miserandas sub superciliis lacrymas fundo,
Innumeræ ab oculis quæ mihi fluunt, mœrenti corde.
Utinam homini fas esset pro homine
Cum immortali congredi, adversaríque *ei* in certamine,
Sicut quando contendit in judicio amicus pro amico.
Ast ego paucis circumvolventibus annis,
Paululum postquam vivis interfui, necdum diu,
Statim vadens (Valde enim vita ad finem properat, propè autē
Dies autem processerunt, præteriitq; mihi ævum (fatum,
Plurium partium, exigua adhuc pars reliqua est
Misero, admodum enim me brevis-ævi peperit mater)
Descendam in sepulcrum, & inter mortuos apparebo;
In longinquam terram irrevocabilem gressum concitans,
Illuc unde non ampliùs ascendam; Deus a. abstulit reditum.

CAP. XVII.

JAceo languens, exiguum autem adhuc animæ inest,
Et mihi infirmo vitalis spiritus corruptus est:

Dies

Ἡμαλέα μὲν ἔσβεσε, μινυωθάδιος δέ μοι αἰών·
Νῦν ἢ σορπλήξ εἰμι, τάφοι δέ μοι εἰσὶν ἑτοῖμοι.
2 Οὐ μοι λωβητῆρες ἐπεσβόλοι ὧδε πάρεισι;
Τὺς δ' ἐκ ἄντα ἴδον, ὅτε κερτομίας ἀχόρευον;
Τῶν δ' ἐχ ὕβρεως ὄιδα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι
Νωλεμὲς, ἀΐ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένας; ἐκ ἀνὰ νυκτὰ
Τείρεσιμ' εἰόμδυος κἀκ' ὀνείδεα, τοῖσιν ἀπύχθω
Ὀμμαλα καὶ κεφαλίλω, καὶ μοὶ γλυκὺς ὕπνος ὄλωλεν;
3 Ἀλλά σε λίσσομ', Ἄναξ, σὺ ἢ σύνθεο καί μὰ ἄκουσον
Εἰδ' ἄγε, παφλατάδες, δδς δ' ἔγγυον ἐγγυάασδαι,
Ἀμμιν ὃς ἀμφοτέρησιν δίκλω ἰδύνταλα εἶπεν·
Τίς δέ μοι ὅρκια πιστὰ τάμῃ, καὶ χεῖρα λάβῃσι;
4 Τοῖσι γὰ ἄφρονα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκας,
Τῶνδε καὶ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας, οἷς ἔπεπον·
Τῷ ἔ τι σφίσι κῦδος ὑπερτερέων ἐγγυαλίξεις.
5 Ὃς φίλον ἠπεροπῆσε δόλοις, ἀπατήλια βάζων,
Ἐσθλὰ μὲν ἀγγέλλων, κακὰ ἢ φρεσὶ βυσσοδομεύων,
Τέδε τέκνοισι φίλοισι μέσης καλαπήξεται ὅστε
Ἐκ κεφαλῆς, ἵνα πε τε καὶ ἀνιηρόνων ἀνθρώπων
Ὀφθαλμῶσι πεπύδηται ἀεικελίῳ ἀλαωτύν.
6 Θῆκε δέ με λώβην τ' ἔυδμαι καὶ ἐπώνιον ἄλλοις,
Ἐν δ' ἄεχ τοῖσι γελοιὸς ἔην, ὡς τυμπάνα ἠχώ,
Πασὶν ὃ νηπάχοισιν ἄθυρμά τε χάρμά τ' ἔδηκε.
7 Φδιτέσθω δέ μοι ὅστε δ' ἀλλήκτων ὀδυσάων,
Πολλά τε κλαυθμοῖο, χόλοῦ τε δακρυόεντος·
Πάντα δέ μὰ μέλεα σκιὴ ἴκελ' ἔασιν ἀμαυρῇ.
8 Τῷ δ' ἄρ ἔπ' εὐσεβέας κεν ἔχοι τάφος, ὡς ἐνόησαν·
Ὃς δέ τ' ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, καὶ ἀμύμονα ἤδῃ,
Ὥσε θύελλ' ἐπορέσει ἀτασθάλῳ ἠπεροπῆι.
9 Ἀσεμφέος ἢ δίκης ἓῆς ἔχετ' ἀτρεκιτοῖο,
Οὔτι ἀποκλίνων, ὅτ' ἀκηρασίη παλαμάων
Ἰθυντόσις ἄνδρεσιν ἀεὶ μέγα κάρτος ὀρέλλει.
10 Ἀλλ' ἄγε, δεῦτε φίλοι (τρεπταὶ μὴ τε φρένες ἐσθλῶν
Νῦν ἀπονοσήσαντε παλίντροποι· ἢ γὰ ἐν ὑμμιν
Ἀνδρα πύκα φρονέοντα ἔως ἑνός ὄζιν ἐλέσθαι.
11 Ὦ, μοι, ἐπεὶ ἀβέβαιοι ἐμὶ μελανείατε αἰών·
Ἠματά μὲν βεβάασι πολυπλομένων λυκαβάντων,
Δέδρομέ μοι βίοτος τροχὸς ἅρματος ὅια κυλισθείς.
Βελαὶ ἀποσκίδναν, ἐμῦ μελεδήματα θυμῦ.
12 Ἀλλάξαι ἢ νύκτας ἐς ἤματα δακρυόεντα,

Δείλες

Dies mei extincti sunt, breve autem mihi ævum;
Nunc autem capularis sum, sepulcra autem mihi sunt parata.
Nonne mihi convitiatores blaterones hîc adsunt?
Hos ego, annon coram vidi, quando opprobria locuti sunt?
Horum annon contumelias novi, & oculis video
Continuè, quæ me irritant in animo? annon *etiam* noctu
Vexor, cogitans mala opprobria, quibus turbatus sum
Oculis & corde, & mihi dulcis somnus perit?
At te oro, Rex, tu autem paciscere, & me audi,
Eia agè, juxtà-depone, da sponsorem ad spondendum,
Nobis qui utrisque jus rectissimè dicat. (det?
Quis autem mecum fœdera fidelia feriet, & manum prehen-
His enim insipientem animum in pectoribus posuisti,
Eorum etiam damno prorsus sententiam, qualenam dixerunt;
Idcirco neutiquam iis gloriam superiorem præbebis.
Qui amicum decepit dolis, fraudulenta loquens,
Bona quidem narrans, mala autem in animo intus agitans;
Illius liberis charis medio contabescent oculi
Ex capite, ut quis etiam posterorum hominum
De oculorum audiat deformi cæcitate.
Fecit autem me probrum esse, & conspicabilem aliis;
Inter eos autem ridiculus eram, ut tympani sonitus,
Pueris quod parvulis ludicrúmque gaudiúmque fecit.
Corrupti autem sunt mihi oculi præ perpetuis doloribus,
Multóque fletu, luctúque lacrymabili.
Omnia autem mea membra umbræ similia sunt obscuræ.
Super hoc autem pios occupabit stupor, ut observaverint:
Qui autem inculpatus ipse fuerit & inculpata noverit,
Tanquam procella irruet in improbum hypocritam.
Firmiter autem justus suæ inhæret viæ
Nequaquam declinans, quippe puritas manuum
Integris viris semper magnum robur auget.
Quin eia, agedum ô amici, flexibilis certè *est* mens bo-
Nunc revertimini denuó: non enim inter vos (norum
Virum sapientem, nè unum quidem, licet sumere.
Hei mihi, quoniam instabilis mea præterit ætas!
Dies mei transierunt circum-volventibus annis,
Cucurrit mihi vita rota currûs ceu volubilis.
Consilia dissipantur, mei cogitationes animi.
Mutant autem noctes in dies lacrymabiles,

Vergit

Δείλετο δ' ἠέλιος, τάχα δ' αὖ μέλας ἔσπερος ἦλθε.
Ἦ ῥα τὸ μὲ χὴ ἀνεκλὸν ἔχει κακὸν, ὁππότε κέν τις
Ἡμαλα μὴὺ κλαίῃ πυνικῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκλας δ' ὕπνος ἔχησιν (Ὃ γὰρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντω
Ἐσθλῶν ἠδὲ κακῶν, ἐπεὶ ἆρ βλέφαρ' ἀμφεκαλύψη)
Ἀλλὰ χὴ ὐδ' ἀνὰ νύκλα κακὺ μοι γίνετ' ἐρωή.
13 Ἠως ποπδήγμὺος ἦμαι ἔχων ἄχε' ἄκειλα θυμῷ,
Τύμβος ὑμοιγε τέτυκτο καὶ ἀχθόνιον σκιόεν δω,
Ἔνθά κ' ἐγὼν ἔυδω, χὴ χάλκεον ὕπνον ἰαύω,
Δέμνια καὶ ορνὺς, χὴ ῥήγεα σγαλόεντα,
Ἀγλυΐ τε σκόπελ τ' εἰλυμὺος ἠὺτε χλαίνη.
14 Σήμει ἔφλω, Σύ μοι ἐσὶ πατὴρ· σκώληκι Ϝ, Μήτηρ,
Μήτηρ μὴὺ σύ μοι ἐς, χὴ ἀδελφεὴ ἰμερόεσσα·
Ταύτης τοι ϗυεῖς τε χὴ ἄϊματος ἔυχομαι εἶ).
15 Νῶ δέ μοι ἐλπωρὴ πόθεν, ἢ πόθεν ἔπλετο θάρσος;
Τίς τάδε πολλὰ χὴ θλὰ πολ' ὄψεται ὀφθαλμοῖσιν,
Ἅσσα κ' ἐελποίμὶλω, ὅτι μοι μετόπιδε γένωνται;
16 Πάντ' ἐφομὸλτήσουσιν ἐμοὶ, λύσουσί τε κόθεον·
Κεισόμεθ' ἐν κονίῃσιν ὁμῦ ϗαὶ καὶ θεσι γαίης.

ΚΕΦ. ιη'.

1 Τὸν δ' μέγ' ὀχθήσας Σαυχαῖος ἀμείβετο Βελλε
2 Ἕως πότε γᾶν πιαῦτα μεθ' ἡμῖν μὰλ ἀγορᾶ
Οὐδ' ἐπέων λήξεις, ἵνα θ' ἡμέων μῦθον ἀκούσης;
Ἄλλο δέ τι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
3 Τίφθ' ἡμέας ἀλόγοισι τόσον ζώοισιν ἐίσκεις;
Τίπλε χὴ ὑπδαυοῖσιν ὁμῶς ἄνδρεσσιν ἀπίζεις,
Ἠδ' ἀσυφήλοισιν, χὴ ἐλεγχίστοις ζωόντων;
4 Ἐκπάγλως κεχόλωσο, χὴ ἐνδυθι θυμὸν ἀμύναις·
Ἀλλ' ὐδ' ὡς πολε γαῖά σευ εἵνεκεν ἔσετ' ἐρήμη,
Καὶ μάλα τὸρ κοτέοντος ἐνὶ φρεσὶν, ὐδ' ἔπ πάσχη
Κινυμὸλη σέθεν εἵνεχ' ἑοῖς τεμένεσσι θεμέθλοις
Τλῖ μάλα θρώσκεσα δ' αἰθέρος ἵξετ' ὄλυμπον.
5 Ἐσε ἦμαρ, ὅταν πολ' ὀλώλη φέγγος ἀλιπξῦ,
Λύχνα σβεννυμὸλοιο, χὴ ὀλλυμὸλοίό τε κείνο·
Οὐ ὁι ἐπ' ἐμεροφοι απνοὴρ, ὃ φέλφηος ἔσαι
Σπέρμα πυρὸς σώζων, ἐπεὶ μάλα φλὸξ ἐμαράνθη.
6 Ἀλλ' ὁι ἀμαυρότατος δόμος ἔσεται, ὐδέ τις αὐγὴ
Αὐτῦ ἐνὶ κλισίῃ δμῶσιν ϗαὶ λαμπομὸλοάων,

Λύχνα

Vergit autem in occasum sol, móxq; rursus niger vesper adest.
Certè quidem hoc & tolerabile habet malum, quando aliquis
Dies quidem flet frequenter dolens corde, (omnium
Noctes verò somnus habet: (Hic enim obliviſci-facit homines
Bonorum & malorum, postquam palpebras circuntexit)
At neque per noctem mali mihi est intermissio.
Dum expectans sedeo habens dolores infinitos in animo,
Sepulcrum mihi fabricatum est, subterranea umbrosa domus,
Ubi ego dormire queam, & ferreum somnum carpere,
Lectum substernens, & stragula silentia,
Caligine & tenebris obtectus tanquam pallio.
Putredini dixi, Tu mihi es pater; vermi autem, Mater,
Mater quidem tu mihi es, sorórque amabilis.
Hoc ex genere & sanguine glorior me esse.
Nunc autem mihi spes unde, aut unde est confidentia?
Quis illa multa & bona unquam oculis videbit,
Quæ utiq; sperare-potero, quòd mihi in posterum futura sint?
Omnia sequentur me, & ingredientur sepulcrum:
Jacebimus in pulvere simul sub cavernis terræ.

CAP. XVIII.

ILli autem valde commotus Sauchæus respondit Bildad;
Quousq; ergò talia inter nos frustrà loqueris?
Nec à verbis desistis, ut & nostrum sermonem audiam?
Aliud autem tibi dicam; tu autem in animo perpende tuo.
Quare nos brutis adeò animantibus assimilas?
Quare & vilissimos tanquam homunciones spernis,
Et *tanquam* errones, & probrosissimos viventium?
Vehementer indignaris & intus animum angis;
At neque sic terra tui gratiâ erit deserta,
Et valde licèt irascentis in animo: nec adhuc petra
Mota tui gratiâ suis tremens fundamentis
Sursum admodum saliens per aërem continget cœlum.
Erit dies, cùm aliquando peribit lumen impii,
Lucernâ extinctâ, defuncto & illo:
Non ei super focum scintilla, nè scintillula quidem erit
Semen ignis servans, postquam valde flamma consumpta fue-
Quin ei obscurissima domus erit, nec quis splendor (rit.
Ejus in tentorio luminaribus præ fulgentibus,

Lucerna

Λύχνος ἐπεὶ καλαπήξεθ' ἑὸς, καλαπήξε δ' αὐτός.
7 Πλαγκτοσύνη δ' ποδὲς δεδμήατο, γυῖά τ' ἔνερθε,
Καὶ κεφαλῆ· ὧρ ἐόντος· ὀπὶ σεινωπὸν ἀταφτὸν
Ἰχνια πάντ' ἔκλινε παρὲξ ὁδὸς εὐρυχόροιο.
Ἦσι κακορραφίησιν ἄφαρ νώνυμος ὀλεῖται.
8 Ἐς παλίδα γονόεσσαν ἑοῖς ὑπὸ ποσὶ πλανηθεὶς
Ἐμπεσεν ἀφραδίῃσι, κὴ ἐν βεόχῳ ἴχνος ἔθηκε.
9 Μάρψε δέ οἱ πλέρνῃσι δολερὴ παλὶς, ἀμφὶ δ' ποσσὶ
Πλέκλο φειδοχυθεῖσα, κακὸς δέ ἑ δεσμὸς ἐδάμνα.
Τοῖο δ' λιπτωρ ἀλιτήμενος ὀδειμοερὸς
Πάλλα τ' ἀφαρπάζει βίοτον, κὴ κλήματα κείρει.
10 Ἦ, ὧρ ὅγ' ἂν μέλλῃ δήσειν πόδας, ἀμφὶ κελεύθῳ
Οὐδει ἐπισκιμφθεν πυκινοὶ βεόχοι ἔνθα κὴ ἔνθα
Λάθειοι, ἀφειδέες, ἵνα μήποτε φυκτὰ πέλωσ.
11 Δεῖμά μιν ἠδὲ τεόμος φεῖ τ' ἀμφί τε δυμὸν ἀπύξη,
Ῥιγεδανὰ βλοσυρεῖσι φερεσώπασι μορμολύκεια
Σμερδαλέον δέρκονλα δεδίξεται· ὡς ἄρ ἐκεῖνον
Εἶλε φόβος, κὴ φύζα φόβε κρυόεντος ἑταίρη.
12 Τᾷ δ' βίη κὴ κάρτος ἀνιηρῷ ὑπὸ λιμῷ
Φθίσεθ', ἑτοιμόλατος καὶ οἱ ἄγχι παρέστη· ὄλεθρος.
13 Πρωτότοκος θανάποιο ἐὸν θένος ἐξαλαπάξει,
Νεῦρα καλαπρώγων σιδαρῆ χροὸς ἐν συνεοχμῷ.
14 Ἐλπωρὴ δ' οἱ πᾶσα δόμων ἄπο κὴ κλισιάων
Ὤλετο, κὴ θάρσος· συγερὴ δέ μιν ἤγαγεν αἶσα
Ἐς βασιλῆα φόβων, ταμίλλῳ δέ τε ταρβοσωάων.
15 Οὕνεκ' ἀπ' ἀλλοτρίης βιότε ἓὸν ἶκον ἔθειμε,
Τοὔνεκ' ἔῃ τεόμος αἰνὸς ἐπὶ κλισίῃφιν ἔμιμνεν·
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα Θεοῦ πληγεῖσα χραιτῷ,
Δεινὴ δ' φλὸξ ὦρσε θεείε χυμωθύοιο.
16 Ἀζαλέη οἱ ῥίζα κὴ ἰκμάδος ἄμμορος ἔσαι,
Αὐη ῥίζα τ' ἐνερθεν, ὑπερθε δ' φερέμνον ἀεικές,
Ὀζε ταμνουθύοιο, μαρκυνομθύοιο τε καρπε.
17 Μήμων οἱ ἐκ χαίης ὑπό τε κλέος ἐσθλὸν ὀλεῖται·
Πᾶσιν ἄϊστος, ἄπυστος, ἀνώνυμος ἠμαλα πάλλα
Ἔσαι ἐν ἀνθρώποις, τοί κεν μετόπιθε γένωνται.
18 Τῆλε δέ μιν ῥίψουσιν ἀπ' αὐγῆς ἠελίοιο
Ἐς ζόφον ἐκ χαίηθεν ὑποπάζοντες ἐνιπῇ,
Ἔρρε κακὴ γλαμὴ, κακὲ θηείον, ἔρρε, λέγοντες,
19 Ἔρρ' ἐκ κόσμε θάωνον, ἐλέγχιστε ζωόντων.
Οὐδέ τι μιν παῖδες ποτὶ γόναση παππάζουσιν,

Lucerna quippe consumetur ejus, consumetur ipse. (subter,
Peregrinatione autem pedes *ejus* fatigati sunt, membráque
Quantumvis robustus fuerit: in angustum callem
Gressus omnes divertit extra viam latam.
Suis malefactis confestim inglorius peribit.
In laqueum funestum suis pedibus seductus
Incidit stultitiâ, & in tendicula vestigium posuit.
Corripuit autem ejus calcem dolosus laqueus pedésque
Implicuit circumfusus, malum autem eum vinculum subegit.
Ejus autem latro sceleratus maleficus
Omnémq; diripit substantiam, & possessiones tondet.
Quacunque is positurus est pedes, circa vias
Terræ infixi sunt frequentes laquei hîc & illic
Occulti, improvisi, ut nè quando potestas effugiendi sit.
Terror eum & tremor undiq; animum percellet,
Horribilia torvis vultibus spectra
Immanè tuentia terrebunt: sic illum
Capit timor, & fuga timoris frigidi socia.
Ejus autem vis & robur luctuosâ fame
Conficietur, paratissimúmq; ei propè aderit exitium.
Primogenitus mortis ejus vires consumet,
Nervos devorans robusti corporis in compage.
Spes autem ei omnis ab ædibus & tentoriis
Periit, & fiducia: infanda autem eum adduxit sors
Ad regem timorum, dispensatorémq; terrorum.
Quoniam de aliena substantia suam domum ædificavit,
Ideo tremor dirus in ejus tentorio mansit.
Hoc autem concussum est totum Dei percussum fulmine;
Ingens autem flamma orta est sulphuris ardentis.
Arida ei radix & humoris expers erit,
Squalida radix infrà, supernè autem truncus turpis,
Ramo reciso, marcescentéq; fructu.
Memoria ei ex terra, & fama bona peribit:
Omnes ignotus, inauditus, incelebris diebus omnibus
Erit inter homines, qui in-posterum nascentur.
Longè autem eum propellent à lumine solis
In tenebras extra terram dimoventes increpatione,
Abi in malam rem, nequam caput, mala bestia, abi dicentes,
Abi ex mundo ocyùs, ignominiosissime viventium.
Neq; ipsum liberi ad genua patrem blandè compellant,

Erit

Τιὸς οἱ ἂκ ἔσται, ἀλλ' ἔκγονος ὧ ἐνὶ δήμῳ,
Οὐδ' ἄρα πις ἀμείλικτος ἐοῖς ἐνὶ δώμασι ναίων.
20 Ἐσται γὰρ μέγα θαῦμα καὶ ἀσυμφόροισι πυθέσθαι,
Ὡς καὶ τοὺ περί τ' ἐόντας ἔχεν τάφος ὡς ὀρόωντο.
Ἦμαρ ἀναλκαῖον καὶ ὀϊζυὸν, ἤ μιν ἵκανε.
21 Τοῖος μὲν πέλεν ὄλκος ἁμαρτινόων ἀνθρώπων,
Ἥδε τε μοῖρ' αὐτῆς, ὅις φέτλια ἔργα μεμήλει,
Οἱ Θεὸν ἂκ ἀλέγουσι, καὶ ἂχ ἅζονται ἐνὶ θυμῷ.

ΚΕΦ. ιδ'.

1 ΤΟὐν ἦ βαρυσενάχων ἠμείβετο δῖος Ἰακὼβ
Ὤμωξεν δ' ἐλεεινὸν, ἔπος τ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν·
2 Ὤμοι ἐγὼ, ὅτ' ἐιδὼν ἑτάρων ὕπο τόσσα πέπονθα.
Ἐως πότε μὲ χρατερῆς συφελίζετε θυμὸν ἐνιπῆς;
Ἐως πότε χερτομίοισιν ἐμὲ ξυναράξετε μύθοις;
3 Τῇ δ' ἄρα νῦν δηκάκις χαλεπῇ μ' ὑβρίζετε λώβῃ,
Οὐδέ πις αἰδὼς ὄτινι, ἐπεὶ νόος ὔμμιν ἀπωλής·
Οἷα δέ μ' ἀλλοδαπὸν πὰρ ὀΐετε καὶ μετανάστην.
4 Πολλάκις ἀφραδίης εἶκον ἀλιτήμονος ἦα,
Ἤμβροτον, ἀασάμην, φρεσὶ λώγαλέησι πιθήσας·
Οὐ γὰρ ἀναίνομαι ἐγώ· (τίς κεν βροτὸς ἂκ ἂν ἁμάρτοι;)
Ἀλλὰ τί τοῖσι καὶ ὔμμιν; ἐμοὶ τάδε πάντα μελόντων·
Ἄτη ἐμὴ παρ' ἐμοί, τῆς μηδ' ἀλεγίζετε ἄλλου.
5 Εἰ δ' ὑμῖν φίλον ὄζον ἐειζόντεσσιν ἑτάρῳ
Μὰψ ἀτὰρ ἢ κτὶ κόσμον ὀνείδεα μυθήσασθε,
Καί μοι ἐπάυχετάασθε ὀϊζύος εἵνεκα λυγρῆς,
Ἥδέ τ' ἐλεγχείῃ καλαχεῦαι, ὃν ἐμόγησα·
6 Ἰδ', ὅπ Παμβασιλῆος ἄτη μ' ἐνέδησε βαρείη,
Χειρί τέ με συφέλιξεν, ἐγὼ δ' κατέπεσον εἰδὰρ
Προφρολιής· δεσμὸς δὲ μοι βάλεν, ἄμφα δ' ἔγωγε
Ἐμπλεκόμην, ἰχθὺς ὡς δικτύῳ ἐν πολυωπῷ·
7 Εἶπον ἐγὼ βοάσκον ὑφ' ὕδατι, ὅπις ἀκούσῃ
Τειρόμενός τε γέγωνα, δίκλιν δέ μοι ὅπις ὀφέλλει.
8 Πάντοθεν ἐμφράξας ἀβάτους μοι ἔθηκε κελεύθους·
Ἀχλύϊ καὶ νεφέλῃσιν ἐμῶν ὁδὸν ἀμφεκάλυψεν.
9 Δεινός τ' αἰδοῖός τε μετ' ἀνθρώποισιν τετύγμην
Τὸ πρὶν ἐνὶ θαλίῃσι, χέρεις δ' ἀπελάμπετο πολλὴ·
Νῦν δ' αὖ κῶδος ὅλωλε, Θεὸς δ' ὑποαίνυτο πᾶσαν
Ἀγλαΐην, καὶ σέμματ' ἀπὸ κρατὸς ἐδύσατο.
10 Παντοχόθεν μ' ἐρέουσι, καὶ ὄλλυμαι, ὡς ὅτε πις δρυὸς

Filius ei non erit, nec nepos ſuo in populo,
Nec quiſquam ſuperſtes ejus in ædibus habitans.
Erit ſanè magnum miraculum etiam poſteris auditu,
Ut & eos, qui antegreſſi ſunt, tenuit admiratio ut viderunt
Diem neceſſarium, & calamitatem, quæ eum occupabat.
Talis certè eſt domus peccatorum hominum,
Iſtáque ſors eorum, quibus nefaria opera curæ ſunt,
Qui Deum nihil morantur, nec reverentur animitus.

CAP. XIX.

HUic verò graviter ingemiſcens reſpondit divinus Jobus
Lamentabatur autẽ miſerabiliter, verbúmq; lamentabi-
Hei mihi, quòd à meis amicis tot paſſus ſum! (le dixit.
Quouſque meum gravibus laceſſetis animum jurgiis?
Quouſque probroſis me proſcindetis ſermonibus?
Hâc jam decies acerbâ me læſiſtis contumeliâ,
Nec quis pudor eſt, quandoquidem mens vobis crudelis.
Veluti autem extraneum quendam me reputatis & extorrem.
Sæpe ſtultitiæ cedens delinquens fui,
Erravi, peccavi, animo perdito obtemperans;
Non enim inficior ego. (Quis mortalis non peccaverit?)
Et quid hæc ad vos? mihi hæc omnia curæ ſunt;
Noxa mea apud me, eam autem non curet alius.
Quòd ſi vobis libet opprobria dicere,
Et mihi inſultare calamitatem ob triſtem, (micos:
Temere & non ſecundum ordinem contendentibus cum a-
Et dedecus offundere, eò quòd talia paſſus ſum:
Scitote, quòd ſupremus omniũ rex calamitate me implicuit
Jamúq; me detruſit, ego verò decidi repentè
Ponus: vincula mihi injecit, ſtatim verò ego
Laqueabar, piſcis ceu reti in multifori.
Si quando ego clamavi præ injuria, nemo audit;
Afflictúſque vociferatus ſum, jus autem mihi nemo præbet.
Undique obſepiens impervias mihi fecit ſemitas,
Caligine & nebulis meam viam circuntexit.
Graviſque reverendúſque inter homines fui
Olim in proſperitate, venuſtas autem reſplendebat multa:
Nunc autem viciſſim gloria periit, Deus autem abſtulit
Splendorem, & coronam capiti detraxit. (omnem
Undique me deſtruxit, & abeo, ſicut quando aliqua arbor

Χθονὶ τεμνομένη τέρενα χθονὶ φύλλα πελάσαι
Αὐτῆσι ῥίζῃσι δινωτεύσα·
Ὡς κἀγὼ πίπτω, κἀπὶ μοι ἐλπὶς ὄλωλε.

11 Λίλιω μοι κεχόλωται, ἔχει δέ με ἐχθρὸν ἐν αἴσῃ.

12 Τὸ ἐπὶ μοὶ πυργηδὸν ἀολλίζοντο φάλαγγες,
Κυκλώσαντο δέ με, κλισίῃ τ' ἔπι τάφρον ὄρυξαν,
Ἡύτ' ἐναντίβιον φεικλαὶ σίχες ἀσπιστάων.

13 Αὐτοκασίγνητοί μοι ὑπώπτευόν νοσφίζονται,
Ξεῖνοι νῦν μοι ἔασιν, ὀπάονες οἳ πρὶν ἔτυχθεν.

14 Οἱ μοι κεδνότατοι κἀφίλτατοι ἦσαν ἁπάντων,
Πιοὶ ὁμῶς ἔταροί τε ἐμεῦ ἄπο νόσφι λιάσθεν
Τῆλε μάλ', ὡς εἰ πάγχυ λελασμένοι ἦσαν ἐμεῖο.

15 Δμῳσὶ κἀμφιπόλοισιν ἐμῆς ὡς ξεῖνος ἔοικα,
Ὥστε κἀλλοδαπός τις ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι.

16 Δῆλον ἐμὸν καλέεσκον, ὁ δ' οὐκ ἠμείβετο μύθῳ·
Μειλιχίοις ἰκέτευον, ὁ δ' οὐκ ἀΐεσκε λιτάων.

17 Οὐδ' ἄλοχος ξωνέηκεν ἐμεῦ ὅπα φωνήσαι θ',
Ἀλλ' ἔμ' ἀπέχθηρε, συγχρὴ δέ οἱ ὀξὺν ἀϋτμὴν,
Ἣ μευ ὑπὸ σώματος ῥέει αἰνῶς φθεγγομένοις,
Καὶ ἀχάεσσιν ἑοῖς πέλεν ὄασιν ὅ, τλί κεν εἴπω,
Εἰ κἠ ὑπὲρ τεκέων γε φίλων γλυκέων δ' ὑμνάοιμι
Λίαστμαι, ἀλλ' ἄδην ὥς μιν ἐγὼ πείσεσθαι ὀΐω.

18 Νηπιάχοί μ' ἀθέριζον ἀτάσθαλοι· ὡς γὰρ ἀνέγνην,
Οἱ μ' ἐπεκερτομέεσκον ἐνειδίοις ἐπέεσσιν.

19 Ὅσσοι ἔσαν τὸ πρόσθεν ἐμοὶ ἐείπερ ἑταῖροι,
Οὐτέ ποτ' εἰν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, ἤτ' ἐνὶ βελῇ
Ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντες ἀεὶ συμφράδμονες ἦμεν,
Οἱδ' ἐπεὶ ὤλιμον παπάσμον ὀϊζυρόν τε νόσησαν,
Ἧδη με στυγέοντες ἀπέρριψαν φιλότητα.

20 Ὤμοι, ὅπ χρεὼ μὰν λιποσαρκέειν ἀμφὶ μέλεσσιν
Ὀστέα συμπεφύασι, κατεσκλήκασι δ' ὑγιᾶ·
Τήκομαι ὠτειλῆσι, κἠ οὐκ ἔλον μέρος ὀξὺ
Σώματος, εἰ μὴ ἕλον ὑπὸ ῥίζησιν ὀδόντων.

21 Ὦ φίλοι, ἐστὲ φίλοι, ἐλεεῖτέ με, ὅτα μόγησα,
Δύσνομόν μ' ἐλεεῖτε, κἠ ὀϊκτρὸν θεὸ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὅτι θεὸς μ' ἔπληξε, κἠ ὔτασε χειρὶ βαρείῃ.

22 Τίφθ' ὅτω, θεὸς ὤς, με διώκετε τειρόμενον περ;
Ἦ οὐκ ἄλις, ὅτι ῥέμας βρυὶ ἔλκεσι μυδαλέοισι;
Τίπτ' ἔπι δ' ὑμέας χρεὼ, σαρκῶν μὰν ὑποδημιδάων
Ὠμὸν βεβρώθοιτε, τάχ' ἂν κόρος ὔμμιν ὀπηδεῖ.

Ære recisà tenera terræ folia admovit
Ex ipsis radicibus funditus collapsa:
Sic ego cado, & omnis mihi spes periit.
Valde mihi iratus est, habet autem me hostis in loco.
Illius adversùm me turmatim confertæ sunt phalanges,
Cinxerunt autem me, contráq; tentorium *meum* vallum so-
Veluti adversorum horrendæ acies bellatorum. (derunt,
Fratres mei procul à *me* recessérunt,
Peregrini nunc mihi sunt, comites qui antea fuerunt.
Qui mihi chariſſimi & amiciſſimi erant omnium,
Propinqui pariter & socii à me seorsum abierunt
Longè admodum, ac si penitus obliti essent mei.
Famulis & ancillis meis quasi peregrinus videor,
Velutíque alienigena aliquis oculis cerni.
Servum meum vocavi, is autem non respondit sermone;
Blandis *verbis* obsecravi, is autem non audivit preces.
Nec uxor percepit mei vocem loquentis,
Sed me odit, invisus autem ei est halitus;
Qui meo ab ore fluit ægrè loquentis,
Et ingratum est illius auribus, quicquid dixero,
Quanquam per liberos charos dulcéque hymenæos
Oro, tamen neque sic eam ego persuasum iri puto.
Parvuli me spreverunt improbi: ut enim surrexi,
Illi me subiannârunt probrosis verbis.
Quotquot erant antehac mihi jucundi sodales, (cilio,
Neq; unquam in concione diversum dicebamus, neq; in con-
Sed unum animum habentes semper concordes eramus,
Ii postquam omnino-infelicem calamitosíumque senserunt,
Im me odio-habentes deposuerunt amicitiam.
Hei mihi! quoniam cuti meæ macilenta circa membra
Ossa adhærent, contrabuerunt autem artus,
Consumor ulceribus, & non sana pars est
Corporis, nisi gingiva sub radicibus dentium.
O amici, estote amici; miseremini mei qualia passus sum,
Felicis mei miseremini, & misericordiam ponite in animo;
Quoniam Deus me percussit, & vulneravit manu gravi.
Cur adeò, tanquam Deus me persequimini afflictum licét?
Non satis *est*, quòd corpus scatet ulceribus saniosis?
Quid adhuc vobis opus est, carnibus meis absumptis?
Sudum devoretis, tum fortè satietas vobis aderit.

23 Ὡς ὄφελον μῦθοί μοι ἐνὶ πολυΐστορι βίβλῳ
Γεγράφθαι, γλυφῆσι καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι·
24 Εἰ δὲ χαρακλήρεσιν ἀνηλείπτοισι τυπῆντο·
Εἰ δὲ στηρείῃ κοπίδι κεχαραγμένοι εἶεν,
Ἠὲ μολυβδαίνῃ, ἐνὶ μαρμάρῳ, ἢ ἐνὶ πέτρῃ.
25 Οἶδα γὰρ ὡς ζώει, τῷ ἐγὼ ζωάγρι ὀφέλλω,
Ὅς τ' ἐμὲ καὶ λῦσεν, δῶκεν δ' ἀκρείσι ἄποινα·
Ὡς ζώει σάφα οἶδα, καὶ ὡς μετόπισθεν ἐσ' αἶψα
Στήσεθ', ὅταν κόσμοιο πανύσατον ἦμαρ ἐκάνῃ.
26 Εἰ γὰρ σκωλήκεσσιν ἔλωρ πρὶν σῶμα γένηται,
Καὶ χρὼς μοι ἐυλαί τε καὶ ἕρπετὰ τερσλώσσιν,
Ἀλλ' ἔμπης ἅμα σαρκὶ Θεὸν πάλιν ὄψομ' ἀναιδής·
27 Αὐτὸς ἐγὼ, οὐκ ἄλλος ἐμοὶ χάειν, ὄμμασι τύπτις
Ὄψομαι, οὐδ' ἄλλοις, οὐδ' ἀλλοτρείοις ὀφθαλμοῖς·
Εἰ καὶ ἀπολάγχα σέσηπε, νεφρεὶ δ' ὑπὸ πάντες ὅλοι
28 Ὑμέας ἓν χρὴ ὧδε λέγειν, Τί νυ τείρομεν αὐτήν;
Τίφθ' ὅπως χαλεποῖσιν ἐνείδεσι θυμὸν ἐτάρψω
Τρύχομεν; ἢ γὰρ ἔμοιγε παρεσσίχασι θέρσεις
Εὐδικίη, δρύες ὡς πυκινῆς ῥίζης, ἀερθεῖσα.
29 Δείδιτε νῦν ξίφος ὀξύ, τὸ γὰρ ξίφος ἄνδρας ἁλίσκει·
Τίννυται, ὅφρ' εἰδῆτε δίκλωπι νέμεσίν τε γλυφίδος.

ΚΕΦ. κ'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Σωφὰρ Ναμαθείτης·
2 Τέχνῃ μὲ ὀτρύνεσκεν ἐμοὺς μελεδήματα θυμῷ,
Τέχνῃ καὶ σπουδῇ, μεμαὼς κατεναντίον εἰπεῖν.
3 Αἰσχος ἐμὸν, λώβην τε κακὴν, καὶ ἔλεγχος ἄκουσα,
Καί μ' ἔπος ἐνφάδος ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγει.
4 Ἦ ῥα τόγ' ὃ πάλαι οἶδα, τεῷ δ' ἐγκάτθεο θυμῷ
Ἐξ ὃ δὴ πρωτόγονον ὀπὶ χθονὸς ἄνδρες ἔναιον·
5 Ὅπλι κακοὶ μάλα βαιὸν ὀπὶ χρόνον εὐχετόωνται,
Ἀνθρὼς ἀφριάλοιο μινυνθάδιον πέλε χάρμα·
6 Εἰ καὶ ὑπειροχὴ αὐτῷ ἐς ὕφανὸν εὐρὺ ἱκάνοι,
Εἰ δὲ καὶ ὑψικάρηνος ἐνὶ νεφέλῃσι μιγείη,
Ἀγλαΐῃ τε μέγα φρονέων, καὶ κύδεϊ γαίων·
7 Αὐτὰρ ὅμως ὑπόλωλε θαμὰ θνητῶν, ἠύτε κόπρος
Παμμάχῳ, συγρὴ, τῆς καὶ ὀλοώτατον ὄλμον.
Καί νύ κέ τις τότε εἶπεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Πῆ ὅδ' ἀνὴρ νῦν ὄχθι, ὅτ' ἐκέπε πᾶν μιν ὁρῶμαι;

Utinam sermones mei in memoriali libro
Scriberentur, generationibus etiam futuris scitu;
Utinam characteribus indelebilibus imprimerentur:
Utinam ferreo stylo sculpti essent
Aut plumbo, in marmore aut in petra. (debeo,
Scio enim quòd vivit *ille*, cui ego redemptionis præmia
Qui me quidem liberavit, dedit autem infinitum pretium:
Quòd vivit certò scio, & quòd posthac super terram
Stabit, cùm mundi supremus dies venerit.
Etsi lumbricis præda hoc corpus fuerit,
Et pellem meam vermes & reptilia perforaverint,
Veruntamen unà cum carne mea Deum rursus videbo resur- (gens:
Ipse ego, non alius mei gratiâ, oculis hisce
Videbo, nec aliis, nec alienis luminibus:
Etsi viscera computruerint, renes autem omnes perierint.
Vos ergò oportet sic dicere, Quid vexamus eum?
Cur adeò gravibus opprobriis animum amici
Angimus? certè enim mihi astant jura
Æquitate, arbores ceu densis radicibus, connixa.
Timete nunc gladiũ acutum, gladius enim viros improbos
Plectit, ut sciatis judicium vindictámque esse.

CAP. XX.

ILli autem respondens dixit Sophar Namatites,
Idcirco me instigant mei cogitationes animi,
Ideo & festino gestiens ex-adverso dicere.
Probrum meum, contumeliámq; malam, & dedecus audivi,
Et aliquod dictum me profari in pectore animus jubet.
Nunquid hoc olim nôsti, & in tuo reposuisti animo,
Ex quo primùm super terram homines habitârunt,
Quòd *nimirum* mali valde pauxillum temporis gloriantur,
Hominis superbi breve est gaudium?
Quamvis excellentia ejus ad cœlum amplum perveniat,
Et quantumvis sublimi-vertice nubibus immixtus sit,
Splendore valde elatus animo, & gloriâ superbiens:
Veruntamen perit funditus, veluti stercus
Fœdissimum, abominandum, cujus & teterrimus odor.
Et fortè quis tum dicat intuens in vicinum alium,
Ubi iste vir nunc est, quòd non ampliùs ullibi eum video?

Ἀλλ' αἰεὶ τὸ πάροιθε γε μὴ θεοῖσι φάνεσκεν.
8 Ὤχετ' ἀποπτάμενος σκιοειδέϊ ἶσος ὀνείρῳ
Οὐλῳ, ὃς τάχ' ὄλωλεν, ἐπεὶ βλέφαρ' ὕπνος ἀνῆκε
Καί νυ κέπις ἀσκηθὴς δίζήμενος ἔμμορε μοίρης,
Εἰδώλοις δ' ὁμοῖος ἀπωίχετο νυκλεϊνοῖσιν.
9 Οὐδέ μιν ὀφθαλμοὺς πάλιν ὄψεϊ, ὃς πρὶν ὄπωπεν,
Οὐδέ τ μιν χῆρες, τὴν τε θεοπάροιθεν ἔχσκεν.
10 Τοὺς δὲ ἐμοὺς ἑτάρους κὴ συρφετὸν ἱλάσκεσθε,
Μειλιχίοισι λόγοισι νόον θέλξεσι πινίχεσθε,
Καὶ πλωτῆρας ἑπέεσι καθάπτονται μαλακοῖσιν·
Κτήματα δ' ὅσσα βίη σφιν ἀφείλετο νηλεϊ θυμῷ,
Ἀψ ἐθέλων ἀρέσαι, χείρεσσιν ἑῇσιν ἀποίσει.
11 Ὅσσα δ' ἧς ἄπτης ἐμπέπλασται, ὅλῃ ἔοργε
Τὸ πρὶν, ἐθ' ἡδαίων, ὅτε οἱ βίη ἐμπεδος ἦεν,
Νωῖ δ' ἄρα πικρόνι συλεῇ ἔχῃ ἀμφὶ μέλεσσιν
Ἥν δὲ μαχλοσύνῃ, χαλεπὴ δ' οἱ νῆστις ὀπηδεῖ,
Ἥδε τέ οἱ ἕστηκε ὁμοδέμνιος ἐν κονίῃσιν.
12 Εἰ κὴ ἐνὶ στόμασι γλυκίων μέλι πέλεν αὐτῇ,
Ἡ οἱ ὑπὸ γλώσσῃφιν ἀτυζομένῃ κεκάλυπτο·
13 Εἰ ᾗ κὴ ἐνδυκέως περιδέδεται, ἠδὲ μεθῆκεν,
Ἀλλ' ἔχατ' ἀσφαλέως, μέσσῳ δ' ἐπόλωσε λάρυγγι·
14 Ἀλλὰ μετηλλάχθη οἱ ἐνὶ σπλάγχνοισιν ἑδωδή,
Οἷά τε πώνυσδανῆ χόλος ἀσπίδος ἐνδον ἐπύχθη.
15 Ὅσσον δ' ἁρπαλέως ἄφεϊ κὴ πλῆτον ἀφύσσεν,
Ἐξεμέσει πάλιν, ὡς ὅτ' ἐρώγει οἰνοβαρείων
Λιτὴρ κρασπαλόων, φάρυγος δ' ἐξέσσυται ὄϊς·
Ὡς ὅγ' ἂν ἐξεμέσειεν ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ
Χρήματ' ἄασ' κατέδαψε· θεὸς δ' ἐκ γαστέρος ἕλξει
16 Καὶ τότε μυζήσει θανατηφόρον ἀσπίδος ἰόν,
Καί μιν ἓᾗ γλώσσῃ κλεπτέϊ δαπλῆπις ἐχίδνη.
17 Οὐ μὴ ἴδοι πλαμὰς, ἃ νάματα καλλιρέεθρα,
Οὐ μέλιτος πλαμὰς, ἃ νάματα βατρέχεσκον.
18 Οὐ ποθ' ἑᾷ καφτὸν βρώσει πόνῳ, ἀλλ' ἀποδώσει,
Οὔπω γὰρ σύμβολός ὧν ἑᾷν καμάτῳ πάλαμάων·
Χρήματά δ' ὅσ' ἑτέρων ἀπαύνυτο, πίασα μεθήσει,
Οὐκέτ' ἀναλλόμβιος πλήτῳ κλεάτεσσί τε πολλοῖς.
19 Οὐνεκα τὴν πλωτὴν τεύχεσκεν ἀπλοΐῃ θυμῷ,
Ἣδὲ κακῆς ἀφίει κεχρημένον ἄνδρα πρηΐτητι·
Οἶκον ἀπ' ἀλλότριον, τὴν τ' ἄδε πὶ αὐτὸς ἐδέμνα
Εἶλεπ, ὀρεὴ πίσω κὴ κάρτεϊ χειρῶν·

Ἀμμ

At ſemper antehac inter primos apparuit.
Abiit avolans umbratili par ſomnio (dimiſit:
Pernicioſo, quod ſtatim periit, poſtquam palpebras ſomnus
Et tum aliquis diligenter quærens haud ipſum inveniat,
Simulacris enim ſimilis evanuit nocturnis.
Neq; eum oculus iterum videbit, qui priùs conſpexit,
Neq; eum locus, quem antea occupavit.
Filii ejus cupientes vel fæcem-plebis propitiam-reddere,
Blandis ſermonibus mentem mulcebunt pauperum,
Et mendicos verbis placabunt mollibus.
Poſſeſſiones autem quas vi illis abſtulit immiti animo,
Rurſus volens *eos* placare, manibus ſuis reducet.
Oſſa verò ejus noxâ replentur, eò-quòd-taliter fecit
Olim, adhuc pubeſcens, cùm ei robur integrum eſſet,
Nunc autem tabe invisâ occupatur in membris
Suam ob laſciviam, gravis autem eum morbus comitatur,
Qui & cum eo ſimul cubabit in pulvere.
Etſi in ore dulcior melle fuerit ipſo,
Quæ ei ſub lingua improbitas occulta eſt:
Etiamſi magnopere parcat, neque dimittat,
Sed retineat firmiter, medióque volvat gutture:
Veruntamen transmutatur ei in viſceribus cibus,
Velutique virulentæ ſel aſpidis intus factus eſt.
Quaſcunq; autem avidè opes & divitias hauſit,
Evomet rurſus, ſicut quando eructat vino-gravatus
Vir crapulâ-laborans, è gutture autem prorumpit vinum:
Ità hic ejectabit volens invito animo
Divitias quas devoravit: Deus autem è ventre extrahet.
Deinde verò ſuget lethiferum aſpidis virus,
Et eum ſuâ linguâ necabit truculenta vipera.
Non videbit fluvios, non rivos pulchrifluos,
Non mellis fluvios, non rivos butyri.
Non unquam ſui fructum comedet laboris, ſed reſtituet,
Cùm nondum guſtaverit de ſuarum opere manuum:
Opésque quantaſcunq; aliis abſtulit, tantas dimittet,
Non ampliùs exultans divitiis poſſeſſionibúsq; multis.
Quoniam pauperem afflixit crudeli animo,
Et malè dimiſit egenum virum mendicum;
Domum alienam, quámq; nunquam ipſe ædificavit,
Abſtulit, fortitudine fretus & robore manuum:

20 Ἄμμορος ἠσυχίης γαστὴρ ὁι ἔσχετ' ἄναλτος,
Νωλεμέως ὀδύνῃσι πεπαρμένη ὀξείῃσι·
Τῶν δέ μιν ἵμερος αἰρεῖ, ἐς αὖθις ὅτι σαώσει.
21 Οὐδέ τι τηλοῦ ἔπης ἔσαν ἀσπίλοπον ἐδωδῆς·
Μαψιδίως πως ἂν εἴη ἐὸν ποσὶ βεβλημένος ὄλεθρον,
Ὅν κε λίπωσι θανόντ· ἦ γὰρ ὁι ὄλωλεν ἅπαντα.
22 Ὡς ἄλις ὁι φῆ ἔειν), ὀϊόμενος κορέσασθαι,
Ἐξαπίνης χρεὼ μιν ἱκάνεται ὑχέτ' ἀνεκτὸς,
Μέσην τ' ἐν θαλίῃ κραταρὴ ὁι ἐπῆλθεν ἀνάγκη·
Καί ὁι ἁλιεῦσιν φύλα βαρείας χεῖρας ἐπίσευ.
23 Ὄφρα μὲν ἀσπασίως μέλλει σίτοιο πάσασθαι,
Ὡς ἔπι οἰκία θ' ἑπῖμα περκείμενα χεῖρας ἰάλλει,
Τῷ ἔπι οἷα Θεὸς ῥίψει βαρυμηνίδα θυμὸν
Καὶ μέσῃ ἐνὶ δαιτὶ (χόρος δέ μιν ὔπω ἱκάνει)
Ὡς ὅτε ταρφειὰς νιφάδας κατέχυσεν ἐραζε.
24 Εἰ μὲν ἐνὶ πτολέμῳ ἠλάσατο χάλκεον ἔγχος,
Ἀλλ' ἤδ' ὡς μέλλει σόον ἔμμεναι· ὡς γὰρ ἔφασε,
Δεινὴ κλαγγὴ ὦρτο σιδηρείοιο βιοῖο,
Λίγξε βιὸς, νευρὴ δ' μέγ' ἴαχεν, ἄλτο δ' ὀϊστὸς
Ὀξυβελὴς, θάνατόν τε φέρων καὶ κῆρα μέλαιναν,
Τὸν δ' μέσον περόνησε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμόν.
25 Ἑλκέσαι ἐκ χολεοῖο λιλαιομένῃ χερσὶ ἅσσα,
Ἀντικρὺ δ' ἀπαλοῖο διὰ χροὸς ἦλυθ' ἀκωκὴ,
Καὶ χόλον οἱ διέπερσεν ἀπασσάμενον ξίφος ὀξύ,
Πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ἑῷ αἵματι, λῦτο δ' γυῖα.
Αἰεί μιν τρόμος αἰνὸς ἔχει, καὶ πάρος ἄλαστον.
26 Πᾶν δέ οἱ ἐνδόμυχον σκότος ἔσχετο εἰνὶ μελάθρῳ,
Καὶ ἀχλὺς ἐρεβεννὴ ἓξ ἐνὶ κώδεσιν ὄπασε·
Θεσπεσίης δ' φλοὸς, ἣ τ' ἐ φύσησιν ἐγείρει,
Πάγχυ μιν σκορπήσει, καὶ εἴ νύ πς οἱ μετόπισθεν
Ἐν κλισίῃσι λέλειπτο, κακῶς ἄρα ἔσται οἱ αὐτῷ.
27 Οὐρανὸς ἀμφάδιον δήσει κακὸν, ὅ,πι ἔοργε
Νήπιος· ἦ γὰ ἔτι λήσει Θεούς· ἀν δέ τε γαῖα
Στήσεται εἰνὶ θέμισι καὶ ἀστὲ φῆφον ἐνείκαι.
28 Πᾶς δέ οἱ ὅλβος ὄλωλε, Θεοῦ ὑπομνήσαντος,
Χρήματα δ' ἐξ οἴκου ῥέει, ὡς ἀπατήλιον ὕδωρ.
29 Ἡ μοῖρ' ἀνέρος ὅδ' ἐστὶν, ὃς οὐκ ὄδεται ἄσυλα ῥέζων,
Ἠδ' ὁι δέσφατός ὅτι πάλαι τε πεπρωμένη αἶσα
Δυσμόρῳ· ὡς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τάγε Δαίμων.

Expers quietis venter ei erit insatiabilis
Continuè doloribus transfossus acutis:
Quorum verò eum desiderium capit, *eorum* in crastinum ni-
Nec tantillum *ei* sui erit reliquum edulii. (hil servabit.
Frustrà quis ejus expectaverit opes
Quas reliquerit moriens; certè enim ei perierunt omnia.
Dum satìs sibi autumavit esse, putans saturari se,
Subitò indigentia ei supervenit neutiquam toleranda,
Mediáque in prosperitate dura in eum ingruit necessitas:
Et ei improborum greges graves manus inferent.
Quando etiam libenter futurus est cibo vesci,
Ut in escas paratas appositas manus extendit,
Super eum confestim Deus projiciet iracundum furorem
Vel mediis in epulis (satietas verò eum nondum appetebat)
Sicut quando crebras nives defudit humi.
Tametsi in bello vitaverit æream hastam,
At neq; sic salvus futurus est: ut enim fugit,
Terribilis clangor ortus est ferrei arcûs,
Sibilavit arcus, nervus autem valde sonuit, saliítque sagitta
Acuta, mortémq; ferens & fatum nigrum,
Eum verò medium transfixit, charam autem eripuit animam.
Trahitur è vagina cupiens carne satiari,
Penitus autem teneram per carnem venit mucro,
Et fel ejus penetravit rutilans acutus gladius:
Totus autem incaluit ejus sanguine, solvit autem membra.
Semper eum dirus tremor occupat, & pavor ingens.
Universæ autem ei intestinæ tenebræ erunt in ædibus,
Et caligo obscura suæ in penetralibus domi. (cita,
Divinitus-accensa autem flamma, quæq; non follibus fuit ex-
Omnino eum comburet; & siquis ei in-posterum
In tentoriis reliquus fuerit, malè utiq; erit ipsi.
Cœlum manifestum reddet malum, quodcunq; commisit
Insipiens: certè enim putavit fore ut lateret Deum; at terra
Exurget in judicio contra illum suffragium ferre.
Totus autem ei census periit, Deo irato;
Divitiæ autem è domo effluxerunt, ut fallax unda.
Hæc sors viri est, qui non curabat scelera patrare,
Hæc ei fatalis est, olimq; decreta portio
Infelici: sic enim ei destinavit hæc Deus.

CAP.

ΚΕΦ. κα'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύαινος Ἰαήλ·
Αἰεὶ ἐνὶ φίλοισι νόον τανύπεπλε γυναιξί·
2 Κέκλυτέ μευ μύθων καὶ τῷ πάρος, ἐτῆσιοι,
Καὶ τόδε γ' ὔμμι πέλοι παρημύθιον, ὅ, τι κεν εἴπω.
3 Πρῶτά με τυτθὸν ἐάσαι ἀμοιβαίως ἀγορεύειν,
(Οὕτω γὰρ θέμις ἐστίν) ἔπειτα δ' λωβήσεσθε.
4 Ἦ ῥα παρ' ἀνθρώποις ἐπιμέμονεν; εἰ δ' ἢ ἄτως,
Ὡς κέ μοι ἐν φίλεσσιν ἀεικὴς φίλον ἦτορ.
5 Ἀλλ' ἐμέθεν ξυνίετ' ὦκα καὶ ὑμέας θάμβος ἱκάνοι,
Ὑμέας θάμβος ἱκάνοι ἐπὶ σῶμα χέρσ πεδέλας.
6 Ταῦθ' ὡς ἓν ἐνόησα, τάφος μ' ἕλεν, ἐν δ' ἄρα θυμῷ
Βαλλόμενος ταρβῶ, ὑπὸ δ' τρέμος ἕλλαβε γυῖα.
7 Τίπτε δ' ἄτω ζώουσι κακοὶ θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ;
Τίπτε καὶ ἐν κακότητι βροτοὶ καλαγηράσκουσι;
Τίπτε καὶ εὐθενέουσ' οἱ ἀπάδαλα μηχανόωντα,
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε κεκασμένοι ἐν μεγάροισιν;
8 Ἀσκελέα σφίσι τέκνα, καὶ ἔκγονοι ἄντα πάρεσι,
Παῖδας ἅμ' ἀμφιθαλεῖς, παίδων δέ τε παῖδας ὁρᾶν
9 Δαίμαλ' ἐπ' εἰρήνην εὐκλεῖτα ναιετάουσι
Πανδὸς ἄιδρυτε φόβε, πάσης ἀσάτερθεν ἀνίης,
Οὔποτε τυπτόμενοι λιγυρῇ μάστιγι Θεοῖο.
10 Γενναῖός σφισι ταῦρος, ὁ δ' ἓκ ἀφάμαρτεν ὀχῆων
Αἰ ἢ βόες γείναντ', καὶ ἑδέ ποτ' ὠμοτόκησαν.
11 Τυτθὸν ἐκπέμπουσι καὶ ἱλαδὸν ἠΰτε πῶϋ·
Παῖδες δ' ὀρχηθμῷ τε χοροιτυπίῃσί τ' ἄειστοι,
Παρθενικαί τε καὶ ἠΐθεοι ἁπαλὰ φρονέοντες
Ὠρχεῦντ' ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχοντες.
12 Τοῖσιν δ' ἐν μέσοισι πάϊς φόρμιγγι λιγείῃ
Ἱμερόεν κιθάριζε, λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδεν·
Οἱ δ' ἐπεὶ ἓν κιθάρῃς ἄϊον μελιηδέα φωνὴν,
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη,
Μολπῇ τ' ἰυγμῷ τε ποσὶ σκαίρεσκε ἕποντο.
13 Ὡς δὶ μὲ χλαίνας ἓυ εἱμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
Ἀιεί τε λιπαρεῖ κεφαλαῖς, καὶ καλὰ περόωπα,
Πίονες καὶ ἔδοντες (ἐπιστάμενον γὰρ ἔχεσκον)
Ἀρνειοὶ βίοτον ἑπὶ μόρσιμον ἐξετέλεσσαν,
Αἰγείδιοι θανάπτιο ἔδαν δήμου ἄϊδος εἴσω.
14 Οἳ δ' Θεὸν συφέλιξαν ἀγλωσσίῃσι νόοιο,

CAP. XXI.

HUic autem respondens dixit prudens Jobus
Semper in pectoribus mentem patientem versans;
Audite meos sermones, mala licèt patientis, ô socii,
Et hoc vobis sit solamen, quod dixero.
Primum me paululùm finite vicissim loqui,
(Ità enim fas est) deinde autem convitiemini.
Nunquid apud homines queror? quòd si ità *esset*,
Sic utiq; mihi in pectoribus commotum esset charum cor.
At mihi attendite ocyùs, & vos admiratio occupet,
Vos admiratio occupet, super os manum ponentes. (animo
Hæc quamprimum ergò animadverti, stupor me cepit, inq;
Cogitans conturbor, tremor autem subtus occupavit membra.
Quare adeò vivunt mali prosperitate in multa?
Quare & in malitia mortales consenescunt?
Quare & prosperè agunt qui nefaria machinantur,
Opibúsque & divitiis instructi inter homines?
Incolumes ipsis liberi, & nepotes coràm adsunt,
Filios simul utroque-parente-florentes, filiorúmque filios vi-
Domos in pace bene-extructas incolunt (dent.
Omni absq; timore, omnem citra mœrorem,
Nunquam verberati stridulo flagello Dei.
Generosus ipsis taurus, is autem non aberravit inien-;
Vaccæ autem pepererunt, & non unquam abortierunt.
Parvulos emittunt vel catervatim tanquam gregem:
Liberi autem saltationéq; choreisq; præstantissimi,
Virgunculæq; & juvenes puerilia sapientes
Saltârunt, invicem ad volam manus tenentes.
Hos autem inter medios puer citharâ sonorâ
Suaviter citharizabat, fides autem dulcè resonabant:
Ii autem ut citharæ audierunt mellitam vocem,
Lætati sunt, & omnibus in præcordiis animus gavisus est;
Cantúq; sibilóq; pedibus saltantes secuti sunt.
Sic hi quidem lænas bene induti & vestes,
Sempérq; delibuti unguento capita & pulchros vultus,
Bibentes & edentes, (affatim enim habuerunt)
Divites opum postquam fatum compleverint,
Repentinâ morte abrepti descenderunt ad inferni domum.
Hi autem Deum repulerunt arrogantiâ mentis,

Et

Καὶ μάλ' ὑφρίζηον ἔπος ἔκβαλον· ὣς γὸ ἔφαπτ,
Βάσκ' ἴδη ὀπιτάχαθ' ἡμέων ἄπο τηλόθι μᾶλλον,
Ἄμμι γὸ ἐ φίλον ὅτι δαλυῖαι σεῖο κελεύθους.
15 Ἀθάναλος ἢ τίς ἐς', ὡπτῷ ἵνα λαιξεύσαμθ;
Ἢ τί τίσον πέλε κέρδος, ἐπεὶ ἰκτεύσαμθ αὐτὸν
Πολλὰ μάλ', ὃς δ' ἀνένδυσε, κακῦ δ' ἐ γίνελ' ἐρωή;
16 Ἀλλ' ἐ δίω μέλλησιν ὑπέρβιοι ἐυχετάασθ,
Οὐδὲ γὸ ἔμπεδος ὄλβος ἔπ σφίσιν, ἐδὲ πέπλε.
Τῷ κὴ ἐγὼ δολόεσσαν ἀπέπλυσα μῆτιν ἀλιτρῶν,
Οὐδέ τ μοι σκολιὴ κείνων ὀπιώδανε βελὴ,
Οἱ ὕβρει εἰκονίες ἀτάσθαλα μηχανόωνλαι.
17 Ποιάτκι δυσεβέας ςυγερὴ κατέμαρψεν ὁμίχλη;
Ποιάτκι τε σφίσι λύχνον ἀπέσβεσε πικρὸς ἀήτης
Ἐλθὼν ἐξαπίνης, δαΐδων ἢ σβεννυμύων
Αὐτὸς πανσυδίη ἐδαμάσατο λυγρὸς ὄλεθρος;
Χωόμυος δ' ἄνδρεσσιν, ὅπως ἐθέλησιν, ἐκάςῳ
Ἄλλυ' ἔδωκε Θεός· τιμίης γὸ ὄγ' ἐς' ὀλιωάων.
18 Οἱ δέ τε καρδιέη κακομὴ τελέθεσιν ὁμοῖοι,
Ἣν τάχ' ἀφαρπάζεσι πλυσροφάλιγγες ἄελλαι,
Ἢ ἀχλὺς, ἣν ςρομβηδὸν ἐϋτρεχέλκες κατ' ἀλωὰς
Λαίλαπι μαιζέσι λιγυπνείονλες ἀῆται.
19 Ἀλλοῖε μὲ γὸ πατρὸς ὑφεβασίλω ἀλεγεινῶ
Παίδεσσιν ταμίασε Θεὸς κειμήλιον ἐῆ),
Οἱ δ' δίκλω πίσυνες ἐπαυρείσκονλο τοκῆος·
Ἄλλοῖε δ' αὖτὸς ἔπις πίνεκεν ἀμοιβλῶ
Σχέτλιος, ὐδέ πς ὅτιν ἀνάβλησις κακότηλος.
20 Ὀρθομιοῖσιν ἑοῖσιν ἐὸν παράπομος ὄλεθρον
Ὀλσαλο, ἀρχαλέον πίεει χόλον Ἀθαναίηι.
21 Τίπλέ γ' ἐῷ οἶκῳ ἔπ τέρπεται, ὃν κε λίπησιν,
Ὅρεά οἱ ἡμιτελὴς μεσσηγὺ κολύεται αἰών;
22 Τίς Θεῷ ἐπείλω ὑποθήσεται, ὄρεα δαείη;
Καὶ γὸ ὅγ' ὑψιλοῖσι δίκας ἀνδρεσσι δικάζει.
23 Ὃς μὴ ὑποθήσκει μέσῃ νεότητος ἐν ἀκμῇ,
Καὶ δ' ἔχει ἥβης ἄνθος, ὅτε κράτος ὄξι μέγιςον·
Ὄλσιος, ἀμοιβηδὶς τε, κὴ ἥσυχος, ὐδέ π
ταρβεῖ·
Ψυχὴ δ' ὲκ ῥεθέων πλαυκὴν αἴδος δε βεβήκει,
Ὃν πότμον χρώσσα, λιπῶσ' ἀδεσπότα, κὴ ἥβλω.
24 Ὥρη ἐν ἡλικίης, ὅτε μυελὸς ὀσέα τέγγει,
Ὥρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δαΐει·

Et valde audax verbum jactârunt; sic enim dixerunt,
Vade agè quàm celerrimè à nobis longiùs,
Nobis enim non libitum est cognoscere tuas vias.
Immortalis autem quis est, illi ut serviremus? (vimus illi
Aut quodnam adeò est emolumentum, quandoquidē supplica-
Multùm valde, ille autem abnuit, mali autem non fit cessatio?
At non diu superbi gloriaturi sunt:
Neq; enim firma felicitas adest iis, neq; fixa est. (piorum,
Quocirca & ego fraudulentam detestatus sum sententiam im-
Nec mihi perversum eorum placuit consilium,
Qui injuriæ cedentes prava machinantur.
Quoties impios odiosa occupavit caligo?
Quotiésq; iis lampadem extinxit acerbus ventus
Ingruens subitò, lucernis autem extinctis
Ipsos funditus oppressit triste exitium?
Succensens autem hominibus, prout voluerit, unicuiq;
Luctus dedit Deus: dispensator enim is est dolorum.
Hi verò aridæ stipulæ sunt similes,
Quam celeriter abripiunt multarum-vortiginum procellæ;
Aut paleæ, quam turbinatim rotunda per horrea
Tempestate flagellant stridulè-spirantes venti.
Interdum enim patris transgressionem miseram
Filiis reservavit Deus thesaurum esse;
Hi autem pœnam solventes luerunt patrem:
Interdum verò ipse suæ culpæ luit talionem
Improbus, nec ulla est dilatio afflictionis.
Oculis suis suum omnino-infelix exitium
Videbit, gravem bibet iram Immortalis.
Cur suâ domo adhuc delectatur, quam linquet,
Quando ei semiperfecta in medio decurtatur ætas?
Quis Deo scientiam suggeret, ut discat?
Etenim is excelsis causas viris judicat.
Unus quidem moritur medio juventutis vigore,
Atq; habet pubertatis florem, quod & robur est maximum,
Opulentus, utroq; parente-florens, & tranquillus, nec quic-
quam metuit;
Anima autem è membris volans ad inferos descendit
Suam sortem lugens, relictâ corporis-vi & juventâ.
Tempore adolescentiæ, cùm medulla ossa humectat,
Tempore verno, cùm lac vasa rigat:

Alter

25 Ὃς δέ τ' ἀδδηχέα θυμὸν ἔχων τεπηνυῖᾳ ἔρρει
Ἐκ βίβ, ἠδέ ποθε ψαμὸν μυχοειχέ ἐδηδώς.
26 Ἴσοι δ' ἐν κονίη πάντες κεἰ ἀκοιωπόνται,
Ἐν δ' ἰῇ πμῇ ἠωὼ κακὸς, ἠδὲ κ ἐσθλὸς,
Ὅφρα σκωλήκεσσιν ἕλωρ κ κύρμα γίνονται.
27 Ἀλλ' ἐγὼ ἔυ οἶδα σφετέρα μελεδήματα θυμῷ,
Ὅσσά τ' ἐμὶ ὑβειζόντες ἀμήχανα μηδάασθε·
28 Ὦ ἕ γὼ ἐξερέεσθε, πῇ ὀρχάμιε ἔσι μέλαθρον;
Ποῦ δόμος ὑψιμέδοντος ἀγακλειτῆ βασιλῆος;
Ποῦ μέζαρ' ἀρχοῦ; πόθι δ' οἱ δῆμός τε πόλις τε;
Πόσῳ δ' ἐν κόλπῳ χθονὸς ἔσαεν (εἰ δέ πῃ ἔσι)
Δώματα δυσσεβέων; πόθι ναιετάασιν ἀλεῖται;
29 Οὐκ ἂν δὴ πεπύθεσθε, οἳ ἐν περιόδοισι τυχόντες
Ὑμμιν ἀπαντόων, κ αὐτῆς οἴδατε τέκμωρ;
30 Ὡς ἄ δὴ σοὶ εἰπὴν ἀτέλεσταλοι ἀλλὰ μίνυνθα,
Ἐκ τε κακῆς ἐσάωθεν ἀμειλίκτω πνὶ φεσδοῖ,
Εἰσόκε μοῖρ' ὀλοὴ, κ νηλεὲς ἦμαρ ἐκάγῃ.
Καὶ τάχα δ' αὖ θανατόνδε καλέσσυοι ἐρπύζουσιν,
Οἰά τε δὴ ἐν φυλακῇς, καί σφιν σῶς αἰπὺς ὄλεθρος,
Ἥματι πᾷ ὅτ' ὄπις τε Θεοῦ νέμεσίς τε γένηται.
31 Τίς δ' ἄρα τοὶς ἀνδρὸς ὑπέρβιον ὦδειν ἐλέγξει
Ἀμφαδὸν, ἢ εἰς ὦπα ἰδὼν ὀπιμέμψεται ἔργω;
Ἢ τίς οἱ ἀντικρύ γ' ὑποστήσεται, ὅσσα ἔοργεν;
32 Ἀλλὰ κ ὣς, τοῖός τε ἐὼν, κρατερός κ ἀγλαὸς ὥρη,
Δύσεται εἰς ἀΐδαο, κ ἐν νεκύεσσι φανήσει
Μίμνων ἐνὶ τάφῳ, τυμβῳ ἔνι οἰκία ναίων,
Ἔνθά ἑ ταρχύσεσι κασιγνητοί τε ἕται τε.
33 Ἐς δ' ὁ μὲν ἂν μαλακὸν κ νήδυμον ὕπνον ἀωτῆς
Κείσεται ἀσπασίως, γλυκεραὶ δ' οἱ ἐν ἄγκεσι βῶλοι·
Ἡμεῖς δ' αὖ δειλοὶ αὐτὴν μέτα φῦλ' ἀνθρώπων
Πάντες ὀπισσατόμεθα, περὶ μὲν τ' ἄλλ', αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα
Ὡς τε περὶ ἀπὸ ἔσαν νεκύων ἀμυδιανὰ κάρηνα
Μυείοι, ὅσσά τε φύλα κ ἄνθεα γίγνεται ὥρη.
34 Ἀλλὰ πὴ μοι ταῦτα παφηγορέεσθε ματαίως;
Ὡς ἀλίη ὑμέων γε παφάφασίς ὄζιν, ἑταῖροι,
Εἰσόπ δ' ὑμετέρης ἀεσφρεσύνη ἐνὶ μύθοις.

Alter verò amarum animum habens afflictus ægre discedit
E vita, qui nec unquam buccellam jucundam comederit.
Æquales autem in pulvere omnes obdormient,
Inque eodem honore tum malus tum bonus,
Dum vermibus esca & præda fiunt.
At ego bene novi vestri cogitationes animi,
Quórque me injuriâ afficientes nefaria molimini.
Ità enim interrogâstis, Ubi ducis est palatium?
Ubi domus excelsa præclari regis?
Ubi ædes principis? ubi & illi natióque civitásque?
Quali autem in sinu terræ sita sunt (sicubi fuerint)
Tecta impiorum? ubi habitant transgressores?
Annon ab iis audivistis, qui in triviis obvii
Vobis occurrunt, & eorum nôstis signum?
Quemadmodum non diu salvi sunt improbi sed paululùm,
Et à malo conservati sunt immiti quâdam clementiâ,
Quoad fatum exitiale, & sævus dies venerit:
Et statim rursus ad mortem vocati repunt
Tanquam è carcere, & ipsis certum *est* grave exitium,
Die illo, cùm vindicta divina ultióque fuerit.
Quis certè talis viri superbam injuriam redarguet
Palàm, aut coràm intuens reprehendet opera?
Aut quis ei cominus rependet, quæcunque patravit?
Veruntamen talis licèt fuerit, fortis & strenuus,
Descendet ad inferos, & inter mortuos apparebit
Manens in tumulo, in sepulcro domos habitans,
Ubi eum humabunt fratrésque amicíque.
Ibi hic quidem mollem & jucundum somnum carpens
Jacebit lubenter, dulces autem ei in convallibus glebæ *erunt*;
Nos autem miseri post eum gentes hominum
Omnes tractim sequemur; antè quidem alii, post verò alii;
Sicut ante eum erant mortuorum debilia capita,
Innumeri, quot folia & flores nascuntur verè.
At quid me istis consolamini frustrà?
Quàm vana vestra est exhortatio, sodales,
Adhúcque vestris stoliditas in sermonibus?

CAP.

ΚΕΦ. κβ'.

1 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Ἐλιφᾶς Θαμανίτης·
Ὀκνήσας· δὴ γάρ μιν ἔχεν χόλος ἤλιθα πολλός·
2 Ἦ ῥα Θεόν τις ὀνήσει ἰδύνῃ περαπίτνων,
Ὡς ἀνὴρ, ὃς ἐνὶ φρεσὶ παυχαζίμνοις κέκασται·
Αὐτὸς ἑῇ πινυτῇ μέγ' ὀφέλλεται ἠδ' ὀνίνησιν;
3 Ποῖον ἔλω τόδε χάρμα Θεῷ, εἰ πάντα δίκαιος;
Ἠὲ τί οἱ μέγ' ὄνειαρ ἀκήρατα σεῖο κέλονται,
Εἰσῇ ἀμύμονα αὐτὸς ἔνις, καὶ ἀμύμονα εἰδήσῃς,
4 Ἦ ὅτι σεῖο ἄτιμα προμείεται, καὶ λοίγια ἔργα,
Μή τι μιν ὑβρίζῃς, ἢ ἄλλο τι κιώτερον ἔρδῃς;
Τέκεα νωῖ σε ἐλεγξε, καὶ ἐν δίκῃ ἀντίος ἔσται;
5 Νηπύτι', ἐκ ἄρα σεῦ ἀλιτήματα μυρί' ἔασιν,
Ἄστεπτος ἀμπλακίη, καὶ κοσμορρίη δ' ἀπερανίος;
Οὐκ ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἴκει;
6 Καὶ γὰρ ἀγλωσσείῃ κρατερῇσί τε χερσὶ πεποιθὼς
Μάψ ἀτὰρ ὃ κτίσμον ἀδελφεὸν ἠνεχύρασας,
Νηλεὲς, ἠδέ τι οἱ λιχοεικέα δόπτες ἀμοιβὴν
Γυμνὸν ἔματ' ἀφεῖλες, ὃ δ' ἐκ ἔχεν ἀμφιβαλέσθαι.
7 Ἀνδρὶ ἓ κεκμηῶτι πεῖν ἐκ ὤπασας ὕδωρ,
Οὐ βρωτοῦ νήσι· τὸ ἓ καὶ πολὺ ῥίγιον ὄζειν,
Ἐσθέρεος δ' ἰψῶντα ποτᾷ, πεινῶντα ἓ σίτῳ.
8 Ἀλλ' ὁ μὲν ἔλλαβε γαῖαν, ὃς κρείσσων ἦεν μέγιστον,
Ὠκεέ θ', ὃς πλείσης πέρι πάντων ἔμμορε τιμῆς·
Τῶν δ' ἄλλων σὺ μὲν ἐκ ἄθρει φρεσὶν, ἠδ' ἀλέγιζες.
9 Οὐδέ τι χηράων ποτὲ κήδεο, ἠδ' ἐλέαιρες
Ὀρφανικὰς, τοῖσίν τε φίλοι τεθνᾶσι τοκῆες·
Τὰς ἓ κενὰς ἀφίεις, καὶ δῶρα βραχίονα ῥῆξας.
10 Τέκεά σε πλεκτὰὶ παγίδες περικυκλώσαντο
Πάντοθεν, ἀμφὶ ἓ ποσσὶ λίνα στυόεντα κέχυντο,
Καὶ τρόμος αἰτνίδιος καὶ δείματα θυμὸν ἀτύζει·
11 Καὶ σκότος ἀμφιχυθεὶς, ἵνα μὴ φάος ἠελίοιο
Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, γλυκερὸν φάος ἠελίοιο·
Καὶ ποταμοὶ πλήθοντες, ὑπερρύγιον δέ σε θῆκε
Πλημμυρὶς οἰδαλέη, κατά τ' ἔκλυσεν ἄστετον ὕδωρ.
12 Οὐ Θεὸς (ὡς γὰ ἔειπες) ὑπέρτατα δώματα ναίει
Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυχανδέος οὐλύμποιο
Τῆλε μάλ', ἢ ὕψιος ὑπὲρ χθονὸς ἠερόεν ὄζειν;
Ἀστέρας εἰσάνιδε, σφίσιν ὡς αἰπεινὰ κάρηνα

CAP. XXII.

HUnc autem vicissim allocutus est Eliphas Thamanites
Iratus: jam enim ipsum occupavit ira ingens:
Num Deo quis proderit peritâ mente,
Sicut vir, qui animo prudenti ornatus est,
Ipse suâ sapientiâ multùm adjuvatur & utilitatem capit?
Qualis esset hæc voluptas Deo, si fueris justus?
Aut quod ei *adeò* magnum emolumentum immaculatæ tuæ
Etsi inculpatus ipse fueris, & inculpata nôris? (viæ,
Aut quia tuam noxam metuit, & pestilentia facinora,
Nè eum injuriâ afficias, aut aliud quid impudentius agas,
Idcirco nunc te reprehendit, & in judicio adversarius stetit?
Inepte, annon tuæ iniquitates innumeræ sunt,
Immensa nequitia, malitiáque infinita?
Nonne injuriáque oppressióq; *ad* ferreum cœlum pervenit?
Etenim insolentiâ robustísque manibus fretus
Temere at non secundùm ordinem fratris pignus abstuliſti,
Crudelis, neque ei decentem tribuisti compensationem?
Nudo vestimenta abstuliſti, hic.a.non habuit quo indueretur.
Viro autem lassato ad potandum non præbuisti aquam,
Non edulium jejuno: quod & longè durius est,
Defraudâsti sitientem potu, esurientémque cibo.
At ille sanè occupavit terram, cujus vires erant maximæ,
Incoluitque, qui summum præ omnibus sortitus est honorem:
Illios autem tu non curâsti in animo, nec moratus es.
Nec viduarum unquam curam habuisti, nec misertus es
Orphanorum, quibúsque chari mortui sunt parentes;
Vas verò inanes dimisisti, & horum brachium fregisti.
Quamobrem te contorti laquei circundedêre
Undique, pedibúsque retia funesta circumfusa sunt,
Et terror repentinus, & horrores animum percellunt;
Et tenebræ circumfusæ, ut nè lumen solis
Oculis aspicias, dulce lumen solis;
Effluvii restagnantes, submersum autem te reddidit
Inundatio tumida, obruítque ingens aqua.
Nonne Deus (sic enim dix'ti) supremas domos incolit
Immo vertice vasti cœli.
Procul admodum, quà celsissimum super terram cœlum est?
Illas aspice, iis quàm sublimia capita

Γαῖαν ὑποβεβαῶτα· Θεὸς δέ θ' ὑπέρτερος ἄστρων.
13 Πῶς ἦν οἶδε Θεός; πῶς ἔγνως; πῶς ἐνόησεν;
Ἦ νύ κεν ἀθρήσειε διὰ νεφέων ἐρεβεννῶν;
Ἦ τι διακρίνειε δι' ἠέρος ἀχλυόεσσης;
14 Ἦ μάλα τις νεφέλη πεπυκασμένος ὄμμασιν ἔδεν ὄπωπε,
Τῆλε δ' ὑπὸ χθονός ὄζει βιβὰς ἐπὶ κύκλον ὀλύμπου.
15 Ἀλλ' οὐκ ἐφράδθης, κῆ σῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
Ὅιμον ἀειγνώτην, τὸν ἀτάθαλοι ἄνδρες ἔβησαν,
Καὶ ὁδὸν εὐρύχορον, πάλαι ἣν ἐπάτησαν ἀλῆται;
16 Οἱ τάχ' ἀμαλδύνοσθ', ὡς ἄνθεα πάμπαν ἄωρα
Τοῖς ἐπεὶ ὤν ποταμὸς πλήθων ἐπέδαυσε δέμεθλα
Χειμάρρους κατ' ὄρεσφι, κῆ ἄσπετος ὄμβρος ὄρωρεν,
Αὐτῆσι ῥίζησι κατήειπον, ἠδ' ὀλέκοντο.
17 Ὅπωπα πετλήκασι Θεῷ ἐειδομένῳ ἄντίω,
Καί μιν ὑποσυρίξαι ὀνειδίοις ἐπέεσσιν,
Ἐρρ' ἡμέων ἄπο δῶμον, Ὀλύμπιε, πίπτε δέ σε χθών;
Βάσκ' ἴθι, χάζεο νῶϊ, ἀναχώρει, πολλὸν ὀπίσσω·
Ἀλλά γε τί πλέον ἄν σφι Θεὸς καταθύμιον ἔρξῃ,
Εἰ δώσατο τελέσαι γε, κῆ εἰ τετελεσμένον ὄζοις
18 Τοῖσι γὸ ἄσπετον ὄλβον ἐνὶ μεγάροισιν ἔδωκε
Θεσπεσίον τε πλῆθος· ἄλις δέ σφ' αἰ δέ τ' ἀλῶαι
Καρπῶν βεβείθασι, δόμοι δ' ἐμπλῶντο ἑάων.
Τῆλε δέ μὸ βόαί τε γλυϊσατο μήδεά τ' ἀνδρῶν
Δυσσεβέων, ἐπεὶ ἔ μοι ἄδε φρεσὶ μῆτις ἀλεγτέων.
19 Ἦ κεν γηθήσαι ἀγαθός τ' ἀγαθοῖό τε παῖδες,
Ὅσσοι τ' εὐσεβέες μέγα κεν κεχαρίσατο θυμῷ,
Ἀσεβεσός τ' ἄρ ἐκῶρλο γέλως ἄνδρεσσι δικαίοις,
Ὡς ἴδον ἀφραδέας διὰ γαῖαν ὀϊζύοντας,
Σφῆσί τ' ἀταθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχοντας.
20 Ὧδε δέ τις εἴπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἡμέων ὅπα χρῆμα τ' ἐκείρετο, λείψανα δ' αὖθις
Βρῶσε πεπεσχυθεῖσα πυρὸς δηΐοιο ἐρωή.
21 Ἀλλ' ἄγε, λῆγ' ἐέιδος, δάμασον μεγαλήτορα θυμὸν
Μήτε σύ, Ἰωβ', ἤθελ' ἐειζόμενος βασιλῆϊ
Οὐρανίῳ, ἀλλ' ἐπίπρεπε φέρειν, ἵνα μείλιχος εἴη·
Νῶϊ δ' ὀϊμήσαν φίλῳ ὡς, πάρ' ὄρκια τέμνων,
Ὄφρ' ἀγαθή σοι μοῖρα, κῆ αἴσιμα πάντα γένοιτο.
22 Τῷ δὴ ὑπὸ ῥήματος δέξαι ζωαρκέα δεσμόν,
Ἠδ' ἔπεα ξυίες ὦκα, κῆ ἐν φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Ἦ ὀϊ ὑπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέει, αἰδοίη.

Terræ ſupereminentia: Deus autem ſublimior aſtris.
Quî ergò novit Deus? quî percepit? quî ſenſit?
Nunquid cernere-queat per nubes opacas?
Nunquid diſcernere-poterit per caliginem obſcuram?
Sanè admodum alicubi nube involutus nihil vidit,
Longè autem à terra eſt gradiens ſuper ambitum Olympi.
At non conſideras, & in tuo reponis animo
Semitam valde notam, quam improbi homines iverunt,
Et viam latam, olim quam calcârunt ſceleſti?
Qui citò evaneſcunt, tanquam flores prorſus immaturi:
Quibus poſtquam fluvius inundans diſſipavit fundamenta
Torrens de montibus, & vehemens imber ingruit,
Ipſis radicibus collapſi ſunt, & perditi.
Quoniam auſi ſunt cum Deo contendere coràm,
Et ipſum repellere contumelioſis verbis;
Abi à nobis ocyùs, Cælicola; quânam re tibi opus eſt?
Vade agè, converte nunc, & recede multùm retro.
Enimvero quid ampliùs iis Deus gratum facere-queat,
Si poſſit perficere, & ſi perfici poteſt?
Iis enim immenſas opes in ædibus dedit,
Ingentésque divitias: ſatis autem ipſis: horreáque
Frugibus referta ſunt, tectáq; repleta bonis.
Procul verò à me conſiliáque ſint curæque virorum
Impiorum, quandoquidē mihi non arridet animo aſtutia im-
Certè lætabitur bonus boníque filii, (proborum.
Quique pii *fuerint*, valde gaudebunt animo;
Immenſúsque ortus eſt riſus viris juſtis,
Ut viderunt ſtultos per terram ærumnas tolerantes,
Suâque nequitiâ præter fatum triſtia patientes.
Sic autem quis dicebat intuens in propinquum alium,
Noſtræ nondum divitiæ conſumptæ ſunt, reliquias autem e-
Devoravit circumfuſus ignis infeſti impetus. (orum
Quin agè, deſine à contentione, cohibe magnanimum ſpi-
Neque tu, Jobe, velis contendere cum rege (ritum,
Cœli, ſed *cum eo* gratiam inire, ut clemens ſit:
Nunc .a. cum eo conſuetudinē habeas, ut cum amico, fidelia
Ut bona tibi ſors, & æqua omnia eveniant. (fœdera feriens,
Ejus jam ab ore recipe vivificam legem,
Et verba percipe ocyùs, & in animo repone tuo,
Quæ ejus à lingua melle dulcior fluit, orationem.

23 Εἰ δ' ἐρὸς Ἀθανάτῳ γε παλίντροπον ἴχνος ἐπείγῃ
Σπήσεαι ἀσφηλέως, δεδμημένος ὡς τὸ πάρος περ,
Ἠῶθεν δ' ἀταθαλίῃσι ῥίψεις σέθεν ἐκ κλισιάων.
24 Χρυσὸν ἀπειρέσιον ταμίσσεις, ὥστε κονίην,
Ἥ τε θέρους ὥρῃ πλείῃ κεῖτ' ἀμφὶ κελεύθους·
Νηήσεις τ' ὄβριζον ἀδῶν χαλίκεσσιν ἐΐσον·
Οἱδὲ θ' ἅλις κέαται πολεμοῖς ἐνὶ καλλιρόοισιν.
25 Ἀθάνατος σέθεν ἕρμα καὶ ἄσπετον ἔσται ἄλκαρ,
Χρυσός θ', ὃς μέγ' ἔρεισμα πέλει μερόπεσσι βροτοῖσιν·
Ἔσται σοι χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἠλιβα πολλός.
26 Ἐνθά κε ἀγλαΐῃ φρένα τέρψεαι, ὑψόσε δὲ
Ὄμματ' ἀνερόμενος, καί σε γλυκὺς ἵμερος ἕξει
Ἀθανάτῃ, ὁ δέ σοι μέλλει μέγα χάρμα γενέσθαι.
27 Λιτόμενος καλέσεις μιν, ὁ δ' ἐμμαπέως ἐπακούσει
Φωνῆς εὐχομένοιο, σὺ δ' εὐχωλὰς ἀποτίσεις.
28 Ἔμπεδον, ὑβρίζων ἅλιον ἔπος ἔσσεται, ὅ,τι κεν εἴπῃς·
Εἰ φρεσί κε κείνῃς, τόδε σοι τετελεσμένον ἔσται.
Ἀμφὶ δὲ σῇς λάμψει γλυκερὸν φάος ἀστεροπῆσιν.
29 Ὁππότε μυρία φῦλα βροτῶν ὑπερθυμορεόντων
Κάππεσον ἐν κονίῃσι, Θεοῦ ὑπὸ χερσὶ δαμέντες,
Φήσεις, ὥς σε φίλα φρεσὶν Θεὸς ὑψόσ' ἄειρε,
Δῶκε δ' ἀείζηλον καὶ ὑπείροχον ἔμμορσαι ἄλλων,
Ἐκφερέπ' ἐν πολλοῖσι καὶ ἔξοχον ἡρώεσσιν.
Ὅς γὰρ ἀγλωσσήσι πεπιδότα ῥεῖα χαλέπτει,
Ἀιδοῖ μειλιχίῃ τε κεκασμένον ἄνδρα σαώσει.
30 Πολλάκι παιφίδια γαῖαν ἀμύμονες ἐννεσίῃρες
Ἐκ μοίρης ἐρύσαντο δίκησί τε καὶ μύθοισι σοφῷ·
Καί νύ κε σὺ συγγερσὶν πήσῳ ὑπὸ λοιγὸν ἀμύνῃς
Σῇ τ' εὐεργεσίῃ καὶ ἀκηρασίῃ παλαμάων.

ΚΕΦ. κγ'.

1 Τὸν δ' μέγ' ὀνώξας ἀπαμείβετο δῖος Ἰωβος,
2 Ὤ, μοι ἐγὼ, ὅτι νῦν μοι ἀδδίκως ἔπλετο μομφὴ
Πικρὸν ὀδυρομένῳ ὑπὲρ ἀλλήλων ὀδυνάων.
Εἰ γὰρ ἀδινὸν στενάχω, καὶ δάκρυα μυρία λείβω,
Αὐτὰρ ἐμὸν στοναχὴς ἀδινώτερον ἕλκος ἐτύχθη·
Οὐ τίνα δάκρυα λείβω, ὅσων ἄχος ἄξιόν ἐστιν.
3 Εἰδ' ἔφερεν Θεὸν, καὶ ἐὸν ἔδρονον εἰσαφικόμην,
Ὡς ἔρελον ξώειν βιότου ἐπὶ θεσπεσίοιο

Ἀπὸ

Quod si ad Immortalem retrogradum vestigium urgeas,
Stabis firmiter, ædificatus ut antehac,
Procul verò iniquitatem projicies tuis è tentoriis.
Aurum immensum recondes sicut pulverem,
Qui æstivo tempore plurimus jacet circa vias:
Accumulabis autem obryzi affatim lapillis æquale,
Qui abundè jacent fluviis in limpidis.
Immortalis tuum columen & ingens erit præsidium,
Aurúmq; quod magnum fulcrum est mortalibus hominibus;
Erit tibi & aurum & argentum affatim copiosum.
Tum splendore in animo delectaberis, ad cœlum
Oculos attollens, & te dulce desiderium tenebit
Immortalis, is autem tibi magnum gaudium futurus est.
Orans invocabis eum, is autem extemplo audiet
Vocem precantis, tu autem vota solves.
Ratum, neq; irritum verbum erit, quodcunq; dixeris,
Si in animo quid statueris, hoc tibi perfectum erit.
Circáq; tuas splendebit dulce lumen semitas.
Quando innumeræ gentes hominum arrogantium
Ceciderunt in pulveribus, Dei sub manibus domitæ,
Profiteberis, quòd te benevolus Deus sursum extulit,
Deditq; conspicuum & eminentem esse præ aliis,
Excellentem inter multos & eximium heroas:
Qui enim insolentiâ fretum facilè deprimit,
Verecundiâ mansuetudinéq; ornatum virum servabit.
Sæpe natale solum inculpati incolæ
Pato eripuerunt justitiâ & fortitudine suâ:
it fortè tu invisam ab insula pestem propulsare-queas
Tuáq; bonitate & integritate manuum.

CAP. XXIII.

Huic autẽ graviter ingemiscens respondit divinus Jobus,
Hei mihi! quoniam nunc mihi amarulenta sit querela
cerbè lugenti præ continuis doloribus.
si vehementer ingemo, & lacrymas infinitas fundo,
eruntamen meum gemitu vehementius vulnus est;
on tot lacrymas fundo, quot dolor dignus est.
Utinam invenire Deum, & ad ejus thronum accedere-que-
kinam starem limine in cœlesti (am,

Ἀντίθ. εἰνὶ δίκῃ, ὅφρ' ἐντυώαιμι θέμιστας.
Τῷ ὀϊ ἐειζέμεναι πλαίῃ, καὶ νεικέπαι ἄντην,
Ἰθυῶαί τε λόγῳ, ἐπέων δ' ὑποδύμεν ἀγῶνα,
Γλῶσαν ἐλεύχροισιν πεπυκασμένῳ ἐμπεδομύθοις.
5 Εὖ ἄρα κε γνοίῃ ἕπια φρεσὶν, ὅσσ' ἀγορεύοι,
Φερζοίμην τό γε θυμῷ, ὅ μοι κατενάντιον εἴπῃ.
6 Ἦ ῥά νύ μοι ἐείσεις Θεὸς δειλῷ ἀνθρώπῳ,
Κάρτεϊ ᾧ πίσυνθ', χερσίν τε καὶ ἀλκὶ πεποιθώς
(Ὤμοι ἐγὼ, ἐπεὶ ὔκά τις ὀΐσεται ἰσοφαρίζοι)
Οὐ θνὸ αὐτὰρ ἔμοιγε μύθῳ πολυθαρσὲς ἐνίσσει
Ἀτρομον ἐν στήθεσι, βίᾳ ἀμέγαρτον ὀφέλλων.
7 Ἐνθά κέν ὀϊ κτὶ κόσμον ἐείσμαίνωσι δίκαιοι
Ἀμφαδὸν, ἴεμένοι ὀπὶ ἴστει πεῖραρ ἑλέσθαι.
Καί κεν ἐελπόμενον νίκην καὶ κῦδος ἀρέσθαι
Ἐκ Θεοῦ, ὃς μὴ πᾶσι δίκην ἰθύνεται εἶπεν.
8 Ἀλλ' ὤμοι δύσηνθ', ἐπεὶ Θεὸς ὅδιν ἄφαντθ'·
Πρόσω ἔβην, ἀτὰρ ἤ μιν ἐσέδρακον· ἠδέ τ' ὀπίσω,
Ἀλλ' ὀδ' ὡς δύναμαί μιν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι.
9 Εἰ' ὀπὶ δεξιὰ εἶμι πρὸς ἠῶ τ' ἠελίου τε,
Εἶτ' ἐπ' ἀειρέρ' ἐγώσε ποτὶ ζόφον ἠερόεντα·
Οὐ μιν ὀπὶ σκαιῇ, ὅθι μέρμερα ῥέξειν, ὄπωπα·
Οὐσὶ ὀπὶ δεξιτερῇ, τόθι γὰ κεκρυμμύθῳ ὅδιν.
10 Ἀλλ' ἔμπης σάφα κῆνος ἐμὰς δεδάηκεν ἀταρπὰς,
Πάντα τ' ἀκηχεμένῳ ἴδεν ἤθεα, καὶ νόον ἔγνω.
Ὡς ἐμὲ γὰ δοκίμαζεν ὀϊζύος εἰνὶ καμίνῳ,
Ἐκ δ' εἶμι χρυσῷ ἴκελος πολὺ λαμπετόωντι,
Ὅς τ' ἔν πυρφαίνῃ κεκαθαρμένος ἐν πυρὸς αὐγῇ.
11 Ἀστιφέως ἐὸν ἴχνος ἐμοῖς ἐδίωξα πόδεσσιν,
Ἰχνεσιν ἰδυπόρεσσιν ἔμὼ ἐφύλαξα κέλευθον,
Καὶ ποσὶν ἀκλινέεσσι, καὶ ἐκ ἀφάμαρτον ὁδοῖο.
12 Οὐδέ μοι ἀμφορέως κραδίην ἀπεχάζετ' ἐφετμέων
Ἃς ἐπέτελλε Πατὴρ, ζάθεον δὲ ἀπὸ στεμὸν ἔθηκε
Οἱά θ' ἐν κόλπῳ κειμήλιον· ὅππι θ' αὖτε
Ἦλθε θοὰ σήματος, τόδε μοι φερεσέρεσσιν ὅδιν
Ἠὲ μέρος σίτοιο, τό μοι ἐπέοικε νέμεσθαι,
Ἡδὺ μέρος σίτοιο, καὶ ἄλφιτα, μυελὸς ἀνδρῶν.
13 Ἀλλ' ἐκ ἔστιν ἀνὴρ θείων μύθεων ἀφορμάς·
Οὐδέ τις ἄφρηκλον, τὸ Θεὸς φρεσὶν ἧσι μύησεν,
Οὐδ' ἄλιον θήσει· ὁμῶς ὀϊ νόος, ἠδὲ ἴα βελή·
Ἔρξεν ὅππως ἐθέλει καὶ ὁϊ φίλον ἔπλετο θυμῷ.

Τὶ

Adversarius in judicio, ut ordinarem causam.
Utique cum eo contendere auderem, & litigare coràm,
Dirigeréq; sermones, verborúmq; subire certamen,
Linguam argumentis munitus firmis.
Bene equidem scirem verba in animo, quæ loqueretur,
Perpenderem id in mente, quod adversùm me diceret.
Nunquid mecum certabit Deus misero homuncione,
Robore suo fretus, manibúsque & viribus confisus?
(Hei mihi, quandoquidem nemo cum illo viribus comparari
Non certé: verùm mihi robur audax immittet, (queat!)
Intrepidam in pectoribus vim magnam adaugens.
Ibi cum eo secundùm ordinem contendere queant justi
Propalam, cupientes sub arbitrio litem dirimere.
Et tum speravero victoriam & gloriam consequi
A Deo, qui inter omnes judicium rectissimè pronunciavit.
At heu me infelicem, quippe Deus nusquam apparet:
Antrorsum ivi, sed non illum aspexi; etiam & retrorsum,
At neq; ità possum illum oculis videre.
Sive ad dextram vado ad aurorámq; solémque,
Sive ad sinistram ego ad occasum obscurum;
Non illum juxta lævam, ubi strenua fecit, conspexi;
Nec juxta dextram, ibi enim absconditus est.
Veruntamen liquidò ille meas compertas habuit vias,
Omnésque mœrentis vidit mores, & mentem novit.
Postquam enim me exploraverit calamitatis in camino,
Exibo auro similis multùm fulgenti,
Quod bene rutilaverit purgatum in ignis flamma.
Firmiter ejus vestigium meis pressi pedibus,
Gressibus directis ejus servavi semitam,
Et pedibus non-declinantibus, & non aberravi à via.
Nec mihi retrogradum cor recessit à mandatis
Quæ præcepit Pater, divinam verò legem reposui
Veluti in sinu thesaurum: quicquid ejus
Processerit ex ore, id mihi satius est
Portione cibi, quam mihi convenit distribui,
Suavi portione cibi, & farinâ, medullâ hominum.
At non est homo divinorum consiliorum impeditor:
Nec quis irritum, quod Deus mente suâ molitur,
Nec inane reddet: Idem illi animus, atq; idem consilium:
Fecit ut vult, & sibi jucundum est animo.

14 Τῶν γὰρ ἐξετέλεσσε, τό μοι πεπεσημένον ἦεν·
Ἤτοι πολλὰ τοιαῦτα παρὰ ἓξ ὅτι καὶ ἄλλα.
15 Τύνεκά με τρόμος εἷλεν, ἐὸν λαὸν πρόσωπον·
Ὡς ἴδον, ὡς ῥίγησα, φόβος μ' ἔχεν εἰσορόωντα.
16 Ἦ γάρ μοι κραδίῃ Θεὸς ἐν φήθεσιν ἔλυσεν,
Δάκρυσί τε στοναχῇ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔπιξεν·
Ἀθανάτος μ' ἐτάραξεν, ὃν κρόπος ὅτι μέγιστον.
17 Ὄφρα τάχ' ἂρ' ἂν ἀπολωλα, πάρος τάδε ἔργα γενέσθαι,
Αὐτίκα, πρὶν νεφέλη μοι ὀϊζύος ἦλθε μέλαινα,
Ἄτης τε συγερὴν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν ὁμίχλην.

ΚΕΦ. κδ'.

1 Τίπτε, ἐπεὶ Ἀθάναλος καμὰς ἓυ ὄιδεν ἄπαντας,
Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καὶ ἀθηπῆσι ἀνθρώποις,
Ἀλλ' ἔμπης κακὸν ἦμαρ ἐν ᾧ πίσεσι ἀλείτας
Μέλλει, ἀνὴρ ἂν ἔγνω ἐνὶ φρεσὶν, ὃσ' ἐνόησεν,
Οὐσ' ἐΐ τις θεὸν ὄιδε, καὶ ἄζεται ᾧ ἐνὶ θυμῷ;
2 Ὅς μὲν ὄρυς κινεῖ πολυλιπὶς ἀνδρὸς ἐν ἀγρῷ,
Ὅς δ' βίῃ ἐλάσας ἀλλότρια πῶεα βόσκει.
3 Ἄλλοι δ' ὀρφανικῶν ὄνον ἤλασαν, ὃσ' ἔπι φειδὼ,
Καὶ βόα χηρέων ἀμφινεῶν ἐνεχύρασαν.
4 Ἦσ' ὕβρει ἐκόντες ὠθέασίν τ' ἀλεγεινῇ,
Τειρομένους πενίηφιν ἀπεσυφέλιξαν ὁμοῖο.
Κεκρύφαται δ' πλωχοὶ ὁμῶ ὑπὸ κάθεσι γαίης
Τοῖσι βιαζόμενοι· μάλα γὰ χλωρὸν δέος ἦρει.
5 Ἐκ δ' ἴσαν ἐμμεμαῶτες ἐπὶ σφέτερ' αὖσυλα ἔργα,
Νηλεὲς ἐν φήθεσι καὶ ἄχρειον ἦτορ ἔχοντες,
Ἀγροτέρεσιν ὄνοισιν ἀλίγκιοι, οἵ τ' ἐν ἐρήμῳ
Ἐξ ἄντρων φορέουσιν ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν,
Εἶσιν κύρμα κιχεῖεν, ὃ σφιν καλαθύμιον εἴη·
Καί σφιν ἔρημος ἔδεσμα πόρεν καὶ σφοῖσι τέκεσσι.
Τοῖοι ὑπερφίαλοι καὶ ὑπέρβιοι ὄβριμοι ἦρες
Καπωφελίᾳ λωτεῦνται καὶ ἀνδρῶν πίονα ἔργα
Πλάζονθ', ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδοντες·
Κτήματα μὲν κέρσαν, πολλὰ δ' ἀπὸ ληίδ' ἔλασαν.
6 Ἐς τ' ἦλθον τέμενος βαθυλήϊον ἀλλότριόν φῶ,
Ἦ μὰν τ' ὀξείας δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
Ἐς τ' ἦλθον σαφυλῆσι μέγα βείθοσαν ἀλωλὰ
Καλὰ, καὶ σφετέρῃ· μέλανες δ' ἀγὰ βότρυες ἦσαν·

Τὰ

Hoc enim perfecit, quod mihi decretum erat:
Sanè multa iſtiuſmodi apud eum ſunt & alia.
Idcirco me pavor cepit, dum ejus cernerem vultum;
Ut vidi, ut metui, timor me tenuit intuentem.
Certè enim mihi cor Deus in pectoribus diſſolvit,
Lacrymísq; gemitúq; & doloribus animum liquefecit:
Immortalis me perturbavit, cujus vires ſunt maximæ.
Quoniam non perii, antequam hæc opera fierent,
Statim, priuſquam nebula mihi calamitatis advenerit atra,
Infortuniíq; horrendam viderim oculis caliginem.

CAP. XXIIII.

Quare, cùm Immortalis tempora ſat novit omnia,
Fatúmq; & infortunium mortalium hominum;
Tamen malum diem, in quo puniturus eſt ſceleratos,
Vir non novit in animo, neq; obſervavit,
Nec ſi quis Deum cognovit, & veneratur animitus.
Unus quidem limites movet locupletis viri in agro,
Alius verò vi abigens alienos greges paſcit. (perârunt,
Alii autem orphanorum aſinum abegerunt, neq; ſibi-tem-
Et bovem viduarum infirmarum pro-pignore-abſtulerunt.
Atque injuriæ cedentes iniquitatiq; gravi,
Afflictos egeſtate deturbârunt è via.
Occulti autem ſunt pauperes ſimul ſub penetralibus terræ
His oppreſſi: valde enim pallidus metus occupavit.
Exierunt autem incitati ad ſua nefaria opera,
Crudele in pectoribus & ferox cor habentes,
Agreſtibus aſinis ſimiles, qui in deſerto
Ex antris proruunt quam-primum luceſcit,
Sicubi prædam deprehendere-queant, quæ ipſis grata ſit:
Et iis eremus eſcam præbet, & eorum proli.
Tales ſuperbi & inſolentes oppreſſores
Per campos florentes & hominum pinguia culta
Vagantur, alienum victum impunè edentes: (duxerunt.
Poſſeſſiones quidem vaſtârunt, multam autem prædam ab-
Intrarúntq; campum altæ-ſegetis, alienum licèt,
Metebántque, acutas falces in manibus habentes:
Intrarúntq; racemis valde oneratam vineam,
Pulchram, non ſuam; nigri verò botri inerant;

Eam

Τὼ δ' βίη τευχόωντες ἔχον μελιηδέα καρπόν.
7 Ὅς τις γυμνὸς ἔη, τῷ δ' οἱ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
Παννύχιον μὲν ἀρῆκαν ὀνείμονα χείματος ὥρη.
8 Τὸν δ' ὄμβρος κατέδυσεν, ὅταν λάβρον ῥέῃ ὕδωρ
Ῥοιζηδὲν καθ' ὄρεσφι κελαινῇ λαίλαπι Διὸν,
Ὅς τ' ἐπεὶ ἂν ἄλλυν ἔυρε ψύχους ἀλεωρίην,
Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ ἔυδει βορέω ὑπ' ἰωγῇ,
Τῆς δ' ἔχεθ' ἑμπερυὼς, ἵνα οἱ σκέπας ἢ ἀνέμοιο.
9 Ὀρφανικὸν δέ τε παῖδα, φίλας ὅτε χεῖρας ὀρέξῃ
Ἡδύ τι μειδήσων ἐνὶ νηπιέῃ ἀλεγεινῇ,
Μαζὸς ἀπεπάσαντο καὶ ἐκ κόλπου πιδύοντες
Νηλεὲς ἦτορ ἔχοντες· ἐπιχθόνιον δ' πενιχρόν.
10 Οὐδ' αὐτῷ τι δίδωσι ῥάκος, τό μιν ἀμφικαλύψῃ,
Γυμνὸν δ' ἐλθέμεναι, γυμνόν τ' ἐὼν νέεσθαι.
Οἱσί δ' ὑπ' ἀργαλέῳ λιμῷ φίλα γυῖα λέλυπτο,
Καὶ καμάτῳ, τοῖσδε ζωαρκέα δεξάμεναι ἀπήνραν
Σίνται, ἀμαλλάων ἵνα μηδ' ὑπονοιάζῃ ἕεισθαι.
11 Οἱ δ' ἐν ἀλωῇσι λιπαρὰς τευχόωσιν ἐλαίας,
Καὶ σαφυλὰς τραπέεσι φιλακρήτοις ἐπὶ λίωσι,
Ἀρνύμενοι μισθόν σφισι τ' αὐτοῖς καὶ τέκεϊ σφῷ,
Οὐποτε πίνοντες πολυκαγκέα δίψαν ἄφεντο.
12 Ἔνθα δ' ἅμ' ὁμωῇ τε καὶ ἐυχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν
Ὀλλώτων τε καὶ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα·
Τῶν ὕβεις τε βίη τε σθένος ἠδὲ μένοινα
Ἄοτε δεινόντων, τοῖσ δ' ἐν στόμασι ἀεικὴς
Κατεπτύλιν ἀταμύων· ὁμαδος δ' ἀλίαστος ὀρώρει.
Ἀλλ' οὐκ ἄμφω Θεὸς γ' ἄτιμα πήνυσε ἕμελλεν,
Οὐδὲ δεσποσύνῃσι, εἴτε τάδε ἔρδα νοήσῃ.
13 Σχέτλιοι οὐκ ἴσασιν ὅπη φάος, οὐδ' ὅπη ἠώς,
Οὐδ' ὅπη ἠελίου φαεσίμβροτος εἶσ' ὑπὲρ αἶαν,
Ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμένοι· οὐδέ πῃ αὖτοὺ
Ἠελίου φαέθοντα ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
Οὐδ' ὁπότ' ἂν σείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Οὐδ' ὅτιν' ἂμ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν πρηνίσσῃ·
Ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὀλοὴ τέτατται δειλοῖσι βροτοῖσιν.
14 Ἄνερ, ἄνερ, βροτολοιγὲ, μιαιφόνε, τευχεσιπλῆτα,
Καὶ σὺ πρὸ ἠελίοιο, πρὶν ἂν φανῇ ἄφθιτος ἠώς,
Ὄρνυσαι ἐκ λεχέων, κεχρημένον ἄνδρα φονεύσων,
Ἠύτε τ' κλέπτης ἀλαλήμενα νυκτὸς ἀοιλγῷ.
15 Μοιχὸς ὁ νυκτιπλανὴς δολερῇς ἐλέλιζεν ὀπωπάς,

Jam autem per-vim vindemiantes habebant dulcẽ fructum.
Qui nudus fuerat, neque ei panniculus, quo indueretur,
Totâ nocte eum dimiſerunt ſine-veſte hyberno tempore.
Illum autem imber rigavit, cùm copioſa fluxerit aqua
Cum ſonitu de montibus atro turbine ruens,
Qui quando non aliud invenit à frigore refugium,
Petra ſub concava dormit boreæ ſub tegmine,
Hanc autem tenet adhærens, ut ei munimentum ſit à vento.
Orphanum autem puerum, charas cùm manus extendat
Suave quid ſubridens in infantia miſeranda,
Ab ubere avulſerunt vel è ſinu nutricis,
Immane cor habentes: pignus autem acceperunt à paupere:
Neque illi ullum dant panniculum, qui ipſum tegat,
Nudum autem venire, nudúmq; ſinunt redire.
Quibúsque gravi fame chara membra ſoluta ſunt,
Et labore, ab iis almos manipulos abſtulerunt
Noxii, *ut* nec manipulis frui-queant meſſores.
Qui autem in pomariis pingues vindemiant olivas,
Et uvas calcant meri amantibus in torcularibus,
Promerentes mercedem ſibíque ipſis & proli ſuæ,
Nunquam bibentes valde-aridam ſitim exemerunt.
Tunc verò ſimul ejulatus & inſultatio erat virorum
Perdentium & pereuntium: fluebat autem ſanguine terra:
Horum injuriáq; víſq; ad ferreum cœlum pervenit (randus
Gladio percutientium, illorum .a. gemitus excitabatur miſe-
Per urbem vulneratorum; tumultus autem ingens ortus eſt.
Verùm non ſtatim Deus noxam puniturus erat,
Neque ſtultitiam, etſi hæc opera obſervaverit.
Improbi non nôrunt ubi lux, aut ubi aurora,
Aut ubi ſol hominibus-affulgens vadit ſuper terram.
Caligine & nebulâ tecti: neque unquam eos
Sol lucidus aſpicit radiis,
Nec quando progreditur ad cœlum ſtellatum,
Nec quando rurſus ad terram de cœlo deferturj
Sed nox pernicioſa ſuperfuſa eſt miſeris mortalibus.
Vir, vir, homicida, inquinate-cæde, murorum-deſtructor,
Et tu ante ſolem, priuſquam appareat immortalis aurora,
Surgis è lecto, egenum hominem occiſurus,
Veluti autem fur erras mediâ nocte.
Mœchus noctivagus doloſos torſit oculos,

Sedit

Ἦσο δ' ἐνὶ μεγάροις ποτιδέγμενος, εἰσόκε λύῃ
Οὐρανὸν ἀγλαὸν ὄμμα, φίλος δ' ἐπὶ ἕσπερος ἔλθῃ
Ἑλκων νύκλα μέλαιναν ἐπὶ ζείδωρον ἄρκεσιν.
Ἧμος ὑὴ κνέφας λῇ, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαὶ,
Φῆ ῥ' ὡς ὅτι μιν ὄμμα δαερόεις ὀξύτατον ὁρᾷ,
Τοίη γὸ νεφέλη κεκαλυμμένος ἔυχεϊ ἔδῃ.

16 Ἄλλοι μὸ (τέχναι ὑ κακῶν πολυμήχανοί εἰσι·
Πάσας δ' ὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομλύω,
Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὸ γλῶσαι, δέκα ὑ στόμα' εἶεν,
Ὀρφναίῳ ἀνὰ νυκτὸ διωρύξαντο μέλαθρα,
Ἄσσα πάρος σφι καθ' ἦμαρ ἔλωρ ἐφέλοντο ἠνεύῃς.
Οὐ φιλέεσι φάος, σκότος δέ τε ἶσρες ἀρεῖ.
Ἄλλοις μέν ῥ' ἀέκησιν ἔδυ φάος, αὐτὰρ ἐκείνοις
Ἀσπασίη τρίλλιτος ἐπήλυθε νὺξ ἐρεβεννή.

17 Ἡ τ' ἄλλοισι φάος τερψίμβροτον ἤγαγεν ἠὼς,
Ἐχθρὴ τοῖσι πέλει, σκιὴ ὡς θανάτοιο μέλαινα.
Εἰ δέ τις ὀφθαλμοῖσιν ἴδοι, ἢ ἔργα πύθοιτο,
Πορφύρεον δ' ἄρα τὸς γε νέος θανάτοιο κάλυψεν,
Ἀχλυόεις τε φόβος δῦνε φρένας ἀμφιμελαίνας·
Ἐδδεισαν μὸ ὀπιζαφελῶς, χάζοντο δ' ὀπίσω·
Ὡς ὅτε τις τε δρήκοντα ἰδὼν παλίορσος ἀπέστη
Οὔρεος ἐν βήσῃς, ὑπό τε τρόμος ἔλλαβε γυῖα·
Ὡς οἱ μὸ ῥίγησαν, ἐπεί κέ τις ἀθρήσενεν.

18 Αἰνά τε δειδίότες φύγαδ' ἐμνώοντο ἕκαστος,
Λαμπηροῖς ὑδάτεσσιν ἐοικότες ὥκα ῥέεσι.
Τῶν δέ τε μοῖραν ὅλλυ κὴ ἡμίσεα πάντ' ὀπὶ γαῖαν,
Οὐτά σφιν πάρος ἔσκε, κακὴ δ' ὀπόλεσσεν ἐσαφὴ,
Εἰλέ τε, κὴ ἐκέδασσεν ἄφαρ δαπλῆτις ἐεννύς.
Οἱ δ' ἄρα πίγ' ἀλόωνται νόσφιν ἀπ' ἄλλων,
Οὐ χρεὼ εἰσοιχνεῦσι βροτῶν, ὃ πίονα ἔργα
Ἀμφαδίλυ, ὅτ' ὄλιμον ἀλωάων ἐειδηλέων.

19 Ὡς χόνα ψυχρὴ, ἢ ἐξ ὕδατος κρύσταλλον
Αὐχμὸς κὴ θέρμη, πάφος ὣς κατέμαφεν ἀλείτω.

20 Γαστὴρ, ἣ μιν ἔπκλε, λελασμένη ἔσσετα αὐτῆ,
Τοῦ κὴ τεθνειῶτος ἰδ' ἐν κονίσι τεθέντος
Τεύξῃσι σκώληκες ἐν ἔγκατα δαῖτα θάλειαν,
Δημὸν ἐρεπτόμενοι, ὀπιπεφείδιον κείενλες.
Ὤλεθ' ἵν' ἤδ' ὄνομ' αὐτὸ ἐν ἀνθρώποισι λίπηται,
Οὐδέ οἱ ὀψιγόνοισι πάρα μνημήϊον ἔσαι.
Ῥήγνυθ' ὑπερβασίῃσι δρυσὶν ἰκέλη, ἥρ' ἐν ὄρεσσι

Σω

edit autem in ædibus expectans, donec occiderit
Cœli splendidus oculus, amicúsque hesperus supervenerit,
Trahens noctem nigram in almam terram.
Quando autem tenebræ erant, obumbrabantúrq; omnes viæ,
Putat, quòd nullus oculus eum cernet, acutissimus licét;
Tali enim nebulâ obtectum se gloriatur esse. (narum sunt:
Alii quidem (Technæ verò malorum multarum-machi-
Omnes autem non ego dixero, neque nominavero,
Etiamsi mihi decem linguæ, decémque ora essent.)
Tenebricosam per noctem perfoderunt domos,
Quas priùs sibi interdiu prædam elegerunt esse.
Non amant lucem, tenebrarum verò *eos* desiderium capit.
Aliis quidem invitis occidit lumen, sed iis
Grata multoties-rogata venit nox obscura.
Quæ'que aliis lucem mortales delectantem duxit, aurora
Invisa his est, umbra velut mortis nigra.
Quòd siquis oculis aspiciat, aut opera rescíscat,
Densa certè eos nubes mortis texit;
Caliginosúsque timor subiit præcordia nigra:
Metuerunt quidem vehementer, recessérúntque retro.
Ut cùm quis draconem conspicatus resiliens fugit
Montis in saltibus, tremórq; occupavit artus:
Sic hi quidem horruerunt, postquam quis *eos* conspexerit.
Gravitérque metuentes fugam cogitârunt unusquisque,
Velocibus undis similes ocyùs fluentibus. (terram,
Eorum verò sortem omnem & possessiones cunctas super
Quæcunque ipsis priùs fuerunt mala perdet execratio,
Occupátq; & dissipat citò sæva erinnys:
Solitarii autem hi vagantur seorsum ab aliis,
Non cœtum ingrediuntur hominum, non pinguia sata
Tropalam, nec viam vinearum florentium.
Sicut nivem frigidam, aut ex unda glaciem,
Astus & calor, sepulcrum sic celeriter opprimit peccatorem.
Uterus qui ipsum peperit, oblitus erit ejus,
Cujus etiam mortui & in pulveribus positi
Apparabunt vermes in viscéribus convivium lautum,
Adipem rodentes, *&* renibus-obtensum carpentes.
Teriit, (ità) ut nec nomen ejus inter homines relinquatur,
Neque ei apud posteros monumentum erit.
Frangitur iniquitas, arboribus similis, cùm in montibus

Simul

Σωύ τ' ἔυρεύς τε, νότος τ' ἔπεσε, ζέφυρός τε δυσ
Αἱ δ' ὡρὲς ἀλλήλας ἔβαλον ταρυπήιας ὄζες
Ἠχῇ θεσπεσίῃ, πάταγος δέ τε ἀγνυμένων.
21 Ἡ δ' γυνὴ σειῆ ἔσκε, καὶ ἐκ εἰδυῖα τόκοιο,
Τιὼ ῥα βίῃ ἐξας τεύχεσκεν ἀπλυέϊ θυμῷ
Σχέτλιος, αἰὲν ἀλιτρὸς, ἐφυβρίζεσκε δ' ἀρίλως,
Καὶ κακὰ πόλλ' ἔρδεσκεν ὅσ' ἀ σύμπαντες ὀι ἄλλοι.
22 Ῥυσάζει βειαρὺς ὣ κάρτεϊ· ὡς ὅγ' ἀνέσχ,
Οὔπις δηθὰ πέποιθεν ἔτι ζωοῖσι μετεῖναι,
Ἔλπετο δ' ὡς τότε οἱ θανάτῳ εἱμαρτο ἀλῶναι
Λᾳγαλέῳ, ἐπεὶ ὅγε μαίνε) ἐκέτ' ἀνεκτῶς.
23 Εἰ δ' ὀι δῶκε θεὸς σόον ἔμμεναι, ἀδ' ἀπολέσθαι,
Εὐκηλόν τε μίνυθα καὶ ἀρτεμέα ζώοντα,
Ἀλλά γε καὶ μετόπιθ' ἅπαν καὶ ἐπίλοιπα ἔργα
Τίννυθ' ὑποδρα ἰδὼν, μάλα τ' ἐκδικον ὄμμα πεπ
24 Τυλδὸν ἀείρονται, πάντων δέ θ' ὑπέρτεροί εἰσι
Δυσσεβέες, τάχα δ' αὖ κατερήειπον ἐν κονίῃσιν·
Οἰχνυθ' ὥς τε καὶ ἄλλοι ὅσοι βεβοτοί εἰσ' ἐπὶ γαίῃ,
Πανσυδίῃ, νάνυμοι ἐν ἀνθρώποισιν ἐόντες
Ἀκλεέϊς τεθνᾶσι, θεὸς δ' ἐρύσατο κῦδος,
Ὡς ὅτε τις ταχύων ἀποκόψῃ ἄκρα κάρηνα.
25 Ἀλλ' εἰ τῦτ' ἐκ ἔστιν ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύω,
Τίς θεὸς μοι τὸν μῦθον ὀνόσσεται, ὅσσα ἐταίρῃσι;
Ἢ πάλιν ἐρέει τις ἐν ὔμμι ψεῦδος ἐλέγξει,
Δείξει τ' ἀυφρασέως, ὡς ἀ πεπυσμένα βάζω;

ΚΕΦ. κε'.

1 ΤΟ'ν δ' μέγ' ὀχθήσας Σωσυχαῖος ἀμείβετο Βελ
2 Ἰουλύμπε βασιλεὺς, ὃς ὑπέρτατα δώματα ν
Πάντων μὴ κρατέει μᾶρος, πάντεσσι δ' ἀνάσσω
Κείραν ὑψιμέδων τε πόλει, μήτωρ τε φόβοιο,
Οἱος δ' ἀτρέμας ἧσαι ἐφ' ὑψηλοῖσι θρόνοισι,
Πάντα δ' ἐπ' εἰρλύῃ δέπει στρατὸν ἀρανιώνων.
3 Ἦ ῥα τις ὀξὺν ἀεικμὸς ἐπαρκανίων στρατιάων;
Ἢ τίς ἐς ἐπὶ γαῖαν, ἐφ' ὃν θεὸς ἐκ ἀνέτειλεν
Οὐρανόθεν γλυκερόν τε φάος καὶ ἐπήεμπεν αὐγλὴν
4 Πῶς ἔν δειλὸς ἀνὴρ ὅσιος θεοῦ ἄντα φανείη,
Ὅς τε θνητὸς ἐὼν, θνητὴ δέ ἑ γείνατο μήτηρ;
Ἀλλὰ θεῷ ἐείσῃ, πῶς ἐν δίκῃ ἔασι ἀμύμων;

Simul eurúsq; notúsq; ingruit, zephyrúsq; graviter-ſpirans:
Hæ autem inter ſe concutiunt extenſos ramos
Sonitu immani; fragor autem *ſit* fractarum.
Quæ autem mulier ſterilis fuit, & neſcia partûs,
Eam violentiæ impotens vexavit immiti animo
Durus, ſemper peccans, injuriâ autem affecit viduam,
Et mala multa patrabat, quot non univerſi alii.
Per-vim-trahit ſtrenuos ſuo robore: poſtquam hic ſurrexe-(rit,
Nemo diu confiſus eſt ſe ampliùs vivis interfuturum,
Expectat autem quòd ſibi morte decretum eſt occupari
Triſti: quandoquidem hic furit non ampliùs tolerabiliter.
Quòd ſi ei det Deus ſalvum eſſe, nec perire,
Securúmq; paululum, & incolumem viventem,
Nihilominùs poſtea noxam, & ſcelerata opera
Punit torvè intuens & admodum vindicè oculum intendens.
Paululum exaltantur, omnibúsque ſuperiores ſunt
Impii, ſtatim verò collapſi ſunt in pulvere;
Abeunt ſicut & alii, quotquot mortales ſunt ſuper terram,
Prorſus, ignobiles inter homines exiſtentes,
Inglorii moriuntur; Deus autem decerpſit gloriam,
Sicut cùm quis ariſtarum amputaverit ſumma cacumina.
Quod ſi hoc non ſit verum, ut dico,
Quis mihi ſermonem reprehendet, quotquot *eſtis* ſocii,
Aut contradicet? quis inter vos mendacium redarguet,
Oſtendétq; manifeſtè, quòd non prudentia loquor?

CAP. XXV.

HUic autè valde indignatus Sauchæus reſpondit Bildad,
Cœli rex, qui ſupremas domos incolit,
Omnes quidem ſuperat ſolus, omnibúsq; imperat,
Princeps altipoténsq; eſt, dúxque terroris,
Solus verò quietè ſedet ſuper excelſum thronum,
Omnémque in pace regit exercitum cœlicolarum.
Num quis eſt numerus cœleſtium exercituum?
Aut quis eſt in terra, ſuper quem Deus non oriri-fecit
Cœlitus dulcémque lucem, & gratum jubar?
Quomodo igitur miſellus homo juſtus coram Deo appare-(ret?
Qui & mortalis fuerit, mortalísq; eum genuerit mater?
Si cum Deo contendat, quomodo in judicio erit inculpatus?

Verùm

5 Ἀλλ' ἴδε τείρεα πάντα, τά τ' οὐρανὸς ἐστεφάνωται·
Ἀστέρες ὡς λαμπουσι, ὡς αἰγλήεσσα σελήνη
Ἄμμι βεβοῖσι δοκεῖς; ἐν δ' ὀφθαλμοῖσι Θεοῖο
Ἀστέρες ὡ λαμπουσι, ὧδ' αἰγλήεσσα σελήνη·
Πολλὰ γὰρ οἱ, ὦ Ἴωβε, τὰ κάλ' ὡ καλὰ πέραται.
6 Πῶς ἔν ἀνθρωπος, σκώληξ ὃς ἀεὶλὸς ἐπύχθη;
Ἢ παῖς ἀνθρώπου, σκώληξ ὃς ἀεὶλὸς ἐπύχθη;

ΚΕΦ. κς'.

1 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ἴωβος·
2 Ὦ πόποι, ἢ μάλα δεινὸς ἀνὴρ τε λιγύς τ' ἀγορητής
Ὡς σύ γ' ἄκικυν ἄνδρα τεοῖς ἐπέεσιν ὄνησας,
Καὶ ὀλιγοδρανέοντ· πῶ ἑ μῦθος, ὧδέ πῃ ἀλκή,
Σῆς ὑποθημοσύνησι βίλυν χ' ἁρτὸς ἐπῆκας;
3 Ὡς σύ γ' ἐν ἀφραδέεσσι πέλοις βαλπρήξεος ἀνὴρ,
Τοῖσί τ' ἀλεξίκακον χ' ἁμύνεσθαι μῆτιν ὑφαίνοις·
Ὡς ἤδη μάλα πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξας.
4 Καὶ τίνι ταῦτα λέγεις; τίνος αὖ κεκαφηότα θυμὸν
Ζωγρεῖς; πῆς δ' ἀμπνυίθη, ἐπεὶ σὺν μῦθον ἄκουσε;
5 Καὶ γὰρ ἐγὼ σάφα οἶδα, ὅ οἱ σθένος ἐκ τοπεκτόν·
Οὐδ' ἄρα μοῦνον ὕπαρθεν, ἐν αἰθέρι χ' νεφέλῃσιν,
Ἀλλά γε χ' ὑπένερθεν, ἐν ὕδασιν ἠδὲ θαλάσσῃ,
Πάντων κοιρανέει· νέκυες καλαπεφνειῶτες,
Οἱ δ' ἁλὸς ἀσπερχὲς μυχοίταλα βένθεα ναίον,
Ἄυπνοι ἀνεπλάδησαν ὑφ' ὕδασι τοῖο ἕκητι.
6 Τῷ ἧ μυχοὶ ἀίδαο, χ' οἰκία δεινὰ πέραται
Σμερδαλέ', ἐυρώεντα, τά τε ζυγέσσι πάρ ἄλλοι.
Ῥεῖα δ' ἀείζηλοί οἱ ἐειννύες ἐν νεκύεσσι
Φαίνονθ' ἐξ ἐρεβέδιφοι, χάνεν δέ τε τάρταρος ἐυρύς,
Αὐτύμαται δ' πύλαι μύκον ἀλομένοιο βερέθρου,
Ἔδδειεν δ' ὑπενέρθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς,
Δείσας δ' ἐκ θρόνου ἆλτο, χ' ἴαχε, μή οἱ ὕπαρθε
Γαῖαν ἀναῤῥήξειε Ποσὶς ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
7 Ὃς βορέω ἐπέπασεν ὑπὲρ κενὸν, ὑλόεσσι γαῖαν
Οὐδενὸς ἐκκρεμάσας, ἢ δ' ἴσα θ' αὐτοθέμεθλος,
Ἦ, σι βεβοσύνησι δαμασσάμενος ἓν ἀοσσητῦρα.
8 Τηλε δ' ἐν πυκινοῖσιν ἑοῖς νεφέεσσιν ἔδησεν,
Οὐδέ ποτ' ἐρήξει νεφέλη βείθρατά πάρ ἔμπας,
Τοσσάτον τε βάρος φορέσσ' ἐγκύμονι κόλπῳ.

Βιβ

Verùm aſpice ſidera omnia, quæ cœlum comprehendit:
Stellæ quàm lucidæ, quàm ſplendida luna
Nobis mortalibus videtur! in oculis verò Dei
Stellæ non lucidæ, nec ſplendida luna:
Multa enim ei, ô Jobe, quæ pulchra ſunt *aliis*, non pulchra
Quomodo ergò homo, vermis qui miſer eſt? (videntur:
Aut filius hominis, vermis qui miſer eſt?

CAP. XXVI.

ILli reſpondit deinde patiens divinus Jobus,
Papæ, certè admodum gravis vir, ſuavíſq; orator!
Ut tu debilem virum tuis verbis juviſti,
Et languenti, cui nec ſpiritus, nec ullum robur,
Tuis monitis vim & fortitudinem inſpirâſti?
Ut tu inter ſtultos queas-eſſe conſiliarius vir,
Iſq; ſalutare & inſigne conſilium texere?
Adeò jam prorſus totam veritatem enarrâſti.
Et cui iſta dicis? cujus denuò anhelantem ſpiritum (diit?
Vivificas? quis autem reſpiravit, poſtquam tuum ſermonẽ au-
Etenim ego apertè novi, quòd ei potentia *eſt* invicta:
Nec ſolùm ſupernè, in æthere & nubibus,
Sed etiam infernè, in aquis & mari,
Omnia gubernat: cadavera mortua,
Quæ maris infructuoſi penitiſſimas profunditates incolunt,
Iterum reformantur ſub undis ejus libitu. (ſunt
Ei autem penetralia inferni, & ſedes terribiles in-conſpectu-
Horrendæ, ſqualidæ, quas horrent alii.
Facilè autem conſpicuæ ei furiæ inter manes
Apparent ex erebo, hiátq; tartarus vaſtus,
Sponte autem ſuâ portæ crepuêrunt exitialis barathri,
Timuit autem ſubtus rex inferorum Lucifer,
Territus autem ſolio exiluit, & clamavit, nè ei deſuper
Terram reſcinderet Pater hominúmq; deorúmque.
Qui aquilonem extendit ſuper vacuum, ſurſum terram
De nihilo ſuſpendens; hæc autem ſtat per-ſe-habens-funda-
Suis ponderibus perpetuò bene compacta. (mentum,
Aquas verò in denſis ſuis nubibus ligavit,
Nec unquam finditur nubes gravata licèt uſquè,
Tantúmq; onus geſtans prægnanti gremio.

9 Βηλῆ θεαπεσίοιο φαεινὸν κάρηθεν ὄμμα,
Ὃν θρόνον ὐκ ἀνέφλωσε, νέφ☉ δ' ἐπέπαστεν ἐπ' αὐτῷ
Ἠέρα κάκχευεν πολλιὼ, ἠχλυσε δ' ὄλυμπ☉.
10 Ὅς τε κὴ αἰγιαλὸν μεγάλῃ ῥοίχδε θαλάσσῃ,
Κύμασι δ' ἔρκ☉ ἔθηκα, τό τ' ὐ θέμις ὀξὶ ῥῆσαι,
Εἰσόκεν ἦμαρ νυκτὶ, κὴ ἤματι νὺξ ὑποδύκῃ,
Φωλός τε σκότεός τε φέρῃ χαείεσαν ἀμοιβιὶν.
11 Ἀστερόεις δεδόνητο πόλ☉, κὴ κίονες ἄκροι
Οὐρανοῦ ἐπιθάμβησαν, εἰλῶ τρομέοντες ὀμοκλιὶν.
12 Πόντον δ' ἦφι βίηφι δέχμην ἔνθα κὴ ἔνθα,
Οὔτα δ' ὐκφιάλης φρεσὶ πωλκαλίμῃσι πιθήσας.
13 Αἰθέρα δαίδαλλεν πολυϊδρείῃσι νόοιο,
Οὐρανὸν ὐπερεπέων ἔασας ποικίλμασιν ἄστρων·
Δεινὸν ὄφιν, μέγα σῆμα, πέλωρον, θαῦμα ἰδέσθαι,
Σχεδλὸν, πολυέλικτον, ἑῆς τεκτιώατο χερσί.
14 Καὶ τὰ μὲν ἔργα Θεοῦ· ὁ δ' ὑπέρτερος ἐκλέο φήμης
Ὡς ὀλίγης μέρεος ἀμπὶ πεῖ πωθανόμεθα.
Δεινὴ δ' βρεντὴ ὅτ' ἀπ' ἐρανόθεν σμαραγήσῃ,
Τίς σάφα μινώσκοι τί νύ οἱ μὴ ☉ ἤθελε θεῖον;

ΚΕΦ. κζ'.

1 Ἦ Ῥα βαρυσενάχων, ὅππα δέ τε λῆξ' ἀγορεύ
Αὐ δ' ὄγε λάζετο μῦθον, ἔπος τ' ἔφατ', ὤμ
θ' ὅρκον·
2 Οὐ μὰ Θεοῦ ζωιὼ, ὃς ἀκήρα☉ ἄφθιτος αἰεὶ
Κάρτος ἄειτον ἔχει, δώιαλαι δέ τε πάντα τελέσσαι,
Ὅς βελιὸ μοι ὄλεσε, κὴ ἐξέλετο φρένας ἐσθλὰς,
Ἠδὲ νόον μοι πικρὸν ἐπὶ φίθεσιν ἔθηκεν,
3 Οὐποθ', ἕως ζώω, κὴ ἔχω ζωαρκέα πνοιὸν,
Καί μοι θεαπεσίη μιμὲι ἐν βίνεσιν αὐτμὴ,
4 Οὐ πις ἀκούσει ἐμεῖο κακὸν ἔπος, ὐδ' ἀσύφηλον,
Οὐδέ τ' ἀταθαλίη μοι ἀμείψεται ἔρκος ὀδόντων,
Οὐπτα κλεψινόοισι παραπλάγξω φρένα μύθοις,
Οὐδέ ποτε γλώσσης μειλίγμασιν ἠπροπεύσω.
5 Οὐδὲ δικαιώσω ὑμέας τόδε μηδὲ γένοιτο·
Οὐδέ τ' ἀπορρίψω μὸν ἀκηρασίου παλαμάων,
Εἰσόκε τεθναίην, κὴ μόρσιμον ἦμαρ ἐπέλθοι·
6 Ἀλλὰ δικαιοσύνης μὸν ἀτειξ ἔχομ', ὐδὲ μεθήσω·
Οὐ με κρυπταδίοις συρελίξει ὀνείδεσιν ἦτορ,

Liminis divini ſplendidam detinuit faciem, (eum:
Suum thronum non revelavit, nubem autem expandit ſuper
Caliginem offudit multam, obſcuratum autem eſt cœlum.
Qui etiam littus magno circumjecit mari,
Fluctibus autem vallum poſuit, quod nefas eſt transilire,
Dum dies nocti, & diei nox ſucceſſerit,
Lucísque tenebrarúmq; tulerit gratam viciſſitudinem.
Stellatus intremuit polus, & columnæ ſummæ
Cœli conterritæ ſunt, ejus metuentes increpationem.
Pontum ſuâ vi diſcidit hinc & illinc,
Sauciavítque ſuperbos mente prudenti fretus.
Æthera variegavit peritiâ mentis,
Cœlum pulchrorum induens pigmentis aſtrorum;
Dirum ſerpentem, ingens portentum, monſtrum, mirabilem
Tortuoſum, volubilem, ſuis fabricavit manibus. (viſu,
Et hæc quidem opera Dei: ille autem ſuperior eſt famâ;
Adeò exiguam portionem de illo audivimus:
Horrendum verò tonitru quando è cœlo fragorem dat,
Quis certò novit quid ſibi mens velit divina?

CAP. XXVII.

DIxit graviter-ingemiſcens, nondũ a ceſſavit à concione,
Iterum verò ille cepit ſermonem, verbùmq; dixit, juravítque juramentum;
Per Dei vitam, qui incorruptibilis immortalis ſemper
Robur optimum habet, potéſtque omnia perficere,
Qui judicium meum perdidit, & abſtulit mentem ſanam,
Et animum mihi amarum in pectoribus poſuit,
Nunquam quoad vivam, & habeam vitale ſpiraculum,
Et mihi divinus maneat in naribus ſpiritus,
Quisquam audiet ex me malum dictum, neq; ignominio- (ſum.
Neque iniquitas mihi transibit ſeptum dentium,
Nullius fallacibus ſeducam mentem ſermonibus,
Nec unquam linguæ blandimentis decipiam.
Neque juſtificabo vos, id verò abſit,
Neque abjiciam meam integritatem manuum,
Donec moriar, & fatalis dies veniat:
Sed juſtitiæ meæ mordicus adhæreo, neque dimittam:
Non me clandeſtinis inceſſet contumeliis cor,

Ἕως πιτ' ἔτι ζώω καὶ ὁρῶ φάος ἠελίοιο.
7 Ὃς δέ μ' ἀπεχθήρῃ, καὶ ὃ φίλα δώσεα εἰδῇ,
Καί μοι ἐναντίβιον, κακά τε φρονέων, ἐπορύσσῃ,
Ἴσῃ μοῖρ' αὐτῷ καὶ ἀταθάλῳ ἀνδρὶ γένοιτο.
8 Τίς γὰρ ἔτ' ἐλπωρὴ σκολιόφρονι ἠπεροπευτέω;
Εἰ καί οἱ δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα εἴη,
Ὅσσά τέ οἱ νῦν ὄζει, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
Ἡ νυ τ οἱ χεσίμη πλοῦτος πολὺς ἤματι κείνῳ,
Ὁππότ' Ἀναξ τ' ἀπὸ οἱ μελιηδέα θυμὸν ἕλητα;
9 Ἦ ῥ' ἔο λιωομένοιο Θεὸς φέρων ἐπακούσει;
Εὐχωλῇσιν ἐῇσι μάλ' ἵλαον ἅς ἐρέεσθαι,
Ἄτη ὅτε συγερὴ χαλεπός τέ μιν ὀλέθῳ ἱκάνῃ;
10 Ἦ ῥα νυ χάρμα Θεὸς μέγ' ὀΐσεται, ᾧ τε πεποίθῃ
Τῷ δ' ἐπαλλόμενος φρένα τέρψεται ἤματα πάντα
Φωνῇ τ' ἀλλήκτῳ ἱκέτης γε οἱ ἔνδοθεν ἔσται;
11 Ὑμμι δ' ἐγὼ φέρων ὑποθήσομαι, ὑδ' ἐπικόσω,
Ἄασα Θεοῦ κλυτὰ ἔργα, πάλαι τά τε χερσὶν ἔρεξε
Θαύματα, δεσποσύνης δείξω κειμήλια βουλῆς.
12 Εἰ δ' ὔμμες πάρος ἦτε, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἴδεσθε
Πάντα μάλ' ὡς ἐγένοντ' (ἐπεὶ οὐκ ἀδαήμονές ἐστε)
Τίφθ' ἕπ μαψιδίοισι φίλῳ ἐείδαίνεθ' ἑταίρῳ;
13 Αὐτη μὲν πέλε μοῖρα κακῶν, καὶ δέσφατος αἶσα,
Καὶ τόδ' ἀπ' ὀρφανόδην λέλαχον γέρας ἀνδρὶ ἀγαυῷ
Οἱ τ' ἄλλως τεύχουσιν ὑπέρβιον ὄβριν ἔχοντες.
14 Τῶν εἴ πς λέκτροιο φίλοις δώρεσσι κέκασται,
Καὶ πολύτεκνος ἦεν, ἀλλ' ἔμπης γείνατο παῖδας
Αἰνομόρους, καὶ τόσσε μινυνθαδίους τέκε μήτηρ·
Ἡ γὰρ ἐνὶ πολέμῳ δηΐων ὑπὸ χερσὶ δαμέντες
Φασγάνῳ ἀμφήκει βεβλήαται, ἠδ' ὀλέκοντο,
Ἡ καὶ (ὃς οἰκτρὸς θάνατος δειλοῖσι βροτοῖσι)
Λιμῷ τεθνήκασιν, ἐπεὶ σίτοιο χάπτον.
15 Ἦν δέ πς οἱ φίλοιπος ἐν ὀφρύσι γένηται,
Ἐς τάφον ἀκλαυτος καταβήσεται, οὐδέ τ χῆραι
Ἀμφ' αὐτῷ κώκυσαι λίγα κωκύσουσι γυναῖκες,
Ὧδε δέ πς εἰπεῖσα, καὶ ἐξάρχουσα χορεῖο,
Ὤμοι ἐγὼ δειλή, ὤμοι δυσαεισοτόκεια.
16 Ἀργυρέον εἰ σωαγείρῃ ἀθέσφατον ὥστε κονίλῳ,
Χλαίνας τ' ἠδὲ τάπητας, ἐυνήτας τε τάπητας,
Καὶ πληδὺν ἐδητος ἀπείρειτον, ἠύτε πηλόν,
Ὅς πάσης ἐν ὁδοῖσιν ἀεὶ κέχυτ' ἤλιθα πολλός,

Quamdiu adhuc vivo, & video lumen ſolis,
Qui autem me oderit, & non amica conſilia noverit,
Et mihi ex-adverſo maláque cogitans inſurrexerit,
Æqualis ſors illi & improbo homini contingat.
Quæ enim ſupereſt ſpes obliquum-animum-habentis hy-
Etiam ſi ei decies, ac vicies totidem eſſent, (pocritæ?
Quot ei nunc ſunt, & ſi alicunde alia acceſſerint,
Nunquid ei profuerint divitiæ multæ in illo die,
Quando ſupremus Rex ei dulcem animam eripiet?
Nunquid eum ſupplicantem Deus proclivis audiet?
Precibúsque ejus valde propitiam aurem inclinabit,
Damnum cùm infeſtum gravíſque ei calamitas ſupervenerit?
Nunquid oblectamentũ Deus ei magnũ erit, cui confidat?
In nihilo autem exultans animitus delectabitur dies omnes?
Vocéque jugi ſupplicem ſe ei profitebitur eſſe?
Vos verò ego lubens docebo, neque celabo,
Quæ Dei præclara opera *ſint*, olim quæ'que manibus fecit
Miracula, divini oſtendam theſauros conſilii.
Quòd ſi vos *ipſi* certò nôſtis, & oculis vidiſtis (eſtis)
Omnia prorſus ut fiebant, (quandoquidem haud imperiti
Utquid adhuc inanibus *verbis cum* charo contenditis amico?
Hæc certè eſt portio malorum & fatalis ſors,
Et hoc cœlitus nacti ſunt præmium viri inſolentes,
Quíque alios affligunt ſuperbâ violentiâ freti.
Horum ſiquis lecti charis pignoribus ornatus ſit,
Et abundet liberis, at certè genuit filios
Malo-fato, & eos brevis-ævi peperit mater:
Aut enim in bello hoſtium manibus ſubacti
Gladio ancipiti percuſſi ſunt & periere;
Aut etiam (quæ miſerrima mors *eſt* miſeris mortalibus)
Fame mortui ſunt, quandoquidem cibo caruere.
Quòd ſiquis ei ſuperſtes inter poſteros fuerit,
In ſepulcrum indefletus deſcendet, nec viduæ
Circa eum fuſæ ſtridulè ejulabunt fœminæ,
Ità quæpiam dicens, & incipiens luctum, (*filium*!
O me miſeram! ó me infauſto-omine-enixam-optimum-
Argentum ſi congeſſerit immenſum ſicut pulverem,
Lænasque & tunicas, & bene-notos tapetes,
Et copiam veſtimentorum infinitam, tanquam lutum,
Quod omnibus in viis ſemper ſpargitur admodum multum;

Ὅς κεν ἐτοιμάσαιτο, πόνος δέ τ' ἀχρήϊος ἔσται·
Οὐδὲ οἱ χραισμήσει τόσα ἀργυρείοιο τάλαντα,
Οὐδὲ τόσ' ἐμπλήσει χαλκὸς· θεὸς γάρ οἱ ὄλβον ἀπέρσας
Ἀνδρείοισιν ἰδυνόοις δώσει τάδε πάντα δαΐζειν.
18 Ὅσσα δ' οἱ ἀγλαΐηφι τετεύχατο δώματα καλὰ,
Χρύσεα, μαρμαίροντα, δοκεῖ δέ οἱ ἄφθιτα εἶναι,
Ἀλλὰ τὰ μὲν τ' ἀδελφεὰ πάλιν, ὡς οἰκία σητὸς,
Ἤὔτε τε ῥαθμὸς ποιμενίης, ἐδεπόωρος,
Ὅς τάχα τε ἔειπε μιχρῆς ἀνέμῳ ὑπ' ἰωῆς.
19 Εὐκλήιων κατέλεκτο, πολὺς δέ οἱ ὄλεθος ὀπάζει,
Ἔγρετο δ' ἐξ ὕπνοιο, καὶ οὐδέ τι οἱ φρεσὶν ἦεν,
Ὀφθαλμοὺς ἀνέωξε, καὶ οὐδέ τι λοιπὸν ὄπωπεν.
Ἐσθῆτος ἀφνειὸν λίπεν, ἠὼς ἔνερε πενιχρόν.
20 Δείματά μιν κατέμαρψεν ἐπήτριμα, ἄλλο μετ' ἄλλο,
Ἤὔτε κύματα μακρὰ πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἠδὲ καὶ διὰ νυκτὸς ἀνηρείψαντο θύελλαι.
21 Εὖρος ὑπαὶ ἔρχων μιν ἀφήρπασεν (ὤχετο δ' αὐτὸς)
Τῆλέ τ' ἀπεσφέλιξεν ἐρεμνῇ λαίλαπι θυών.
22 Λυγρὰ ἤ πολλ' ὑπὲρ ὅτι ῥίπτει Θεὸς, ὃς δ' ἐλεήσει,
Ἀσσάπιον κέν οἱ εἴη ἐὰς ὑπὸ χεῖρας ἀλύξαι.
23 Ἀνδρῶν εἰν ἀγορῇ χειρῶν κρέσσων αἰὲν ἐὼν αὐτῷ
Ὤρνυτ' ἀριστέλιος, πολλῶν δ' ὑπερεπτόντων
Ἐξ ἑδέων μιν ἔκλεψε καταφθίη τε καὶ αἰδώς.

ΚΕΦ. κθ'.

1 Ἀργύρῳ ὀξὺ μέταλλον ὑπὸ χθονὸς, ἢ ἀνορύχθη,
Καὶ χρυσῷ ἕδος ὀξὺ, ὃν ὕστερον ἐν χοάνοισι
Τέκτων ἀμφιπονεῖ ἰδμήσι παραπρέσαι.
2 Μητέρος ἐκ γαίης ὀλοὸν τέκος ἦλθε σίδηρος,
Ἐκ λίθος ἐλκόμενος χωνεύεται ἐν πυρὶ χαλκός.
3 Ἦ χὰ ἀνὴρ ἀνὴρ πολυϊδρείῃσι νόοιο
Βῆ ῥ' ἐς ὑπογθονίους τε μυχὰς, δὺ δ' ἔγκαλα γαίης
Σμερδαλέ', ἀχλυόεντα, φάος τ' ἐνὶ κεύθεσιν ἴσχει,
Χρήματα μασσόων, καὶ πᾶν πολύτιμον ἐρυκάν,
Ἦ χαλυβ', ἢ χαλκοῖο γονὴν, ἢ ἀστέρια χρυσοῦ.
Τιμιώτατα δ' ὑπένερθε λίθος, καὶ πάντα μέταλλα
Δεινῇ ἐκ κόλποιο, καὶ ἐκ ζαμάθοιο βαθείης
(Τῆτιν κεν φαίης σκιῇ ἐν θανάτοιο μελαίνῃ
Ἐμμεναι, ὅστις ὄρυξε· τόσον χάνεν εὐρεῖα χθών),

Ἐξ

Ille præparare queat, labor autem inutilis erit,
Neque ei proderunt tot argenti talenta,
Neque tot veſtes pulchræ: Deus enim ei opes eripiens
Viris juſtis dabit hæc omnia diſtribuere.
Quæque ei ſplendidè extructa ſunt ædificia pulchra,
Aurea, fulgentia, videntur autem ei immortalia eſſe,
At hæc quidem infirma ſunt, quaſi domicilia tineæ,
Velutique ſtabulum paſtorale vile,
Quod citò utique corruit exiguo venti flatu.
Locuples decubuit, multæque ei opes ſuppetebant,
Surrexit autem è ſomno, & nihil quicquam ei ſupererat,
Oculos aperuit, & nihil quicquam reliquum vidit.
Veſper divitem liquit, aurora invênit pauperem.
Terrores eum apprehenderunt crebri, alius poſt alium,
Sicut fluctus longi multiſoni maris,
Et malæ per noctem abripuerunt procellæ.
Eurus ingruens eum abripuit (evanuit autem ille)
Procúlque amovit nigro turbine furens. (ſerebitur,
Triſtia autem multa ſuper eum projiciet Deus, neque mi-
Gratum utique ei foret illius manus effugere.
Hominum in concilio manuum complosio ſemper contra
Orta eſt probroſa, multis verò exſibilantibus (illum
E ſedibus eum ſuffuratus eſt mœror & pudor.

CAP. XXVIII.

ARgento eſt vena ſub tellure, ubi effoditur,
Et auro locus eſt, quod poſtea in vaſis-fuſoriis
Faber elaborat peritâ mente.
Matre è terra pernicioſa proles venit ferrum,
E lapide extractum conflatur in igni æs.
Certè enim mortalis homo prudentiâ mentis,
Intravit ſubterraneos ſpecus, penetravit .a. in viſcera terræ,
Horrenda, tenebricoſa, lucémque cavernis immiſit,
Divitias inquirens, & omne pretioſum ſcrutans,
Aut chalybem, aut æris venam, aut ſemina auri:
Pretioſos autem ſubtèr lapides, & omnia metalla
Vaſto è ſinu, & ex arena profunda
(Hunc certè diceres umbra in mortis nigra
Eſſe, qui fodit, adeò dehiſcit lata terra)

Ἐξάγαγε φερόωσδε, τὰ δ' ἠελίῳ ἴδεν αὐγάς.
4 Εἰ δέ ποτ' ἐξαπίνης ὕδωρ ῥέεν ἔνδοθι βόθρου
Ὑψόσ' ἀναβλύζον, (σφαραγεῖτο γὸ ὕδατα γαίης)
Εἰ τ' ἄλλως καθ' ὄρεσφιν ὀπαζόμενος Θεοῦ ὄμβρῳ
Χειμάῤῥους ἐπόρεσε, καὶ ὅππως ὄφρα πίδωσι
Σπήλυγγες ἀμφοτέρῃσι, μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
Ἐνδ' ὀλιγηπελὴς ἀνὴρ πολεμίζει σόματ' ἄλλυδις ἄλλο
Τρέψεν ὀπισθαμβώσας ὕδατος ῥόον ἠλεμονάων,
Χερσὶ μάχελλαν ἔχων, ἀμάρης δ' ἐξ ἔχμαλα βάλλων,
Ἢ διὰ σωλήνων· τὸ δέ τ' ὦκα ῥέον κελαρύζει,
Κῦμα παλιῤῥόθιον, φθάνει δέ τε καὶ τὸν ἀγωνία.
5 Γαῖα φίλη γλυκερωτέρα πέλει θρεπτήνορος ἄρτου,
Τῆς δ' ὑπὸ νηδύϊος ἀνερεύγεται ἐνδόμυχον πῦρ.
6 Σαπφείρων ἔθος εἰσὶ λίθοι ὑπὸ κεύθεσι γαίης
Μητέρος, ἢ πολύχρυσον ἔχει ἐνὶ γαστρὶ κονίλω.
7 Ἔστι μὲν ἀτραπιτὸς τὴν ὄπι ποτ' ὄρνεον ὄιδεν,
Οὐδέ πω ἀιγυπιὸς ἴδεν ὄμμασιν, οὐ ῥά τε φασὶν
Ὀξύτατον κέρκωψ ὑπερανίων πετεηνῶν.
8 Τὴν ὁδὸν οὔτ' ἄρ' ἴσαν σκύμνοι χαροποῖο λέοντος,
Οὔτε λέων βλοσυρὸς στείβει δεινοῖσι πόδεσσι·
Τὴν δ' ἐπάτησεν ἀνὴρ γαίης κεκμήλια θηρῶν.
9 Ὃς τ' ἐπεὶ ὄφιν θησαυρὸν ἐέλπετο νέρθεν ἑοῦλα,
Πέτρας ἐδηνοπάλιξε, βίῃ καὶ χερσὶ πεποιθὼς,
Πέτρας ἐξεφέλιξε, κατέστρεφεν ὄχθας
Ἠλιβάτων ὀρέων, τὰ ὄ ῥιζόθεν ἐξεεπόνλα
Κάππεσε ῥοιζηδὸν, βυνοὶ δ' ἀνεκυμβαλίαζον.
10 Ἐν σκοπέλοισι μέσοις πολεμὴς βαθυδινήεντας
Ὤρυχε, πᾶν πολύπημον ἑὸς τ' ὀφθαλμὸς ὄπωπεν.
11 Εἶργεν πληδόντων πολεμίζων ἀλεγεινὰ ῥέεθρα.
Ἰαχάδα μέγα κῦμα, τὸ δ' ὐχ ὑπεράλλεται ὄχθας.
Εἰ π καὶ αχρυφῇ, τάχα δ' ἤγαγεν αὐτὸ φόως δε.
12 Πῆ δ' ἄρα τις δύναται σοφίῃ διζήμενος εὑρεῖν;
Ἢ καὶ τίς πέλε χῶρος ἐκφερεσσώπης ἐραεννῆς;
13 Οὐ γάρ τις ποτὲ ὄιδεν ὀπιχθονίων ἀνθρώπων
Ὡς ἐείπομεν ἔπη, πάντων τ' ἀντάξιος ἄλλων.
Οὐ βροτῷ εὑρετὸς ὅτι, καὶ ὃ ζωοῖσιν ὀπηδεῖ.
14 Οὐκ ἐν ἐμοὶ, φάμενος, τερεῶς ἀπανλύατο βυσσὸς,
Οὐ πυρ ἐμοὶ, φαμένη, κρατερῶς ἀπέπτυτο θάλασσα.
Οὐ τις μιν χρυσῷ φρίαται καὶ μυρία δοῦναι,
Οὐδέ ποτ' ἀργυρίῳ, καὶ ἄπετον ὠνον ἐνείκοι.

Οὐδ

Eduxit in lucem; ea autem ſolis viderunt jubar.
Quòd ſi quando repentè unda fluat intra fodinam,
Surſum ſcaturiens, (diſtenta enim erant ubera terræ)
Sive aliter de montibus auctus Dei imbre
Torrens ingruat, & nullo-modo licet pedibus
Stare ambobus, minuuntur autem opera hominum:
Tum aquæ-ductor homó fluviorum oſtia aliò aliud
Avertit ſcienter, aquæ rivum deducens,
Manibus ligonem habens, & ex alveo obices amovens,
Aut per tubos; celeriter autem fluens immurmurat
Unda retrograda, præcurrit autem & ipſum ductorem.
Terra amica parens eſt homines-nutrientis panis,
Ejúſq; ſub viſceribus eructatur inteſtinus ignis.
Sapphirorum locus ſunt lapides ſub penetralibus terræ
Matris, quæ auro-abundantem geſtat in utero pulverem.
Eſt quidem ſemita, quam nulla unquam avis novit,
Neq; vultur conſpexit oculis, quem etiam aiunt
Acutiſſimè cernere inter aërias volucres.
Hanc viam nec iverunt catuli fulvi leonis,
Neque leo torvus calcat horrendis pedibus;
Eam tamen calcavit homo terræ theſauros ſcrutans.
Qui cùm theſaurum ſperaverit ſubtus exiſtentem,
Petras concuſſit vi & manibus fretus,
Petras dimovit, ſubvertítque cacumina
Celſorum montium, hi autem radicitus collapſi
Cecidere cum-ſonitu, colles autem ſubvertebantur.
In rupibus mediis fluvios profundi-vorticis
Fodit, omne pretioſum ejus oculus vidit.
Coërcet inundantium fluviorum gravia fluenta,
Siſtit magnum fluctum, hic autem non tranſilit ripas.
Siquid abſconditum ſit, ſtatim eduxit illud in-lucem.
Ubi autem quis poteſt ſapientiam quærens invenire?
Aut quis eſt locus prudentiæ amabilis?
Nec enim quis unquam novit terreſtrium hominum
Quàm pretioſa ſit, omniúmq; *rerum* inſtar aliarum:
A mortali inveniri non poteſt, & vivis non adeſt.
Non *eſt* in me, dicens, ſtrenuè abnegavit abyſſus,
Non apud me, dicens, fortiter recuſavit mare.
Nemo ipſam auro emit, etſi innumera det,
Necdum argento, licèt immenſum pretium ferat.

Neque

Οὐδὲ γὰρ ἐκ ἄμφω σοφίη ἀτάλαντα γένοιντο,
Οὐδ' εἴ πις τόσα δοίη, ὅσα ψάμαθός τε κόνις τε,
Οὐδ' εἰ κεν δεκάκις τε καὶ εἰκοσινήεια δῶρα.
16 Χρυσὸς ὁ ὄβριζ☉ μέγ' ἀνάξιός ὄβιν ἐκείνης,
Οὐδὲ τίση τιμὴ ὄνυχ☉ καὶ σαπφείριο.
17 Τῇ ἅτε χρυσὸς πολυδαίδαλ☉ ἰσοφαρίζοι,
Οὔτε κρύσταλλ☉ καθαρός· τῷ δ' ἔπις ἀμείβοι
Καλῶν ἀντὶ λίθων ἐριτίμοιο χρυσοῦ.
18 Οὐδέ πις ἔσαι μνήμη ἐρυθρὸ κυκαλίοιο,
Μάργαρα τηλεφανῆ ὅδ' ἐν λόγῳ, ὅδ' ἐν ἀειθμῷ·
Τῶτο δ' λωΐτερον πάντων πέλε μαργαριτέων,
Δῖα φρένις, πινυτός τε νό☉, καὶ θυμὸς ἐλάφρων.
19 Ἀξίη δ' τόσῃ πέλεται ξανθοῖο τοπάζυ,
Ὅς κὰ ἀπ' Αἰθιόπων μελενέασκε τηλόθ' ἐόντων·
Οὐ χρυσὸς καθαρός γε ἐὼν καὶ πολλὸν ἄπειρος
Ἰσοπαλὴς, ἐπεὶ ὅπποθ' ὁμοίης ἐμμορε πιμῆς.
20 Τέκνεχα ἡ σοφίη πόθεν ἤλυθε πότνια μήτηρ
Ἡ καὶ πῖς πέλε χᾶρος ἐχεφρεσύνης ἐραλεινῆς;
21 Παντὸς ὅπ ζώντος καὶ ἐπὶ χθονὶ ἑρκομόωο
Ῥηϊδίως λάθεν ὄμμα, καὶ ἐκ ἔντησεν ὁπωπῆς·
Οὐδέπω ἔς' ἀεί δηλος ὑπερανίοις πελεμωοῖς,
Οἵσι καὶ ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄασε.
22 Πότμος καὶ θάναπος δεδυμάονες ἠρήσαντο,
Καὶ ἕνα θυμὸν ἔχοντες ὁμόθεσον ἴαχον αὐδήν,
Ἡμεῖς μὲν κλέος ὅιον ἀκέομεν, ὅδε τι ἴδμεν.
23 Ἀλλὰ Θεὸς καὶ ὅδὸν νοέει, χᾶρόν τε γινώσκει,
Πᾶ σοφίη μίμνει σάφα ἴδυῖα, καὶ ὁππόθι ναίει.
24 Πάντοσε γὰρ παπλάνει ἐπ' ἔσχατα πείρατα γαίης,
Τῆλε δ' ἀπ' ἀρανόθεν πανεπίσκοπον ὄμμα πταίνει.
25 Ὁπποτε βυκλάων ἀνέμων λαυφεὰ κέλυθα
Θῆκαν, ὅπως βομβηδὸν ὑπὸ νέφεσι κλονέωνται,
Στῆσε δ' ἐπὶ πλάστιγγι βαρυπνείοντας ἀήτας,
Τὰς δ' ταλαντάσκε, καὶ ὕδασι μέτρον ἔδωκεν
Εὖ καὶ ἐπισταμένως, σαθμὴν δ' ἴθυνε θαλάσσαν,
Καὶ ῥόον ὅππα φέρηται, καὶ ὅκ ἐπὶ χέρσον ὀρύσσῃ·
(Πείρατα γὰρ τάτων εἰ μὴ κτὶ κόσμον ἄρηρεν,
Αὐτίκα σύγχυτο πάντα, καὶ αἰθέρι μίσγετο πόντος)
26 Καί τ' ὄμβριον ῥοῆσιν ἀτέρμονα δεσμὸν ἔθηκεν,
Ὅππ' ἀδινῆς ψεκάδεσσιν ἅλις δεδύσιατ' ἄρραι·
Βρονλῇ τε στεροπῇ τε δέχεσε δῖαν ἀταρπὸν,

Οἵ

Neque enim ambo ſapientiæ æquiparanda ſunt,
Nec ſiquis tot daret, quot arenáque pulvísque,
Neque ſi deciéſque, & vicies-infinita dona.
Aurum obryzum valde indignum eſt illâ,
Neque tantum pretium eſt onychis & Sapphiri.
Cum ea nec aurum affabre-factum comparari-queat,
Nec cryſtallum purum; eam autem nequis permutare-velit
Pulchris pro lapidibus pretioſi auri.
Neq; ulla erit mentio rubri coralii,
Gemmæ pellucidæ nullo in pretio nec numero:
Hoc autem præſtantius omnibus eſt margaritis,
Divina prudentia, ſolérsq; animus, & mens ſapiens.
Valor non tantus eſt flavi topazii,
Qui ab Æthiopibus venit longè ſemotis:
Non aurum, purum licèt ſit & multùm excoctum,
Par *ei eſt*, quia nunquam ſimile ſortitum eſt pretium.
Ergò ſapientia unde venit veneranda mater?
Aut quis locus eſt prudentiæ amabilis?
Cujuſque ſiquidē viventis, & ſuper terram *lucem* vident.
Facilè latuit oculum, & non occurrit in conſpectum:
Necdum eſt conſpicua aëriis volucribus,
Quibus acutiſſimè ex capite cernunt oculi.
Perditio & mors gemellæ abnegârunt,
Et unum animum habentes concordem ediderunt vocem,
Nos quidem famam tantùm accipimus, nihil ſcimus.
At Deus & viam intelligit, locúmq; cognoſcit,
Ubi ſapientia manet clarè novit, & ubi habitat.
Undiq; enim circunſpicit in extremos fines terræ,
Longè de cœlo omniſcium oculum extendit.
Quando procelloſorum ventorum celeres vias
Poſuit, ut cum-ſtrepitu ſub nubibus tumultuarentur,
Statuit autem in lance graviter-ſpirantes ventos,
Eósque libravit, & aquis menſuram dedit
Bene & ſcienter, amuſſi autem æquavit mare,
Per alveum *ſuum* ut flueret, & non in terram erumperet:
(Limites enim horum niſi ſecundùm ordinem fixi eſſent,
Statim confunderentur omnia, & ætheri miſceretur mare)
Etiam & pluviæ ſtillationibus æternam legem poſuit,
Ut crebris guttis ubertim rigarentur arva;
Tonitruóq; fulgetróq; diſcidit divinam ſemitam,

Ut

Ὄφρα συμφαλέῳ πάταγος καθ' ὅλυμπον ὀρώρῃ,
Ἀλλοιωθέντες πυρὸς νέφει διὰ βροτοφθόροιο.
27 Ταῦθ' ὅτε μὲν τανύσσε Θεὸς κοσμήσατο πάντα,
Δὴ τότε μὲν θηεῖτο, καὶ ᾧ περιπάζετο θυμῷ
Εὖ διακινώσκων, καὶ ἐρευνήσας μιν ἔτετμεν.
28 Ἀνέρι δ' εἶπεν· Ἰδού, σοφίη πέλε δεῖμα Θεοῖο,
Ἡ δὲ φυγὴ κακότητος, ἐχεφροσύνη ἐραλεινή.

ΚΕΦ. κθ'.

1 Ὣς φάτο· τὸν δ' ἔπος ὀρθωθέντα εἶσιν ἐπάεισεν,
Ἀλλ' ἄνεῳ ἐγένοντο· πάλιν δ' ὄγε μῦθον ἔειπεν·
2 Εἰθ' ὡς ἠβώοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
Ὡς ὀρθρίοις μήνεσι καὶ ἤμασιν, ὅφρα Θεός μοι
Ἐν πάντεσι πόνοισι παρίσατο, καί μ' ἐφύλασσε.
3 Τοῦ καὶ ἐμῇ κεφαλῇ δαΐδων πέσε λαμπομένων
Θερμότερόν μοι φέγγος ἀνὰ ζόφον ἴχνος ὁδήσει,
Ἀσφαλέως δὲ βέβηκα διὰ κνέφας ἅπαν ἐλιδών.
4 Ὡς ὅτε μοι πρῶθις χαριέστατον ἄνδρα ἔθηκε
Βελὴ Ἀδαμάντιος θεῖοι κλισίηφιν ἐμιμνεν.
5 Ὡς πάρος, ὅτε μ' ἔπι σῶι μὺς Θεὸς, ἀμφὶ δὲ πίδυες
6 Ὡς ὅτε βεπύρῳ πάνυ ἴχνια μοι ἐλόεσσα
Πιδήεν, γλυκερῷ, λιπτὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη,
Βλύσσε δέ μοι λιπαρὲ μελιηδέα νάματ' ἐλαίης.
7 Εἰπὸν ἐγὼν ἀτόρησα, πύλινδ' ἴμεν, ἢ κατ' ἄρα
Ἦλυθον, ἢ ἐν ἀγυιῇ ἐμοὶ ἔντυια καθέδρην·
8 Ὡς ἴδον, ὡς ἔκρυφθεν ὁμῶς θαλεροὶ αἰζηοὶ,
Μίμνειν δ' ἀ πάλμησαν, ἐμὸν δ' ἄζοντο πρόσωπον,
Αἰδῶς τε σφέας εἶλεν· ἀνέσαν δ' αἶψα γέροντες,
Ἔσαν δ' ὡς μ' ὁρόωντο, σέβας τ' ἔχεν ἄνδρα ἕκαστον
9 Ἰφθιμοι βασιλῆες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Αἰδοῖ εἰξαντες, δεῖσαν δέ τε μὴ παρέοντες
Ἀντίον εἰπέμεναι, ὅπι μάσσακα χεῖρα πεδέντες.
10 Δὴν δ' ἄνεῳ ἔσησαν ἀγακλυτοὶ ἡγεμονῆες,
Τῶν καὶ σιγαλέῳ κολλίδην γλῶσσα λάρυγγι.
11 Οὔας ἐμὴν φωνὴν ὡς ἔκλυεν, ὡς μακάρισεν,
Ὧδε δέ πὴ εἴπεσκεν, ὅτ' αὐδήσαιθ' ἅκαστον·
Ὦ μάκαρ Ἰωβε, μοιρηγενὲς, ὀλβιόδαιμον,
Τειρμάκαρες μέν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Γασὴρ δ' ἣ σ' ἐλόχευσε μακαρτάτη· ὡς πὲρ ἔειπε

Μῦ-

Ut horrendus fragor per cœlum excitaretur,
Saliente igni nubem per diſruptam.
Hæc cùm in-principio Deus ordinavit omnia,
Jam tum ipſam aſpexit, & *in* ſuo perpendit animo
Bene discernens, & ſcrutatus eam invênit.
Homini autem dixit; Ecce, ſapientia eſt timor Dei,
Fuga autem mali, prudentia amabilis.

CAP. XXIX.

SIc dixit; eum verò nemo allocutus eſt inter ſodales,
At muti facti ſunt; rurſus autem is ſermonem dixit:
Utinam ſic pubeſcerem, vires autem mihi integræ eſſent,
Sicut *in* priſtinis menſibus & diebus, dum Deus mihi
In omnibus laboribus adfuit, & me cuſtodivit.
Cujus etiam circa meum caput lucernis fulgentibus,
Divina mihi lux per caliginem greſſum dirigebat,
Tutò autem incedebam per tenebras nunquam vacillans.
Sicut quando mihi juventæ gratiſſimum florem habenti
Conſilium Immortalis circa tentorium manſit.
Sicut antea, cùm adhuc & mecum Deus, & circa *me* liberi.
Sicut quando butyro omnes greſſus meos lavi
Pingui, dulci, lævis autem eminuit rupes,
Effudítque mihi pinguis ſuaves latices olei.
Siquando ego ſurrexi ad-portam iturus, aut per urbem
Veni, aut in compito meam apparavi cathedram: (venes,
Quamprimum viderunt, abſconderunt ſe ſimul florentes ju-
Manere a. non ſuſtinuerunt, meúmq; reverebantur vultum,
Pudórque ipſos cepit; ſurrexerunt verò illico ſenes,
Steterúntq; ut-primum me cernerent, veneratióq; tenuit vi-
Magnanimi reges muti erant ſilentio, (rum unumquemq;.
Pudori indulgentes, verebantúrq; me præſente
Coràm proloqui, ſuper os manum ponentes.
Diu autem muti ſteterunt præclari principes,
Horum etiam taciturno adhæſit lingua palato. (dicavit,
Auris meam vocem quamprimum audiit, beatum-*me* præ-
Ic autem quiſpiam dicebat, cùm loquentem audiit,
O beate Jobe, bono-fato-nate, fortunate,
Per-beati tibi pater & veneranda mater,
Venter autem qui te enixus eſt, feliciſſimus: ſic aliquis dixit:,

Sermonem

Μῦθον ἀγασσάμενός μοι ὅτ' ἔκλυε φωνήσαντος.
Καί μ' ὀρθωθμὸς ὄπωπεν, ἐμοί τ' ἐπιμάρτυρες
12 Ὡς πλωχῶ ἑστάωτα δίκλιν, καὶ ἄκρατα λιτάων,
Λώβλιν πεννύμιθον, καὶ ὑπέρβιον ὕβριν ἀλάλκων·
Ὡς τε πατὴρ γλυκύμολπος, καὶ ἐπίτροπος ὀρφανικοῖο,
Πέφρων δ' ὁτέ ἐπάμυνα, τῷ ἐκ ἐπιτάρροθος ἦεν.
13 Ὅς τ' ὀλιγηπέλεε, χαλδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος,
Εὐχετο χεῖρ' ὀρέγων, καί μοι μάλα πολλ' ἱκετεύ
Γενέσθαί σε, ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι εὔχομαι εἶναι·
Σοὶ ἢ Θεὸς τόσα δοίη, ὅσα φρεσὶ σῇσι μνώεται.
Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, τῷ καὶ Θεὸς ἔκλυεν αὐδῆς·
Δηθὰ φρυγομένης χάριτος ἐγέλασσε φίλον κῆρ
Γηθοσύνῃ, τοῖος γὰρ ἐγὼ οἱ ἐπίρροθος ἦα.
14 Ἦν ἢ δικαιοσύνῃσι ἐπειγόμενος ἠὔτε χλαῖναν,
Ἡ δέ μοι εὐρυμέν οὐ δάδυμα καὶ ἐδθής.
15 Ὁμμάλα μὲν τυφλοῖσιν εἶμι, χωλοῖσι ἢ ταρπά.
16 Αἰεὶ ἢ πλωχοῖσι, πατὴρ ὣς, ἤπιος ἦα,
Ἠρώνησα δίκας, ὅτ' ἐν ἀνδράσι νεῖκος ὄρωρεν,
Ὄφρα διαγνοίην ἠμὲν κακὸν ἠδὲ καὶ ἐσθλόν.
17 Γαμφηλὰς συνέαξα πελωρίης ὑβριστῆρος,
Λπίδα δ' ὀιστεύσας γλυκερῇ μέσσον ἐξήρπασ' ὀδόντων.
18 Ἔνθα δ' ἐγὼ θαλίῃσι καὶ εἰρήνῃσι πεποιθώς,
Ἀτρόμος, ἠσύχιος τεθνήξομαι εἰνὶ καλιῇ,
Οἶκῳ ἐν ἡμετέρῳ ἐπὶ γήραος ἕξομαι ἥδη,
Ἡμαλα μὲν μάλα μυεῖ ὅσα φάμαδός τε κόνις τε
19 Ῥίζα δέ μοι καλοῖσιν ἐπίδνατο ἀμφὶ ῥεέθροις,
Παντυχίῃ τ' ἐμὸν ἔργον ἔχει τεθαλυῖαν ἐέρσῃ.
20 Αἰεί μοι κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισι τεθήλει·
Κυκλοτερὲς μέγα τόξον, ὅ μοι παλάμῃφιν ἀρήρει,
Ἐμπεδον, ὡς νεότευκτον, ἀεὶ πέλεν, ἀλλ' ἐτάνυσται
Ἀμφότερον, πίτυός τε βιῷ, πίτυός τε βίφι.
21 Φθεγγομένῳ δ' ἄρα μοι μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίδ
Ἄνθρωποι, σιγῇ ποσσὶ βεβηκότες, εἰσόκεν αὐτὸς
Φαίην, ἱέμενοί μοι ἀμύμονα μῦθον ἀκοῦσαι.
22 Ὡς τ' εἶπον τά με δαιμὼν ἐνὶ φρεσὶ κέλδεται,
Οἷσ' ἄνεω ἐγένοντο, καὶ ἃ μέ τις ἄντιον ἤυδα,
(Λιδὼς γὰρ σφιν ἐπῆλθε) καὶ ἃ κερτομέοντα μύθ
Τοῖσιν δ' ἡμέτερος ἔπεσσι λόγος ὡσαύτως ἔερσε,
Καὶ μὲν ὑπὸ γλώσσης μέλιτος γλυκίων ῥέεν αὐδή.
23 Ὡς δ' ὅτε δίψας ἀλωὴ ὀπωρινὸν ὄμβρον ἔμμητ

ermonem admirans, me cùm audiit loquentem.
t me oculus vidit, mihíq; teſtis fuit.
Quòd pauperis ſervavi jus, & audivi preces,
Contumeliam ulciſcens, & ſuperbam injuriam propulſans;
Velutíq; pater eram & tutor orphani,
Propenſus autem ei opitulatus ſum, cui auxiliator non erat.
Quíq; languebat, propè autem ei erat mors,
Precabatur manus extendens, & me valde multùm orans,
Obſecro te, rex, ſupplex autem tibi eſſe profiteor,
Tibi verò Deus det, quanta animo tuo concupiſcis.
ic dixit precans, cujus etiam Deus audiit vocem.
Diu afflictæ viduæ riſit charum cor
Præ lætitia, talis enim ego ei auxiliator fui.
Eram autem juſtitiâ indutus tanquam pallio,
Mihi autem integritas quaſi diadema & veſtimentum.
Oculi cæcis eram, claudíſque pedes.
Semper autem pauperibus pater ceu lenis eram,
Inveſtigavi cauſas, cùm inter homines rixa orta eſt,
Ut diſcernerem tam malum quàm bonum.
Maxillas confregi terribilis oppreſſoris,
Prædámq; ei dulcem è mediis eripui dentibus.
Tum verò dixi proſperitate & tranquillitate fretus,
Intrepidus, quietus moriar in nido,
Domo in noſtra ad ſenectutis limen perveniam,
Dies mei valde innumeri (erunt) quot arenáq; pulvíſq;
Radix autem mea pulchra diffundebatur circa fluenta,
Totâq; nocte meum germen habuit floridum rorem.
Semper mihi gloria ſplendida inter homines floruit;
Orbicularis magnus arcus, qui meis manibus aptus erat,
Firmus, quaſi recèns-fabricatus, ſemper fuit, at *cùm* tetendi,
Utrumque, fretúſq; arcu fretúſq; robore.
Loquentem utiq; me valde audiverunt, & obtemperârunt
Homines, tacitè expectantes dum ipſe
Loquerer, cupientes meum inculpatum conſilium audire.
Cúmq; dixiſſem quæ me animus in pectoribus juſſit,
Hi muti erant, & nemo mihi viciſſim reſpondit,
(Pudor enim eos occupavit) nec compellavit dicto.
Iis verò noſter ſtillavit ſermo tanquam ros,
Et mea à lingua melle dulcior fluebat oratio.
Sicut autem quando ſitibundum arvum autumnalem imbrem expectat, Terráq;

Γαῖά τε καρχαλέη χάνεν ὑετῷ ὀφὲ ῥέοντι,
Ὡς ὅι γ' ἑσήκασι κεχηνότες, εἰσόκ' ἐπ' αὐτῶν
Λαμπὲ ἀπ' ευκελάδοιο μελίφρονα γῆρυν ἔχθρα.
24 Εἰ ποτ' ἐγὼ μείδησα, γέλως δ' ἐχάραξεν ὁπωπάς,
Ἀλλ' ὅι γ' ὐ πείθοντο, πάρος νυ γὸ ἔτι θάμιζον,
Δεινὸς ἐὼν κὴ σεμνὸς ἐν ἀνθρώποισιν ὁρᾶσθαι.
Ἀλλ' ὡς ὐδέ μοι ὄατε καπηφείη σκιόωντο.
Ουδέ τ' ἐλεγχείη ἐπεπίλναλο, ἀλλὰ μάλ' αὖθις
Πέπλαλο ἀννέφελος, λάθικὴ δ' ὅπασέδρομεν ἄγλη.
25 Ὡς βασιλεὺς ραπῆφι μέγ' ἔξοχος ἔπλελο πάντων,
Ἀρχὸς, (ὃ γὰρ τ' ἄνδρεσσι μελαφρέπει ἀρχοαλύοισι)
Μυρομένων δέ τ' ἔθελγε νόον, κὴ θυμὸν ἔγειρεν·
Ὡς ἔμ' ἀεί ζηλον θῆκεν Θεὸς ἤματι κείνῳ,
Ἐκφρεπέ' ἐν πολλοῖσι κὴ ἔξοχον ἠρώεσσιν,
Ἀιὲν ἀειδοῦλα, μέγαν σημάνλορα λαῶν.

ΚΕΦ. λ'.

1 ΤΟῖος ἔἰω τὸ πρόσθεν, ἅμ' αἰδλοῖός τε φίλος τε,
Καὶ θεὸς ὡς πάνλεσσι τεπιμφος ἐν μερόπεσσιν.
Ὤμοι ἐγὼ, νῦν αὖτε μεπάτροπα πάνλα γίνονται·
Νεῶν δέ μοὐ ὁπλοτέροισι γέλως κὴ παίγνιόν εἰμι,
Τῶν κεν ἐγὼ πατέρας θέλς μετ' ἐμοῖσι κύνεσσι
Τὸ πρὶν ἀνωαίμων καλλίτριχα μῆλα φυλάσσειν.
2 Οὐ γὸ πώποτε μι κρατερὸι πρὸ ἐόντες ὄπασσαν
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ, ἢ χείρεσιν, ἠὲ βίηφιν,
Ἀιὼν δέ σφιν ὅλωλε πεπλομμένων λυκαβάντων
Αὖπως, ἀκλειῶς, τείρεσθλο ὑ γήραϊ λυγρῷ.
3 Οι πενίη λιμῷ τε φίλον τεπιμμένοι ἦτορ,
Οιοπόλοι ἐφέβοντο διὰ χθονὸς ἀπευγέτοιο,
Καπαπεδίον δέ τ' ἔρημον ἀλώμενοι ἔνθα κὴ ἔνθα,
Ἤ, τ' αἰὲι κρανάὴ, λυσρὴ δέ τ' ἐφαίνελο γαῖα.
(Πλαγκλοσύνης δ' ὐκ ἔσι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
Οι δ' ἕνεκ' ἄλομμένης γασρὸς κακὰ κήδε' ἔχονλες
Πλάγχθεν, ἐπεί σφεας ἵκετ' ἄλη, κὴ πῆμα, κὴ ἄλγη.
4 Τίλλον δ' ἐν θάμνοις μαλαχὴν (λιμὸς γὸ ἄνωγε
Σχέτλιος) ἐκ μέσων ποίλω τευχόωνλες ἀκανθέων,
Ἀρκεύθοιό τε ῥίζαν, ἵνα σφιν ἔδεσμα γένοιτο.
Ἐξ ἀνδρῶν γλυκερῆς ἀσύφηλοι ὡς μελανάσας
Τῆλε μάλ' ἐσυφέλιχθεν, ἀποπλαγχθέντες ὁμίλου·

Τοῖ

Terráque ſicca inhiat pluviæ ſerotinæ,
Sic hi ſteterunt hiantes, donec ſuper eos
Gutture à dulciſono vocem fudi mellifluam.
Siquando ego ſubriſi, risúsq; ſignavit faciem,
At ii non crediderunt, antea enim neutiquam ſolebam,
Gravis quippe fui & modeſtus inter homines viſu.
At neq; ſic mihi oculi erant obnubilati verecundiâ,
Neq; probrum appropinquavit *fronti*, ſed valde ſerenitas
Pandebatur abſq; nube, lucidúsq; circumfulſit ſplendor.
Sicut rex *in* exercitu longè eximius eſt inter omnes,
Ductor (is enim homines excellit inter congregatos)
Lugentiúmq; demulcet animum, & ſpiritum excitat:
Ità me conſpicuum fecit Deus die illo,
Eminentem inter multos & eximium heroàs,
Semper præcellentem, magnum imperatorem populorum.

CAP. XXX.

TAlis eram olim, pariter venerandúsq; charúsque,
Et, Deus ceu, omnes honoratus inter homines.
Hei mihi nunc viciſſim mutata omnia ſunt: (ſum
Nunc autem iis, qui me juniores ſunt, deridiculo & ludibrio
Quorum ego patres ponere cum meis canibus
Antehac recuſarem, ut bene-villoſas oves cuſtodirent.
Non enim unquam me, fortes licèt fuerint, juverunt
Ut dicto, aut facto, aut manibus, aut viribus;
Etas verò iis periit volventibus annis
Incaſſum, ſine-gloria, confecti autem erant ſenectâ triſti.
Qui paupertate inediâq; charum afflicti cor,
Per campum deſertum vagantes huc illuc,
Solitarii fugiebant per terram infructuoſam,
Quà ſemper aſpera, ſterilísq; apparebat terra.
Egatione autem non eſt pejus aliud mortalibus.
Qui verò gratiâ pernicioſi ventris malos dolores ferentes (lor.
Gestati-ſunt, quandoquidẽ iis contigerit error, & damnũ, & do-
Vellebant autem inter frutices malvam (fames enim ſuaſit
Improba) de mediis herbam colligentes ſpinis,
Juniperíq; radicem, ut iis edulium foret.
Ex hominum generatione viles tanquam extorres
Procul admodum extrudebati ſunt, errare-coacti à cœtu:

Τοῖσι δ' ἔπ' ἰύζοντες ἴσαν θεσπιοί, ὡς ἐπὶ λησῇ.
6 Κρύβδην δὴ τότ' ἔναιον ἐν ἄγκεσι, καὶ ἐνὶ βήσσης,
Γαίης ἐν ῥωχμοῖσι, μυχαίτατος ἦ πέλε κόλπος,
Ἐν ἀσέσι γλαφυρῇσι, καὶ ἐν πέτρῃσι βαθείης.
7 Λόχμησ' ἐν πυκινῇσιν ὄνοι ὡς βρωμήσαντο
Λιμῷ τειρόμενοι, τοὺς δὲ κνίδησιν ἄγερθεν.
8 Ἀφραδέων πατέρων αὐτοὶ πανομοίια τέκνα,
Καί σφιν ἔσαν νώνυμοι ἐν ἀνθρώποισι γονῆες,
Μᾶλλον ἀεικέλιοί τε καὶ ὀπδανοὶ χθονὸς αὖτῆς,
Ἦ τ' αἰεὶ τοὺς ποσὶ πεζομάχη στοναχίζει.
9 Νῶϊ δέ με χερτομέεσι πάρος τὸν τοῖον ἐόντα,
Καὶ τοῖοί πρὸς ἐόντες, ἐνεσσίοις ἐπέεσσιν·
Οἱ μὴ ἐφεψιόωντα, ἐγὼ δέ τ' ἐπόψιός εἰμι.
10 Αἰνῶς με συγέωσιν, ἐμεῦ τ' ἄπο νόσφι λιάδεν,
Ἀλλ' (ὅσσον αἰσχρόν γ' ὀξὺ καὶ ἀνθρώποισι πυθέσθαι)
Οὐδέ τ' ἐμεῦ ἄψονται ἐπιπλύονες ὀπωπήν.
11 Οὕνεκ' ἐμοῖο θεὸς νάρμὴ ἀνέλυσε βιοῖο,
Καί με λίνοις θανάτῳ, ἄτην τ' ἐνέδησε βαρεῖαν,
Τοὔνεκ' ἀναιδείην ἐπιειμένοι, οἷά πρὸς ἵππου
Δέσμαλ' ἀπερρήξαντο, καὶ ἐκσείσαντο λέπαδνα.
12 Κοὐδεὶς προσδοκᾶται ἐπὶ δεξιὰ μοι ἀνόρουσαι,
Παῖδες νηπιάχοι, οἱ ἔπι πυκίνοισι πεδήνης,
Ταρσά τέ μοι ἔκρυσαν, ἵν' ἐν κονίῃσι πέσοιμι,
Καὶ ὁλοὰς μοι ἔχωσαν ὁδοὺς, ὡς πήματι κύρσω.
13 Ἰχνιά μοι σφήλαντες ἀπεσυφέλιξαν ἀταφῶ,
Διηλήσαντο δ' ὁδοὺς, σῆναι δ' οὐκ ἐμπεδόν ὄζιν.
Οἷτον ἐμὸν ἀπέρχοσιν ἐπειγόμενοι κακότητος,
Καὶ τυτθοὶ πρὸς ἐόντες, ἀρωγὸς δ' οὔ σφιν ὀπηδεῖ.
14 Πανσυδίῃ ὥρμησαν ἐμοὶ ἐπὶ θερσὶ λύσαι,
Ὡς ὁπότε πλήθων πολεμὸς πεδίονδε κάτεισι
Χειμάρρους, ὅς τ' ὦκα ῥέων ἐκέδασσε γεφύρας.
Ἀμφὶ μοὶ ὡς τεφροὶ κῦμα κυλινδόμενοι βεβάασιν
Ἠμαθοι λιγαλέῳ, χαλεπὴ δ' ὅτ' ἐπῆλθεν οἰζύς.
15 Δείματα παιπαλόεντ μοι ἐπέχραεν ἄλλο μεθ' ἄλλα,
Καὶ ψυχὴν ἐδίωξε, πίναξε δέ μοι φίλον ἦτορ,
Ὡς ἄνεμος ζαὴς ἠΐων σημῶνα πίναξε
Καρφαλέων· ταχύπολμος ἐμοὶ μελανείσεται ὀλβος
Ὡς τεφέλη, τὴν ῥεῖα διεσκέδασ' ἰς ἀνέμοιο.
16 Νῶϊ δέ μοι ἐκκέχυτο ψυχὴ ὑδάτεσσιν ὁμοίη,
Ἄτη με συγερὴ καὶ νηλεὲς ἦμαρ ἔμαψεν.

In eos autem vociferantes ibant homines, velut in latronem.
Clanculum tum habitabant in vallibus & in ſaltibus,
Terræ in anfractibus, penitiſſimus quà erat ſinus,
In ſpeluncis cavis, & in rupibus profundis.
Sylvis in denſis ſicut aſini rudebant
Fame confecti, & ſub urticis congregati ſunt.
Inſipientium patrum ipſi conſimiles filii,
Et iis erant obſcuri inter homines parentes,
Viliorésq; & contemptiores tellure ipsâ,
Quæ ſemper ſub pedibus preſſa gemit.
Nunc autem mihi convitiantur, priùs licèt talis fuerim,
Et tales licèt *ipſi* ſint, contumelioſis verbis;
Hi quidem dicteriis-*me*-inceſſunt, ego verò deſpicatui ſum.
Graviter me oderunt, & à me procul abalienati ſunt,
Verùm (quod turpe eſt etiam hominibus audire)
Neq; meam erubeſcunt inſpuentes faciem.
Quoniam mei Deus nervum diſſolvit arcûs,
Et me retibus mortis, damnóq; illaqueavit gravi,
Ideo impudentiâ induti velut equi
Vincula diruperunt, & excuſſerunt lora.
Juvenes recèns-pubeſcentes ad dexteram me adorti ſunt,
Pueri parvuli, qui adhuc olent nutricem,
Pedésq; meos agitârunt, ut in pulvere caderem, (ciderem.
Et pernicioſas in me aggeſſerunt vias, ut in infortunium in-
Greſſus meos ſupplantantes deturbârunt ex ſemita,
Vaſtârúntq; vias, ſtaréq; non eſt integrum.
Calamitatem meam maturant feſtinantes ad malitiam
Parvuli quantumvis exiſtentes, adjutor autem iis non adeſt.
Totis-viribus irruerunt in me impetuoſo furore,
Quemadmodum cùm inundans fluvius in campum decurrit
Torrens, qui velociter fluens diſſipat pontes.
Circa me ceu ingens fluctus convoluti venerunt
Die funeſto, ſæva cùm ingruit calamitas.
Terrores undique me invaſerunt, alius poſt alium,
Et animam perſecuti ſunt, quaſsârúntq; mihi charum cor,
Sicut ventus vehemens palearum acervum conquaſſat
Aridarum: caduca mea tranſit proſperitas
Veluti nubes, quam facilè diſſipavit vis venti.
Nunc verò mihi effuſa eſt anima aquis ſimilis,
Calamitas me gravis & crudelis dies prehendit.

17 Ὀστέα μὲν ὀδύνῃσι πεπαρμένα νυκλεείῃσιν
Ἀλγεῖ, νεῦρα σέσυπε, κακὸς δ' ὁ γίνεται ἐρωή.
18 Νοῦσος ἡ κρατερὴ κὴ σμῶδιξ αἱματόεσσα
Εἰμαι' ἀεικίσατο, χἠτῶν δέ μοι ἀμφὶ μέλεσσι
Λύθρῳ ἅπας πεπάλακτο, κὴ αἵματι, κὴ κονίῃσι.
Πάντοσέ με σφίγξεν μᾶλλον νόσος, ἠὲ πρὸ ἐόντος.
19 Ἐς πηλὸν μ' ἔρριψεν Ἀκήρατος, ὃς δ' ἐμιάνθην,
Αἰσχεσίῃσιν ἠ μέλεσσι μέλαιν' ἀμρίζανε τέφρη,
Χρὼς δέ τε μὰν κεκόνιτο· τέφρη ὅλος εἰμὶ, κόνις τε.
20 Πρὸς σὲ, Ἄναξ, ἐβόησα, σὺ δ' οὐκ ὄδε ἱσταμένοιο.
Ἐς σὲ ἰδὼν ἔσχον, σὺ δ' οὐκ ὄδε ἱσταμένοιο.
21 Δεινὸς ἐμοὶ ἐτέτυξο κὴ ἄγριος, ὄφρ' ἀγανόφρων.
Ἀντίθιον δ' ἄρ ἔμοιγε τεῶν κεφάτος ἔπλεο χειρῶν.
22 Λαίλαπι θεσπεσίῃ με ἀνήρπασας, ὕψι δ' ἀέρθην,
Ἐμβεβαὼς ὀχέεσι ταχυσροφάλιγγος ἀέλλης.
Γῆα δέ μὰν λῦσας, διά τ' ἔρυσας ἄψεα πάντα.
23 Εὖ γὰ ἐγὼ τόδε οἶδα κὴ φρένα κὴ κατὰ θυμὸν,
Ὡς με πάχ' ἐς θανάτου παντήμιον ὄικον ὀχήσεις,
Πᾶσιν ὅθι ζωοῖσι πεπεσμένον ὀφρὰ καθόδειν.
Μοῖραν δ' ἔπνα φημὶ πεφάζεσθ' ἀνθρώπων.
24 Ἀλλὰ μὴ ὄδε Πατὴρ ἐπὶ τύμβῳ χεῖρας ὀρέξει,
Ὡς νέκυας θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλύσῃ,
Εἰ καί οἱ ἐν βιότῳ πλὴ ἀριθμίοι αἰνῇ
Χρσὶν ὀρεκτῆσιν μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
25 Οὐκ ἀνδρὸς δυσήνε ὀδύρετό μοι φίλον ἦτορ
Ὃν πότμον γόοισθ', ὅτε μὶν μόρος αἰπὺς ἵκανεν;
Οὐ πλωχῶ ὀλοφυρόμενος πάσσον ἄλγεα θυμῷ;
Οὐχ, ὅτε πε πὶν ὀπωπα κακὰ χρὸὶ εἵματ' ἐχόντα,
Τειρόμενον λιμῷ, δικτύς μ' ἔλεν εἰσορόωντα;
25 Ἀλλ' ὅτας ἀγανὸς ὢν ἐὼν κὴ μείλιχος αἰεὶ,
Ὄφρ' ἀγαθὸν μοι ἔολπα παρέσεσθ', κακὸν ἦλθεν,
Ὄφρα φάος θ' ἥμιν ποπδέγωμος, ἦλθεν ὀμίχλη.
27 Σκάζμα δέ μὰ ζέεν ἔνδον, ἅτε φλέγεν ἐνδόμυχον πῦρ.
Οὐδέ πι λὶν καὶ ἄπαυμα μελαινάων ὀδυνάων
Περθαδίλιν δέ με λυγρὸν εἰζύος ἦμαρ ἵκανεν.
28 Ἀεὶ δ' ἐν σήθεσι φίλον τελιπλῆος ἦτορ
Ἐρπύζων ἀλάλημαι ἀνὰ ζόφον ἠερόεντα,
Οὐδέ πι δ' ὀρόω γλυκερὸν φάος ἠελίοιο.
Στὰς δ' ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ ἀγάσσονον ἤρυγεν αὐδήν
29 Ὅια κασίγνητος γενόμιν ὀρίεσσιν, ἑταῖρος

Ossa mea doloribus transfossa nocturnis
Mœrent, nervi putrescunt, malíq; non est relaxatio.
Morbus autem validus & vibex cruentus
Vestes deturpârunt, tunica verò mea circa membra
Sanie tota inquinatur, & sanguine, & pulvere.
Undique me constrinxit magis morbus quàm vestis.
In lutum me præcipitavit Immortalis, ego verò contamina-
Deformibus autem membris niger adhæsit cinis, (tus sum,
Corpꝰ verò meũ pulvere fœdatur, cinis totus sum, pulvísque.
Ad te, Rex, clamavi, tu autem clamantem non audis;
Ad te respiciens steti, tu autem non curas stantem.
Terribilis mihi factus es & crudelis, neq; clemens;
Adversarium autem mihi tuarum robur est manuum.
Procellâ ingenti me abripuisti, sursum verò elatus sum,
Insidens currui versatilis turbinis.
Membra verò mea solvisti, & discidisti artus omnes.
Bene enim ego hoc novi mente & animo,
Quòd me statim ad mortis communem domum vehes,
Omnibus ubi viventibus statutum est dormire.
Fatum verò neminem arbitror fugiturum hominum.
At neq; Pater in sepulcrum manus extendet,
Ut defunctos morte tristi exolvat,
Quantumvis eum in vita ærumnâ oppressi gravi
Manibus extensis multùm precarentur singuli.
Nonne hominem miserum lugebat mihi charum cor
Ejus casum deflenti, cùm ad eum sors gravis pervenit?
Nonne pauperem commiserans pertuli dolores animo?
Nonne cùm alicubi quenquãm vidi laceras corpore vestes ha-
Afflictum fame, miseratio me tenuit intuentem? (bentem,
Veruntamen sic clemens licèt fuerim, & mitis semper,
Dum bonum mihi speravi adfuturum, malum venit;
Dum & lumen sedebam expectans, venit caligo.
Viscera autem mea fervent intus, eáq; urit intestinus ignis:
Neq; ulla est intermissio nigrorum dolorum:
Prævenit autem me funestus calamitatis dies.
Semper autem in pectoribus charum afflictus cor
Repens erro per tenebras obscuras,
Neq; unquam video dulce lumen solis;
Stans verò hominum in cœtu gemibundam edo vocem.
Veluti frater factus sum serpentibus, socius

Σηρεδοκαμήλοισι, γλαύκεσσί τε νυκτερινῆσι.
30 Χρὼς δέ μοι ἀμφὶ μέλεσι μελάντερος ἠύτε πίσσα,
Ὀστέα τε φλέγεται πυρὸς ἕκητι καύματι νέσω.
31 Πένθος νῦν ἐμὸν ὅτι μέλος, καὶ θρῆνος ἀοιδή
Ἡδεῖα πρὶν ἔουσα· τὰ δὴ νῦν πάντα λέλοιπεν,
Ἄσμά τε καὶ κιθάρη· φόρμιγγος δ' ἀντὶ λιγείης
Τέρπομ' ἀεὶ κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.

ΚΕΦ. λα'.

1 Συνθεσίην πίησα μετ' ὀφθαλμοῖσιν ἐμοῖσι
Αἰδοῖός τ' ἔυφρων, καὶ μήποτε παρθενοπίπης·
Τίπτέ μοι ἦν ἐλικῶπις ἐνὶ φρεσὶ μέμβλετο κούρη;
2 Τίς γὰρ ἄνωθεν μέρος; ἢ τίς δέσφαλος αἶσα;
Ἠὲ πὸς ἵκετο μοῖρα Θεοῦ μεγάλοιο ἕκητι;
Ἠέ πὸς ἔπλετο κλῆρος ἄνωθεν αἰθέρος ὑψόθεν ἐλθών;
3 Οὐκ ἄρ' ἐπαδάλλουσας ἐπ' ἀνέρας αἰπὺς ὄλεθρος;
Οὐ πότμος παράδοξος ἐπ' αἴσυλα μηχανόωντας;
4 Οὐκ ἄρ' ἐμὰς ἀθρησεν ὁδὸς Θεὸς, ἔργα τε πάντα,
Ἰχνιά τ' ἐν ἐνόησε, καὶ ὧ πεμπάσατο θυμῷ;
5 Εἰ σφαλερὴν ἔστειβον ὁδὸν ματίης ἀλεγεινῆς,
Ἐς ἦ κακὴν ἀπάτην ἤιξα ποσὶ σεῦσι θυμῷ,
Κερδιπόροισίν τε πόδεσσ', ὀλοφώια δίκεα εἰδώς·
6 Εὖ με ταλαντίζοι πὸς ἐνὶ πλάστιγγι δικαίῃ,
Τῷ καὶ ἀκηράσίῳ Θεὸς εἴσεται, ἢ μοι ὀπηδεῖ.
7 Εἰ δ' ἐμὸν ἴχνος ἔκλινα παρὲξ ὁδὸς ἰθυπόρεσο,
Εἰ ἦ μετ' ὀφθαλμοῖο βολὰς ἐμὸν ἦπερ ἔδαινεν,
Εἴ πὸς ἐμοὶ ἔνι μῶμος ἔλῃ, ἐμίηνε δ' χεῖρας·
8 Δὴ τότ' ἐγὼ σπείρεσιμι, καὶ ἄλλος καρπὸν ἔδοιτο,
Ῥιζόθεν ἐξαπόλοιτο καὶ ἔκγονος, ὅν κε φυτεύσω.
9 Εἰπότε θελξινόῳ κάλλει μ' ἀπάπησε γυναικὸς,
Εἰπὸς ἐρωτοτίκοισιν ἀπεπλάγχθην φρένα μύθοις,
Εἰ δολερὴν λόχον εἶσα πύλης ἔπι γείτονος ἀνδρός·
10 Δὴ τότ' ἐμὴ ἄλοχος, λέχος αἰσχύνασα καὶ ἐυνὴν,
Ἄλλῳ ἀλεξῄσοι, λάθρη φιλότητι μιγεῖσα·
Ἄλλοι τ' ἀγνὰς ἕλοιεν ἐμῷ μάρναντες ἄκοιτιν.
11 Ἡ γὰρ ἀτλία ἔργα τάδ' ἔστεται, ὅτά τε πολλὰ
Τίννυσθ', ὡς ἐπέοικε, δικασπόλοι, οἵ τε δέμιγας
Πρὸς Θεὸν εἰρύαθ' ἑπεὶ κάτ' ἀνέκτα πέλονται.
12 Ὡς δ' ὅτε πῦρ αἰθόμενον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ,

Πε

Struthocamelis, bubonibúsque nocturnis.
Cutis autem mihi circa membra nigra *est* ut pix,
Ossáque uruntur ignei æstu morbi.
Lessus nunc meum est melos, & lamentatio cantilena
Suavis quæ antea fuit: hæc utiq; jam omnia defecêrunt,
Canticum, & cithara: lyra autem pro canora
Satior usq; fletu luctúq; lacrymabili.

CAP. XXXI.

PActum feci cum oculis meis
Verecundúsq; esse, nec unquam virginum-inspectator:
Cur mihi ergò formosa in animo curæ-esset puella?
Quæ enim cœlitus sors? aut quæ divinit?-obtingens portio?
Aut quod advenit fatum Dei magni voluntate?
Aut quæ est hæreditas ab æthere desuper veniens?
Nonne improbè-agentes super homines grave exitium?
Nonne interitus inopinatus super mala machinantes?
Nonne meas aspexit vias Deus, operáq; omnia,
Gressúsq; bene animadvertit, & suo dinumeravit animo?
Si lubricam calcavi viam vanitatis miserandæ,
Et ad malam fraudem rui proclivi animo
Velocibúsq; pedibus, pernicioſa consilia agitans:
Bene me ponderet quis in lance justa,
Unde & integritatem Deus sciet, quæ mihi adest.
Quòd si gressum meum diverti extra viam rectam,
Síque post oculorum jactus meum cor ivit,
Siqua in me macula fuit, polluítque manus:
Tum ego seram, & alius fructum edat,
Radicitus despereat & nepos, quem procreavero.
Si unquam flexanimæ forma me decepit mulieris,
Si unquam amatoriis seductus sum mente sermonibus,
Si dolosas insidias posui ad fores vicini viri:
Tum mea uxor lectum dedecorans & cubile
Alteri molat, clàm amore mixta;
Aliíq; ulnis teneant meam complexi conjugem.
Certè enim improba facinora hæc erunt, qualia multa
Puniunt, utì fas est, judices, quíq; leges
A Deo tuentur: quippe haud-ampliùs toleranda sunt.
Quemadmodum autem cùm ignis splendidus in densam incidit sylvam,

Πάντη τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
Περῤῥιζοι πίπλησιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὁρμῇ·
Ὡς νύ κε τῶτ' ἀλίτημα πάλαι μοι χεῖμαλ' ἔκηρε,
Περῤῥιζόν τ' ἐμὸν ὄλβον ὀπιπυσερῶς ἀμάθωνεν.
13 Εἰ γε λίκλω ἀθέτησα, καὶ ὐκ ὀθόμλω ποτὲ μομφῆς
Δμωὸς τε δμωῆς θ', ὅτε μοι ἔειδα θεοφέρεντι·
14 Ἀλλὰ τί ποιήσω, ὅτ' Ἀκήρατις ἄμμιν ἀνασσῇ,
Κείνη θ' ὃς μάλα πᾶσι δεμισοπόλοισιν ἀνάσσει,
Ὅς πασέων τ' ἔφορος καὶ ἐπίσκοπος ἀμπλακιάων;
Τί θεῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑσάπεν καλαλέξω;
15 Οὐχ ὅ με ποιήσας ἐνὶ γαστέρι, τεῦξε καὶ αὐτήν;
Οὐκ ἴσον δέμας ἀμφοτέροις ἐς ἔπλασε τέκτων
Μητέρος ἐκ γαίης ὁμογάστριον, ἔκ τε κονίης;
16 Εἰ δέ πού ἀκρεφάμπτην ἔλω πλωχοῖσιν ἑέλδωρ,
Οὔπω δίδυλος ἐμεῦ, ἀγανὸς δέ μοι ὄικλος ὄλωλεν·
Εἰ χήρη ἀλεγεινῇ, ἐφυβείζοντες ἐμεῖο,
Ἐφθίατ' ὀρθρημοί τε, δεδάκρωνταί τε παρειαί·
17 Εἰ καὶ μυνοφάγησα, καὶ ἀξείνοιο τραπέζης
Ὅιος σῖτον ἔδηδα, καὶ ὀρφανὸν ὐκ ἐκάλεσσα
Δαῖτα θεὸς ἡμετέρην, ἵνα μοι ὁμοδόρπιος εἴη·
18 (Κηδόμλος δ' ἀμφοῖν, χήρης τε καὶ ὀρφανικοῖο,
Τὸν μὲν ἐγὼ ἀπὸ παιδὸς ἐὺτρεφον ἠδ' ἀπίταλλον,
Ἀμφαγαπαζόμενος ὡσεί τ' ἐμὸν υἱὸν ἐόντα,
Τῇ δ' ἐπίκερος ἔλω ἐξ ἧς ἐμὲ γείνατο μήτηρ·)
19 Εἰ πλωχὸν λύχει ὀλιγοδρανέοντα νόηται
Ἤματι τῷ ὅτε περ τε χιὼν ἐπάλυνεν ἀρούρας,
Δαύλιον χλαίνης καὶ ἀλεξανέμοιο χιτῶνος,
Οὐδέ πω οἱ ῥάκος λῦ ἀνέμι σκέπας, ἠδ' ἀλεωρὴ
Χείμαλος ἀργαλέη· ὁ δέ μοι τρομέεσκε παρασὰς
Βαμβαίνων, ἄερθος ὑπὸ ῥόμα γίνετ' ὀδόντων,
Χλωεὸς ὡσαὶ ῥίγιδι, τὸ δ' ἐκ ὄικτιστον ἰδέσθαι·
Εἰ ποιῆτιν ἴδον ποτὲ χειμοδυῆτα γενέθλῃ·
20 Μᾶλλον δ' ἅ μιν ἔθαλπον ἐμῷ ὑπὸ κώεσι μήλων,
Ὅς δ' ἐκάθαδεν ἐμῆς κεκαλυμμένος ὀιὸς ἀώτῳ,
Ἰξυὶς δ' ὀι θερμάνθη, ὁ δ' ἔυχετο χεῖρας ἀνασχὼν,
Χαῖρε, ἄναξ, ὅτι σοι μάνῳ ζωάγρι' ὀφέλλω·
21 Εἰ πῦδ' ὀρφανικὸν κραπερῇ ποτε χεῖρι πέδαν,
Θαρσήσας, ὅτι μοι φίλος ἔπλετο δικασπόλος ἀνὴρ
Ἡμῶος εἰνὶ πύλῃσιν, ὁ δ' ἀγλὸν ἤλασεν ἀρωγὸς,
Ὅς κε τάχ' εἵνεκ' ἐμεῦ σκολιὰς κείνεται δέμισας·

Τὴν

Quem & quoquo-versùs convolvens ventus fert, frutices autẽ
Radicitus cadunt, impulsi ignis impetu :
Sic & hæc iniquitas dudum mihi divitias vastâsset,
Radicitúsq; meas opes miserandum-in-modum consumpsisset.
Si jus contempsi, & neglexi aliquando querelam
Famulíque, famulæque, cùm mihi litem intentârunt :
At quid *tum* faciam, cùm Immortalis nobis surgat, (rat,
Judicétq; *inter nos* qui omnino omnibus juris-consultis impe-
Qui omniúmque inspector & observator peccatorum?
Quid primum, quid proximum, quid ultimum dicam?
Nonne qui me fecit in ventre, fecit & illum ?
Nonne par corpus ambobus idem formavit artifex
Matre de terra couterinum, déq; pulvere ?
Quòd si unquam irritum erat pauperibus desiderium,
Nihil dante me, mitis autem mihi misericordia periit;
Si viduæ luctuosæ, injuriosè-tractante me,
Corrupti sunt oculi, lacrymísque-oppletæ genæ :
Si & solus-comedi, & inhospitalis mensæ
Solitarius cibum edi, & orphanum non vocavi
Epulas ad nostras, ut mihi conviva esset :
(Curam autem gerens utriusque, viduæque & orphani,
Hunc quidem ego à puero bene-nutrivi & educavi,
Valde-diligens tanquam meum filium existentem;
Illi autem custos eram, ex quo me genuit mater.)
Si pauperem frigore languentem sensi
Die illo, quando nix conspergit arva,
Carentem pallio & ventos-arcente tunicâ, (fugium
Nec uspiam ei panniculus fuit à vento tegumentum, neq; re-
A frigore duro: is autem mihi tremuit astans
Crepitans-ore, stridor autem per os fiebat dentium,
Pallidus præ frigore, quod & maximè miserabile visu :
Si talem vidi unquam hyberno-frigore-perire :
Potiùs verò non eum fovi mearum sub velleribus ovium,
Is autem dormiit meæ tectus ovis floridâ-lanâ, (tollens,
Lumbi autẽ ejus calefacti sunt; is autem precabatur manus at-
Salve, rex, quoniã tibi soli vitæ-conservatæ-præmia debeo:
Si puerum orphanum validâ unquam manu oppressi,
Confisus, quòd mihi amicus erat judex vir
Sedens in porta, is autem propè venit adjutor,
Qui utiq; statim mei gratiâ perversa tulerit judicia :

Tum

22 Τόφρά μοι ἀμφ' ὦμοιο διαχζοίατο νεῦρα
Πάντα, καὶ ἐκ κοτύλης πέσοι ἐν κονίῃσι βραχίων
Πρυμνὸς ἀπ' ὀστεόφιν, κληῖδων ἀγγυμφάων.
23 Ἀργαλέος γὰρ ἐμοὶ καὶ φερτὸς ἐέσσατο πότμος,
Ὃν Θεὸς ὑζειρῆσιν ὑφηφιάλοισιν ἐφῆκε,
Τλῆναι δ' ἐκ ἐνί μοι, ἐπεὶ πανυπέρτατος ἦεν.
24 Εἰ πού τ' ἔην πλούτῳ πίσυνος καὶ χρήμασι πολλοῖς,
Εἰ χρυσῷ πιλῶπι καὶ ὀβρύζῳ ἐπεποίθεα,
Φῆν δέ οἱ, Ἐλπωρὴ σύ μοι εἶς, καὶ ἔρεισμα, καὶ ἄλκαρ·
25 Εἰ ἐχάρην, καὶ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γεγήθει,
Οὕνεκ' ἔων ἀφνειός, ἅλις δέ μοι ὄλβος ὀπήδει·
26 Εἰ φάος ἠελίοιο μέγα σίλβοντος ὁπώπα,
Ἢ αἰγληέσσης νυκτιφεγγὲς ὄμμα σελήνης·
27 Καί με κρυπταδίοισι παρὲκ νόον ἤγαγε θάλπων,
Χεῖρα δέ μοι στόμ' ἔκυσε, θεὸν δ' ὡς ἀσέρ' ἔπεσε·
28 Σχέτλια καὶ τάδε ἔργα, καὶ ὑκάτ' ἀνεκτὰ δικασσῇ,
Οὕπω γὰρ κεν ἀνηνάμενος Θεὸν ὑψιμέδοντα.
29 Εἰ δέ μοι ἤτορ ἰάνθη ἐπ' ἀνέρος ὀλλυμένοιο,
Ὅς με μάλ' ἤχθηρεν, καὶ ὀϊζυσάμενος ἐπήρθην·
(Οὐχ ὁσίη γὰρ θεσπὸν ἐπὶ βροτῷ εὐχετάασθαι·
30 Οὐδέ δ' ἀμβλοπὲς σῶμα μὰ θυμοφθόρα κείνῳ
Πολλὰ καὶ ἠρᾶτο, συφεργὸς δ' ἐπεκέκλετ' Ἐρινύς)
31 Εἰ δ' ὐχ ἡμέτεροί τῳ ἐφέστιοι ὡς ἀλόωσιν,
Αἰδ' ἄρ' ἐ μάρψαντες σάρκας καὶ πόνα δημὸν
Ὦμον βεβρώθοιμεν, ὅτ' ὐ κόρες ἄμμι τέτυκται.
32 Οὐκ ἐν ἀγυιῇσι ξείνους ἴδον αἰθοκοιλέων,
Ἀλλ' ἀνέῳγα θύρας, ἵν' ὁδοιπόρον ἄνδρα δεχείμην.
33 Εἰ δέ δ' ὑφεσσάμην μὰ ἔσκεπον, ὥστε Ἀδαμος,
Ἐνδομύχης, κακότητα δ' ἐνὶ στήθεσφιν ἔκαδον.
34 Ἦ ῥά με παμπληθὴς λαῶν ἐτάραξεν ὅμιλος;
Ἦ ῥά νυ φῦλα βροτῶν μοι ὀνείδεσι θυμὸν ἄπυξεν,
Ὥστ' ἄνεῳ μ' ἦος ἐνὶ δώμασιν ἀχαλόωντα,
Οὐδ' ἔρποντα θυραζε φόβῳ βεβολημένον αὐτῷ;
35 Ὡς ὄφελόν τις ἐμοὶ ἀεικέα δῆσε πέδησιν,
Εἰδ' ἀπαμειβόμενός με Θεὸς κατενάντιον εἶπεν,
Καί κε τὸ βεβολήμην, τόδε μευ πάλαι ὄφελε θῆκε·
Ὡς ὄφελ' ἀντίδικος γράψαι νημερτέα βίβλον.
36 Τὴν δ' ἀναλαφάδια φέρων κεν ἐπήρατον ἄχθος
Βαίην, ἢ στεφανηδὸν ἐπὶ κροτάφοισι πεδείλην.
37 Πάντα δ' ἐνεικείας ἐμά τ' ἴχνια πεμπασαίμην,

Tum mihi circa humerum diffindantur nervi
Omnes, & ex ossium-sinu cadat in pulveres brachium
Extremum ab osse, compagibus ruptis.
Grave enim mihi & horrendum videbatur exitium
Quod Deus oppressoribus superbis intulit,
Tolerare autem non potui, siquidem omnium-supremus est.
Si unquam fui divitiis fretus & opibus multis,
Si auro pretioso & obryzo confisus sum,
Dixíq; illi, Spes tu mihi es, & fulcrum, & præsidium:
Si lætatus sum, & animus in pectoribus gavisus est,
Propterea-quòd eram dives, affatímq; mihi opes suppetebant:
Si lumen solis valdè fulgentis aspexi,
Aut splendidæ noctivagum oculum lunæ;
Et mihi clanculum animum seduxit dæmon, (honoravi:
Manum verò meam os deosculatum est, & velut deum astrum
Nefaria & hæc facinora, & non-ampliùs toleranda judici;
Sic enim abnegâssem Deum altipotentem.
Si autem mihi cor lætatum est de homine pereunte,
Qui me valde odit, & contra eum in-ærumnis-versantem ela-
(Non enim fas *est* misero homini insultare. (tus sum:
Nec futile os meum exitialia illi
Multa imprecabatur, odiosásque invocabat Diras)
Si non nostri vel domestici sic dixerunt,
Utinam eum corripientes carnes & pinguem adipem
Crudum devoremus, quoniam satietas nobis non est.
Non in plateis peregrinos vidi sub-dio-cubantes;
Sed aperui januas, ut itinerantem virum exciperem.
Si autem transgressiones meas velavi, veluti Adamus,
Intùs-latentes, malitiámq; in pectore occultavi.
Nunquid me numerosus populorum consternavit cœtus?
Nunquid nationes hominum mihi opprobriis animum per-
Adeò ut tacitus sederem domi mœrens, (celluerunt,
Nec prorepens foris, timore percitus gravi?
Utinam quis mihi attentam aurem inclinarer,
Utinam respondens mihi Deus ex-adverso diceret;
Hoc certè velim, hoc meum dudum est votum.
Utinam adversarius scriberet veracem librum.
Illum autem super-cervice gerens gratum onus
Incederem, aut in-modum-coronæ temporibus imponerem.
Omnes autem bene-discernens meos gressus recensérem,

Τῶδε καὶ ἄωτον ἰὼν ὡς ὄρχαμος ἀντιβολοίην.
38 Ὕβρει δ' εἰ ἐπιμέμφεαι ἐμεῦ ἐείδωλος ἄρουρα,
Ἠπόωντο δ' ἀνακτα πολύσπορoι ἄυλακες ἄμης,
Οἷά περ ἀλλότριον βίην ἁρπάξαντα πέλεθρον·
39 Εἰ φάγον ἀθρηστῆς μελιηδέα καρπὸν ἀρούρης,
Ὡς ὅτε ἄκαπνα δύων, ὃν δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκα,
Μητάμωλός σφιν ὄλεσσεν, ὅσοι πάρος ἐκτήσαντο·
40 Γαῖα φύοι τριβόλους, καὶ ἀζωφερὲα πυρὸν,
Ἀντὶ δὲ σίτοιο θρεψήνορος ἄκρα γένοιτο.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἐπέων ἀπεπαύσατ' Ἰωβος.

ΚΕΦ. λβ'.

1 Οἱ δ' ἄρα τρεῖς σύμπαντες ἀκλυὴ ἐγένοντο σιωπῇ,
Μῦθον ἀγαστάμενοι, μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν·
Ὤμοσε γὰρ τε φρεσὶν ἧσι δόανατο πάγχυ δίκαιος
Ἔμμεναι, ζυτεβίη τε κεκασμένος, ἠδ' ἀλιήμων.
2 Βριζαῖος δ' Ἔλιος Βαραχήλεω υἱὸς ἀμύμων,
Ῥαμαάδης γλυφῆφιν, ἐπὶ φρεσὶ χώσατο λίην,
Ἥ ῥα μάλις' ἐπέων κιχολωμένος, ὧν φάτ' Ἰωβος·
Εὐχετο γὰρ κεδαρὴς καὶ ἀναίπος ἔμμεναι ἀντίω,
Οἷα δικαιότερός περ ὀιόμενος θεοῦ εἶναι.
3 Τριστὶ δ' ὁμῶς ἑτάροισιν ὀπιζαφελῶς χαλέπηνεν,
Ὡς ἄνεφ ἔσησαν, ἀτὰρ κατέκειναν Ἰωβον,
Οὐδέ τι μιν νίκησαν ἐναντίοισιν ἐείσαντες.
4 Ἧστο δ' ὀλὼ ἀκέων ποσὶ δεγμένος εἰσόκ' Ἰωβος
Σιγήσῃ, καὶ ἑτάροισι, ὅτι πρεσβύτεροι ἦσαν.
5 Ἀλλ' ἐπεὶ οὖν εἶδεν ἅμα τρεῖς ἀκέοντας ἑτάρους,
Οὐ μάρ σφιν πάρα μῦθος, ἐπ' ἔπος ἀμείβετ' Ἰωβος,
Ἀσπερχὲς μνώεσκε, χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει.
6 Καὶ τότε δὴ θάρσησεν, ἀμειβόμενός τ' ἔπος ηὐδα,
Κλῦτε φίλοι, καὶ μή τι κότῳ ἀγάσησθε ἕκαστοι,
Ὤμοσα δὴ γλυφῆσι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν·
Ὀπλότερος γλυφῆ μὺν ἐγὼ, ὑμεῖς δὲ γέροντες,
Τῷ αἰνῶς δείδιξα, καὶ ὀ τόλμησ' ἀγορεύειν·
Αἰδὼς γὰρ νέον ἄνδρα γερασιτέρῳ ἀντίον εἰπεῖν.
7 Ἦ ῥ' ἐφάμην, Πολιοκρόταφοι πεπνυμένοι εἰσί·
Πλυνεῖεις φθέγγοιντο καὶ ἤματα πολλὰ διδάσκοι,
Ὄππως κέρδιος ἔῃ, ὅπ γήρει μήπις ὀπιδεῖ,
Ὅσπις ἄρα πρότερος γενόνει, ὅγε πλείονα ἤδη.

Ei etiam propiùs accedens quasi princeps occurrerem.
Injuriæ si incusabat me ferax ager *meus*,
Criminabantúrque dominum queruli sulci terræ,
Utpote alienum vi rapientem jugerum:
Si edi inempti dulcem fructum agri,
Velut sine-fumo sacrificans, neque dignum pretium dedi,
Machinatus iis interitum, quicunque antea possederunt:
Terra ferat tribulos, & non salubre triticum,
Próque frumento viros-nutriente lolium nascatur.
Sic utique fatus à verbis destitit Jobus.

CAP. XXXII.

HI autem tres ad-unum-omnes muti erant silentio,
Sermonem mirati, admodum enim strenuè prolocutus
Quòd & animo in suo sibi videbatur omnino justus (fuerat,
Esse, pietatéq; instructus, neque pravus.
Buzæus verò Elius Baracheli filius insignis
Ramaides genere, in animo succensuit valde,
Sanè maximè ob verba iratus, quæ dixerat Jobus:
Gloriabatur enim se purum & innocentem esse apertè,
Quasi justiorem se existimans vel Deo esse.
Tribus verò pariter sociis vehementer indignatus est
Quòd taciti steterunt, veruntamen condemnârant Jobum,
Nec eum vicerant ex-adverso contendentes.
Sederat autem diu silens, expectans donec Jobus
Tacuerit, & amici; quoniam grandiores-natu *eo* erant.
Verùm postquam sensit simul tres tacentes socios,
Non enim ipsis suppetebat sermo, & nemo respondebat Jobo,
Acriter incaluit, ira autem eum gravis tenebat.
Tum verò cepit animum, respondénsq; sermonem dixit,
Attendite amici, & nihil irá reprehendatis unusquisque,
Quoniam natu minimus sum inter vos.
Junior quidem natu ego, vos verò senes,
Quamobrem graviter metui, & non ausus sum loqui:
Pudori enim *est* juveni viro seniori ex-adverso dicere.
Certè dixi, Cani cati sunt:
Annosi loquantur, & dies multi doceant
Quomodo utile sit, quia senectutem consilium comitatur,
Qui utique major natu est, is plura novit.

Anima

8 Ψυχὴ δ' ἐν βροτῷ ὅτι, καὶ ἔνθεος ἐν φρεσὶ δαίμων,
Θέσπις ἐπιπνοίη, νόον ἐν ςήθεσι δηδῶσα.
9 Οὐκ αἰεί γε πολυχρόνιοι πολυΐδριες ἄνδρες·
Πρεσβύτερος γηρεῖφι τάχ' ἂν φρεσὶ νήπιος εἴη·
Πολλάκι δ' ὁπλότερός κεν ἀνὴρ πεπνυμένα βάζοι.
10 Τέτρεκ' ἔφλω, Καὶ ἐμεῦ νυῦ κέκλυτε κρείσσονα μῦθον·
Ὅρρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ ςήθεσι κελεύει·
Ἦ δὲ ἔγωγε καὶ ἐμὸν δείξω νόον, ἠδ' ἐπικεύσω.
11 Νωλεμέως ὑμέων μύθους ποτιδέγμενος ἦμαι,
Ὑμετέρῃσι λόγοις ἀείκοον ὦας ἔκλινα,
Ὡς ποτὲ μὲν δίζεσθε μετὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑςάπον καλαλέξαι·
12 Ὑμέων δ' ξυνέηκα, καὶ εὖ μάλα πάντ' ἐόπσα,
Οὐδέ πις ἔπκεν ἐν ὔμμιν ὃς ἓν νείκεσεν Ἰωβον
Ἀντβίοις ἐπέεσι, καὶ ἀντὸ μῦθον ἔλεγξε.
13 Οὐκ ἔτ', ἠδ' ἐπέοιχ' ὑμέας τάδε μυθήσασθαι,
Ἡμεῖς μὲ σάφα ἴδμεν ὅπως τάδε ἔργα γένηται,
Ἄλλοις ἰδρείη ἔχ ἔυρετὸς, ἄμμι δ' μένοις.
Κεῖνος γάρ τε Θεοῦ πλημμύρῃ καὶ χερὶ δαμασθεὶς
Ἤειπεν, οὐδέ τι μιν δηλὸς βροτὸς ἐςυφέλιξεν.
14 Οὐδὲ γὰρ ἠδ' ἐμέθεν κατενάντιον εἶπεν Ἰωβος,
Οὐδέ τι μιν μύθοισιν ἀμείψομαι ὑμετέροισιν,
Ἀλλ' ἐρέω, ὅ, τ' ἔμοιγε δοκάσατο κέρδιον εἶναι.
15 Δίω δ' ἄνεῳ ἑςᾶσι πεδηπότες, ἦ μάλ' ἔκαςον
Εἶλε πάφος, σιγή τε τάφε κρυόεντος ἐτύμη.
16 Αὐτὰρ ἐπεὶ μίμνεσκον, ἰδ' ὅπις ἀμείβετ' Ἰωβον
Ἀλλ' ἀκέων δίω ἧςο, καὶ ὃ ποφθιπλύξατο μύθῳ·
17 Ἦ ῥ' ἐράμω, Καὶ ἐγὼν ἀπαμείψομαι, ἦ θέμις ἔςιν
Οὐδ' ἀκέων ἔσομ', ἀλλ' ἐρέω, κέλεται δέ με θυμὸς
Ἐξιέπω, καὶ πάντα δίξομαι, ὥσπερ οἶδα.
18 Μύθων ἔμπλεός εἰμι, φέρω δ' ἐγκύμονα θυμὸν,
Ὠδίνω μεμαὼς ἔπεα ποφρόωσδε τεχέσθαι.
19 Ὡς δ' ἀσκοὶ σφειρώσι βεβυσμένοι ἠδέος οἴνῳ,
Ὅς δ' ἔνδον παφλάζει ἐδηλήμενος ἄμματι λυγρῷ,
Στεινόμενος δ' ἀρείζει, ἐελδόμενός πυ ὀδοῖο,
Ὑψι δ' ἀναβλύζων θορέει, τάχα δ' ἔρραγεν αὐτὶ
Βειθοσύνη, ὁ δέ τ' ὦκα καθιεμένης κελαρύζει·
Ὡς τέ μοι οἰδάνει κραδίη φρεσὶν ὁρμαίνοντι,
Ζεῖ νόος ἐν ςήθεσι, ποτιτένεται δέ τε, χειλέων
Πῶμα διαῤῥῆξαι μεμαὼς, καὶ ἔπος ὀδόντων.

Τῶν

Anima autem in homine est, & entheus in præcordiis ge-
Divinus afflatus, mentem in pectoribus dans. (nius,
Non semper longævi multiscii *sunt* viri,
Grandior ætate fortean mente infans fuerit:
Sæpe etiam junior vir prudentia loquatur.
Ideo dixi, Etiam me nunc audite juniorem licet,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet;
Certè enim ego etiã meam ostendam sententiam, neq; celabo.
Indesinenter vestros sermones expectans sedebam,
Vestris dictis attentam aurem admovi,
Dum diligenter quærebatis, & in mente deliberantes
Quid primum, quid deinde, quid postremum dicere:
Vobis autem attendi, & bene admodum omnia observavi,
Nec quis erat inter vos, qui bene redarguit Jobum,
Adversariis dictis, ejúsque sermonem refutavit.
Non licet; neque decet vos hæc fari,
Nos certò scimus quomodo hæc opera se-habeant,
Ab aliis scientia nequit inveniri, *à* nobis autem solis.
Ille enim Dei plagâ & manu domitus
Cecidit, nequaquam illum miser mortalis dejecit.
Neque enim adversús me locutus est Jobus,
Neque ei sermonibus respondebo vestris,
Sed dicam, quod mihi visum est satius esse.
Diu autem taciti steterunt attoniti, sanè admodum unum-
Cepit stupor, silentiúmque stuporis frigidi comes. (quemq,
At postquam expectavi, & nemo respondebat Jobo,
Sed tacitus diu sedit, nec compellavit *eum* dicto:
Sanè dixi, Etiam ego respondebo quatenus fas est;
Neque taciturnus ero, sed dicam, jubet autem me animus,
Eloquar, & omnia percurram, quemadmodum sentio.
Sermonibus plenus sum, fero autem gravidum animum,
Parturio gestiens verba in-lucem edere.
Sicut autem utres turgescunt repleti suavi vino.
Id autem intus æstuat cohibitum vinculo sævo,
Arctatum autem spumat, cupiens alicubi viam,
Sursum verò ebulliens ruit, mox autem rupti sunt ipsi
Præ plenitudine, id autem celeriter defluens immurmurat:
Sic mihi tumescit cor in animo cogitanti,
Fervet animus in pectore, distenditúrque, labiorum
Operculum perfringere cupiens, & septum dentium.

Idcirco

20 Τέκνα τ' ἐξερέω, ἵν' ἀναπνύσω ὀλίγον ὦρ,
Νημερτὲς σὺ ἀνοίξω, ἀπλεγέως τ' ἀγορεύσω.
21 Μή νύ τις ἀζοίμην ἀνδρῶν χαείνια πεύσομαι,
Μηδέ τινι φθύσεσι χαειζοίμην μαλακοῖσιν·
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσιν,
Ὅς χ' ἕτερον μὲν κεύθει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζει.
22 Εἰ δὲ πολυπλανέων ἐθέλω μειλίγματα μύθων,
Αἱμυλίοισι λόγοις φρένας ἀμφὶ καὶ ἦθεα θέλγων,
Τῷ, ὃς πρίν μοι ἔδωκε, τάχ' ἂν κὴ θυμὸν ἀπούρας·
Οὐ γὰρ ἐπὶ φθύσεσι πατὴρ Θεὸς ἔσσετ' ἀρωγός.

ΚΕΦ. λγ'.

1 Κέκλυθι γᾶν μοι, Ἰωβε, καὶ ἀμὸν μῦθον ἄκουε,
Ὅφρα τι καὶ νῶϊ εἴποιμι πρὸς ἐγκάρδιον θυμῷ.
2 Μάσχος ὠΐγνωτο πύλαι, ὅτε δ' ἔσυτο φωνὴ,
Γλῶσσά μοι ἀρχαλέης ῥῆξε σφρηγῖδα σιωπῆς.
3 Φθέγξομαι ἰθυμόῤῥαδίης ὑποφήτορα μῦθον,
Χείλεά μοι πνυτὶὼ μάλ' ἀειφραδέως καθαλέξει.
4 Καὶ γὰρ ἐγὼ βροτός εἰμι, γένος δέ μοι ἔνθεν ὅθεν σύ·
Τῷ πε σὺ μὴ τάρβει, θνητὸς δέ τ' ἔσυγε τέτυγμαι,
Πνεύματος ἀθανάτου ἔργον, θεόπλαστον ἄγαλμα,
Ὅτος καὶ σὺ πέλεις, ζωλὼ δέ τε ἆθμα Θεοῖο
Στείβει μοι ἐν ῥίνεσσι, καὶ ἐμφύσησεν ἀϋτμιλώ.
5 Εἰπέ μοι, εἰ δώσασα, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ὄρσεο πέπον, καὶ ἀμείβου ἐϋκεμέεσσι λόγοισιν.
6 Ὡς ἐθέλεις μὲ ἔφης, τὸ δέ σοι πάλαι ἦεν ἑέλδωρ.
Εἰ δ' ὄφελ' αὐτὸς Ἀναξ ἐπίων ὑποδύμῳ ἀγῶνα,
Σοί τ' ἔειδε προφέρεσθ· ἰδὼ ἐγὼ ἀντὶ Θεοῖο·
Μηδ' ἐμὲ ὑποδείσῃς, ἐπεὶ μία τ' ἄμμι γυέθλη,
Ὅς τ' ἄλλος πίπτει, ὅδε ἓν τεχνήσατο καὶ μέ.
Καὶ γὰρ ἐγὼ κονίῃσι πεφυρμένον ἔργον ἐπύχθω,
Ὡς ἄλλοι βροτοί εἰσιν ὅτι χθονὶ σῖτον ἐδόντες,
Καί τέ μοι ὀκ πιλοῖο δέμας πεπλασμένον ὄζῃ.
7 Τῷ σ' ἐγὼ ὅ τι δείδιομ' ἀγλωσσείῃσι πιθήσας,
Οὐδέ τις ἐν φόβον ὄρσω ἀταρθηρῇς ἐπέεσσιν,
Οὐδέ τι, ὃ γὰρ ἔοικε, βαρείας χεῖρας ἐπίσω·
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μὴ φρεσὶ δείδιθι λίην.
8 Οὐας ἐμόν σοι ἔκλινα, σέθεν δ' ἐπόνῳ ἄκουσα,
Ἢ μάλ' ὑποφίαλον ἔπος ἐκβαλες· ὡς γὰρ ἔφηθα,

Idcirco eloquar, ut respirem vel pauxillùm,
Verax os aperiam, audactérq; dicam.
Non reverear hominum gratiosos vultus,
Nec cuiquam mendaciis gratificer blandis:
Inimicus enim mihi ille æquè-ac inferni portæ,
Qui aliud quidem occultat animo, aliud verò loquitur.
Quòd si fallacium didicissem lenimenta sermonum,
Blandis verbis animos circa & aures mulcens,
Ideò qui priùs mihi dedit, statim etiam vitam auferret:
Non enim in mendaciis pater Deus erit auxiliator.

CAP. XXXIII.

Audi ergò me, Jobe, & nostro sermoni ausculta,
Quod nunc dixero, tuo repone animo.
Oris apertæ sunt januæ, erupit autem vox,
Lingua mea molesti rupit sigillum silentii.
Edam recti cordis integrum sermonem,
Labia mea prudentiam valde disertè enarrabunt.
Nam & ego homo sum, genus autem mihi indè, unde tibi:
Idcirco tu nè metue, mortalis quoq; ego factus sum,
Spiritûs immortalis opus, à-Deo-formatum monumentum,
Qualis etiam tu es, vitam verò spiritus Dei
Stillavit mihi in nares, & inspiravit halitum.
Dic mihi si potes, & tibi lubitum est animo,
Surge, & mihi responde distinctis sermonibus.
Sic velle te dix'ti, hoc autem tibi dudum erat desiderium;
Utinam ipse Dominus verborum subiret certamen,
Tibíq; litem intentaret: ecce ego vice Dei:
Neq; (verò) me metuas, quandoquidem una nobis origo est,
Quíq; alios fecit, is bene fabricavit & me.
Etenim & ego pulvere maceratum opus sum,
Sicut alii mortales sunt in terra pane vescentes,
Etiam & mihi ex luto corpus fictum est,
Quocirca te ego non terrefaciam insolentiâ fretus,
Nec tibi timorem incutiam asperis verbis,
Nec tibi (non enim decet) graves manus inferam:
Confide, neq; prorsus in mente timeas valde.
Aurem meam tibi inclinavi, téq; loquentem audiij;
Certè valde arrogans verbum jactâstij; ità enim dix'ti,

9 Ἡ μὴν ἐγὼ καθαρὸς, καὶ ἀμύμων, αἴσιμά τ' εἰδὼς,
Οὐ δέ γ' ἀλείτης εἰμὶ ἄτη δέ μοι ἐκ ἔνι πάμπαν,
Οὐδέ τ' ἐπιβασίη, ἐπεὶ νόος ὄζεται ἀεσθής.
10 Ῥεῖα Θεός γ' ἐθέλων καὶ ἀναίπιον ἄνδρα δαμάζοι,
Εὖρε δ' ἐπιχρείλω μομφῆς, ἵνα μ' αἰτιόωτο,
Θῆκέ με δυσμενέα καὶ ἀναφύτῳ ἀνδρὸς ἐν αἴσῃ.
11 Ταρσὰ μὲν ἀσεμφέως ἐνὶ χοινίκεσσιν ἔπηξεν,
Ἴχνια πάντ' ἐνόησε, καὶ ἐφράσατ' ὁππόθι βαίνω.
12 Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Τοῦτ' ἐ καλὸν ἔειπας, ἀταθάλῳ ἀνδρὶ ἐοικὰς·
Οὐδὲ καθ' αἵσαν ἔφηδα, Θεὸς γὰρ φέρτερος ἀνδρῶν,
Τῷ ἐκ καὶ μείζων ἀρετὴ, τιμή τε, βίη τε.
13 Τίφθ' οἱ ἐριζέμεναι ἐθέλεις; ἐπεὶ ἔδέ π σε χρή.
Μὴ γὰρ πάντας, Ἰωβε, Θεοῦ ὑπέλπεο μύθῳ
Εἰδήσειν· χαλεπόν τι ἐστὶν ἀγαθῷ τῷ ἐόντι.
Οὐ γὰρ ὅγ' ἀμφαδὰ θῆκεν ἑῷ μελεδήματα θυμῷ,
Οὐδέ τις ὧν σάφα οἶδε, τεῦ εἵνεκα τοιάδ' ἔρεξεν.
14 Ἀθάνατος μὲν ἄπαξ, καὶ δεύτερον αὖδις ἔειπεν,
Ἀνὴρ δ' ἐδέπω ἔγνω ἐνὶ φρεσὶν, ὅδ' ἐνόησε,
Νήπιος, ἐδ' αὐτῷ ξωΐει ὅπα φωνήσαντος.
15 Ἐν δ' ἄρα νυκτὶ μολῇ, καὶ φάσμασι, νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὁππότε φῦλα βροτῶν μαλακῷ δεδμημένοι ὕπνῳ
Ἠὲ μάλα κρώσσῃσ' ἐν ὀνειρείῃσι πύλῃσιν·
16 Ἐνθά τ' καὶ ἀνῷξε Θεὸς μερόπεσσι βροτοῖσι,
Καὶ μάλα πολλ' ἐπέτελλε, καὶ ὡς σφρηδὸν χάραξεν
Ἦν σωφροσύνῃ, ἵνα μὴ λιθοίατ' ἐρεμέων.
17 Ὄφρ' ἀνδρὸς μεμαῶτος ἀπ' ἔργων θυμὸν ἐρύξῃ,
Καὶ δή μιν καταπαύσῃ ἀγλωσείης ἀλεγεινῆς.
18 Ἄλλοτε μὲ φοίφρων οἱ ἐπήρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Ζωλιὸ τε ξίφεϊ, ψυχλὶ ῥύετ' ἐξ αἰδαο.
19 Ἄλλοτε δ' αὖ κἀκ' ἔδωκε Πατὴρ, ἕο πειρητίζων·
Ὡς ὁ μὲν ἐν λέκτρῳ κεῖται κρατερὰ ἄλγεα πάσχων,
Ὀξείης ὀδυνῇσι πεπαρμένος ὀστέα πάντα·
20 Ἀκμὴν πόσις καὶ ἐδητύς, ἐδὲ μιν ἄρτε
Σίτου τε γλυκερεῖο φρένας ἵμερος αἱρεῖ,
Ἐξ ὀλιγηπελίης, συγέει δέ τε δαῖτα θάλειαν.
21 Σάρκες δ' ὀι φθινύθουσιν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Αἱ πάρος ἐξώδησαν, ἀτὰρ νῦν ἐκ ὁρόωνται·
Ὀστέα ἢ προὔχουσι, τὰ καὶ πάρος ἐκ ἐφάνυσθεν.
22 Ὡς ὁ σπλάγξ ὅτι, τάφον φρεσὶν ἦσιν ὀϊόμενος,

Certè quidem ego purus, & integer, rectáq; sciens,
Neq; improbus sum, noxa autem mihi non inest omnino,
Neq; transgressio, quandoquidem mens est pia.
Facilè Deus volens vel insontem virum perfundet;
Invenit autem prætextum reprehensionis, ut me crimineturq;
Posuit me inimici & infensi hominis in loco.
Pedes meos tutò in cippo fixit,
Gressus omnes observat, & animadvertit, quocunq; vado.
Aliud verò tibi dicam, tu autem in animo perpende tuo;
Hoc non bene dixisti; improbo viro similis es,
Neq; rectè locutus es, Deus enim præstantior hominibus,
Cujus & major virtus, honórque, potentiáque. (portet:
Quare cum eo contendere vis? quandoquidem neque te o-
Nè enim omnia, Jobe, Dei sperato consilia
Te sciturum: difficilia tibi erunt, bonus licèt sis.
Non enim hic in propatulo posuit sui cogitationes animi
Necquis ergo novit, quamobrem talia fecit.
Immortalis quidem semel, & iterum deinde locutus est,
Homo autem nec dum novit in animo nec sensit,
Insipiens, nec ipsius percepit vocem loquentis.
In dormitationibus verò & visionibus, nocte mediâ,
Quando gentes hominum molli obrutæ somno
Valde suaviter dormiunt in somniorum portis;
Tum aures aperuit Deus hominibus mortalibus,
Et admodum multa mandavit, & veluti sigillo signavit
Suum monitum, ut nè obliviscerentur præcepta.
Ut viri propensi ab incepto animum inhibeat,
Et eum desistere faciat à superbia gravi.
Interdum quidē benevolus ab eo propulsat sævum exitium,
Vitámq; à gladio, animam liberat ab inferno.
Interdum autem viciſſim mala dat Pater, ejus tentans:
Ità hic in lecto jacet graves dolores patiens,
Acutis doloribus transfixus ossa omnia.
Jejunus potûs & cibi, neque eum panis
Cibíque dulcis circa mentem appetitus tenet,
Præ languore abhorrétq; ab epulis lautis.
Carnes ei contabescunt in flexilibus membris,
Quæ priùs turgebant, at nunc non videntur;
Ossa autem prominent, quæ antea non apparebant.
Ità hic capularis est, sepulcrum animo suo præsagiens,

Φῆ ῥ' ὁ δ' ὠὶ ζωοῖσι μετέμμεναι, αὐτάρ οἱ ἤδη
Ἄγχι παφέστηκεν θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή.
23 Εἰ δέ πς οἱ γε πάρεστι μετάγγελος, ἢ ὑποφήτης,
Κήρυξ εὐδικίης, ὁπιμάρτυρος εὐνομιάων,
Εἷς ἀπὸ χιλιάδων, πολλῶν τ' ἀντάξιος ἄλλων,
Ὅσπις ὁπίσσατο ἧσι φρεσὶν ἄρπα βάζειν,
Ὅς κέν οἱ εὐσεβίης δείξῃ ὁδὸν, ὅππα πέπηγε.
24 Αὐτὰρ ἔπειθ' ἵλαος Ὀλύμπιος ἔσσεται αὐτῷ,
Καὶ φήσει μιν πόλλ' ἀδρὸν ἐξαναλύσειν,
Ὅσσα λύτρον ἔτελμε, καὶ ἀγλαὰ δέξαι' ἄποινα.
25 Ὡς ὄγε λωφήσει τε κακῶν, καὶ νῆσον ἀλύξει,
Χρὼς δέ οἱ ἀμφὶς ὠς γελόων παλιναυξέϊ δημῷ,
Ὡς πρὶν, ἐπ' ἀγλαΐῃφι γανύσσεται ἀμφὶ μέλεσσι.
Γῆρά τε καὶ σάρκες λιπαρώτεραι, ἢ ἀπαλοῖο
Παιδὸς, τὸν δ' ἀπίταλλε πατὴρ θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
Ἦ φ δ' ἀναθηλήσει ἧβης χαριέστατον ἄνθος.
Ὡς γάρ ἑ θεὸς Ἀναξ, ἐθλῶν ἕνεκ' ὄσσα ἔοργε,
Γῆρας ἀποξύσας θήσει νέον ἡβώοντα.
26 Ἀθάνατον λιτανεύσει, ὃ δ' ἵππα δίωσεα εἰδὼς
Εὐχωλῇσιν ἔῃς ἀείκοον ἧας ἐρείσει·
Χάρμη γηθόσυνος θείλω εἰσόψεται ὀπωπῇ·
Ὡς ὁ μὲν ἧς ἀρετῆς Θεοῦ ἐυνομίῃσιν ἐπαυρεῖ,
Ὅς τε δίκλω πέσχε, καὶ αἴσιμα ἔργ' ἀνθρώπων
Εὐσεβέων, μή πς οἱ ἀτεμβόμενος κίοι ἶσος.
27 Ἀνδρὸς ὀπιπλεύει, ὃν δ' εἶπε ἔειπεν, Ἀμαρτόν,
Ἦ τε δίκλω ἔλασε, σκολιάς τ' ἔκεινα θέμισας,
Οὐδέ τι μοι χαίσιμον ἐτάρ καὶ μᾶλλον ἀάσθη.
28 Ῥύσεται ἣν ψυχὴν, ἣ δ' ὐκ ἄϊδος δὲ βέβηκεν,
Ἀλλ' ὄγ' ἔτ' ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
29 Πολλάκι τι τάδε πάντα Θεὸς βροτὸν ἄνδρα ἔοργε
Φάρμακα πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δ' λυ
Αὐτὸς ἔχει, τοῖσίν τε βροτῶν φρένας ἐξακέσατο.
30 Ὄφρ' ἀνδρὸς ψυχὴν πάλιν ἐλθεῖν, ἠδὲ λεῖσθαι
Δοίη, καὶ παλίνορσον ἀπὸ ζωῆς αἶσαν
Ἐξαλάλοι προφόωσδε, ὃ δ' ἠελίῳ ἴδοι αὐγὰς
Τυμβόθεν ἐξαναβὰς, καὶ ἔτ ζωοῖσι μιγείη.
31 Τέκνα τοι ἐρέω, σὺ δ' σύνθεο, καί μευ ἄκουσον,
Σιγῇ ἀτρέμας ἧσο, τεῖν δ' ἐγὼ ἄρπα λέξω.
32 Εἰ δέ τ σοι ἔπος ὄρνις, ἀμείβεο, μηδ' ὑπακούσῃς,
Αὐδᾷ ὅ, τ φρονέεις, ἐθέλω δ' συνήορος εἶναι.

Putat non diu vivis intereſſe, ſed ei jam
Propè imminet mors & fatum violentum.
Quòd ſi quis ei adeſt internuncius, aut interpres,
Præco juſtitiæ, teſtis æquitatis,
Unus è millibus, multorúmq; inſtar aliorum,
Qui noverit animo ſuo ſana loqui,
Qui ei pietatis monſtret viam, ut obtemperet:
Statim deinde propitius Cœlicola erit illi,
Et dicet ſe illũ ab interitu acerbo liberaturum, (nis pretium.
Quoniam lytrum invenit, & ſplendidum accepit redemptio-
Ità hic reſpirabit à malo, & morbum fugiet,
Caro autem ei florida renidens recreſcente adipe,
Sicut priùs præ ſplendore nitebit circa membra,
Membráq; & carnes nitidiores, quàm teneri
Pueri, quem educavit pater lautitia in multa.
Denuóq; regerminabit juventutis gratiſſimus flos.
Sic enim eum divinus Rex, bonorum ergô quæ fecit,
Senectutem abradens faciet juvenem pubeſcentem.
Immortalem orabit, is autem lenia conſilia ſciens
Precibus ejus proclivem aurem arriget.
Gaudio hilaris divinam intuebitur faciem.
Ità hic quidem ex ſua virtute Dei æquitate fructum-capit,
Qui jus colit & honeſta opera hominum
Piorum, nequis ſuâ fraudatus abiret portione.
Viros contemplatur, eorum verò ſiquis dicat, Peccavi
Judiciúmq; perverti, & iniquo-jure judicavi cauſas,
Nec quicquam mihi profuit, verùm etiam magis læſus ſum;
Liberabit ejus animam, ea autem non ad-inferos deſcendit,
Ille adhuc vivit, & videt lucem ſolis.
Sæpe hæc omnia Deus mortali viro fecit.
Pharmaca plurima quidem bona mixta, multa autem triſtia
Sic habet, quibus mortalium mentes ſanet.
Ut viri animam revocabilem, & reparabilem
Det, & reducem ab inviſo inferno
Adducat in-lucem, is autem ſolis videat jubar
Ex-tumulo reſurgens, & adhuc vivis interſit.
Ideo tibi dicam, tu autem animadverte, & me audi,
Silentio quietus ſede, tibi autem ego ſana dicam.
Sin verò aliquod tibi verbum ſit, reſponde, nec celes,
Loquere quod ſentis, volo autem patronus eſſe,

Σῆς τε δικαιοσύνης ἐπιμάρτυρα μῦθον ἐνισπεῖν.
33 Εἰ δέ τι καὶ πάρα μῦθος, ἐμῆς ἐπικέκλυθι φωνῆς,
Σιγῇ νῦν ξυνίει, καὶ ἐγὼ πυκινῶς σε διδάξω.

ΚΕΦ. λδ'.

1 Ἦτοι ὅγ' ὡς εἶπεν Βαραχίηλος υἱὸς Ἀμύμων·
Οὐδ' ἐπέων ἔπι λῆξεν, ἰδὼν δ' ἀκέοντας ἑταίρους
Κύκλῳ ἑζομένους, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
2 Κέκλυτέ μοι μύθων μάλα περ πεπυμμένοι ἄνδρες,
Κλίνατε δ' ἅατά μοι πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντες.
3 Δεῖπνα γὰρ ἠΰτε γλῶσσα πολύσχοπα καὶ μάλα πολλὰ
Κεῖνεν ὀπιπαμφώς, (ἣ γὰρ στόματος δίκη ὄζει)
Παντοίων δ' ὄλων λάβε γεύματα, καὶ φύσιν ἔγνω·
Ὡς ἄρα τ' ἐπέων ἴσχει καὶ μάρτυρός ὄζιν,
Ἄατ' ἐτεά τε καὶ ἀκά, τά δ' ἠδέα πικρά τε, ἠδή.
4 Ἀλλ' ἄγε δ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες·
Μήπω ὑφήναμεν, καὶ ὀπιφραδόμεσθα βαλόντι,
Ὅφρ' ἔυ εἰδῶμεν τί νυ φέρτατόν ὄζιν ἑλέσθαι.
5 Κυδιόων γὰρ Ἰωβ ἔφη, Ἐγώ εἰμι δίκαιος,
Ἐκ δ' ἐμέθεν δίκαιον ἔλαστε Θεὸς, καὶ ἔκλεψε δέμνιά μου·
6 Ἦ ῥά νύ τι ψεῦδός γ' ἐρέω κατ' ἐμεῖο δικάζων;
Ἀλλ' ἄ χρὴ ψεύδεσθαι ὀπιπάμονα σάφα εἰδότα.
Ἕλκος μοι ἄμοτον, καὶ ἀνήκεστον πέλει ἄλγος,
Τῷ δ' ἐκ αἰτίη ὄζιν ὑπερβασίη ἀλεγεινή.
Ὡς ἔφατ' ὑλαγόρης, καὶ ἀγλωσσείησι πιθήσας.
7 Ὦ πόποι, οἷ δή νυ Θεὸν βροτοὶ αἰπόωνται;
Ἐκ κείνου γὰρ φασι κακὴ ἐμμεῖναι ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ
Σῇσιν ἀταθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὡς οὐκ ἔστιν Ἰώβου ὀνοσσόπτερος βροτὸς ἄλλος,
Ὅστις ἐλεγχείλω καὶ μυκτηρισμὸν ἔπινεν,
Ὡς ὅτε δηλήμων τις λαυερώτατον πέλει ὕδωρ.
8 Ὅς ῥ' ὁδὸν αὐτὴν βαῖνε μετ' ἀνδράσιν αἰὲν ἀλήτων
Καί σφιν ὁμάρτησεν, τοῖς ῥίτλια ἔργα μεμήλει.
(Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει Θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.)
9 Καὶ πάλιν αὖτὸς ἔφη ὑπερπαλίῃσι νόοισι,
Οὐδὲ γὰρ ἀνὴρ ὅστις μέγ' ὀφέλλεται, ἠδὲ ἐνίπτεται
Ἀνὴρ, ὅς τε Θεοῖο τετάρπηται φίλον ἦτορ.
10 Ἀλλὰ πίθεσθε καὶ ὔμμες, ἐπεὶ πειθὼς ἄμεινον,
Κέκλυτέ μοι μύθων, ὅσσοι πυκινόφρονές ἐστε.

Tuæ'que juſtitiæ teſtem ſermonem proferre.
Quòd ſi tibi non ſuppetit ſermo, meæ auſculta voci;
Tacitè nunc attende, & ego prudentiam te docebo.

CAP. XXXIIII.

UTique ſic dixit Baracheli filius inſignis;
Nec dictis adhuc deſtitit, videns autem tacentes ſocios
Circùm ſedentes, verba alata dixit;
Audite meos ſermones admodum licèt cordati viri,
Inclinatéque aures mihi prudentia mente conſilia habentes.
Cœnas enim ut lingua varias & multiplices
Dijudicat peritè, (hic enim oris mos eſt) (novit:
Omnigenorum autem obſoniorum capit guſtus, & naturam
Sic auris verborum arbitra & teſtis eſt,
Quæ'que vera *ſunt* & non, quæ'que jucunda acerbáque, ſcit.
Sed agitè, ut ego dixero, pareamus omnes;
Conſultationem ineamus, & capiamus conſilium,
Ut bene ſciamus quid optimum eſt eligere.
Glorians enim Jobus dixit, Ego ſum juſtus,
Jus autem mihi pervertit Deus, & fefellit cauſam:
Nunquid mendacium dicerem meipſum condemnans?
At non oportet mentiri ſcientem vera dicere.
Vulnus meum ingens, & inſanabilis eſt dolor,
Ejus autem cauſa non eſt iniquitas gravis.
Sic dixit grandiloquus, & arrogantiâ fretus.
Papæ! quomodo Deum mortales culpant!
Ex eo enim inquiunt mala eſſe : at illi ipſi
Suâ ſtultitiâ præter fatum dolores patiuntur.
Adeò non eſt Jobo vilior mortalis ullus,
Qui probrum & ſubſannationem bibit,
Sicut cùm ſitibundus aliquis copioſam bibit aquam.
Qui viam eandem iniit cum viris ſemper improbis,
Et iis comitem-ſe-præbuit, quibus ſcelerata opera curæ-ſunt.
(Sic ſemper ſimilem ducit Deus ad ſimilem)
Et rurſus ipſe dixit ſuperbiâ mentis,
Neque enim adeò magnopere amplificatur, neque juvatur
Vir, qui Deo delectaverit charum cor.
At obedite vos, quia obedire melius;
Audite mea dicta, quotquot ſapientes eſtis.

Οὐ μὴν πω κάκ' ἔοργεν Ἄναξ, πάθε μηδὲ γένοιτο,
Οὐδέ πης Ἀθανάτῳ πάρ' ἀταθαλίη ἀλεγεινή.
11 Ἀνδρὶ γὰρ ὧν ἔργων ἀντάξιον ὤπασε μισθὸν,
Δῶκεν δ', ἣ θέμις ἐστὶν, ἑκάστῳ οἷ ἔρεξεν.
12 Οὐ νύ κεν ὄβριν εἶκων Θεὸς αἴσυλα ῥέζοι,
Οὐτέ ποτ' Ἀθάναλθ σκολιὰς κείνειε θέμιστας.
13 Τίς μὴν οἱ ὄπιθα σαθερῆς ἐπελέλατο γαίης;
Τίς χθονὸς εὐρυχόροιο μέθων, ὦ κόσμ Θ ἀπείρων,
Ὦ, λαύι τ' ἐπιτετράφαται, καὶ τόσα μέμηλεν;
14 Εἰ βροτὸν ὀξὺ νοήσῃ, ἑὸν δ' ὑπὸ θυμὸν ἕλῃται,
Πνεῦμά τε καὶ ζωὴν πάλιν εἰς ἑὸ τ' αὐτὸν ἀγείρῃ,
15 Πᾶσ' ἅμα σαρξ ἀπολεῖται ἐπήρσιμ Θ, ἐς ὃ κονίλω
Ἀνέρες ἅλ λύσωνται, ὅθεν πάρος ἐκγεγάασιν.
16 Εἰ τοι ἐχέφρων θυμὸς ἐνὶ σήθεσσιν, Ἰωβε,
Σιώθεο, καὶ μὰν ἄκουσον, ἰδ' ἐν φρεσὶ βάλλεο μῦθον.
17 Ἦ ὄγε κοίρανθ ἔσαι, ὧ ἃ φίλαι εἰσὶ θέμιστες,
Ὅς τε δίκλω ἐχθαίρει, ἰδ' ὃκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων;
Ὅς τ' δικαιότατος πέλει πάντων ἔξοχον ἄλλων
Ἔπλετο, καὶ μὴ πᾶσι δίκλω ἰθύνλατα εἶπε,
Καδδὲ τὺ τῶδ' ἔτλης δικάσαι, καὶ ἐ νεικέσαι ἀντίω;
18 Ἦ ῥά νύ τις χτ μοῖραν, ἐπισβόλ Θ, Ὦ ἄνα, φησὶ,
Σχέτλι Θ ἐῆς, καὶ ἀλιτρός· Ἀτάθαλοί ἐσε, μέθονλες;
Τίς γὰ ἂν ὣς τόλμησε λιγύς πρ ἐὼν ἀγορητὴς
Νεικείειν βασιλῆας ὀνειδίοις ἐπέεσσι;
19 Πῶς ἔν ὃκ ἀπέοικε Θεῷ τάδε μυθήσαλθ;
Ὅς πᾶσι δνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάσσει,
Ὅς τ' ὃκ αἰδέσε βασιλῆων σεμνὰ πρόσωπα,
Οὐδ' ὄθετ' ἀρνειῶν πλωχὸς γὰ ἐναντίον αὐτῆ
Πλασίῳ ἐς ἀτάλαν Θ, ὁμοίης τ' ἔμμορε τιμῆς·
Ἴσον γὰ σύμπαντες ἐῶν ἔργον παλαμάων.
20 Ἐμμαπέως ἅμα τάδε τέλ Θ θανάτοιο κάλυφε,
Τάρβησαν δ' ἄρα φῦλα βροτῶ ἐνὶ νυκτὸς ἀμολγῷ,
Αὐτίκα δ' φθινύθουσιν ἀκήριοι, οἱ δέ τ' ἄνακτες
Ἐξ ἑδέων ἐρεπόνλες, ὀδὰξ ἕλον ἄσπετον ἔδας,
Οὐ βροτῶ, ἀλλὰ Θεοῦ πλιγῇ καὶ χειρὶ δαμέντες.
21 Τῶ μὴ γὰρ τ' ὀφθαλμοὶ ἐπ' ἀνδρῶν εἰσι κελεύθους,
Παντερκεῖς δέ τ' ἐόντες, ἐπισρωφῶσι πόλπας,
Ἀνθρώπων ὕδειν τε καὶ ἐυνομίλυ ἐφορῶντες.
Παπλείνων ἐς ἔκασον ἰδεν πάντ' ἰχνια φωτῶ.
22 Οὐ τόσσον σκότος ἐστὶν ἐνὶ σκιόεσσι μελάθροις

Νέρθε

Neutiquam sanè mala fecit Dominus, id verò absit,
Nec ulla *est* apud Immortalem improbitas gravis.
Viro enim suis operibus dignam præbuit mercedem,
Dedit autem, quatenus fas est, unicuique quale fecit.
Nequaquã injuriæ indulgens Deus nefaria patrare-queat,
Neque unquam Immortalis perversa tulerit judicia.
Quis ei gubernaculum stabilis mandavit terræ?
Quis telluris vastæ imperator, cui mundus ingens,
Cui populi sunt commissi, & tot curæ-sunt?
Si hominem acriter observet, ejus verò vitam auferat,
Spiritúmque & vitam retro ad seipsum recolligat,
Omnis simul caro peribit densa, ínque pulverem
Hominés iterum solventur, unde priùs nati sunt.
Si tibi prudens animus in pectoribus, Jobe,
Attende, & me audi, & in animo perpende sermonem.
Num ille princeps erit, cui non chara sunt jura,
Quique jus odit, & non moratur scelerata perpetrans?
Quique justissimus præ omnibus longè aliis
Est, & inter omnes jus rectissimè dicit,
Tunè eum audes condemnare, & reprehendere palam?
Num quis secundùm decorum, rabula, O rex, inquit,
Improbus es, & transgressor; Scelerati estis, principes?
Quis enim ità ausus fuerit, eloquens licèt sit orator,
Increpare reges contumeliosis verbis?
Quomodo ergò non dedecet Deo hæc dicere?
Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat,
Quíque non reveretur regum graves vultus,
Neque curat divites: pauper enim in-conspectu ejus
Diviti est æqualis, parémque sortitur honorem:
Æquale enim omnes ejus opus *sunt* manuum.
Confestim simul hos finis mortis obtexit,
Conterritæ autem sunt nationes hominum extremâ nocte,
Statim autem pereunt imbecilles, regésque
E solio lapsi mordicus arripuerunt immensum solum,
Non hominis, sed Dei ictu & manu domiti.
Ejus enim oculi super virorum sunt vias,
Omniáque videntes, versantur per civitates,
Hominum injuriam & justitiam inspicientes. (num.
Circumspectans in unumquemq; videt omnes gressus homi-
Non tantæ tenebræ sunt in umbrosis domiciliis

Subtèr,

Νέρθεν, ἄφαρ κῆρες μέλανος θανάτοιο νέμονται,
Οὐτον δυσεβέας δυσαὶ ἀνέρας ἀμφικαλύψαι,
Εἰπέρ πῃ ἐθέλωσ' ἔρδειν τι κρύδδα Θεοῖο.
23 Εἰπὶς οἰζύσειε κακῶν ἔνεχ' ὅσσα ἔοργεν,
Ἦν δ' ἄτιμα πίσειε, Θεὸς δέ ἑ σφλώσειεν,
Ἀλλὰ μὴ ὄφ' ὅτω πλέον, ἢ δέμις ὀστὶ, πέπονθεν,
Ὄφρα Θεῷ ἐείσῃ, ἔο τ' ἐν δίκῃ ἀντίος ἔλθῃ
Τίσειος εἵνεκα πῆσδε· δικαιότατοι γὰρ Ἐρινύες.
24 Ῥαῖσε δ' μυείας φύλα μεγαθενέων βασιλήων,
Ὀυπιδανές τε καδμεῖσιν ἐφ' ὑψηλοῖσι θρόνοισιν.
Οὐτω γὰρ νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν,
Ἐσθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλησιν, ἑκάστῳ.
25 Τῶν δ' ἓν γινώσκει ὕβριν καὶ ἀτάσθαλα ἔργα,
Καδδ' αὐτοῦ ἀνὰ νύκτα μέσην βάλε χειρὶ βαρείῃ,
Ὀυτάμενοι δ' ἄρα τοίγε καλήεπτον ἐν κονίῃσι,
Πρηνέες ἐν κονίῃσι κατήειπον, ἠδ' ὀλέκοντο.
26 Πλῆξε δὲ τοὺ ἀναφανδόν, ὅτι πλεῖος πέλε λαὸς,
Πάντες ἵν' ἀθρήσωσι, Θεοῦ τ' ὄπιδα τερμέωσιν,
Ὥδε δέ τις τότε εἶπε ἰδὼν ἐς πλήσιον ἄλλον,
Ὀυκ ἀρεῖᾳ κακὰ ἔργα, κιχάνει πότμος ἀλείτην,
Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος, ὅ, τις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
27 Ὅπι Θεοῦ ἀπονόσφι μετάτροπον ἴχνος ἔθηκαν,
Ἀψ τ' ἀνεχώρησαν, χάζοντό τε πολλὸν ὀπίσσω,
Καί σφισιν ἄ τι μέμηλεν ἐνὶ φρεσὶν ὅσσα τ' ἄρεζεν,
Ὅσσα τ' ὀπί σφιν ἔτειλε, καὶ ὐκ ἀλέγιζον ἑφετμέων.
28 Οἱ μὴ ἐρυσείζωσι, βοὴ δ' ἄσχετος ὀρώρει
Πτωχῶν λδυγαλέων, τύς τε πρύχωσι βίηφι,
Ἡ δέ τε ὐρανὸν ἶκε, καὶ ὐκαλα βάλλε Θεοῖο·
Πτωχὸς μὴ βοάασκε, Θεὸς δ' αἰέσκε λιτάων.
29 Ὅς δ' ὁπόταν κατάπαυμα δόλῳ, πῆς πάρος ἐὼν
Τίς δέ μιν ἀθρήσει, ὅτ' εἰὼ ἐπάλυψεν ὀπωπὴν,
Ἠμὴ ὅταν ξυνόν τε κακὸν πολέεσι πιθήσιν,
Ἀνδρόφι καὶ δήμῳ κεχολωμένος, ἠδ' ἐνὶ μένῳ;
30 Κοιρανέειν ὐκ εἶα ἐν ἀνδράσιν ἠπεροπῆα,
(Σκῆπτρον τ' ἠδὲ θέμιστας ὃ γὰρ βασιλεῦσιν ἔδωκε)
Μή τι κακορραφίῃσι καλαπεύχῃ πολίτας
Δημοδόρος, τῷ τ' αἰὲν ἀπήμαλα ἔργα μεμήλῃ,
Μὴ λαοὶ παλίδεσσιν ἐνιπλεχθῶσι βαρείῃς,
Μήπως ὡς ἀφῆσι λίνα ἁλόντε πανάγρῳ
Ἀνδράσι δυσμενέεσσιν ἕλως καὶ κῦρμα γένωνται.

Subter, quæ Parcæ nigræ mortis incolunt,
Quantæ impios possunt homines obvelare,
Etsi fortè velint facere aliquid clam Deo.
Siquis afflictus fuerit malorum ergô quæ commisit,
Suámq; noxam luerit, Deus autem ipsum ignominiosum-red-
At neq; sic plus, quàm fas est, passus fuit, (diderit,
Ut cùm Deo contendat, eíq; in jure obviàm veniat
Propter injuriam hanc: justissimæ enim *sunt* Erinnyes.
Pessundedit autem innumeras gentes præpotentium regum,
Nulliúsque-notæ *homines* collocavit in excelsis thronis.
Sic enim distribuit Cœlicola felicitatem hominibus,
Bonis atq; malis, prout vult, unicuique.
Quorum autem bene cognoscit iniquitatẽ & mala opera,
Eos nocte mediâ dejecit manu gravi,
Vulnerati autem illi ceciderunt in pulvere,
Proni in pulvere ceciderunt, & perierunt.
Percussit verò eos in-propatulo, ubi plurimus erat populus,
Omnes ut viderent, Deíq; vindictam timerent;
Sic autem quispiam tum dicat intuens in vicinum alium,
Non bene-succedunt mala opera, assequitur interitus pecca-
Sic pereat & alius, quicunq; talia fecerit. (torem;
Quoniam seorsum à Deo retrogradum gressum posuerunt,
Rursúmq; regressi sunt, recessérúntq; longè retro,
Et iis nihil curæ-est in animo, ex iis quæ fecit,
Quæq; ipsis mandavit, & non curarunt *ejus* præcepta.
Hi quidem injuriosè-agunt, clamor verò ingens oritur
Pauperum miserorum, quos vexant violentiâ:
Ille autem ad cœlum pervenit, & aures perculit Dei;
Pauper quidem clamavit, Deus autem audiit preces.
Qui cùm requiem dederit, quis tumultum excitabit?
Quis autem ipsum aspiciet, cùm suam absconderit faciem,
Sive cùm commune malum multis dederit,
Viris & populo iratus, sive uni soli?
Imperare non sivit inter homines hypocritam,
(Sceptrum & jura hic enim regibus dedit)
Nè malis-machinationibus opprimat cives
Populi-vorator, cui semper injusta opera curæ-sint,
Nè populi laqueis implicentur gravibus,
Nè veluti nexibus lini capti omnia-venantis
Hostibus præda & lucrum fiant.

Quam-

31 Τῷ σε χρὴ, ὦ Ἰωβε, Θεῷ τοιαῦτ' ἀγοράσειν,
Ἰλιάδι μοι, Βασιλεῦ, καὶ μείλιχον ἔνδεο θυμόν·
Ὦ, μοι ἐγὼ, ὅτι πολλ' ἔπαθον, καὶ πολλ' ἐμόγησα·
Οὐκέθ' ἁμαρτήσω, μὴ βίγιον ἄλλό τι πάσχω.
Εἰσὶ' ἄγε δείξον ἐμοιγε, τό, τ' ἀ δυνάμ' αὐτὸς ἰδὼν
32 Εἰ δέ ποτ' ἀσπάμιλλα φρεσὶν ἀλομύρησι πιθήσας,
Οὐκ ἂν ἔτ' ἀλίτοιμι, κακὸν δέ μοι ἔσται' ἐρωή.
33 Ἦ τάδε ἔργ' ἔσαν, ὥς σοι φίλον ἔπλετο θυμῷ;
Ἀλλ' ἤτοι μὴν ταῦτα Θεοῦ ἐν γένασι κεῖται·
Καὶ γὰρ ὅγ', εἴτ' ἐθέλῃς, ἀποπίσεται, εἴτ' ἀνανεύεις,
Οὔτοι ἐγὼ τῷ κε σὺ πραύτερος ὄ, τι τάχ' ὄιδα.
34 Μᾶλλον δ' αὖ πινυτοὶ κε ἐχέφρονες ὅτι τάχ' ἔασιν,
Οἱ φρεσὶ παλκαλίμησι κεκασμένοι ἐν μερόπεσσιν,
Εἰπόιεν, κε ἐμεῖο νύ κ' ἐμπαιζοίατο μύθων.
35 Νήπιός ὄτιν Ἰωβος, ἐπεὶ ἀνεμώλια βάζει,
Πολλά τ' ἐν ἄμμιν ἔειπεν, ὅσ' ἀ πεπνυμένος ἀνήρ·
Ὡς ἄ οἱ χάεις ἀμφιφερισέφελαι ἐπέεσιν.
36 Ὦ Πάτερ ἡμέτερ', ὦ Βασιλεῦ, ὕπατε χρεόντων,
Εἰδε κε ἄχρι τέλους δοκιμάζοις τῦτον Ἰωβον,
Καί κε τὸ βελόιμιν, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
Ὅωεχ' ἑοῖς ἑπέεσι συνήορός ὄτιν ἀλιτρῶν.
37 Θῆκε δ' ἀποσσίλιν ἐπ' ἀταδαλίῃ ἀλεγεινῇ,
Σχέτλια δίνεα ὄιδε, Θεὸς δ' ἀ πείθετο βελῇ·
Χερσί τε συμπλατάγησεν, ὀνείδεά τ' ἄμμιν ἔδηκε,
Καί τ' ἔπια φρεσὶν ἦσιν ἀκοσμά τε πολλά τε ἤδη,
Μᾶλλ' ἀτὰρ ἀ χρὴ κόσμον ἐειζέμεναι Θεῷ αὐτῷ.

ΚΕΦ. λέ'.

1 Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλιὴς ἔσαν, ἀδὲ τις ἔτλη
Ἀγγελλειν, χαλεπὸν γὰρ ἐπισταμένοις τῷ ἐόντας·
Σιγῇ τύγ' ἔζοντο, πάλιν δ' ὄγε μῦθον ἐνισπεν·
2 Ὦ πόπαι, ἦ ῥ' ἀγαθός τῷ ἐὼν ὑπερόπλον ἔειπες;
Καὶ μάλ' ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλες, ὡς ἀγορᾶων,
Ἦ μὴν ἔγωδε δικαιότερος Θεοῦ εὐχομαι εἶναι·
Ἢ οἵεις, ὅπ τῦτο ἐπῷ χρὴ μοῖραν ἔειπες;
3 Ἀλλ' ἄτω κε ἔφηδα, Τί γὰρ μέγα ἔσται' ὄνειαρ,
Ἢ τί νύ μοι ὄφελος κεκαθαρμένῳ ἀμπλακιάων;
Ἠὲ τί μοι πρόκειται, ἐπεὶ μάλον ἔμμεναι ἐθλός;
4 Τύνεκ' ἀμειβόμενος χάζω νημερτέα φωνὴν,

Ar-

Quamobrem te oportet, ô Jobe, Deo talia fari,
Propitius-esto mihi, Rex, & placidum sume animum:
Hei mihi! quia multa passus sum, & multa pertuli:
Non ampliùs peccabo, nè durius aliud quid patiar.
Eia agè, ostende mihi, quod non possum ipse cernere;
Siquando peccavi menti pernicioſæ obtemperans, (satio
Non ampliùs iterum delinquam, à-malo autem mihi erit ces-
Num hæc opera erunt, sicut tibi placitum est animo?
Sed profectò hæc Dei in genibus posita sunt:
Etenim ille, sive velis, rependet, sive recuses;
Non ego: quare etiam tu eloquere quod nôsti.
Potiùs autem sapientes & cordati qui sunt,
Mente prudenti instructi inter homines,
Dicant, & meos nunc curent sermones.
Ineptus est Jobus, quoniam vana effutit,
Multáq; inter nos locutus est, qualia non sapiens vir *dixerit*;
Adeò non ei gratia coronat verba.
O Pater noster, O Rex, supreme principum,
Utinam vel usq; ad finem tentares istum Jobum,
Et quidem illud velim, & quidem multò utilius esset,
Quoniam suis sermonibus advocatus est improborum.
Addidit autem rebellionem iniquitati gravi,
Scelesta consilia novit, Dei autem non paruit consilio;
Manibúsque complosit, contumeliásq; nobis dedit,
Qui verba animo suo inconditáq; multáq; novit,
Ut temere & non secundùm ordinẽ contendat *cum* Deo ipso.

CAP. XXXV.

SIc dixit; illi autẽ omnes muti erant, nec quis ausus est *eum*
Interpellare; difficile enim *videbatur*, scientes quantumvis
Taciturni illi sedebant, rursus .a. hic sermonẽ dixit; (fuerint:
Proh malum! bonus certè quanquam sis, superbè locutus es,
Et valde insolens verbum effutiisti, sic dicens,
Sanè ego justiorem Deo me profiteor esse.
Num putas, quòd hoc dictum rectè dixisti?
Verùm sic etiam locutus es, Quod n. magnum erit emolu-
Vel quæ mihi utilitas purgato à peccatis? (mentum,
Aut quid mihi ampliùs-supereſt, postquam didici esse bonus?
Idcirco respondens fundam veram vocem,

Palámq;

Ἀντικρὺ δ' ἐρέω ἅμα σοὶ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
Χρὴ μὲν γὰρ τὸν μῦθον ἀπλεγέως ἀποειπεῖν,
Ἢ, ὥρη δὴ φρονέων τε, καὶ ὡς τελέεσθαι ὄΐω.
5 Οὐρανὸν εἰσανίδρης, ὃ μετήορος ὑψόθι γαίης
Πέπταται ἀστερόεις, νεφέλας ἢ φορέζεο θυμῷ,
Αἳ σέο πολλὸν ὕπερθε φορεύμεναι ἠερέθονται·
Τάων ἓν ὕπερθε ὅτι Θεὸς ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί,
Τόσσον ὕπερθε πόλυ, ὅσσον ἀερκὺς ἐς ἀπὸ γαίης.
6 Καδδ' ἀμπὶ τί πω ἔρξας ἀμήχανον, ὀππόθ' ἁμάρτῃ
Ἠὲ τί μιν πολλῆσιν ὑπερβασίῃσιν ἔοργας;
Ἢ τί καὶ αὐτὸς, Ἰωβε, τεῆς κακότητος ἐπαυρεῖ;
7 Ἀλλὰ καὶ ὁππότ' σύ γ' αὖτε διδοῖς, εἴ ἐσσι δίκαιος;
Ἠὲ τί οἱ ὄφελος; τί δ' ὅγ' ἔλλαβε σῆς ἀπὸ χειρός;
Τὸν δ' ἀγαθός τε κακός τ' ἀπαμείρεται ὀδμῇ ὀνίνησι.
8 Σεῖό γ' ἀταθαλίῃ τάχα ἴψεται υἷας Ἀδάμοι,
Οἵτε καὶ σύ περ ἐσσι, κακόν τ' ἀνδρεσσι φυτεύσας
Σεῖό κεν ἐυνομίῃ χεράσμῃ μερόπεσσι βροτοῖσιν,
Ἢ ἔπει, ἢ ἔργῳ χάριν ἀνθρώποισι φέρουσα.
9 Πολλοὶ ὑπερφίαλοι καὶ ἀτάθαλοι ἄνδρες ἔασιν,
Οἵτ' ὕβρει ἐξάγλες, ὀπιπεύμονοι μιμεῖ σφῷ,
Τείρουσι πλωχὲς ῥηξιπόδειν τε βίῃ τε,
Τῶν ἢ βιαζομένων σοναχὴ ἀλίαστος ὄρωρε,
Καὶ ῥυσαζομένων· ἔπι δ' ὑδείσατο βεμβιλίων
Μαίνεται ὀβριμοεργὸς, ὃς δέν τ' ἂν ὀπιπεύσῃ.
10 Οὐδέ πις ἐν τοῖς δέοισι διέρεται, ὅδε μεταλλᾷ,
Εἰπὼν, Πῆ Θεός ἐστ' ὃς μ' ἔπλασεν ὅδε ἐόντα,
Ὅς τ' ἐλάμψε τ' ἄχων, τῷ γὰρ πόνος εἰμὶ καὶ ἔργον,
Ὃς τ' ἀδεέστῳ ἀνὰ νύκτα δίδοι ἰδέσθαι ἀοιδήν·
11 Ὃς φρένιν ἀνθρώπους δέδαεν, καὶ μίδεα πυκνὰ,
Ζώων τ' ἄμμιν ἔδωκε πέρι φρένας ἔμμεναι ἄλλων,
Θηρῶν τ' ἀερονόμων, καὶ ὑπερφιάλων πετεηνῶν;
12 Ἔνθα δ' ἅμ' ὀιμωγή τε καὶ ὐχωλὴ πέλεν ἀνδρῶν
Τρεσσάντων ὀλομένης, καὶ ὑπερφιάλων ἕνεκ' ἄτης,
Δηϊὼ δ' ἀχέων Θεὸς ἦσο, καὶ ἂκ ἀΐοντι ἐοικώς.
13 Οὐδὲ γὰρ φρένι σῷ περόωρον ἐὸν ἔας ἐρείδει
Μαψιδίοις ἐπέεσι Πατὴρ, μαπὴν τ' ἀλεγεινὴν
Οὐδέ ποτ' Ἀθάνατος κενεόφρονι ἔκλυεν αὐδῆς,
Ἀνέρος ὅτ' ἀλέγιζεν, ὅ, πις τ' ἀνεμώλια βάζοι.
14 Εἰ καὶ ἔτης, Οὔπω μιν ἐγὼ δίκαιμ' ἄντα ἰδέσθαι·
Ῥηΐα δ' ἀείγνωτος πέλεται Θεὸς οἷς ἐνὶ ἔργοις,

Palámq; edicam pariter tibi & tuis ſociis.
Oportet enim reſponſum *liberè*-&-apertè dare
Quemadmodum nunc ſentio, & ut fieri puto.
Cœlum ſuſpicias, quod ſublime ſupra terram
Expanditur ſtellatum, nubésq; conſidera animo,
Quæ longè ſuprà te evectæ ſuſpenduntur:
Illis ſupereminet Dei ſedes firma ſemper,
Tantùm ſuprà polum, quantùm cœlum diſtat à terra.
Contra eum .a. quid feciſti incommodũ, quando peccave-
Aut quid *in* eum multis transgreſſionibus commiſiſti? (ris?
Aut quânam-in-re is, Jobe, tuam malitiam luit?
Sed & ei quid tu rurſum das, ſi es juſtus? (tuã?
Aut quodnam ei emolumentum? quid autem is capit manu de
Ei autem bonúsq; malúsq; nec nocet nec prodeſt.
Tua utiq; iniquitas citò lædet filios Adami,
Qualis & tu es, malúmq; hominibus parias:
Tua utique juſtitia profit hominibus mortalibus
Aut dicto aut facto gratificans viris.
Multi ſuperbi & improbi viri ſunt,
Qui inſolentiæ obtemperantes, obſequentes robori ſuo,
Affligunt pauperes fortitudinéq; viribúsque;
Horum verò violenter-tractatorum gemitus gravis oritur,
Et per-vim-tractorum; adhuc autem oppreſſoris brachium
Furit immane, cujus robur inſuperabile.
Nec quis inter iſtos quærit, nec interrogat.
Dicens, Ubi Deus eſt, qui me formavit nihil exiſtentem ante
Et elaboravit fabricans, ejus enim labor ſum, & opus,
Qui noctem per intempeſtam dat ſuavem cantilenam;
Qui prudentiam homines docuit, & conſilia varia,
Animaliáq; nobis dedit mente ſuperare cætera,
Ferásq; agreſtes, & aërias volucres?
Tunc verò ſimul ejulatus & preces erant virorum
Propter injuriam pernicioſam, & ſuperborum noxam;
Diu autem tacitus Deus ſedit, & non audienti ſimilis.
Neq; enim cœleſtis lubens ſuam aurem accommodat
Inanibus verbis Pater, vanitatíq; miſerandæ;
Nec unquam Immortalis vana-cogitantis audiit vocem,
Virum neq; reſpexit, qui inania loquitur.
Etſi dixeris, Neutiquam ipſum ego poſſum coràm videre;
Facilè tamen innoteſcit Deus ſuis in operibus,

Veſtigia

Ἰχνια παμφανόωντα, ἀείζηλοι δέ οἱ αὐγαί.
Πάρ δέ οἱ ὄζοι δίκτη, πὰρ ᾗ κείσις, ἠδὲ θέμιστες·
Τῷ τε σὺ θαρσήτας μάλα πείθεο, καί σ' ὀπίσσεται.
Νῶϊ δ' ἐπεὶ ἄχ ὕπω πίσω Θεῷ ὄζιν Ἰω Θ,
Ὃς μὴ ὀδυσσάμενος χόλῳ ἐθηκεν οἰζυῖ·
Ἀλλ' ὅδ' ἀνὴρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ
Οὐκ οἶδ', οὐδ' ἐνόησε τί οἱ τόσσον ὄφελλεν,
Σχέτλιος, ὅν τε κατ' αἶσαν ἔχει ἰότητι Θεοῖο.
Τέκνα λαβραγόρης τε ἀμεσσηδοπίς τε Ἰω Θ,
Τὼ κὴ ἀπὸ γλαύκης μάλα πυῖσιν ῥέεν αὐδήν·
Πολλὰ μὲν ἀκπάγλως, ἀτὰρ ὃ πεπνυμένα βάζει.

ΚΕΦ. λς'.

Ὣς Ἠλιος μὲν ἔφη· τὸν δ' ἔπος ἀμείβετο μύθῳ·
Τέκνα δ' αὖτις ἔνισσε, κὴ ἀκέπ λῆξ' ἀγορεύων.
Νῶϊ μ' ὀλίγον πρὸ ἔα, σιγῇ ποτιδέγμενος ἦσο,
Καί τοι ἐγὼ μάλα πᾶσαν ἀληθείην καταλέξω,
Ὡς ἔπ μοι πλέον ὄζει Θεοῦ ἕνεκ' ἀντίον εἰπεῖν.
Τηλόθεν ἀρξάμενος πεπνυμένα μήδε' ἐροῦνων
Φθέγξομαι ὧν πυθόμεσθα παλαίφατα θέσφατα φαίνω.
Ἐξρέω ᾗ θέμιστας ἐπειρονίης Βασιλῆος
Τὰ ᾗ δικαιοσύνην τε κὴ εὐνομίην καταλέξω,
Ὃς μ' ἄρσαρε φρασσέως, εὖ εἰδὼς τεκμοσυνάων.
Ψάσμαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλεαί δέ με θυμός
Ἀληθὲς γὸ ψεύδεσι ποικάμμον σάφα εἰπεῖν.
Νημερτέως ἦν τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἀποκρύψω.
Πάρ δέ τοι ἰδρυόθη, ὃς γνώσιος ἄκρον ἵκανεν,
Ὅς τ' ἤδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα.
Καρτερός ὄζι Θεὸς, τῷ τε σθένος ἐκ παλαπαθὲς,
Ἀλλ' οὐκ ἠπεδανῆς ἀνδρῶν ἀμέλησε χρεόθλης,
Οὐδὲ βροτοὺς ἀθέριζεν ἀκιδνοτάτης πρὸ ἐόντας.
Ἦ μάλα καρτερός ὄζι, πὶς οἱ μῦθος ἰσοφαείζοι;
Ὡς πάντων πέρι τ' ὄζι βίλυ, πέρι τε φρένας ἐδμάσσῃ,
Ἀμφότερον, βασιλεύς τ' ἀγαθὸς, κρατερός τ' αἰχμητής.
Τῶν δὲ δ' ἀμαρτηνόων, οἷς σκέτλια ἔργα μέμηλε,
Ζωλὺ οὐκ ἐφύλαξε, κὴ οὐκ ἐπάωσεν ἀλιτρούς,
Αὐτοὶ ᾗ σφετέρῃσιν ἀταθαλίῃσιν ὄλοντο.
Πτωχὸν λαγαλέον μάλα κήδεται, ἠδ' ἐλεαίρει,
Εὖ τε δίκλιν παρέχων, θυμαλγέα δ' ὦσειν ἀμύνει.

Ὃντι

Vestigia conspicua, præfulgentes autem ejus *sunt* radii:
Apud eum verò est justitia, apud *eum* judicium & jura:
Cui tu confisus admodum-pare, & te permitte.
Jam verò quoniam non ità fretus Deo est Jobus,
Is quidem iratus gravem illi intulit miseriam;
At iste vir dolore magno sauciatus cor
Non novit, neq; animadvertit, quid sibi tantam calamitatem (auget,
Miser, quam & meritò patitur voluntate Dei.
Quocirca futilis & multiloquus *est* Jobus,
Cujus à lingua valdè inanis fluit oratio;
Multa quidem strenuè, sed non prudentia dicit.

CAP. XXXVI.

SIc Elius fatus est; ei autem nemo respondit sermonem:
Ideo rursus infit & nondum destitit verbis.
Nunc me paululùm sine, tacitè expectans sede,
Et tibi ego valde omnem veritatem dicam,
Adeò adhuc mihi pl⁹ est quod Dei gratiâ ex-adverso urgeam.
Longè exordium-sumens prudentia consilia scrutans
Eloquar, quæ sando accepimus, vetera oracula pandens;
Enunciabo autem jura cœlestis Regis,
Ejus autem justitiámq; & æquitatem declarabo,
Qui me fabricavit sapienter, peritus artifex.
Mentiar, aut verum dicam? movet verò me animus:
Turpe enim mentiri scienti vera dicere.
Vere igitur tibi loquar, neque occultabo.
Juxta te autem situs est, qui ad cognitionis apicem pervenit,
Quíq; novit præsentia, & futura, & præterita.
Fortis est Deus, ejúsq; robur non debile,
At non infirmum hominum neglexit genus,
Neq; mortales contempsit, impotentissimi licèt sint.
Certè admodum fortis est; quis ei viribus æquiparetur?
Adeò omnes excellit potentiâ, mentéq; sanâ,
Utrumque, réxq; bonus, validúsq; bellator.
Peccatorum autem, quibus nefaria opera curæ-sunt,
Vitam non servavit, & non salvavit transgressores;
Ipsi autem suis flagitiis perierunt.
Pauperis miseri admodum curam-gerit & miseretur,
Oculéq; jus præbens, molestámq; injuriam propulsans.

7 Ὑπ' ὀπ' ἐυσεβέων ἀγαλὼ ἔτρεφεν ὀπωπὼ,
Ὀρθὰ μοὶ δ' ἐοὶ αἰὲν ἐπ' ἀνέρας εἰσὶ δικαίους,
Ἠθωόυς τε καθεῖσεν ἐφ' ὑψηλοῖσι θρόνοισι,
Τιμὴν ὄφρα λάχωσι μετ' ἰφθίμων βασιλήων,
Ἐνθά σφεας ἵδρυσε διαμπερὲς, οἱ δέ τ' ἄερθεν.
8 Εἰ δέ πὶ ἐν χλοιοῖς καὶ ἀλυκλοπέδῃσι δέδεντο,
Μόχθῳ τ' ἀργαλέοιο πεῖρ σφίσι δεσμὰ κέχυντο.
9 Τόφρα δ' ὅγε σφ' ἀνέφηνε, ἀειφραδέως τ' ἀπέδειξε
Ὅσσα κακὰ ῥέζεσκον ἀπαδαλίῃσι νόοιο,
Ἀτίῳ τε σφετέρῳ, καὶ ὑπερβασίῃσι ἀλεγεινῇ.
10 Ὄυατα δέ σφ' ἀνέωξε, καὶ ἐν φρεσὶ μήδεα πυκνὰ
Θῆκεν ἐπιζαμφὼς, ἵνα μὴ ληδοίαι' ἐφετμέων,
Ἀλλὰ κακῆς ἀπάτερθε παλίντροπον ἴχνιον ἔχοιεν.
11 Εἰ μετόπιδε πίδωνται (ἐπεὶ πείθεσι ἄμεινον)
Ἀζόμενοι φρεσὶν ἦσιν ἐφημοσύνας τε καὶ αὐτίν·
Δὴ τότ' ἀναπλήσασι βίον, θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ,
Χάρμασί τε γλυκερῇσι κυλινδομένοις ἐνιαυτῷ.
12 Εἰ δ' ἔμπης ἀπίθησαν ἑῷ μένεϊ δεσμῷ,
Φθίσει σφεας ἄορ ὀξὺ, φίλης τ' αἰῶνος ἀμέρσει,
Ἀκλειῶς τ' ἀπολεῦνται ἀϊδρείῃσι νόοιο.
13 Οἱ δὲ δολοφρονέοντες ἀμήχανοι ἠπεροπῆαι
Μῆνιν νηήσαντο κακὴν ἐς μόρσιμον ἦμαρ·
Οὐδὲ γὰ ἐυχωλὰς εἰς ἀρετὴν ἐυρυὼ ἔασιν,
Εἰ γέ πὶ Ἀθανάτοις χαλεπὸν σφίσι δεσμὸν ἔδησε.
14 Τῷ ἔπι προθέβαα, πρὶν γήραος ἄλγος ἰκέσθαι,
Αἰνόμορος δήσκοι, μινυθάδιός σφισι δ' αἰὼν
Τήκεται ἐν μάχλοισι, μέσῳ πόρνων τ' ἐν ὁμίλῳ.
15 Ἱπωχὲς αὖτε δύης καὶ ὀϊζύος ἐξανέλυσεν,
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παειςάμενός τε φύλαξεν·
Ὄυατα δέ σφιν ἀνῷξε, βίη ὅτ' ἐπῆλθε καὶ ὕβρις.
16 Οὕτω καὶ κέ σε ῥεῖα μετηγαγεν ἐκ γενεσπῆ
Χῶρον ἐς ἐυρύτερον, πρὶ κ' ὀίνεαι ἔμμελες·
Καὶ ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλε.
Ἔθων πολυήρης μῦθοισι ἐκέα δαῶτα τραπέζης.
17 Τυὼν δὲ προφρων ὁλοφώϊα δύσεαι ἀλειτέων
Μήδεά τ' ἐκτελέσας, πρὶ σ' ἀ σόον ἔμμεναι ὄιω,
Ἀλλά σε νῦν νέμεσίς τε κακὴ καὶ μοῖρα κιχάνει.
18 Αἰνὸς δὴ χόλος ὀξὺς, Θεοῦ δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
Μή σε βάλῃ, ὑπὸ δὲ μελιηδέα θυμὸν ἕλητα.
19 Τόφρα μὲν ἀ πείσεις γε φέρων ἀπρεῖσι ἄπτερα·

Nunquam à piis mitem avertit vultum,
Oculi autem ejus ſemper ſuper juſtos ſunt viros,
Rectæque-mentis-*viros* collocavit in excelſis thronis,
Honorem ut nanciſcantur cum validis regibus;
Ibi eos conſtituit perpetuò, ii verò exaltati ſunt.
Quòd ſi unquã in collaribus & compedibus vincti fuerint,
Ærumnæque gravis iis vincula circumfuſa ſint:
Tum verò ille ipſis oſtendit, manifeſtóque declaravit,
Quanta mala patraverint improbitate mentis,
Noxámque ſuam, & tranſgreſſionem gravem.
Aures autem iis aperuit, & in mente conſilia prudentia
Poſuit ſcienter, ut non obliviſcantur mandata,
Sed à malo ſeorſum retrogradum veſtigium habeant.
Si poſtea obtemperent (quandoquidẽ obtemperare præſtat)
Reverentes animis ſuis præceptáque & ipſum;
Tum verò exigent vitam, proſperitate in multa,
Gaudiiſque dulcibus volventibus annis:
Sin verò non obediant ejus placidæ legi,
Perdet eos gladius acutus, charâque vitâ privabit,
Turpitérque peribunt inſcitiâ mentis.
At doloſi verſuti hypocritæ
Iram accumulant malam in fatalem diem:
Neque enim preces in cœlum amplum mittunt,
Siquando Immortalis grave iis vinculum imponit.
Quare adhuc puberes, priuſquam ſenectutis limen contin-
Infauſti moriuntur, breve autem eorum ævum (gant,
Conſumitur inter libidinoſos, medióque cinædorum in cœtu.
Pauperes *vero* contrà ærumnâ exolvit & calamitate,
In omnibus laboribus præſénsque ſervavit:
Aures autem iis aperuit, oppreſſio cùm venerit & injuria.
Ità etiam te facilè transferre-poterit ex anguſta-*via*
Locum in ampliorem, ubi non arctatus fores:
Et in eſcas paratas appoſitas manus extenderes
Edens pinguis gratum convivium menſæ.
Tu autem promptus peſtifera conſilia peccatorum
Cogitationéſque perfeciſti; ideo te non ſalvum eſſe puto,
At te nunc Nemeſis mala, & Parca aſſequitur.
Gravis jam ira eſt; Dei autem verere furorem,
Nè te percutiat, & dulcem vitam abripiat:
Tum eum non flectes ferens licèt infinita dona;

Οὐδ' εἰ οἱ δεκάκις τε καὶ εἰκοσάκις τόσα δοίης,
Οσσά τέ σοι πάρος ἔσκε, καὶ εἴ ποθεν ἄλλα γένοιτο,
Αλλ' ὅδ' ὡς ἔτι θυμὸς ἐὸς πείσεσθ' ἔμελλε,
Ψυχλώ τοι λῦσαί τε φίλαν, τά τ' ἄποινα δέχεσθ'.
19 Πάντα δ' ὑπόβλητ' ὅτι Θεῷ ἐεικυῖα δῶρα,
Οσσά κέ τις δώῃ μεμαὼς ψυχλὼ ἐρύσασθαι,
Μάψ· ὃ γὰρ οὐκ ἀλέγει, ἐπεὶ ἢ πλοῦτοιο μεμηλὼς,
Οὐδ' ἄρα οἱ φίλα εἵσι τόσα χρυσοῖο τάλαντα·
Αλκὴ οἱ ἡδὲ βίη ὅδ' ἐν λόγῳ ὅδ' ἐν ἀριθμῷ·
Λίλιω γὰρ κρατερὸς πέλει πάντων ἔς' ἀνθρώπων.
20 Μήπω ἰμείρεο νυκτὸς, ὅτ' αἰφνιδίῳ πὶ πότμῳ
Λαοὶ ὑποφθινύθουσιν ἅμα σφετέρῳ ἐνὶ χώρῳ·
Οὐ γάρ τις δεύδεν φυγέει κακὸν, οὐδ' ἀνὰ νύκτα.
21 Φράζεο, μὴ ματίης ὄδεο φρεσὶ, μηδ' ἀλίτημα
Σοὶ μελέτω σῇσι κῆρι, τὸ γάρ ῥ' ὅττι πρόφρασ' ἐλάσῃ.
22 Ῥεῖα δ' ἀθάνατος Θεὸς ἀνδράσι γίνεται ἀλκὴ,
Οισίν τ' ἤθελε κῶδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίξαι.
Τίς κεν ἀλεξίκακον βαλλὼ, ὡς αὐτὸς, ὑφαίνοι;
Τίς κέν οἱ ἰδρείλω τε διδάσκαλ@ ἰσοφαρίζοι;
23 Τίς μὴν οἱ, ἠΰτε πομπὸς, ἐλὼ ὁδὸν ἡγεμόνευσε;
Τίς δέ μιν ἔυ ἐδίδαξεν, ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται;
Ἠὲ πὶς οἱ ποτὲ ἔργον ὀνόσσεται, οὗ ἔοργεν,
Αντία νεικείων, Ὡς ἢ τόδε καλὸν ἔρεξας;
24 Αλλὰ σὺ μήποτε λήθου ἀμάσασθαι τὰ ἄ ἔργα,
Καὶ μεγαλιζέμεναι, τά τε ἀνέρες αἰὲν ὀρῶνται·
25 Πᾶσι γὰρ ἐς' ἀείδηλα· τίς ἂν βροτὸς ἀγνώσαιτο;
Ῥεῖα δ' ἀνὴρ ἐθέλων κε διαπρὸ ἀθρήσειεν,
Ου τε καὶ ἀμβλύτατον κεφαλῇσι ἐκλέχε@ ὄστε.
26 Παμμελέτης ὁ μὲν ὅδε, καὶ ἡμεῖς ἔπι μιν ἴδμεν
Οι@ καὶ ὅσσοι ἔπλεθ', ὁμῶς ἠΰς τε μέγας τε·
Αργαλέ@ γάρ τ' ὅτι Θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ διδῶσι·
Αφθιτος οἱ ζωὴ, ἑτέων ἢ πὶς ὅδε ἐν ἀριθμόν;
27 Λεπτοτάτας μὲν πρῶκας ἐϋῤῥαδάμιγγ@ ἐέρσης,
Υδατέσσας τε φάσας κατέχουσιν ἔραζε·
Αἰθὴρ δ' οὐκ ἀχάρισος, ἐπεὶ πέν ἐκμάδα γαίης,
Αὐδὶς ἀναῤῥοιβδεῖ, πίων ἐπείκελ' ἀμοιβὴν,
Τετὸν ἄῤ τε δίδοῖ, σεσορόνε ἀντάξιον ἀτμοῦ,
Υγρῇ ὑποκλύζων, τό,τε σεῖν χθονὸς ἐκμύζησε.
28 Τήκεται ἠελίῳ νέφ@ ἔγκυον, αὖφα δ' ἐπ' ἄγλρας
Ταρφειὰς ῥανίδας, καὶ λαιψότατον χέει ὕδωρ.

Neque ſi ei decies ac vicies totidem dares
Quot tibi antea fuerunt, & ſi alicunde alia acceſſerint.
At nec dum ità futurum eſt, ut animus ejus perſuadeatur
Animam tibi liberare charam, & redemptionis-pretium acci-
Omnia autem rejectanea ſunt Deo inſignia dona, (pere.
Quæcunq; quis dederit valdè-cupiens animã *ſuam* redimere,
Fruſtrá: ille enim *ea* non curat, quandoquidem non *eſt* divitia-
Nec utiq; illi grata ſunt tot auri talenta: (rum ſtudioſus,
Robur ei & vires neque in ratione neque in numero *ſunt*;
Valde enim fortis præ omnibus eſt hominibus.
Nondum deſidera noctem, quando repentino quodam in-
Populi diſpereunt ſimul ſuo in loco; (teritu
Nec enim quis divinit⁹-*miſſum* fugiet malũ, neq; per noctem.
Conſidera, nè reſpice vanitatem in animo, nec iniquitas,
Tibi curæ-ſit in corde, hoc enim miſeriæ prætuliſti.
Facilè autem notum Dei hominibus fit robur,
Quibus velit gloriam præſtantiorem præbere.
Quis ſalutare conſilium, ſicut ille, texere-queat?
Quis eo ſcientiâ doctor *ſe*-conferre-audeat?
Quis ei, velut dux-itineris, ſuam viam præivit?
Quis autẽ eum benè docuit, quomodo quàm optimè *res* fiant?
Aut quis ei unquam opus reprehendet eo-quòd-tale fecit,
Coram *ſic* objurgans, Quàm hoc non rectè feciſti?
At tu nunquam obliviſcere admirari ejus opera,
Atque magnificare, quæ homines ſemper vident:
Omnibus enim ſunt manifeſta; quis mortalis ignoraverit?
Facilè enim vir, ſi velit, ad diſtantiam intueatur,
Cujus vel obtuſiſſimè ex capite cernunt oculi.
Permagnus hic eſt, & nos neutiquam eum ſcimus,
Qualis & quantus eſt, pariter bonúſque magnúſque:
Difficilis enim eſt Deus mortali homini cognitu:
Incorruptibilis ei vita, annorum verò *ejus* quis novit nume-
Minutiſſimas guttulas bene-ſtillantis roris, (rum?
Aqueáſque guttas defudit in terram.
Aër verò non ingratus, poſtquam bibit humorem terræ,
Iterum regerit, rependens decentem compenſationem,
Pluviámque viciſſim dat, progenitore condignam vapore,
Humidum rejectans, quod priùs è terra ſuxit.
Diſſolvitur ſole nubes gravida, mox autem ſuper homines
Crebra ſtillicidia, & abundantem fundit aquam.

29 Τίς κ' ὄρσεν ξυνῇ νεφεληγερέταο ἀνακτος,
Οἱοισι νεφέεσι κεκευθότι ἠερόεν ἐυρύν,
Ὡς νεφέλῃσι κάτασσεν ἐπ' αἰθέρος ἕδρανα πάντα
Αὐτῷ ἐνὶ χλισίῃ, μέγα δ' ἐσμαράγησεν Ὄλυμπος;
30 Ἄλλοτε μὲν σκιόεις πέλεν ἠερόεις, ἄλλοτε δ' αὖθρη
Πέπλαται ἀννέφελος, λάκιε δ' ὑπὲρ ἕδρανα αἴγλη·
Ἄλλοτε κυανέῃ νεφέλῃ σκάλυψε θαλάσσης
Βένθεα καὶ μίζας, ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
31 Πολλάκι γάρ τ' εἴωθε Πατὴρ πυκινοῖσι νέφεσσιν
Ἀνθρώπους πίσασι ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς,
Ἤματ' ὀπωρινῷ, ὅτ' ὑπὲρ βείσῃ μέγας ὄμβρος
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, μινύθει δέ τε ἔργ' ἀνθρώπων·
Πολλάκι δ' αὖ νέφεσι θρεπτήρια σῖτον ὀφέλλει·
Ὄφρα γὰρ ἁρδμοὶ εἶσι διὰ φυτὰ θῆλυ ἀέντων
Κοίλης ἐκ νεφέλης αἰεὶ νέον ἐρχομένων,
Οὐρανόθεν δὲ πάτηνται ἐπ' ἄνδρεσιν εἰαρινοῖσιν,
Αἱ μὲν τ' ἔνδα ἄλις πεποτήαται, αἱ δέ τε ἔνδα,
Τόφρα μάλ' εὐδενίη μέλλει μετόπωρα γηθέων
Καρπῶν παντοίων, μέγα δὲ βείθρησιν ἀλωαί.
32 Πορφυρέῃς νεφέλῃσιν Ὀλύμπιος ἀμφεκάλυψεν
Ἠελίοιο δέμας, ὄφρ' ἐπὶ σκιόεσσαν ὁμίχλην
Ἑανὸς μὲν, ἠΰτε λεπτὸν εὐύφαντόν τε γάμμα,
Καί τ' ἀνένευσε φάειν νέφεος δ' ἐκορύμβιον·
33 Τῷ κ' ῥηϊτεμένοιο καὶ ἀλλομένοιο καραυνῷ
Σμερδαλέος κτύπος ὦρτο, μέμυκεν δ' ἠερόεις εὐρύς·
Κτήνεα δ' ἀγγέλλησιν ὁμοφθόγγῳ πνὶ φωνῇ
Ἀτμὸν, τὸν νοέουσιν ὑπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἰόντα.

ΚΕΦ. λζ'.

1 Τῷ δ' ἔπι κ' ἀκαλίη μοι ἐνὶ φρεσὶ πατάσσει
Αἰνῶς δειδίσσουσα, τρομέουσι δέ μοι φρένες ἐντός·
Ὡς δ' ὅτε κυνήσῃ ζέφυρος βαθὺ λήϊον ἐλθὼν
Λάβρος ἐπαιγίζων, ὑπὸ τ' ἠμύει ἀσταχύεσσιν·
Ὡς μοι ἐκινήθη κραδίη φρεσὶν ὁρμαίνοντι.
2 Ἀλλ' ἄγετε, ξυνέτε ὦκα θεὸν ὅπα φαινήσασθε,
Ὑμέων καὶ βάλλοι ἐὴ παλαμάσσατο μοῖρα·
Ἤ τέ οἱ ἐκ λαιμοῖο πλυσιμάργοις ῥέεν αὐδή.
3 Τὸν μὲν ὅλῳ ἴδυνεν ὑπ' ἐρατεῇ, ἀστεροπὴν δ'
Χειρὶ λαβὼν ἐπίναξεν ἀπ' αἰγλήεντος ὀλύμπου,

Quis opus intelligat nubium-congregatoris regis,
Qualibus nubibus cingit cœlum latum,
Quemadmodum nebulam expandit super aërem tanquam ta-
Ibi in tentorio *suo*, valdè autem reboat cœlum. (petem
Modò caliginosum est cœlum, modò serenitas
Panditur absq; nube, candidus autem circumfulget splendor:
Interdum cæruleâ nube obtexit maris
Profunda & radices, obscuratus autem pontus est sub ipsa.
Sæpe enim solet Pater densis nubibus
Homines punire ob transgressionem gravem,
Die autumnali, cùm ingruit magnus imber
Turbine ingenti, minuuntur autem opera hominum:
Sæpe autem vicissim nubibus viros-alentem cibum auget:
Quando enim irrigationes sunt per guttas frequentes
Cava ex nube semper recèns venientes,
Cœlitus autem volant super floribus vernis,
Et aliæ hàc confertim volant, aliæ illàc,
Tum admodum abundantia postmodum futura est
Fructuum omnigenorum, affatim autem onusta-sunt arva.
Obscuris nebulis Cœlicola circuntexit
Solis corpus, umbrosámque caliginem
Induit illi, quasi tenuem & bene-netam tunicam,
Et prohibuit lucere per nubem supervenientem:
Quâ etiam ruptâ, & exiliente fulmine,
Horribilis fragor oritur, remugit verò cœlum amplum;
Jumenta autem nunciant unanimi quâdam voce
Vaporem, quem sentiunt à terra sursum euntem.

CAP. XXXVII.

Super hoc etiam cor mihi in pectoribus palpitat,
Vehementer timenti, tremunt autẽ mihi præcordia intus:
Sicut cùm moverit zephyrus altam segetem veniens
Vehemens irrumpens, *illa* ingruit spicis;
Sic mihi movetur cor *in* mente cogitanti.
Verùm agitè, percipite ecyùs Dei vocem loquentis,
Vestras aures feriat ejus cum-strepitu-currens sonus,
Quæque ei ex ore grandisona fluit vox.
Illam toto direxit sub cœlo, fulgur verò
Manu accipiens concussit à splendido cœlo.

Ἡ δέ τ' ἀκοντιδεῖσα Θεῷ ταχυδινέϊ παλμῷ
Φευξεῖται μαρμαρυγῇσιν ἀεὶ ῥίλβουσα ποταῖ)
Ῥίμφα μάλ' αἰσσουσα δι' αἰθέρος, ἄλφα δ' ἰκάνει
Γαῖαν ἀπειρεσίην, τερμέει δέ τε φῦλ' ἀνθρώπων.
4 Τόφρα τις ἔρχνόθεν φωνὴ βρέμει, αὐτὰρ ὑπ' αὐτῆς
Κόσμῳ ὅλῳ σμαράγησε, βοὴ δ' ἄσβεσ@ ὀρώρει.
Ἔνθ' Ὑψιβρεμέτης μεγάλ' ἔκτυπεν, ἀμφὶ δ' ὄλυμπος
Σμερδαλέον κονάδιζε, μέμυκεν δ' ἄσπετος αἰθήρ,
Σάλπιξεν δ' ἔδος ἠερόεν, βεβάχθ δ' ὑρεῖα χθών,
Ἐσδέισεν δ' ὑπένερθεν ἄναξ ἐνέρων Ἀϊδωνεύς.
5 Δεινὸν δ' ἐβρόντησε Πατὴρ ῥηξήνορι φωνῇ,
Βροντήσας δ' ἄρα δεινὸν ἀφῆκ' ἀργῆτα κεραυνὸν,
Δίνὸς ὑ κλύπτις ὦρτο κεραυνῶ παλλομένοιο.
a Ὡς μεγάλ' αὐτὸς ἔρεξε, τά τ' ἂ δυνάμεθα νοῆσαι.
6 Ὅς τ' εἶπεν νιφετῶ, Χαμάδις ῥέε, δεῦε δ' ὑαῖαν,
Βάσκ' ἴθι, μηκέτι μίμν' ἀνεμώλι@ ἐν νεφέλῃσιν.
a Ὡς ἔφατ'· ἔδδεισεν δ' ὑχὼν, κὴ ἐπείθετο μύθῳ·
Αὐτίκα ταρφειαὶ νιφάδες πίπλησιν ἔραζε,
Εἰρὸς δ' ὅια κέχυνται ὑπὸ ζειδώρεσν ἄρυρεν,
Ἡ δέ τ' ἰάνθη γῆ λευκῷ χανόωσα χιόνι.
Ὡς δ' αὕτως ἐπέτελλε Πατὴρ ὑετῷ τε κὴ ὄμβρῳ,
Οἱ δ' ἅλα περῴδυσιν ἐλὼ τερμέσσιν ὁμοκλῇ.
7 Ἔνθα πόνε κατέπαυσε, κὴ ἐσυμφόροισί ῥ' ἔργων
Χεῖρας ἐρυκακέων, καμάτοιο δ' ἵνετ' ἐρωή·
Ὅφρ' ἔυ εἰδῶσιν δειλοὶ βροτοὶ οἷς ἐορσεν.
8 Ἥμαρ πῶ χθονίοις ὑπὸ κεύθεσιν ἐυπόζονται
Θῆρες, κὴ πτήσσουσιν ἐνὶ γλαφυρῇσι κέυθμα.
9 Ἐκ νότε ἀργέσαο πελύστροφ@ ὤρνυτ' ἀέλλη,
Πνοιῇ ἅμα λιγυρῇ θεοδινέα βόμβον ἰεῖσα,
Λαίλαπ μαιζέσα κονίσαλον ἀμφὶ κελεύθες·
Ἥ τε καταλλομένη ἰοειδέα πόντον ἐείνει,
Πολλὸν δ' ἐτάφι κῦμα κυλίνδε), ὑψόσε δ' ἄχνη
Σκίδναται ἐξ ἀνέμοιο πολυπάγκλοιο ἰωῆς.
Ψῦχος ὑπαὶ ῥιπῆς αἰθηγενέ@ βορέαο
Γίνεθ', ὅ, τε χρυερῇσιν ἀεὶ χθόνα πύξεν ἀῆται.
10 Πάχνη ὀχρυόεσσα δ' ἀδμαίος ἵκε Θεοῖο,
Αἰθὰ δ' ὑ κῦμα πέπηγεν ἐυῤῥεῖ@ πολιοῖο
Στεινόμφορον, λιανὸς δέ θ' ὑπερκέχυλο κύτταλλος.
11 Τρύχει δ' ἀρδμοῖσιν πυκινὸν νέφος, ἤχελο δ' αὐτὴ
Τηεδόμφορον, βείδει δ' ὑδάτων ἐγκύμονι κόλπῳ.

a Αλλ-

Illud autem intortum Dei celeriter-volubili vibratione
Horrendis radiis usquè coruscans volat
Perniciter admodum ruens per aerem, statim autem pervenit
Ad terram immensam, tremunt autem gentes hominum.
Tum quædam de-cœlo vox fremit, at illâ
Mundus totus perstrepit, fragor verò ingens excitatur.
Tum Altitonans immanè sonuit, undique autem cœlum
Horrendùm crepuit, remugiit autem immensus æther,
Resonuit verò sedes cœlestis, insonuítq; lata tellus,
Timuit autem subtus rex inferorum Lucifer.
Horrendùm autem intonuit Pater strenuâ voce,
Tonans autem horrendùm, demisit candens fulmen;
Terribilis verò fragor ortus est fulmine vibrato.
Adeò magna ipse fecit, quæq; non possumus intelligere.
Qui dixit nivi, In terram defluе, riga autem solum,
Vade agè, nec ampliùs mane irrita in nubibus.
Sic dixit; timuit verò nix, & paruit dicto.
Statim crebræ nives cadunt in-terram,
Lanæq; instar funduntur super fertilem tellurem,
Terra autem exhilaratur niveâ resplendens veste.
Similiter mandavit Pater pluviæq; & imbri,
Hi autem confestim fluunt ejus metuentes increpationem.
Tum à labore quiescere-fecit, quantumvis festinantibus (ad opera
Manus coercens, laboris autem fit cessatio;
Ut bene sciant miseri mortales quale fecit.
Die illo subterraneis cavernis cubant
Feræ, & speluncis in cavis jacent.
Ex noto celeri versatilis oritur procella,
Flatu cum sonoro divinitus-motum sibilum emittens,
Turbine flagellans pulverem circa vias:
Quæ & desiliens purpureum mare commovet,
Multus autem tumidus fluctus volvitur, in-altum verò spuma
Spargitur venti vago fluctu.
Frigus ab impetu serenitatem-patientis boreæ
Fit, qui gelidis semper terram verberat flatibus.
Gelu horridum per spiraculum venit Dei,
Statim verò fluctus concrescit bene-fluentis fluminis
Arctatus, lævis autem superfunditur glacies.
Fatigat irrigationibus densam nubem, premitur verò illa
Lassata, onustáq; est aquis gravido sinu.

Interdum

Ἄλλοτε δ' αὖ ἐκέδασσεν ἐπὶ χθόνα πολυβότειραν
Μαρμαρυγὰς νεφέων, ἠδὲ φολόεντα βέλεμνα.
12 Δινήθη τάδε πάντα Θεοῦ μεγάλοιο ἔκητι,
Ἀμφί τε γῆν ἐλέλικτο διωκέϊ τροφάλιγγι,
Βαλλὼ δ', ἣν σφ' ἐπέτελλε, κατὰ χθόνα καὶ κατὰ κόσμον
Ἐμμαπέως ἐτέλεσσεν, ἑῷ τ' ἐπεπείθετο μύθῳ.
13 Εἴτ' ἄρα δυσεβέας κραταιῇ μάστιγι δαΐξῃ,
Εἴτ' ὄμβρῳσι διιδὶ εἰδὼ πολυκαλέα γαῖαν
Ἱλαθῇ, εὐσεβέεσσί τ' ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ἰδώνῃ.
14 Κέκλυθι γῆν μάν, Ἰωβε, καὶ ἀτρέμας ἧσο μίνυνθα
Θάμβῳ καὶ σιγῇ, τά τε θαύματα σιγαλόεντα
Μέρμερά τ' ἔργα Θεοῖο τεῷ ἐγκάτθετο θυμῷ.
15 Οἶσθά γ' ὅπως ἔσησε Θεὸς νέφεα σκιόεντα,
Ἀψ ὄφρα ἀνέρλυσε κεδασθέντων νεφελάων;
16 Οἶσθά γ' ὅπως ἄρα τοὶ ἰσόρροπι ὕψι κρέμανται,
Ὄμβρῳσι τῶν βαρέεσσι καὶ ὕδασι βεβειθῦαι;
Οἱά τε θαύματα ῥέζει, ὃν φρένες ἄρπαι εἰσὶν,
Ἀκρότατός τε νόος πάντων περὶ μήδεα εἰδώς;
17 Πῶς ὑπεθερμάνθη τὰ σὰ εἵματα, θάλπετο δ' χθὼν,
Ἀτρέμας ὅππ' ἔυδησε μυδῶν βορέαο καὶ ἄλλων
Ζαλκεῶν ἀνέμων, ὅτε μὴ λιαρὸν νότιος,
Τῷ ὃ θεὸς πνοιῇ μαλακῇ ψεφένηκεν ἀῆναι;
18 Ἦ ῥα σὺ αἰθέρα δῖον ἅμ' αὐτῷ ἐξετάνυσας;
Οὐρανὸν ἠὲ πολύχαλκον ὑπὲρ χθονὸς ἐξεπέτασας,
Σπλῆνός ὅ, τε στιβαρός τε πέλει χυτὸν ὅια κάτοπτρον;
19 Ἀλλὰ σὺ νῦν ἡμῖν ὑπόθου, καὶ μῦθον ὄπιζε,
Οὐ γάρ πω σάφα ἴσμεν ὅπως ἀπαμειψόμεθ' αὐτόν·
Τόσσοι ἐπικετέρησιν ἐνὶ φρεσὶν ὁρμίχλαι.
20 Τίς νύ κεν ὀϊ δείξειεν ἐμὸν λόγον; αἶψά κε εἴπῃ,
Οἱά τε μαρμαρυγὴ θείης ἐλαφύζει ὀπωπῆς.
21 Φέγγος ὑπαὶ νεφέων ἐκ ἂν βροτὸς ἀθρήσειεν,
Οὐ τε καὶ ὀξύτατον κεφαλῆς ἐκδέρκεται ὄστε.
Ἀλλ' ἄνεμος ζαὴς νέφεα σκιόεντα δονήσας
Θῦεν μάστιγι λιγυρῇ, ἐκάθηρε δ' ὄλυμπον,
Αὐτίκα δ' ἠέρα μὲν σκέδασεν, καὶ ἀπῶσεν ὁμίχλας·
Ἐκ τ' ἔφανον πᾶσαι σκοπαὶ, καὶ πρώονες ἄκροι,
Καὶ νάπαι, ὑρανόθεν δ' ἄρ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ.
22 Αἰθρη ἐκ βορέαο φαεινοτέρη χρυσοῖο
Πέπλωται ἀννέφελος, λάμκὴ δ' ἅλαδ' ἦλθε γαλήνη·
Τῷ καὶ ὑπὸ ῥιπῇ μείδησεν ἀθέσφατος αἰθὴρ

Σπλῆ-

Interdum autem disperſit in terram almam
Coruſcationes nubium, & ardentia tela.
Circumaguntur iſta omnia Dei magni voluntate,
Circáq; terram gyrantur perpetuâ vertigine;
Conſilium autẽ, quod ipſis mandat, per terram & per orbem
Dicto-citiùs perficiunt, ejúſq; obtemperant verbo:
Sive impios duro flagello perſequatur;
Sive imbribus humectet ſuam aridam terram
Propitius, piiſq; in pectore animum lætificet.
Audi ergò me, Jobe, & quietè ſede pauliſper
In ſtupore & ſilentio, & miracula ſtupenda
Magnáque-&-egregia opera Dei tuo repone animo.
Nôſtin' quomodo ſtatuit Deus nubes opacas,
Rurſum autem lucem oſtendit diſperſis nubibus?
Nôſti quo pacto illæ æquilibres in-ſublimi pendent,
Imbribus licèt gravibus & aquis onuſtæ?
Qualiáq; mirabilia facit, cujus mens perfecta eſt,
Summúſq; intellectus ſupra omnes conſiliis pollens?
Quomodo tepefiunt tuæ veſtes, fovetur autem tellus,
Quietè quamdiu dormit vis boreæ & aliorum
Vehementium ventorum, præter tepidum notum,
Ejus autem Deus flatum mollem immiſit ut ſpiret?
Nunquid tu ætherem divinum unà cum illo extendiſti?
Cœlum aut ſolidum ſuper terram expandiſti, (culum?
Quod ſplendidum ſimul firmúmq; eſt, fuſile tanquam ſpe-
At tu jam nobis ſuggere, & ſermonem præbe,
Non enim certò ſcimus quomodo reſpondebimus illi;
Tanta noſtris in pectoribus caligo.
Quis ei oſtendat meam orationem? ſi quis loquatur,
Fulgor quodammodo divinæ eum abſorbebit facici.
Lucem ſub nubibus mortalis videre-nequit,
Cujus vel acutiſſimè ex capite cernunt oculi.
At ventus vehemens nubes atras agitans
Impetuosè-ruit cum flagello ſtridulo, purgavit autem cœlum,
Illico autem caliginem diſperſit & amovit nebulam;
Apparéntque omnes ſpeculæ & vertices prominentes,
Et ſaltus, cœlitúsque erumpit ingens ſudum.
Serenitas ex aquilone ſplendidior auro
Expanditur ſine-nube, lucidáque ad-mare venit tranquillitas;
Cujus etiam ex flatu ſubridet ingens æther

Coruſcans

Σπλεῶν ἀγλαΐηφι, γέλασσε δ' ἅπασα πεδίον χθὼν
Αἰγλὴ λαμπετόωσα, γέγηθε δέ τε φρένα πιμπλών.
Ὡς δ' ὅν συμβαλέειν Πανυφρτάτε ἔπλετο κῦδος,
Τῷ καὶ λαμπρότατόν τε φάος, καὶ δεινὰ περήσωπας
23 Εὑρεῖν ἠδ' ἀναμιμνῆσθαι Θεῷ φύσιν αἰὲν ἐόντος,
Καὶ μάλα περ σπουδῇ δηρίμφυοι ἱερόμυοί τε·
Ὅς τ' ἐπέχασε βίηφι, καὶ ὀξέος οὐκ ὀπιθητόν,
Ὅς πάντων πέρι τ' ἐυνομίων, πέρι τ' ὀξὺ θέμισας,
Εὐδικίῃ τε νόοιο, καὶ οὐδέ ποτ' ἄνδρα χαλέπτειν
Ἠθελ' ὑπερφιάλως, ὡς ὑβριστῆρες ἀγαυοί,
Οἱ τ' ἄλλως τεύχεσι βίῃ ὑπερωρεόντες.
24 Τέτρηχά μιν τερμέσσιν ἐπιχθόνιοι ἄνθρωποι,
Ἀζόμενοι Βασιλῆα, πρὸ ὃ φρένας ἔναδεν ἀνδρῶν,
Οὐδέ πιν' αἰδέῃ πυκινὰ φρεσὶ μήδε' ἔχοντα.

ΚΕΦ. λη'.

1 Ὣς φάτ' ἀπιλεγέως· ἄνεφ δ' ἕσηται ἑταῖροι
Μῦθον ἀγαυάμῳσι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
Ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἔπειτα Θεὸς προσέειπεν Ἰωβον
Μειλόθεν ἐκ προβίλοιο, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον·
2 Τίς ῥ' ὅγε κλέπτας μῆτιν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
Νήπιος, ἠδέ τ' ἐπισμάμῳς φρεσὶν ἄρπα βάζειν;
Οὐ γὰρ κλῆον ἔειπε· δοκεῖ ἄρα μοι ἀπηνύσειν.
Δαιμόνι', ἢ χαλεπόν σε Θεοῦ αἰειγενέταο
Δήνεα εἴρωᾶς, μάλα περ πολυϊδέα ἐόντα.
3 Ἀλλ' ἄγε νῦν, δάρσει, περὶ ὃ ζώνῃσι βάδ' ἰξύϊ,
Ἀνὴρ ἶσος, φίλε, μήσατο· ἢ δέεσθε ἀλκῆς.
Εἰπέ μοι ἱερομύῳ νημερτέα, μηδ' ἐπικάσσῃς,
Θυμὸς ἐπεί σε ἀνῆκε Θεῷ ἐείδα περφερέεσσ.
4 Εἰπέ μοι, εἰ ξυνίεις, Πῦ ἔπλεο, ὁππότ' ἔγωγε
Καββαλόμην σαθρῆς ἀπανάκλα δεμείλια γαίης;
5 Τίς δ' ἔο δῆκεν ὅρους; πίς κοίνῳ (εἰ τό περ οἶσθα)
Αὐτίκα μέτρησεν, καὶ ἐπὶ σταθμῷ ἴθυνεν
Εὖ καὶ ἐπισαμόωσ; ἢ ἧ κρέμαται ἰσοτάλαντα
Βεσσοσιώησιν ἔρησι, καὶ ὃ ῥέπει ἔνθα καὶ ἔνθα.
6 Πῶς ὁι ἐρηρέδαται τὰ δεμείλια; πίς τε κατ' ἀρχὰς
Πρῶτην λᾶαν ἔθηκε, καὶ ἐρρίζωσεν ἐνερθεν;
7 Ὁππότε δεσσεσίησιν ὁμῶ κελάδησαν ἀοιδῆς
Φαεσφόροι, ὁι κάλλιστοι ἐν ὀφρυῇ ἀστέρες εἰσί·

Κα

Coruſcans ſplendore, ridet verò omnis circùm terra
Candore fulgens, gaudet autem *in* animo paſtor.
Quàm ergò horrenda Supremi-omnium eſt gloria,
Cujus & clariſſimúmque lumen, & terribilis vultus!
Invenire non poſſumus Dei naturam ſemper exiſtentis,
Quantumvis diligenter inquirentes perſcrutantésque;
Qui inſtructus eſt viribus, & ei robur invictum,
Qui omnes æquitate tranſcendit, & jure,
Juſtitiâque mentis, & nunquam hominem deprimere
Vult iniquè, ſicut oppreſſores inſolentes,
Qui alios affligunt vi ſuperbientes.
Idcirco ipſum metuunt terreſtres homines,
Venerantes Regem, cui ſapientia non placuit virorum,
Nec quenquam reveretur prudentia mente conſilia agitantem.

CAP. XXXVIII.

SIc dixit intrepidè; taciti autem ſteterunt ſocii
Sermonem mirati: admodum enim ſtrenuè fatus erat.
Verùm & ipſe deinde Deus affatus eſt Jobum
Turbine de medio, & magnum quaſſavit cœlum.
Quis ille *eſt* qui abſcondit conſilium imperitiâ mentis,
Inſipiens, neſciúsque in animo ſana dicere?
Non enim rectè dixit: videtur utique mihi imprudens-eſſe.
Infelix, certè difficile *eſt* tibi Dei æterni
Conſilia ſcrutari, valde licèt multarum-rerum peritus fueris.
Quin agè nunc, bono-animo-ſis, zonâ autem cinge lumbos,
Vir eſto, amice, memineris autem ſtrenuæ virtutis.
Dic mihi interroganti vera, neque occultes,
Animus quandoquidem te compulit Deo litem offerre.
Dic mihi, ſi intelligas, Ubi eras, quando ego
Jeci ſtabilis inconcuſſa fundamenta terræ?
Quis ejus poſuit terminos? quis fune (ſi id ſaltem nôſti)
Ipſam menſuravit, & ad perpendiculum direxit
Bene & ſapienter? ea autem pendet æquilibris
Ponderibus ſuis, & non vergit huc & illuc.
Quomodo ei fixa-ſunt fundamenta? quis in principio
Primum lapidem poſuit, & radicavit inferné?
Quando divinis ſimul ſonuerunt cantilenis
Phosphori, qui pulcherrimæ in cœlo ſtellæ ſunt;

Et

Καὶ πάντες Θεοὶ ἧες ἅμ' ἐκπάγλως ἀλάλαξαν,
Χάρμη γηθόσυνοι, σφέτερον πατέρ' ὑμνέοντες,
Ἀμφὶ δ' σάλπιγξεν μέγας ὄρανὸς, οἱ δ' ἐπάκουσαν.
8 Ἦ τίς ἀμαιμάκετον πύλαγος ἐπεῖρξε θύρῃσιν,
Ὄφρ' ἔτι γ' ἔμβρυον ἦεν, ὑποχθονίων δ' ἀπὸ κόλπων
Ἀμβολάδην ἀνέβλυζε, καὶ ὡς ἐκ γαστρὸς ὄρουσε·
Δεινὸς δ' φλοῖσβος πόντοιο βεβαυκυίοιο
Σμερδαλέος τ' ὤρωρε νεηγρέος ἔντος;
9 Ἀμφὶ μιν, ὡς χλαῖναν, νεφέλιν βάλον, ἠδὲ χιόνα
Σπάργανον ὡς ὤπτῳ ἦν κυανόπεπλος ὁμίχλη.
10 Ἔνθα μιν, ὡς πρὶν ἔταξα, πύλαι καὶ ὀχῆες ἔδησαν
Ἀκλαύτε τε θεσπέσιαι ἐρύκουσι, ἀμφὶ δ' κῦμα
Βέβρυχεν ῥόθιον, λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
Καὶ μάλα τῷ πάφλαζεν ὕδωρ, μόρμυρε δ' πόντος
Αἰνῶς μεγάλῳ πεπιδημυός, ὅς δ' καὶ αὐτὸν
Ἰφανάα, τοῦ ἃ πρόσθεν ῥέεν ἱέμενος περ.
11 Ὡς γὰρ ἐγὼ ἐπέτελλον, ὁμοκλήσας τε θεσπίσθων,
Ὠκεανὸν, ἴσχε κύτος, τί δ' μαίνεαι ἐκτὸς ἀνέκτων;
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν, πολύγλοισσε, ἰδὲ μὴ τάδε τέρματα παύῃ·
Ἔνθα μάλ' ἴσχε ῥοιὴν, ὑπέροπλα δ' κύματα παῦε·
Εἰ δέ σ' ἐγὼ τόνδ' ὄρεσφι ὑποβλαίνοντα κιχήσω
Κύματι θαρσαλέῳ, τὸ δέ τοι κὴν ῥίγιον ἔσται.
Ὡς ἐφάμην· ὁ δ' παῦτεν ὃν ῥόον, ἔσχε δ' κῦμα.
12 Ἦ σύ ποτ' ἀντολίην τάξας, λυκόφως τε κέλευσας
Γινώσκειν ὃν χῶρον ὁμῶ ὦρίῃ τε φυλάσσειν;
Ἠὼ τε κροκόπεπλον ἀτ' ὀρανόθεν προέπεμπας,
13 Ὀφρά κε πλεδαποῖς ἐπιφώσκῃ πείρατα γαίης,
Ὡς ἂν φεσσυμοσύνην τεὴν ὑποφαινομένων
Ἀμπλακιῶν, νώνυμνοι ἀτάθαλοι ἀνέρες αἶψα
Περόσυν κακῶς ὀλοίατ' ὑπὸ χθονὸς εὐρυοδείης;
14 Ἦ τ' ἐπεὶ δὴν νυκτὸς νεφέλιν ἀπέδυσε μέλαιναν,
Αὐτίκα παντοίη πέλεθ', μέγα θαῦμα ἰδέσθαι,
Παντοδαπῆς χροιῆσι καὶ εἴδεσι μειδιόωσα
Ἀγλαομόρφοισιν, πολυποίκιλος, ἵνθ' τηλὸς,
Οὐρανὸς ἀμφὶς ἁπάλλεν ἰλλομένοισι σελασμοῖσι·
Κἀγὼ δ' λειμῶνες ἄδην γελόωσι, φορεύνται
Χλαῖναν πορφυρέην τε καὶ ἀνθεμόεντα χιτῶνα.
15 Ἔνθ' ἀνδρῶν ὕβρεις καὶ λοίγια ἔργα πέπαυται.
Ὡς γὰρ ἐμεῦ ἰόντος φάος τ' ὑπὸ πάμπαν ὄλωλε
Δυσσεβέσι, σιδαρός τ' ἄγη ἐξ ὤμοιο βεβαχίων.

Et omnes Dei filii ſimul mirificè jubilârunt
Gaudio læti, ſuum patrem hymno-celebrantes,
Circùm autem reſonuit magnum cœlum, hi .v. accinuerunt.
Aut quis indomitum pelagus circunclauſit oſtiis,
Cum adhuc embryo fuit, ſubterraneis autem à cavitatibus
Ferventer ebulliit, & velut ex utero erupit:
Horrendus autem ſonitus ponti efferveſcentis
Terribilíſque excitatus eſt quantumvìs recèns-nati?
Ei quaſi pallium nubem indui, & tunicam;
Velut faſciæ ei erat atrata caligo.
Deinde eum, ut priùs ordinavi januæ & vectes ſtrinxerunt,
Litoráque prominentia munita, undique autem fluctus
Fremuit impetuoſus, lævis autem eminuit petra:
Et valde licèt efferbuerit unda, murmuraverítque mare
Litore magno præpeditum, id verò ipſum
Coërcuit, ideóque non ultrà fluxit cupiens licét.
Ità enim ego mandavi, increpánſque affatus ſum,
Oceane, ſiſte impetum, quid verò furis non-ampliùs tolerabi-
Huc ades, grandiſone, & nè hoſce limites tranſeas, (liter?
Hìc ſiſte fluxum, tumidóſque fluctus compeſce.
Quòd ſi te ego hunc terminum tranſilientem deprehendero
Fluctu audaci, id verò tibi durius erit.
Sic dixi; ille autem ſedavit ſuum fluentum ſiſtebátq; fluctum.
Anne tu unquam Orientem diſpoſuiſti, diluculúmq; juſſiſti
Scire ſuum locum ſimul & tempus obſervare?
Aurorámq; croceum-peplum-geſtantem de cœlo miſiſti;
Ut longinquis illuceſceret finibus terræ,
Ut conſilio tuo detectis
Peccatis, ignobiles improbi homines ſtatim
Funditus malè perirent de terra ſpatioſa?
Quæ ſimul ac noctis nebulam exuit atram,
Statim omnifaria fit, valdè mirabile viſu,
Omnigenis coloribus & ſpeciebus renidens
Splendidis, multiformis, veluti argilla,
Quam figulus variegavit ſcienti animo.
Pulchra autem prata affatim rident, geſtantes
Palliúmque purpureum & floridam tunicam.
Tum hominum inſolentia, & immania facinora apparuere.
Sic enim meo conſilio & lumen prorſus defecit
Impios, & rigidum fractum eſt ab humero brachium.

Túne

16 Ἦ σύ ποτ' ἐς πηγὰς καταλήλυθας ὠκεανοῖο;
Βένθεά τ' ἀσπείκλα καὶ ὑγρὰ θέμεθλα θαλάσσης,
Ἦέ βυθὸν πόντοιο καὶ ἄχρεον ὄλεσμα πάτησας;
17 Ἦ ῥά τοι ὠΐγνωτο πύλαι σκιόεντος Ἀΐδρης;
Κηρές τε ζυγδὴς ἴδες ἀχλυόεντα δύρεθρα,
Ἦ, σκιὴ ἀλωμήν ναίει μέλανος θανάτοιο;
18 Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ κόσμε πλάτος ὄιδα, καὶ εἰ σοι τῶτο μέμηλεν,
Εἰς ὅσον εὐρείης κύκλος περιέδρομε γαίης;
19 Πῆ ἢ φάος ναίει; πόθι δ' ὀλυμός τε πόλις τε;
Πῆ ζόφος ὄϊκον ἔχει; πόθι δ' ἀχλύος ὀξὺ μέλαθρον;
20 Ὀφρά μιν ὄϊκαδ' ἄγῃς δεδαιδυῖος εἴθ κελάδῃς,
Ἔιποτ' ὑποπλαγχθεῖσαν ἴδῃς ὑπὸ παιφίδος αἴης.
21 Ἦ ῥά νυ ταῦτ' ἔυ ὄιδας, ἐπεὶ πολυήμερός ἐσσι,
Πάντων τε πρῶτος γέγονας, καὶ πλεῖσα μνώσκεις;
22 Θησαυρὸν νιφετοῖό ποτ' ἔλεγχες ὀφθαλμοῖσιν;
Ἦ κειμήλια τόσα πολυσμαράγοιο χαλάζης;
23 Δῆϊον ἐς πόλεμον τά τέ μοι γονόεντα βέλεμνα
Κεῖται αἰὲν ἑπεῖμ', ὅις ἀνδρῶν κράατα βάλλω
Ἀντβίων, τοῖσίν τε κοτέσσομαι ἤματι λυγρῷ.
24 Πῆ ἢ φάος μεμέτηται ὑπ' ἀερνὺ ἀστεροέντος,
Πῆ ταμυσίπλεκες ἔυρος ἐπαίγει); ἢ πόθεν ἐλθὼν
Σκίδναται ἠελίοιο εἶσι, ὅτε λαίλαπι δύων
Θεσπεσίῃ μέγ' ὄρωρε δι' αἰθέρος ἀσπετόιο;
25 Τίς δ' ὀχετὸν ὄμβρῳσι καὶ ὑετῷ δίμον ἔδωκε,
Δεινῇ τε βρεντῇ, ὅτ' ἀπ' ἠρανόθεν παλαγήσῃ,
Βρεντῇ τε στεροπῇ τε δέδμησε δῖαν ἀταφίην;
26 Ὄρε' ἄβατον πεδίον, λυκάβλιτόν τε καὶ ἐρημάδα γαῖαν,
Δαύσῃ πολλήν τε βανὶς, τεθαλυῖά τ' ἔδρην.
27 Γῆ ἵνα δικαλέη πρότερόν ποθ' ἄοικος ἔοῦσα,
Ἤδη καρποτόκοιο χορεσσαμένη ὄμβρῳσιν
Ὠρῃ ἐν εἰαρινῇ βλασταίνεται κἀπὶ φυτεύσῃ
Ἀνθεσι παντοίοισιν ἐπηετανὸν γανόωσα.
28 Τίς δ' ὄμβρῳσι πατὴρ; τίνα δ' ὑετὸς ὄιδε γενῆα;
Ποίης τοι γλυεῖῆς τε καὶ ἅμαλος ἔυχεται εἶναι;
29 Ἦέ τις ἀμβρῳσίης ἔτεκεν ῥαδαμιγγὰς ἔδρσης;
Κρύσταλλον τίς ἔπηξε καὶ ἔσχατα τοῖον ἐόντα;
Τίς δέ τέ οἱ μήτηρ; τέο δ' αὖτ' ἐκ γαστέρος ἦλθε;
Νὺξ ὅτε πηγυλὶς ἦ, ψυχρὴ τίς ἐγείνατο πάχνη;
30 Ὥστε λίθῳ ἐδέδυσο καὶ ἔσκ λευκὰ ῥέεθρα

Túne unquam in fontes descendisti Oceani ?
Profunditatésque instabiles & humida fundamenta maris,
Aut abyssum ponti & sævam undam calcâsti?
Nunquid tibi apertæ sunt januæ umbrosæ necis?
Parcæque invisæ vidisti tenebricosa ostia,
Ubi umbra pernicioſa habitat nigræ mortis?
Sed agè, mihi illud dic & verè narra,
Si mundi latitudinem nôsti, & si tibi hoc curæ sit,
In quantum amplæ ambitus circuncurrit terræ ?
Lux ubi habitat? ubi ei populúsque civitásque?
Ubi tenebræ ædes habent? ubi caliginis est domus?
Ut eam domum reducas edoctus ejus semitas,
Siquando aberrantem yideas à natali solo.
Nunquid hæc bene nôsti, quoniam multorum-dierum es,
Omniúmque primus natus-es, & plurima cognoscis ?
Thesauros nivis unquámne vidisti oculis?
Aut tot acervos reconditos crepitantis grandinis?
Funestum in bellum quæ mihi gravia tela
Jacent semper parata, quibus hominum capita vulnero
Inimicorum, quibus iratus fuero die sævo.
Quà autem lux dispertitur sub cœlo stellato?
Quà expansis-alis Eurus impellitur? aut unde progressus
Spargitur solis vi, quando procellâ ruens
Ingenti valdè oritur per aerem sterilem ?
Quis canales imbribus, & pluviæ viam dedit,
Horrendóque tonitruo, quando de cœlo fragorem-dat,
Tonitruóque fulgetróque divisit divinam semitam?
Ut imperviam terram, sterile & desertum solum
Riget pinguis gutta, floridúsque ros.
Tellus ut sitibunda, antea quantumvis desolata fuerit,
Modò frugifero satiata imbre
Tempore verno germina pulchra progigneret
Floribus omnifariis affatim resplendens.
Quis imbris pater ? quem pluvia novit parentem?
Quali ex genere & sanguine gloriatur se esse?
Aut quis suavis genuit guttas roris? (tem?
Glaciem quis genuit & nutrivit vel condensavit, talem exisſten-
Quenam autem ei mater fuit? cujus etiam ex utero venit?
Nox cùm gelida fuerit, frigidam quis genuit pruinam?
Veluti lapide obstructa sunt & stant limpida fluenta

Ψύχει παγωδένλα, πέπηγε ἡ ζένθεϴ ὄμμα,
Καὶ τότε δ' ὕδωρ ἔπ κυλίνδεται ἐαυτμῳόν ϖῤ.
31 Πληϊάδας θ', Ὑάδας τε, καὶ ὀλὲ δύονλα Βοώτίω,
Ἄρκτόν θ', ἣν καὶ Ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέυσιν,
Ἥ τ' αὐτῆ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει,
Ἀλλά τε τείρεα πάνλα τά τ' ὠκεανὸς ἐστεφάνωται,
Ὥρη ἐνὶ σφετέρῃ ἀνατελλέμεναι σάφα ἴδυα;
Πλειάδων ἡ μελισαγέων ἐπιτελομένάων
Σφίγξαι ἐπρροίλιν δυσασαι, ἢ δυσομένάων
Στάξαι ὡς γλυκὺ νᾶμα, τότε δένϴ Ὠρίωνϴ
Λῦσαι, καὶ σιδαρᾶ δυσχείμερα δεσμὰ Βοώτεω;
32 Ζώδιά τ' ἐν ἰδύναι ἐν ἀστεροφεγγέϊ κύκλω,
Ἀρκτῆρόν τε γέροντα σὺν ὑάσιν, ὥστε καλ' αἶσαν
Οὐρανὸν εἰσανιόντας ἐὸν δρόμον ἐκτολυπεῦσαι;
33 Αἰθέρος ἀκαμάτοιο δίωκέα τεχνὸν ἔγνως,
Ὡς σφαῖραι πόλον ἄμφι κυλινδόμεναι ϲροφόωνται,
Ἐν δέ τ' ἐπιχθονίοις ἔργων χαρίεσσαν ἀμοιβὴν
Νωλεμέως ἀνύσαι ϖειπομένων λυκαβάντων;
34 Ἦ ῥα σὺ χαλκεόφωνϴ; ὃς αἰθέρα δ' ἄχρις ἀΰσας;
Ὅσσον τ' ἐννεάχλοι ἐπίαχον, ἢ δεκάχλοι,
Σμερδαλέα βοόων, ἵνα σ' ὕδλα πολλὰ καλύψῃ
Πεπλεότ' ὠκεανόθεν νεφελέων καλατηκομένάων;
35 Ἄγγελον ἐς γαῖαν πέμψεις φολόεντα κεραυνὸν,
Βάσκ' ἴθι φίλε, λέγων; σὺ δ' ἀκόντησας ἐκ νεφελάων
Θύελλά τε ϲερεωπὸν ἠδὲ φλογόεντα βέλεμνα;
36 Τίς νόον ἐν ϖραπίδεσι, τίς ἢ φρένας ἐντὸς ἔθηκεν;
Ἠὲ τίς ἴδμῃ ἔδωκε δρυῶν φύσιν, ἔρχά τε ζώων;
37 Ὀμβροτόκων νεφέων τίς ἀθέσφατον ὄιδεν ἀειθμόν;
Ἢ τίς ἐϖϖερκνίσσ ὑδάτων ἐγκύμονας ἀσκὸς
Ἰσανάα, ἵνα μὴ ϖ καλαβρέξωσιν ἀρέσχε
Στάγμασιν ἀμβροσίοισι, κύων ὅτε λάμϕε πυραυγὴς
38 Εὖτε πέπηγε χθὼν, ϑρομβῶντο δ' βώλακες αἶψα,
Ἤμαϖ τῳ, ὅτε τε πλείσι κόνις ἀμφὶ κελεύθους;
39 Ἀχλύσεις ϖραλεροῖσιν ἔλως καὶ κύρμα λέσσι;
Αὐτοῖς καὶ τέκεσιν τεύξεις μῳοεικέα δαῖτα;
Καὶ σκύμνων ϖόσιϴ καὶ ἐδητύϴ ἐξ ἔρεν ἧσεις,
40 Ὅφρα χαῖ κρύβδῃσι κέαται ϖυκινῇ ἐνὶ λόχμῃ
Σίνται, ὑϖοχθονίοις ἄνδρεσι ἔνι φωλεύοντες;
41 Τίς δ' ὠπίσαλο δόρϖον ἀϖαίσασιν κορώνεσσιν,
Ὁππότ' ἀνὰ λειμῶνα νεοσσοὶ, νήϖια τέκνα,

Χῆνα

Frigore concreta, congelatúrq; abyſſi facies,
Et tum aqua haud-quaquam volvitur cupiens licet.
Pleiadesque, Hyadésque, & ſerò occidentem Bootem,
Urnámque, quam & Plaustrum cognomine vocant,
Quæ ibidem vertitur, atq; Orionem obſervat,
Aliáq; ſidera omnia quibus cœlum coronatum eſt,
Tempore ſuo educere certò nôſti?
Pleiadum autem mellifluarum orientium
Cohibere influentiam potes, aut occidentium
Stillare velut dulcem laticem, vímq; Orionis
Solvere, & robuſti tempeſtuoſa vincula Bootæ?
Signáq; zodiaci bene dirigere in ſtellifero circulo,
Arcturúmq; ſenem cum filiis, ut ordine
Cœlum conſcendentes ſuum curſum abſolvant?
Ætheris indefeſſi ſempiternam rotam nôſti,
Quomodo *ſcilicet* ſphæræ circa polum volubiles vertuntur,
Et in ſublunaribus rerum gratam viciſſitudinem
Perpetuò præſtant circunlabentibus annis. (raberis,
Tûne ferream-vocem habes? ad ætherem autem uſq; vocife-
Quantùm novies-mille clamant, vel decies-mille,
Horrendùm vociferans, ut te aquæ multæ tegant
Cadentes cœlitus nubibus liquentibus?
Nuncium in terram mittes fuliginoſum fulmen,
Vade agè, nequam, dicens? túne jaculatus es è nubibus
Impetuoſúmq; fulmen & flammantia tela? (ſuit?
Quis intelligentiam in præcordiis, quíſve mentẽ intus po-
Aut quis ſcire dedit arborum naturam, operáq; animantium?
Imbriferarum nubium quis ingentem novit numerum?
Vel quis cœleſtes aquis gravidos utres
Cohibuit, ut nec omnino irrigent agros
Stillicidiis dulcibus, canis cùm fulſerit rutilus;
Quando concreſcit humus, in-grumos-coëunt autem glebæ
Die illo, quo plurimus *eſt* pulvis in viis? (terræ,
Venaberis fortibus prædam & eſcam leonibus?
Ipſis & proli apparabis gratas epulas?
Et catulis potûs & cibi deſiderium eximes,
Dum latenter cubant denſa in ſylva
Noxii, ſubterraneis in antris delitescentes?
Quis autem paravit cœnam impaſtis corvis,
Cùm per pratum pulli, parvula proles,

Χητεῖ τε χρώμης ἀλαλήσται ἔνϑα κ) ἔνϑα,
Καὶ Θεὸν ἱλάσκονται ὅπα σχησχεῖαν ἱέντες;

ΚΕΦ. λϑ'.

1 Οἶδας ὅταν πίκτωσιν ἰονδάδες ἄγριοι αἶγες;
Ἢ ὅτε νεβρεστόκων ἐλάφων γόνϑ ὠδῖνασι;
2 Μησῶν ὄιδας ἀειθμὸν, ὃν ἔγκυοι σκτελέσσι,
Ποσσήμαρ κυέσσι, κ) ὥρην ὄιδα τόκοιο;
3 Ὀχλαδὸν ὠδίνσι λοχεύομψαι φίλα τέκνα,
Τὰς δέ τ' ἔχει βέλϑ ὀξὺ μογεστόκια εἰλειθυίης,
Δειμύ τε κ) κρατερὸν, πικρὰς ὠδῖνας ὀφέλλον.
4 Ζαπερφέα σφίσι τέκνα, κ) ἓν κιχορεσμέν' ἐδωδῆς,
Ῥεῖά τ' ἀεξόμψα λιπαρῆς σίλβσι μέλεσσιν,
Ἡρέμα δ' ἐκ κοίτης τυτθοῖς ἔρπυσα πόδεσσι,
Νηπίῃ τ' ἀλεγεινῇ ἀποπλαγχθέντα γονήων
Οὐκέτι μιμήσκονται ὑπόστροπον ἴχνϑ ἐπείγειν.
5 Τίς τὸν ὀναγρον ἀφῆκεν ἀδμήτοτον, ἄμματα λύσας,
Κραιπνὸν, ἀελλοπόδην, κρατερώνυχον, αἰπυὶ ὄναγρον;
6 Τῷ μὴ ἐγὼ πόησα δόμως ἐν ἐρημάδι γαίῃ,
Οἰοπόλος δ' ὅγ' ἔναιεν ἐπὶ χϑονὸς ἀσυγέτοιο·
7 Τῆλε δ' ἀπὸ πληϑὺϑ μισόπολις ὅϑι ἀλᾶται,
Δῆμον ἀλυσκάζων, κτὶ δ' ἔσυγε πυλὼν ὅμιλον,
Οὐτέ ποϑ' ὑβρισέων κρατερῆς αἴεσκεν ὁμοκλῆς,
Ποιμένϑ ὅτε βοῆς ἐμπάζεται, ὅτ' ἐλατῆρος.
8 Οὔρεϑ ἐν βήσσησιν ἀεὶ νεοθηλέα πόίλυ
Μασσῶν ἀλάληται, ἀπὸ χλοερεῖό τε χόρτυ
Εἰχε νομὸν, φέρβει μιν ἄδην πρεσσηχορϑ αἶα.
9 Νηπύτι, ἢ οἶσις ὅτι μυσοχέρωτα δαμάσσαι
Ἀγρότερον δώσασι, ἵνα τοι πειθώϑ εἴη,
Καὶ σήμ, κρῖ λάϑικον ἔδων ὡς βοῦς ἐπὶ φάτνῃ;
10 Ἦ, βοῒ ὥς, ὁι ἀν' ὄγμον ὑπὸ ζυγὸν αὐχένα δήσει,
Ἑλκέμψαι, ἵνα τ' ὦλκα διμνεχέα πρεταμοῖο
Νειῷ ἐν ἐυρείῃ, εἵκει δ' ὑπὸ βώλϑ ἀρότρῳ;
11 Τὸ ϑ βίηφι πέποιδας, ὅτι κρείσσει προβέβηκεν;
Οὐνεκά τ' ἄλκιμός ἐσσ', ὁι σπεύδεις τὰ σὰ ἔργα;
12 Φήν; ῥά μιν ἐκ τερμάδος σέο μήλοπα καρπὸν δοίσειν
Οἰκαδέ τ' ἀξέμψαι, σπέρεϑ φιτεκλομψόιο,
(Ἢ ἅμων δίκη ὄζει, βοῶν τ' ὀρθοκραιρέων)
Εὖ τ' ἀποδησέμψαι μιν ἐυκλιμψὴν ἐν ἀλωῇ;

Præq; inopiâ cibi vagantur huc illuc,
Et Deo ſupplicant, vocem raucam edentes ?

CAP. XXXIX.

NOſti, quando pariunt villoſæ ſylveſtres capræ? (riunt?
Aut quando hinnulos-ferentium cervarum genus partu-
Menſium nôſti numerum, quem prægnantes implent,
Quoto die fœtant, & tempus nôſti partûs ?
Incurvando-ſe parturiunt enitentes charam prolem,
Eas autem tenet telum laborem-afferentis partûs
Acre & validum, amaros dolores augens.
Pingues ipſis filii, & bene ſaturati cibo,
Faciléq; creſcentes nitidis renident membris,
Senſim verò è cubili parvulis repentes pedibus,
Inſantiâq; præ miſeranda aberrantes à parentibus
Non-ampliùs meminerunt reducem greſſum incitare.
Quis onagrum dimiſit liberum, vincula ſolvens,
Velocem, rapidum, validis-ungulis, procerum onagrum ?
Cui ego feci domos in deſerta terra,
Solivagus verò hic habitat in ſolo infructuoſo :
Procul à multitudine oſor-urbis ſolus vagatur,
Populum vitans, abhorrétq; à multo cœtu,
Nec unquam exactoris rigidas audit minas,
Paſtoris nec clamorem curat, nec agaſonis.
Montis in ſaltibus ſemper recèns-virentem herbam
Perquirens vagatur, de viridíq; gramine
Habet paſtum, paſcit eum copioſè herbida tellus.
Inepte, putásne te unicornem domare
Sylveſtrem poſſe, ut tibi obediens ſit,
Et ſter, hordeum album edens tanquam bos ad præſepe?
Num, ut bovi, ei ad ſulcum jugo collum ſubjicies,
Ad trahendum, ut & ſulcum continuum findat
Novali in amplo, cedat autem gleba aratro ?
Ejus autem viribus confiſus es, quoniam robore excellit?
Et quia robuſtus eſt, ei committes tua negotia ?
Putáſne eum ex agro tuum pomacei-coloris frumentum la-
Domúmq; adducturum, æſtate circumvertente, (turum,
(Qui ſervorum mos eſt, boúmq; erecta-capita-habentium)
Tutóq; repoſiturum illud bene-extructa in area ?

13 Σὺ πτερὰ καλλιπέπλα καὶ ἀγλαὰ εἵματ' ἔδωκας
Ὀρθοπυγοσίκλοισι παυσπλούγεσι ταῶσιν;
Οἱ δέ τ' ἀγαλλόμενοι πτερύγεσσί τε κάλλεί τε σῷ
Κύκλῳ ὀπισθιόωσιν ὅλον δέμας αἰολομόρφῳ,
Πυκνοῖς ὀφθαλμοῖσι πεπασμένῳ ἔνθα καὶ ἔνθα,
Θαῦμα ἰδεῖν· πτερὰ σὺ πτέρυγάς τε ῥαθαμίλῳ;
14 Ἦλ' ἐπεὶ οὖν τέκεν ὠά, χαμαὶ λίπεν, οὐδέ τι θάλπει
[a]Ὃν τόκον ἀμφικαλυφαμύῃ πτερύγεσσι φίλῃσιν,
Ὡς ἔθος ὀρνίθεσσι· τὰ δ' ἐν λιαρῇσι κονίῃς
Θάλπεται ἀκτίνεσσι καὶ ἐκλέπτ' ἠελίοιο.
15 Νηπίη, οὐδὲ τό γ' οἶδεν ἐνὶ φρεσίν, οὐδ' ἐτόησε
Θῆρες ὅτ' ἐγκύρσαντες εἰλὺ ἀποφώλιον ἐυνλὺ
Τειψέμεναί τε ἔμελλον ἠὲ καὶ ποσὶ, ῥαισέμεναί τε.
16 Μήτηρ δυσμήτηρ, καὶ ἀπωλύσω δυμὸν ἔχουσα,
[b]Ἡ ὅπῃ τεκέων νοσφίζεται, οἷά περ αὐτὴ
Οὐκ εἰδυῖα τόκοιο· σιδηρείόν νύ οἱ ἦτορ·
[c]Ἡ ὅτε μὴ αὖτως κρατερὰς ὠδῖνας ἄλυξε
Δυσπονέος τοκετοῖο, ἑῶν ἀμέλησε νεοσσῶν
Σχετλίη, οὐδέ σφιν φρίσσεται μή τι πάθωσιν.
17 Οὐ γάρ οἱ οὐδὲ Θεὸς νόον ἐν στήθεσσιν ἔδωκεν,
Ἰσρέλλω δ' ἀνένευσε, καὶ οὐκ ὄπασε φρένας ἐσθλάς.
18 Ἡ δ' ὅκ ἀμφιποτᾶται ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλῃσιν,
[d]Ἧτ' ἄλλων δέμις ὄζιν ὑπουρανίων πετεηνῶν,
Ὑψι ἧ λαχνῆέν τε κάρη καὶ στῆθε' ἄειρεν
Ἰσὸν ὅπως, πτέρυγας λαὸς ἰσία θ' ὡς πετάσασα
Ῥίμφα θέει διὰ γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο,
Οἷά πῃς αὐτομάτη πεζὴ νηῦς, τῇ ἄρα μῆνοι
Ἰκμῆοι ἔφοι ὄπιθε κυβερνητῆρες ἔασι·
Πὰρ δ' ἐλάσασα γελοίασ' ὁμῶς ἵππῃ καὶ ἵππον,
Ἀμφότερον, θάασσόν τε θέειν, μείζων θ' ὁρμαδός.
19 Ἦ ῥα σὺ κάρῃ ἔδωκας ἀρπίῃ ἀλκίμῳ ἵπποις,
Ὠκυῒ, χαμαιπετὲς, κρατερώνυχι, κυανοχαίτῃ;
Ἀμφὶ τέ οἱ φεκτλὴ ἔπαισε παχὺ αὐχένα βεντιὼ;
Πελὺ δέ οἱ στέρνον, δολιχὸν δέμας, εὐρέα νῶτα,
Γυραλέη δειρὴ, διὰ δ' ὠρήατες πεδίοιο
Κυδιόωσι, ὑψοῦ τε κάρη ἔχει, ἀμφὶ δ' χαῖται
Ὤμοις ἀΐσσονται, ὁ δ' ἀγλαΐῃφι πεπιδὼς,
Ῥίμφα ἑ γοῦνα φέρει, νάδυσί τε δεινὸν ἔθειρε.
20 Ἦ ῥά μιν ὡς τέπλια δεδίξεαι, ὅς τε καθ' ὕλην
Δενδρέῳ ἐφεζόμενος ὄπα λειριόεσσαν ἵησιν,

[a] Ἠ

Túne pennas pulchrè-expansas & splendidas vestes dedisti
Orthopygium-notis-distinctũ-habentibus, extensis-alis pavo-
Hi .a. superbientes plumísq; pulchritudinéq; suâ (nibus?
Circulo obumbrant totum corpus variegato,
Frequentibus oculis consperso hinc & indè,
Mirum visu: pennásne tu plumásque *dedisti* struthiocamelo?
Quæ postquam peperit ova, humi relinquit, neq; fovet
Suum fœtum circuntegens alis charis,
Ut mos *est* volucribus: illa autem in tepido pulvere
Foventur radiis & excluduntur solaribus.
Insipiens, neque id novit in animo, neq; animadvertit
Feræ quòd ingruentes ejus irritum cubile
Conterere fortean futuræ sint sub pedibus, disperderéque.
Mater mala-mater, & durum animum habens,
Quæ sic à prole alienata est, quasi ipsa
Nescia partûs: ferreum certè ei cor:
Quæ cùm frustrà adeò validos dolores vitavit
Laborioſi partûs, suos negligit pullos
Improba, nec de iis metuit, nequid patiantur.
Neque enim ei Deus intelligentiam in pectoribus dedit,
Scientiam verò negavit, & non præbuit mentem sanam.
Ea autem non circumvolitat in æthere & nubibus,
Qui aliarum ritus est aëriarum volucrum,
Sursum verò villosúmq; caput & pectora erigit
Malum ceu *navis*; alásq; veluti alba vela expandens
Celeriter currit per terram pariter cum flamine venti,
Quasi quædam automata pedestris navis, cui soli
Secundi venti à-tergo gubernatores sunt:
Præteriens autem deridet pariter equitémq; & equum,
Utrumque, velociórq; cursu majórq; visu.
Nunquid tu robur dedisti bellicoso forti equo,
Celeri, æripedi, solidam-ungulam-habenti, nigris-setis?
Ejúsne horrendo induisti crassam cervicem tonitruo?
Amplum ei pectus, oblongum corpus, lata terga,
Reflexum collum, pertransit verò campum
Exultans, altéque caput tollit, circum autem jubæ
Humeros diffunduntur, ille autem splendore fretus,
Celeriter ipsum genua ferunt, nutant autem horrendùm comæ.
Eúmne tanquam cicadam terrefacies, quæ in sylva
Arbori insidens vocem suavem emittit,

Ἦν δέ πν' ἢ ἐλθόντα ἴδῃ, ἢ δῦπον ἀκούσῃ,
Δεῖσεν ἐπιζαφελῶς, μάλα τε χλωρὸν δέος εἷλε·
Μνήσατο μὲν φύζης, θαλερῆς δέ τε λήσατ' ἀοιδῆς·
Ὡς σύ γ' ὀϊ ἐν σήθεσι φόβον καὶ τάρβος ἐνόρσεις;
Ἀλλ' ὄγε φυσιόων ἀναροιδεῖ πολλὰ ἀϋτμῇ
Θερμὸν ἀπὸ στόματος καὶ σμερδαλέων ἀπὸ ῥινῶν.
Πλίσιον ἄγκεα ποσὶν ὀρώρυχεν ἀλκὶ πεποιθώς,
Καππεδίον στιχόων πυκινῆς ἤντησε φάλαγγος,
Δεινόν ῥ' ὀφθαλμοῖσί τε καὶ ἔγχεσι περικήρης.
Ἀρᾶται δ' τάχιστα μιγήμεναι ἐν δαὶ λυγρῇ.
Οὐτ' ἄρα μιν δέος ἴσχει ἀκήριον, οὔτέ τι λίην
Ταρβεῖ, ἐπεὶ δὴν πρῶτον ἐσίζηται λόχον ἀνδρῶν.
Οὐδὲ γάρ οἱ γουνοῦν ἀλυσκάζουσι μάχεσθαι,
Οὐ πλώσειν, καὶ ὀπιπεύειν πολέμοιο γεφύρας
Χθονὸς ὑπὸ στερεπῆς, ξίφεός δ' ὑπὸ μαρμαρυγάων.
Αἰνὰ μάλ' ἄγλα δέδορκεν ἀσκαφαμύκλοισιν ὀπωπῆς
Αἰζηοῖσι λόχον πεπυκασμένον αἰχμητῆσι,
Καὶ χαλκὸν σελαγεῦντα, καὶ ἀστράπτοντα σίδηρον.
Βῆ δ' διὰ σεσμάχων, τότε δὴ καλέσαντο ἄυτῇ
Λίγξε βιός, κανάχησε φαρέτρη, κλάγξε δ' ὀϊστὸς,
Ἀμφὶ δ' ἀρ' ὤμοισι βέβακε τεύχεα παμφανόωντα,
Αἴγλη δ' οὐρανὸν ἷκεν, ἐπίνιδεν δ' φάλαγγες,
Στὰν δ' ἄυτῇ κατέναντι ἀολλέες ἀγχεμαχηταὶ
Φοβέοντες δόρυ δκεὶ, σάκος σάκεϊ σεσαδελύμενοι.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν πρώτοισι κίε δένεϊ βλεμεαίνων,
Οὔτε δέ οἱ βλοσυροῖσιν ὑπαιθίοισι δαφοινὸ
Λαμπέδην ὥσεί τε πυρὸς σέλας αἰθομένοιο,
Ἀφλοισμὸς δ' περὶ σῶμα γίνετο μαρναμένοιο.
Ποσσὶν ὀρώρεχθαι πολεμίζεμεν, ἔνθα κονίλῃ
Ῥοιβδεῖ πνοιῇσιν, χθόνα τε ῥώθωσι λαφύσσει.
Ἄφρεε δ' σήθεα, ῥόωνθ' ἑφύπερθε δ' χαῖται,
Ὁπλάων δ' ὑπένερθε κονίσαλος ὤρνυτ' ἀελλής.
Αὐτὰρ ὅτε πλολέμοιο σεφάγγελος ἴαχε σάλπιγξ,
Φωνλί τ' ἐρεχύδιμον ἀρηΐος αὐλὸς ἔηκε,
Δή τότε καλ' ὄρεξεν, ἐελδόμενος πολέμοιο,
Ἔσχετο δ' ὀρθωθείς, ὐδ' ἔσταεν ὅσι πόδεσσιν,
Σάλπιγγος δ' ὕπο λιγέα ψόφον ἱέμενός περ
Φησὶν ἀκέμμεναι, κρατερὴ γάρ ἑ λῦσα δέδυκεν.
Ἐν σάλπιγξι μέσῃσι μάλα μεγάλως χεμετίζει,
Δεινὸς, καγχαλόων· γάνυται δ' ἄρα τε φρένα χάρμῃ
Τηλόθεν

Sin verò aliquem aut venientem videat, aut ſonum audiat,
Timet vehementer, valdéq; pallidus metus *eam* occupat;
Meminit quidem fugæ, floridi autem obliviſcitur cantûs:
Ità tu illi in pectoribus timorem & metum incuties?
At ille anhelans eructat multum vaporem
Calidum ab ore & terribilibus à naribus.
Tolutim-incedens valles pedibus fodiit, robore confiſus,
Per planitiem gradiens denſæ occurrit phalangi,
Terribiliter licèt ſcutísq; & lanceis horreſcenti,
Optat autem primo-quoq; tempore miſceri in prælio triſti.
Nec certè eum timor cohibet excors, nec omnino
Metuit, poſtquam primùm ingreſſus fuerit cohortem virorum.
Neq; enim ei honeſtum fugitanti pugnare,
Non trepidare, & circunſpicere belli tranſitus
Æris præ fulgure, enſísq; præ fulgore.
Torvè admodum coràm tuetur inconnivis oculis
Juvenibus cohortem condenſam haſtatis,
Et æs fulgidum, & ſcintillans ferrum.
Pergit autem per primam-aciem; tum etiam adversùs illum
Crepuit arcus, ſonuit pharetra, ſtridit ſagitta,
Circa humeros reſonuerunt arma ſplendida,
Fulgor *ad* cœlum pervenit, commotæ autem ſunt phalanges,
Stant ei ex-adverſo conferti propugnatores
Munientes lanceas lanceis, clypeos clypeis denſis.
At ille inter primos incedit robore ſuperbiens,
Oculi autem ejus torvis ſuperciliis truculenti
Splendent veluti ignis flamma ardentis;
Spuma autem circa os oritur pugnantis.
Pedibus porrigitur ad-pugnandum, tum pulverem
Abſorbet anhelans, & terram naribus haurit.
Spumat autem pectus, quaſſantur verò ſupernè jubæ,
Sub ungulis autem pulvis excitatus eſt turbineus.
At cùm belli prænuncia ſonat tuba,
Vocémq; pugnæ-excitatricem mavortia buccina emittit,
Utíq; tum aures arrigit cupiens belli,
Surgit autem erectus, neq; ſtat ſuis pedibus,
Tubæ autem nondum canorum clangorem cupiens licet,
Putat ſe audire, valida enim eum rabiis ſubiit.
Inter tubas medias valde altùm hinnit,
Terribilis, exultans-præ-lætitia: geſtit autem in animo præ pugnâ,

A-

Τηλόθεν ὀσφραίμωσος κλαγγῆς καὶ δηϊοτῆτος,
Βεντῆς δ' ἡγεμόνων καὶ μαρναμένων ἀλαλητῦ.
26 Σεῖο ἕκητι ἴρηξ ὠκύπτερος ὦρτο πέτεσθαι
Κίρκος, ὅτε σμικρῆσι φόνον φέρει ὀρνίθεσσι,
Καὶ νότον ἀμφιποτᾶται ἀγαλλόμενος πτερύγεσσι;
27 Σεῖο δ' ἐφημοσύνῃ μέγας αἰετὸς αἰθέρα τέμνει
Ὑψιπέτης, ὃς πᾶσι μεταπρέπει οἰωνοῖσιν,
Ὑψοῦ δ' ἐν νεφέλῃσιν ἀναιδέα πῆξε καλιήν;
28 Ναίει ὅπου θεσπεσίη καὶ ἠεροειδὴς πέτρη,
Ἠλιβάτῳ, μεγάλῃ, μίμνει δ' ὅπι ῥωγάδι πέτρῃ,
Ἀιγίλιπι, σιβαρῇ, ὅθι οἱ δόμος ὄζῳ καὶ εἴλαρ.
29 Ἔνθα μιν ἔκ ἅλιος σκοπὸς ἔζεται, ἀλλ' ἀπὸ δόξης,
Πάντοσε παπταίνας, εἴπερ μέγα κύρμα κιχείη,
Τῆλε δ' ὑπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέκυν ὄμματι ῥηγῷ,
Ὀξύτατον γὰρ δέρκεθ' ὑπουρανίων πελειωῶν.
30 Ὠμηστὰς ἔθρεψε νεοσσοὺς ἀρτέπι δημῷ
Σαρκοφάγους, τῷ αἰὲν ὁμίλησεν νεκύεσσιν.

ΚΕΦ. μ'.

1 Ὣς φάτ' ἀπιλεγέως ἱερὴ ἰὴς Ἀθανάτοιο,
Οὐδ' ἐπέων ἔπ λῆξε, πάλιν δέ τε μῦθον ἔνιαπεν,
Ἄψ τ' ἀπαμείβετ' Ἰωβον, ἐμοκλήσας τε προσηύδα,
2 Τίς νύ κε πλημύσειε Θεῶ, εἰδαινέμῳ ἄντίω,
Μῆπν δ' οἱ ὑποδέδρομ, ὑπερφιάλῳ τε νόῳιο;
Τειπλῆ τετραπλῆ τ' ἀποτίσει, ὅς μιν ἐλέγξαι
Τλαίη· ἀρηλέῳ γὰρ Ὀλύμπῳ ἀντιφέρεσθ'
Δυσήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μύρει ἀντιόωσιν.
3 Ὣς φάτο· ῥίγησεν ὃ πολύτλας δ' Ἴῳβος,
Δίιῳ δ' ἀκέων ἔσχε, θεῷ δέ μιν αἶνον ἴκανεν.
Ὀψὲ δέ μιν προσέφη, θεοπεσίῃσι δ' ἔννεπε μῦθον·
4 Ὤμοι ἐγὼ δειλὸς, καὶ ἐλέγχιστος ζωόντων·
Ἦ ῥα κατ' Ἀθανάτῳ σῶμα νήπιον αὐτὸς ἀνοίξω;
Οὐκ ἐσ', ὃδε ἔοικε τεῖν, Πάτερ, ἀντίον εἰπεῖν·
Τέτνεκ' ἐγὼν ἐθέλω ὅπι μάσσαχα χερσὶ πέζειν.
5 Ἦ μὲν ἅπαξ ἐφάμιλλα, καὶ οὐ δεύτερον αὖθις ἔειπον·
Ἀλλά μοι ἤκέτι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐτόλμα
Ἀντίον εἰπέμεναι πρότατον πάλιν, ἀλλά μ' ἄναγε
Σιγῇ ἀτρέμας ἧσθαι, ἐπεὶ πολὺ λώϊον ἦεν.
6 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη Θεὸς ἠδὲ φωνῇ
Λαίλαπος ἐκ μέσσης, πρέμνα δ' ἔρεπεν ὑπὸ ἀνὴρ,

Σέσπα

A-longinquo olfaciens clangorem & prælium,
Tonitrúq; ducum, & pugnantium clamorem.
Tuóne arbitrio accipiter pernicibus-alis concitatur ad vo-
Circus, qui parvis cædem adfert avibus, (landum
Et notum circumvolat exultans pennis ?
Tuóne præcepto magna aquila aërem ſcindit
Altivolans, quæ omnes excellit volucres,
Surſum autem in nubibus impudentem fixit nidum?
Habitat in prominenti & obſcura rupe,
Sublimi, magna, manétq; in prærupta petra
Excelſa, firma, ubi ei domus eſt & præſidium.
Ibi non vana ſpeculatrix ſedet, nec citra opinionem *ſuam*
Undiq; circunſpiciens ſicubi magnam prædam deprehendere
Longè autem à ſpecula vidit cadaver oculo acri, (queat,
Acutiſſimè enim cernit inter aërias volucres.
Crudis-veſcentes alit pullos adipe candido
Carnivoros, ideo ſemper verſatur inter cadavera.

CAP. XL.

SIc fatur apertè ſacra vis Immortalis,
Necdum dictis deſtitit, rurſus autem is ſermonem dixit,
Iterúmq; reſpondit Jobo, objurgánsq; *eum* allocutus eſt,
Ecquis audeat cum Deo certare cominus,
Conſiliúmq; ei ſuggerere, prudentiámq; mentis ?
Tripliciter quadruplicitérq; luet, qui ipſum redarguere
Auſit : difficilis enim Cœlicola *eſt* cui reſiſtatur :
Infelicium verò filii meo robori occurrunt.
Sic ait: exhorruit autem patiens divinus Jobus,
Diu autem tacitus ſtetit, timor verò eum gravis apprehendit.
Tandem autem eum allocut⁹ eſt, pium autem dixit ſermonem;
Heu me miſerum, & viliſſimum viventium !
An adversus Immortalem os ſtolidum ipſe aperiam ?
Non licet, neq; decet tibi, Pater, contradicere :
Idcirco ego volo os manu opprimere.
Sanè ſemel dixi, & ſecundò iterum locutus ſum :
At mihi non-ampliùs animus in pectoribus auſus eſt
Ex-adverſo fari tertiò rurſus, ſed me jubet
In ſilentio quietè ſedere; quandoquidem longè meliùs ità *eſt*.
Illi autem viciſſim reſpondit Deus ſolitâ voce
Turbine de medio, tremuit autem cœlum amplum ſub ipſo,
Movit

Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δὲ μακρὸν ὄλυμπον.
7 Ὤ πέπον, ἀνὴρ ἴδη, ὅτε τοι ζόνιν βαλέ' ἰξύϊ,
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μὴ φρεσὶ δείδιθι λίην,
Εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα, μηδ' ὀπιθύσῃς.
8 Δαιμόνι', ἦ ῥά νύ μοι ἀνεμώλια κείματα θήσεις;
Ἀλλὰ μάλ' ὅππως ὄζιν ἐμὸν νόον ἠδὲ μυθοιτιὼ
Οὔτε παρεξελθεῖν δειλὸν βροτὸν, οὔτ' ἀλιῶσαι.
Ἦ σε δικαιώσεις αὐτὸν κατ' ἐμεῖο δικάζων;
9 Ἦ ῥά τοι, ὥς τε Θεῷ, μέγας ἐκτετάνυσο βεαχίων,
Ὅς τε κε ἀμπεπαγὼν φορέῃ φλογόεντα κεραυνόν;
Δεινὸν δ' ἐβεβρύκησας ἀπ' αἰθέρος, ἠὔτ' ἐκεῖνος,
Φωνῇ ἐειγόμενος; στερόπην δ' ἅμα χειεὶ πίναξας;
10 Ἀλλ' ἄγε νῦν, εἴ μοι δώασαι μῦθος ἰσοφαρίζειν,
Λάμπε δ' ἀγλαΐῃς θέειν ὀπιπεύθμος ἀλκῇ,
Κάλλεϊ κε χάεισι γίλεων κε μαρμαρυγῇσι,
Μειδιόων βλοσυρῇσι φορεσώμασιν, ἀμφὶ δὲ κῶδος
Βάλλεο, δεινοτέσιν δὲ δέος δ' ἔννυσο φέγγος ὀπωπῆ.
11 Μῆνίν τε, θριμιὼ τε χόλον, νέμεσίν τε, κε ἄτην
Κίδνασθαι πᾶσαν ἐπ' ἄϊαν· ὅππα τ' ἴδες ἄνδρας ἀγαυὼς
Ῥίπτε, κε ἔνθα μάλιστα σὸν ἔκδικον ὄμμα πέπανε·
12 Βάλλε δ' ὑπόδρα ἰδὼν, ἵν' ἔρεζε πέσωσιν ἕκαστοι,
Ἄνδρας ὑπερφιάλους κε ἀγλώορας, οἵτινές εἰσιν·
Ἐξ ἑδέων συφέλιζον ἀλιτρεὺς, ὄφρα κε αὐτοὶ
Πρηνέες ἐν κονίῃσιν ὀδὰξ λαζοίατο γαῖαν.
13 Λάξ δὲ σίδησι βαΐνε, ποδῶν δ' ὑπενέρθε κονίῃ
Κρύφιον ὀμῷ κακὰ φῦλα βροτῶν ὑπερωρεόντων
Δήσας κακκεφάλῃς, τοὺ δὲ σκότος ὄσσε κεκρύφαι.
14 Τόφρα δ' ἐγὼ φρέφρων ὑπεύξομαι, ὄφρ' ἀνανεύσω,
Ὡς σέο λεξιτερή τι ὑπέρτερον ἔυχος ὄρεξεν.
15 Ἀλλ' ἴδε νῦν ἐλέφαντα πελώριον, ὀβριμόγυιον,
Ἦ μάλα δαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον, ὄφρα ἑώκει
Θηεί γ' ὀρεσκῴῳ, ἀλλὰ βίῳ ὑλήεντι
Ὑλήεσσιν ὀρέων, ἢ κε νέφεϊ σκιόεντι.
Τὸν δ' ἅμα σοι ποίησ', ἵν' ἀρούρης καρπὸν ἔδοιτο.
Οὐδὲ γάρ ἐσθ' ἅρπαξ οὐδὲ θήρεσιν, οὐδέ τι σίντης,
Τοῖός περ κε τόσσος ἐὼν δέμας, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Βόσκεθ' ὑπ' ἠλοερῇσι πολυκνήμοισι τε βίσσης,
Ἠΰτε βοῦς ἀγελαῖος ἐν ἀσφοδέλῳ λειμῶνι.
16 Ἀρτὸς ὁι λαγόνεσσι βίη κε κάρτος ὀπηδεῖ,
Νειάτῳ ἐν κενεῶνι κε ὀμφαλῷ ἔπλετο κίκυς.

Ὀμφ

Movit autem se in solio, concussítque magnum polum:
O timide, vir esto, zonam circunjice lumbis,
Confide, neque prorsus in mente timeas tantopere,
Dic mihi interroganti vera, neque occultes.
Miser, túne mea irrita judicia reddes?
Sed nullo-modo fas-est meam mentem nec cogitationem
Aut prætergredi miserum mortalem, aut frustrari.
Vel num justificabis teipsum me condemnans?
Nunquid tibi, tanquâ Deo, magnum extenditur brachium,
Quod & vibrans projicit flammeum fulmen?
Horrendùm autem tonuisti ab æthere, velut ille,
Voce grandisonâ? fulgetrúmq; simul manu vibrâsti?
Quin agè nunc, si mecum potes viribus æquiparari,
Fulge per splendorem impetuoso indutus robore,
Pulchritudine & gratiis coruscans, & nitore,
Subridens terribili vultu, circùm autem gloriâ
Amictus sis, divinæque indue lucem faciei:
Irámque, acrémque furorem, Nemesínque, & Aten
Sparge totam in terram; quáque vides viros superbos,
Præcipita, & ibi maximè tuum vindicem oculum extende:
Percute autem torvè intuens, ut in terram cadant singuli,
Viros superbos & arrogantes, quicunq; sint;
De sedibus deturba improbos, ut illi
Proni in pulveribus mordicus prehendant terram.
Pedem in pectus imprime, súbque pedibus pulvere
Absconde simul malas gentes hominum superbientium
Ligans capite, eos autem tenebræ oculos operiant.
Tum verò ego lubens concedam, neque inficiabor,
Quòd tua dextera tibi summam gloriam præbuit.
At ecce nunc elephantem ingentem, immania-membra-ha-
Certè admodum monstrum est ingens, neq; similis (bentem;
Belluæ montanæ, sed cacumini sylvoso
Excelsorum montium, aut etiam nubi opacæ.
Quem unà tecum feci, ut terræ fructum comederet.
Neque enim est rapax inter feras, neque prædator,
Talis licèt & tantus sit corpore, sed semper
Pascitur in viridibus & asperis saltibus,
Sicut bos armentalis in herboso prato.
Immensa ejus lumbis vis & fortitudo adest,
Imo in ventre & umbilico est robur.

Cauda

17 Οὐρὴ ὀι ὡς κέδρος, τὴν δ' ὡς μάλα ῥίμφα δόνησιν·
Ὄρχες ἁρμονίησιν ἐϋπλεκέεσσι δέδεντο,
Νάρθηκίν θ' ἑλίκεσσι καὶ ἴνεσιν ἐσφήκωντο.
18 Χαλκῷ μὴν χρὸ ἔοικε, δέμας δ' ἀΐδηλον σιδήρῳ,
Ἁψεα καὶ γυῖα στιβαροῖς ὀστέοισιν ἀρήρει,
Ὡς γόμφοις χαλκέοισι, σιδηρείοισί τε μοχλοῖς.
19 Ἐν δ' ἔρχεται Θεοῖο μάλ' ἔξοχος ἔυχεται εἶναι,
Θηρσί τ' ἐν ἀγρότερσι μέγα φέρτατος· ὃς πάλαι αὐτὴ
Ἔπλασεν, ὡς ἄοιεν, μεγάλῃ ὠπλίσατο βίνῃ,
Στερεπλῇ τε, σκολιῇ τε· προβοσκίδα μὲν καλέουσιν.
20 Ἀλλ' ὐκ ὠμηστὴς, ὔτ' ἄγριος, ὔτε δαφοινὸς,
Οὐρεα δ' ὀι βοτάνην ἅλις ὤπασεν, ἐνθά τε θῆρες
Πάντες ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίοι, ὐδέ τις αὐτῆς
Ταρβεῖ, ὐδὲ φοβέεται, ἐπεὶ κεν ἴδῃ ἐλέφαντα.
21 Ἀνδράσι ὑψικόμοις σκέπας ὀι πέλε δάσκιος ὕλη,
Ἀνδρακας καὶ ἔλῳ κεῖ πυκινῇ ἐνὶ λόχμῃ
Κρύβδην, ἠδέ τ' ἐν εἰαμενῇ ἔλεος μεγάλοιο·
22 Παρ πολαμὸν κελάδοντα, θοὴ ῥοδανὸν δονακῆα,
Ἐνθά μιν ἀμφιέπουσι βαθύσκια δένδρεα μακρὰ,
Αἰγειροι πλεκέαι τε καὶ ἴτεαι ὠλεσίκαρποι,
Αἱ περὶ καλὰ ῥέεθρα ἅλις πολαμοῖο φύονται.
23 Πολλάκις ἐξέπιεν πολαμὸς ἀπηνὴς ῥοφήσας,
Καὶ ῥόον ἐξαλάπαξεν, Ἰορδάνε αἰπὰ ῥέεθρα
Στεῦται ῥεῖα μάλα θεναρῇς γλυφέοντι λαφύξειν.
24 Τῶτον τίς κε λίνοισιν ἐϋπλέκτοισι δαμάσσαι,
Ζωγρήσαι τ' ἀναφανδὰ, δίαιρέ τε ῥῖνα τερέσαι;

ΚΕΦ. μα'.

1 Ἄλλο δέ τοι ἐρέω τέρας ἄγριον, ἱερὸν ἰχθυῖ,
Ὄβριμον εἰνάλιον κῆτος, μέγα θαῦμα θαλάσσης
(Οὐ γὰ γαῖα μόνη τέρατα τρέφει, ἀλλὰ θάλασσα)
Ἦ σύ μιν ἐκ πόντοιο λίνῳ, καὶ ἤνοπι χαλκῷ
Ἑλκέμεναι δύνασαι, κἀθετόν τε βαλεῖν περὶ γλώσσῃ
2 Γναμπτοῖς τ' ἀγκίστροισιν ἑλὼ πολυχαρδέα ῥῖνα
Τετρῆναι, πῆξαί τε μέγαν σκόλοπ' ἀμφὶ γένυσιν;
3 Αὐτὰρ ὄγ' εὐχωλῇσι λιτῇσί τε μειλιχίῃσι
Θέλξει ἱλασκόμενός σ'; ἰκέτης δέ τοι εὐξεῖ ἔσεσθαι,
Παφάμενός θ' μαλακοῖσι καὶ αἱμυλίοισι λόγοισιν;
Ἦ ῥά νυ τοι σπείσεα φέρων μειλίγματα θυμῷ

Δώσει

Cauda ei tanquã cedrus, illam verò quàm celerrimè movit,
Teſticuli juncturis benè-complicatis ligati ſunt,
Nervíſq; contortis & fibris revincti.
Æri quidem carne ſimilis eſt, corpore autem fulgenti ferro,
Artus & membra firmis oſſibus compacta ſunt,
Veluti clavis æneis, ferreíſque vectibus.
Inter opera Dei admodum præcipuus gloriatur eſſe,
Ferásque inter agreſtes longè præſtantiſſimus: qui olim eum
Formavit, tanquam enſe, magno armavit naſo,
Verſatili, curvóque, proboſcidem eum vocant.
At non crudis-veſcens, neq; ſævus, neq; ſanguinolentus eſt,
Montes autem ei herbam abunde præbent, ubi etiam feræ
Omnes ſimul ludunt oppoſitæ, nec ulla earum
Pavet, aut timet, cùm viderit elephantem.
Inter-arbores excelſas tegmen ei eſt umbroſa ſylva,
Inter-arundines & paludem jacet denſo in latibulo
Occultè, & in humido-loco paludis magnæ:
Ad fluvium ſtrepentem, circa flexile arundinetum,
Ibi illum ambiunt umbroſæ arbores proceræ,
Alníque ulmíque & ſalices frugiperdæ,
Quæ circa pulchra fluenta fluvii affatim naſcuntur.
Sæpe epotavit fluvios ſine-reſpiratione ſorbens,
Et fluentum evacuavit, Jordanis alta fluenta
Profitetur ſe facilè admodum ſtrenuis faucibus hauſturum.
Hunc quis retibus bene-textis domet,
Vivúmque-capiat apertè, penitúsque naſum perforet?

CAP. XLI.

ALiud verò tibi dicam monſtrum ingens, egregium piſcẽ,
Immanem marinum cetum, magnum miraculum maris.
(Non enim terra ſolùm monſtra nutrit, ſed mare)
Túne illum ex ponto lino & ſplendido ære
Trahere potes, perpendiculúmque circumjicere linguæ?
Curvísque hamis ejus vaſtum naſum
Terebrare, figeréque magnam ſudem circa maxillas?
Verùm is precibus ſupplicationibúsque blandis
Mulcebit placans te? ſupplex autem tibi profitebitur eſſe,
Perſuadens mollibus & placidis ſermonibus?
Nunquid tibi gratificans blandimenta *in* animo

Dabit?

Δώσει; σωωθσίας ποιήσεται, ὅρκια τέμνων,
Ὅφρα ζωχρήσας μιν ἔχοις θεράποντ' ἐν αὔσῃ;
5 Ἦ ῥά νυ ποιήσεις μιν ἀθύρματα νηπιέῃσιν,
Ὄρνιθ' ὡς λιγυρλιὺς δήσεις μέρμιθι φαεινῇ,
Καὶ δώσεις κυρήσιν, ἵνα σφίσι παίγνιον εἴῃ;
6 Ἦ μιν ἐν εἰλαπίνῃ βρώσεσ' ἐείρες ἑταῖροι,
Τοῖό τ' ὑπὸ κρειῶν τάξεσ' ἐεικυῖα δαῖτα;
Ἦ, ἐπεὶ μέγας ὄζει, θλαμεληΐσι ταμόντες
Ἰχθυοπώλῃσιν πέμψουσί μιν ἄλλυδις ἄλλῃ,
Οἱ τ' αὖθις φράσσωσι, κἠ ἄπρατον ὦνον ἔλωνται;
7 Ἀμφιθέεις ἑλκεῖς ῥινὸν δεινοῖο πελώρου
Ὀξέσ' ἀκόντεσσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισιν;
Ἦ χρόα καρχαρέοδσι πολυγλώχινι σιδήρῳ
Οὐτήσεις, κεφαλήν τε πανυγλώχισι τριαίνῃς;
8 Ἀλλ' ἄγε, χερσὶ φίλῃς λίγδδιν σπιμάεο νῶτα
Μειλιχίῃ, ἐπεὶ ἤ π βίῃ σε δαμασσέμεν ὄιω·
Χάζεο, μηδὲ μάχης μιμνήσκεο, παῦε δ' ἐρωήν.
9 Εἰ πῆς μιν κλείνειν ἐθέλει δόλῳ ἠὲ βίῃφι,
Ἀλλ' οὐκ ἐξανύει, ἄγχης δὲ οἱ ἐλπὶς ὄλωλεν,
Ἀργαλέῳ γάρ τ' ὄζει πέλωρ κακὸς ἀνδρὶ δαμῆναι,
Σμερδαλέῳ, βλοσυρωπὸς, ἀμείλιχος, ὑδέ κέ τῆς μιν
Γηθήσειεν ἰδὼν, τόσσος πέλεν εἰσορόωσιν.
10 Ἦ μὰν ἔ πῃ τόσσον ἐνὶ ῥήθεσι φίλοισιν,
Ὥστέ μιν ὀρσέμεναι, ὑδ' ἰὼν θρασυκάρδιος ἦσι
Τολμήεις τε μάλισα· τίς ἔν ἐμεῖ, ὅς μιν ἔτλῃ,
Ἀντίον ἐξάμεναι τλαπὶ μεγαλήπτοι δυμῷ;
11 Τίς φθάμενός μοι ἔδωκεν ἀναίσιμον, ὄφρα κἀπτῶ,
(Ἦ, θέμις) οἷ ἔοργε, δίκης, χαείεσαν ἀμοιβὴν
Τίσω, ὅ, τ' ἐξ ἐμέθεν δυμῷδέα μισθὸν ἄρηται;
Πάντ' ἐμὰ πάντα γάρ ὄζιν, ὅσ' ὀρανὸς ἀμφιβέβηκε.
12 Ἀλλ' ἔπ τοι ἐρέω κῆτος μέγα, θαῦμα θαλάσσης,
Οὐδ' ἄρα μιν καίω, ὅτ' ἂρ μιν, ὅτέ π γῦια,
Οὐ κρατερὸν δέμας, ὅτε φυὴν, ὅτ' εἶδος ἀγητόν.
13 Τίς μιν ποντόθεν εἵλκε ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο,
Ῥηγεδανόν τ' ἐδδν λεπιδωτὸν δεῖξε χιτῶνα;
Τίς δέ οἱ ἐγχειμφθεὶς πεὶ δηθάδα βάλλε χαλινόν;
14 Τίς σκύλοπας καλέπηξεν ἐνὶ γναμπτῇσι γένυσι,
Καὶ ἐνὶ γαμφηλῇς; αἱ δ' ὠίγνυντο πύλαι ὡς
Δικλίδες, ὑψηλαί τε, μύκον δ' ἄρα χάσματα δεινὸν
Γναθμοὶ σμερδαλέοι, φειπτὶ, σὰν δ' ἀμφὶς ὀδόντες

Dabit? pacta faciet, fœdera feriens,
Ut vivum-capiens eum habeas famuli loco?
Nunquid ludos eum facies *in* insipientia,
Avem ut canoram? ligabis fune splendido,
Et dabis puellis, ut iis ludicrum sit?
Eúmne in convivio comedent jucundi sodales,
Ejúsque de carnibus struent insignes epulas?
Vel, quoniam magnus est, membratim secantes
Salsamentariis mittent eum aliò atque aliò,
Qui & iterum vendant, & ingens pretium accipiant?
Circunteges pellem terribilis *hujus* monstri
Acutísque spiculis, & hastis ancipitibus?
Num cutem pectinato multas-cuspides-habenti ferro
Vulnerabis, capútque aculeatis fuscinis?
Quin agè, manibus amicis strictim demulce terga
Illandè, quippe haudquaquam vi te domiturum puto.
Recede, neque pugnæ memineris, desiste autem ab impetu.
Si quis eum interficere velit dolo, aut vi,
Attamen non conficiet, prædæ autem ei spes perit,
Difficile enim est monstrum malum viro domitu,
Terribile, torvum, immite, nec quisquàm ipsum
Lætabitur conspicatus, tam-ingens est visu.
Sanè spiritus haud ulli tantus in pectore charo,
Ut ipsum suscitet, nec si magnanimus sit
Audáxque maximè: Quis ergò mihi, qui eum feci,
Resistere audeat strenuo animo?
Quis præveniens mihi dedit accommodum *quid*, ut & illi,
(Prout fas *est*) eò-quòd-tale-fecit, dans gratam compensationẽ
Solvam, ísque ex me jucundam mercedem recipiat?
Omnia enim, omnia mea sunt, quæcunque cœlum ambit.
At ampliùs tibi describam cetum magnum, miraculum ma-
Neq; eum celabo, neq; robur, neq; membra, (ris,
Non validum corpus, neq; naturam, neq; formam spectabilem.
Quis eum ponto extraxit ad aridam continentis,
Horridámque faciem squamosæ ostendit tunicæ?
Quis ei appropinquans duplex injecit frænum?
Quis palos defixit in reflexis genis,
Et in maxillis? illæ autem apertæ sunt, januæ ceu
Bifores, sublimésque, panduntúrque hiatu horrendo
Fauces terribiles, formidabiles, stant autem undique dentes

Πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
15 Χαλκείῃσιν λεπίδεσσιν ἀγάλλεται ἐμπεδοκόκλοις,
Ἥντε σημάντειοι χαράγμασιν ἔν ἀραρυῖαι·
16 Αἱ μὲν τ' ἀγχοῖναι ἐπ' ἀλλήλῃσι κέχυνται,
Ὥστε παρεσσυῶαι μήτ' ἠέρα λεπτότατον περ.
17 Ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνὴρ ἀέρδῃ πυκινοῖσι λίθοισι
Δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων·
Ὡς τ' ἄρ' ἔρεχθεν κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες ὁμφαδόεσσαι,
Ὅφρά τ' ἐπὶ πολέμῳ πυκιναὶ κλονέοντο φάλαγγες,
Ἀσπὶς ἄρ' ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυν, ἠΐ δὲ χλαῖνα
Ἄρδην· ὡς τῶ μὲν λεπίδες περὶ χάλκια νῶτα
Ἔπλητ' ἀλλήλῃσιν, ἔρεισε δὲ γείτονα γείτων,
Ὡς πύκα συμπεφύασι δι' ὠσεχέϊ ξυνοχωχῇ.
18 Εὖτε δ' ὑπὸ ῥινῶν βαρυηχέα ῥόγχον ἔρυγε,
Λάμπετο πῦρ, δεινὸν δὲ σέλας πλαμοῖο φαάνθη,
Ὅσσε δ' οἱ ἀμφάπλουτ' ἠΰς βλεφαρίδιον εἴκτίλον.
19 Ἐκ γόμφοι δαίδές τε καὶ ἀσβέστῃ κέχυτο φλὸξ
Ἠλιθα, τῶ δέ τε πολλοὶ ὑπὸ σφυδέρες ὄρυσσαν.
20 Ὡς δ' ὅτ' ὑπὸ πρίποδος καπνὸς ῥέεν, ἠὲ λέβητος,
Ὅς τε μάλα ζεῖ ἔνδον ἐπειγόμενος πυρὶ κηλέῳ,
Κνίσῃ μελδόμενος, τάχα δ' ἀργὸν ἵκεν αὐτμή·
Ὡς ὁὶ ὑπὸ ῥινῶν καπνὸς ῥέε δεινὸν ἀέντι.
21 Ἀν γόμα τε ῥῖνάς τε πυριπνόος ἆλτο χάμινος,
Ἀμφὶ δὲ κήκιε φλὸξ, θαλὸς δέ τε πωλὺς ἀνῆπται.
22 Ἶς δέ οἱ ἐν δειρῇ, ἠδὲ σθένος ἦκ ἀλαπαδνόν,
Αὐχένι τε στιβαρῷ ἀμφ' ἄσπετος ἰζάνει ἀλκή.
Χάρμα μὲν οἱ ἄμυδις πέλεται, ναύτῃσι δὲ πένθος·
Τέρπεται ἐπιμειδιάων νώτοις ἀλὸς, ἔν περ ἀέλλη
Λυγρὴ, ἀταλλέμεναι μεμαὼς, θρώσκει δ' ἀνὰ κῦμα
Πορφύρεον, σκιρτᾷ δὲ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Αὐτως, κυδιόων, εἰ καὶ δυσπάμφελός ὄζιν.
23 Ἀρρηκτοι ἄλυτοι σαρκῶν πτύχες ἀμφὶ μέλεσσι,
Καὶ δέμας ἔν ἄραρε, συρηὸς δ' ἀναδέδρομε κόλλοψ
Στέρνον ἐπὶ κρατερὸν, παγχάλκεον, ἀσφαλὲς αἰεί.
24 Αὐτὴ δὲ καρδίη στερεωτέρη ὄζει λίθοιο,
Ὡς τε μύλαξ ἀτέραμνος ἐὰ φρένες ἀμφιμέλαιναι.
25 Εἰσατο δ' ἠΰτε πύργος ὑπείρ ἁλὸς· ὄφρα δ' ἀνέχῃ
Σμερδαλέος τ' ἐφάνη, κομέεσιν ἄφαρ φρένα ναῦται,
Δειδίότες, πυδὸν γὰρ ὑπ' ὀκ θανάτοιο φέρονται,
Ἰφθιμοί περ ἐόντες, ἐπεὶ ἴδον ὄμβριμον ἰχθύν,

Σμύ-

Denſi & frequentes, pleni nigræ mortis.
Æneis ſquamis exultat firmiter-rotundis
Veluti ſigilli ſculpturis bene compactis:
Hæ autem contiguæ aliæ ſuper alias funduntur,
Ut clanculum irrepere nè aër quidem poſſit tenuiſſimus licet.
Sicut autem quando murum vir coagmentavit denſis lapi-
Domûs altæ, incurſus ventorum vitans: (dibus
Utque denſatæ ſunt galeæ, & ſcuta umbones-habentia,
Dum in bello frequentes ſtrepunt phalanges,
Scutum autem ſcutum fulcit, galea galeam, teſtudo autem
Conferta eſt; ſic hujus ſquamæ circum æneа terga
Adhærent ſibi invicem, fulcit autem vicinam vicina;
Adeò densè compactæ ſunt continuâ junctură.
Cùm verò à naribus graviter-ſonantem rhonchum eructat,
Micat ignis, terribilis autem fulgor ſternutationis apparet,
Oculi verò ejus ſcintillantes auroræ palpebris ſunt-ſimiles.
Ex ore faces & inextinguibilis funditur flamma
Paſſim, unde & multæ ſcintillæ emicant.
Sicut autem quando ab olla fumus fluit, aut lebete,
Qui valde fervet intus dum urgetur igne ardenti,
Arvinam liquefaciens, mox autem *ad* cœlum pervenit vapor:
Sic ei à naribus fumus profluit gravè ſpiranti.
Circa os & nares ignivomus ſalit caminus,
Undique verò procedit flamma, torriſque multus accenditur.
Vis ei in collo, & robur non infirmum,
Cervicémque rigidam ingens circunſtipat ſtrenuitas.
Gaudium magnum ei ſimul eſt, nautiſque triſtitia:
Oblectatur inequitans dorſo maris etiam in procella
Triſti, laſcivire geſtiens; ſaltat autem in fluctu
Purpureo, ludítque medio in nigro ponto;
Temerè, exultans, etſi tempeſtuoſus ſit. (bra,
Infrangibiles, inſolubiles *ſunt* carniũ plicaturæ circa mem-
Et corpus bene compactum eſt, ſolidus autem decurrit callus
Pectus per robuſtum, æneum, firmum ſemper.
Ejus autem cor firmius eſt lapide,
Et ſicut molaris *lapis* durus ejus præcordia nigra.
Videtur autem ſicut turris ſuper mari, quando a. exurgit,
Terribiliſq; apparet, trepidant exemplo animis nautæ
Timentes, paululùm enim à morte diſtant,
Quantumvis fortes ſint, cùm viderint immanem piſcem;

Σφέας τ' αὐτοὺ ἐκάθηρεν, ἐπεὶ τάμῳ ἁλμυρὸν ὕδωρ
Κύματά τε τροφόεντα διέρρηξε κῆτος ἄλασον.
26 Εἰ τις μιν ξίφεϊ πλῆξεν δέμας, ἠ ὀνόνησεν,
Οὐδ' ἔρριξεν ῥινόν· ἀνεγνάμφθη δέ τ' ἀκωκή·
Εἰ ἢ βέλος ἐφέπηκεν, ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός·
Αἰχμαὶ χαλκεῖαι, δολίχ' ἔγχεα, δίεραί τ', ἄκοντες
Ἐν χροὶ ἔρραισθεν, πλάγχθη δ' ὑπὸ χαλκόφι χαλκός.
27 Ὡς ἴκελον καλάμῃ οἴει αἴθωνα σίδηρον
Ἐμμῦναι, ὡς ξύλον αὖόν· οἱ ἔπλετο χαλκὸς ἀτειρής.
28 Οὐ τρεῖ, ἠδὲ φοβεῖται ὑπὸ πλειόντων ὀϊστῶν·
Οἱ δ' ἄχραι εἰσὶν εὐτροχάλως κατ' ἀλωάς,
Ἃς τ' ἄνεμος φορέει καὶ λικμητῆες ἐρωή.
Ὡς λίθοι οἱ δοκέουσ' ἐμμῦναι, ἢς σφενδόνη ἀνὴρ
Ἧκεν ἀκοντίζων, μελέη δέ οἱ εἵσατο ὁρμή.
29 Ὡς ὁ μὲν οὐδ' ἰῶν ἐμπάζεται, οὐδέ τ' ἀκόντων,
Τὸς δ' ἴσες ἀχνύσιν οἴεται, ἢ ἀθέρεσιν
Ἐμμῦναι, ὡς δέ τ' ὑπὸ πτύοι σκέδασ' ἰς ἀνέμους.
Εἰ δέ τις ἀμπεπαλὼν τροΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Αὐτὰρ ὃ καγχαλόων ἐγελοίασεν ἀνδρὸς ἑρωὴ,
Οὐκ ἀλέγων, ὡς εἴ ἑ γυνὴ βάλοι, ἢ παῖς ἄφρων.
30 Νέρθεν ἐρηρέδαται πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δ' ἔπειραι
Καὶ σκόπελοι καὶ λᾶες ἀκαχμῆνοι ὀχριόωντες,
Τὸς ὑπὲρ ἰλυόφι τόρεσεν, λέχος ὡς ἐνὶ πόντῳ
Εὐρεῖ, τοῖς ἔπι λέκτο μέγας μεγαλωστὶ ταυυθείς.
31 Ὡς δ' ὅτε ζέσεν ὕδωρ μέσῳ ἐνὶ ἤνοπι χαλκῷ
Πάντοθεν ἀμβολάδην, ὑπὸ δ' ξύλα κάγχανα κεῖται·
Τάρφει δ' ὑπερθὲν πῦρ ἀμφαφόωσα, θέρμετο δ' ὕδωρ·
Ὡς τε λέβης ζεῖ ἔνδον ἐπειρόμενος πυρὶ πολλῷ,
Ἀμβλύζων τε μύρια καὶ ἀλείφατος ἐννεώρεον·
Ὡς τὸ νηχομένοιο κυκώμενον ὑψόσε δοῦπος
Κῦμα πελυφλοίσβοιο ἁλὸς, πάφλαζε δὲ πόντος
Ἀφρῷ μορμύρων, ἀνὰ δ' ἔρλυεν ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Ὑψι δὲ κορθύεται, ζέε δ' ἄχνιον ὄδμα θαλάσσης.
32 Ὅς δ' ἴεν, αὐτὰρ ὅπισθε φόωσέα μέγα λαῖτμα,
Τῷ καὶ ἐπιγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Κυρτὸν ἐὸν κορυφοῦται, ὑποπλύει δ' ἁλὸς ἀχνὸν,
Ἀφροέσσα δὲ φαίνεθ' ἁλὸς πολιοῖο κέλευθος,
Φαίης κέν σε κάρη πολιοκροτάφοιο γέροντος
Λαυσέμεν, ἰδὲ γαλακτόχροον καὶ ἐν ὕδασι κύκλον.
33 Οὔπω κυάθαλον ἤθελ' ἐπὶ χθονὶ πυκυοβοείρη,

Cap.
Sequ
Fluct
Si
Neq
Sin
Culp
Incu
Q
Esse
N
Qual
Qua
Sic
Mitt
A
Ea
Esse
Quo
Ver
No
S
Et
Qu
Lat
Un
Alv
Ut
Un
Sic
Flu
Sp
Su
Ec
C
Sp
P
V

Séque ipſos purgant, poſtquam ſecuit falſam aquam,
Fluctúſque conglobatos ſcidit cetus immanis.
Siquis eum enſe feriat *in* corpore, non penetrat,
Neque perrumpit pellem; recurvatur autem mucro:
Sin verò telum mittit, irritum evolat è manu;
Cuſpides æreæ, oblongæ lanceæ, haſtæ, ſpicula
Incute diſperduntur, reſilit autem ab ære æs.
Quaſi ſimile ſtipulæ cenſet micans ferrum
Eſſe, velut lignum aridum ei eſt æs ſolidum.
Non tremit, neque timet ab alata ſagitta:
Quales autem paleæ ſunt rotundis in horreis,
Quas ventus fert, & ventilatoris impetus:
Sic lapides ei videntur eſſe, quos fundâ vir
Mittit ejaculans, inanis verò ei viſus eſt impetus.
Adeò hic nec miſſilia curat, nec ſpicula,
Ea autem æqualia paleis exiſtimat, aut ſpicis abjectis
Eſſe, quas à ventilabro diſpergit vis venti.
Quòd ſiquis vibrans emittit longam lanceam,
Verùm is cachinnans deridet viri impetum,
Non curans, ac ſi eum mulier percuteret, aut puer inſipiens.
Subtus fixa ſunt ſaxa acuta, circùm verò cautes
Et ſcopuli & lapides, acuti, aſperi,
Quos ſuper lutum ſtravit, velut lectum in ponto
Lato, ſuper quos cubat magnus latè porrectus.
Quemadmodum autẽ cùm fervet aqua medio in nitido ære
Undique ebulliens, ſubtèr verò ligna arida jacent;
Alvum quidem ollæ ignis ambit, calefítque aqua;
Utque lebes fervet intus dum urgetur igne multo,
Unguento ebulliens, & oleo novennali:
Sic eo natante turbatus ſurſum cum impetu ruit
Fluctus multiſoni maris, æſtuavit autem pontus
Spumâ murmurans, ebullit autem ſalſa unda,
Surſum verò glomerata eſt, fervit autem ſævus tumor maris.
Is autem vadit, verùm ponè albicat magnum profundum,
Eo etiam diſruptum vehementer fremit, circà autem fluctus
Curvati eriguntur, expuunt autem ſalis aſperginem,
Spumea autem apparet maris cani ſemita,
Putares te caput cani ſenis
Videre, aut lacteum vel in undis circulum.
Nulla bellua poterit in terra alma,

Οὐθ' ἁλὸς ἐν βένθεσσιν ὁμοιωθήμεναι ἀυτῇ,
Οὐ δέμας, ὅττε φυλὶ, ὅτ' ἄρ μιν, ὅτέ π εἶδος
Ὡς ὀϊ ἀαρσαλέον πέλει τ' ἄτερμον ἐν φρεσὶν ἧπερ.
34 Κάρτεΐ τε δείνεΐ τε μέγα φρονέων ἀνόρυτε,
Πάντα δ' ὁπιπεύσασκε μετήορα, ἐν δ' ἀγερώχει
Εὐχετ' ἄναξ ἔμμεναι, μέγα τ' ἔξοχ' εἰνὶ πελάεσ

ΚΕΦ. μβ'.

1 Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ἰακέδ,
Ἥτορ ἀναγνάμψας, θεοπεσίδεα δ' ἔννεπε μῦθον·
2 Οἶδ' ὅπ καρτερὸς εἶ, δώσασθ ἢ τε πάντα τελέσσαι,
(Πάντη γὰρ σέο θαύμαι' ἀνὰ τεαφερίμ τε καὶ ὑχλιὰ)
Οὐδέ πς ἐν θνητοῖσι τεὴν ἀλίωσε μηδοσύνην.
3 Τίς ῥ' ὄγε κλέψας μῆπιν αἰδρείησι νόοιο,
Νήπιος (ὡς γὰρ ἔφησθα) καὶ ὃ φρεσὶν ἄρπα εἰδώς
Ἀασάμην μιν ἔγωγε, καὶ ὃ κτὶ μοῖραν ἔειπον
Πόλλ' ἔτεά τε καὶ ὑκὶ, νόσος δέ τε καὶ τὰ κέλδε,
Νηπίη τ' ἀλεγεινὴ, ἅτ' ὐκ ἴδμ', ὅδ' ἐνόησα,
Θαύμαλα πόλλ' ἄῤῥητα· σὺ γὰρ Θεὸς ἀγκυλομήτης,
Οὐδέ κέ πς θνητὸν σέο δίωσε εἰρύσαλο.
Αὐτὰρ, Ἄναξ, ἐλέαιρε, ἔπις δ' εἴ πέρ π βέβακτα
Δεινὸν, ἄφαρ τὸ φέρσιεν ἀναφπάξασα ἄελλα.
4 Γνῶμαί σε, Πάτερ, σὺ ἢ σύνθεο, καί μοι ἄκουσον,
Καὶ νῦν μοι μάλα πᾶσιν ἀληθείλν κατάλεξον,
Σεῖο ἢ μήδεα πυκνὰ δίδασκέ με, ὄφρα δαείω,
Μύθων τε ῥητῆρ πέλε μοι, φρηκτῆρ δέ τε ἔργων.
5 Πωδανόμλν τὸ πάρ γε, καὶ ἔκλυον ὕατι φήμης,
Νεῶν δέ σέ γ' ἀνπκρὺ καὶ ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὄπωπα.
Οἶδ' ἀρετὴν ὅτιός ἐσσ· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωνλα.
6 Τῶ μ' ἐγὼ ἀφραδέονλα κατέκλυον, ὅτιον ἔοργα
Νήπιος, ὡς ἄρμενον ἐν ἀνθρώπεσιν ἐόνλα.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀασάμλν φρεσὶ λαθικηδέσι πιθήσας,
Τὔνεκά τ' ἐν κονίῃ εἰλυμένος ἠδ' ἐνὶ πέρῃ
Προσφωνλιν δόμῳός σέ τε νῦν σά γε γύναθ' ἱκάνω,
Ἀτίμ μὰ χλαίων· μέγα δ' ἄχνυμαι, ὅτιον ἀάσθω·
Ὤμοι ἐγὼ δηλός· σὺ ἢ ἵλαον ἔνθεο θυμόν.
7 Ὣς φάτο δακρυόεσσ· ὅτις δ' ἔλε παμβασίλῆα.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἓν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλως ἀγόρλον,
Ὄχθησας ὁ Θεὸς προσέφη Ἐλιφᾶ Θαμανίτλν,

Ἄλλα

Nec maris in profundo comparari cum illo,
Nec corpore, nec naturâ, nec robore, nec ſpecie:
Adeò ei animoſum valdéque intrepidum in pectore cor.
Viribúſque roboréque ſuperbiens inſurgit,
Omniáque aſpicit ſublimia, inter ſuperbos
Gloriatur ſe regem eſſe, longéque præcipuum in monſtris.

CAP. XLII.

ILli autem reſpondit deinde patiens divinus Jobus,
Cor reflectens, piámque dixit ſermonem;
Novi quòd fortis es, potésque omnia perficere,
(Ubique enim tua miracula terrâque maríque)
Nec quis inter mortales tuam fruſtravit ſententiam.
Quis hic *eſt* qui occultat conſilium imperitiâ mentis,
Stolidus (ſic enim dixiſti) & non in animo ſana ſciens?
Peccavi ſanè ego, & non rectè dixi
Multa vera, & non, morbus verò & iſta juſſit,
Infantiáque miſeranda, quæque non novi, neque intellexi,
Miracula multa arcana: tu enim Deus obliqua-conſilia-agi-
Nec quis mortalium tua conſilia eruat. (tans,
At, O Rex, miſereſce, verbum verò ſi aliquod dictum eſt
Grave, ſtatim illud ferant abripientes procellæ.
Obſecro te, Pater, tu verò attende, & me audi,
Et nunc mihi prorſus omnem veritatem narra;
Tua autem conſilia prudentia edoce me, ut ſciam,
Dicendíque præceptor ſis mihi, actórque rerum.
Audivi antea, & percepi auribus famam,
Jam verò te coràm & in oculis vidi.
Novi virtute qualis ſis: veneratio me tenet aſpicientem.
Quamobrem memet ego delirantem abhorreo (quale dixi
Inſipiens) velut turpiſſimum inter homines exiſtentem.
Sed quoniam peccavi animo perdito obtemperans,
Ideo in pulvere obtectus & in cinere
Pronus-provolutus *ad* te nunc tuáque genua accedo,
Culpam meam deflens, multum autẽ doleo quòd-ſic peccavi:
Heu me miſerum! tu autem propitium ſume animum. (gem.
Sic fatur lacrymans: miſericordia autẽ cepit Omnium-Re-
Hi autem poſtquam talia inter ſe invicem collocuti fuerant,
Iratus Deus affatus eſt Elipham Thamaniten,

(Λίλιω γὸ νεμεσίζεθ') ὁμοκλήσασκέ τε μύθῳ,
Ὦ πόποι, ἢ μάλ' ἐγὼ ἅμα σοὶ ἢ σοῖς ἑτάροισι
Μηνίω ἐκπάγλως, καί μοι χόλῳ ἔμπεσε θυμῷ·
Σχέτλιοι, ὡς παίδεσσιν ἐοικότες ἠπεφάοσδε
Νηπιάχοις, οἷς ἔ τι νόῳ φρεσίν· οὐδὲ κατ' αἶσαν,
Ὡς θεράπων μοὶ Ἰωλῷ, ἐμεῦ πέρι μυθήσασθε.
Ὁππότ' ἀνὴρ ἐθέλει περὶς Δαίμονα φωτὶ μάχεσθαι,
Ὃν τε θεὸς τιμᾷ, τάχα οἱ μέγα πῆμα κυλίδη.
8 Ἀλλὰ πίθεσθε ἢ ὔμμες, ἐπεὶ πείθεσθαι ἄμειτον,
Καὶ λάβετ' ἐξ ἀγέλης ἕρθ' εἰλίποδας ἕλικας βῶς
Ὁπιτάλφα, ἢ ἔπλ' ἀρνειὸς πλεσιμάλλης.
Καὶ ἴτε δὴ πρὸς Ἰωλον, ἵν' ὑμετέρης ἕνεκ' ἄτης
Ἐρδοι· ἱερὰ καλὰ πολυκαίσιον ὀπὶ βωμῷ,
Καὶ θεράπων μοὶ Ἰωλῷ ἐναίσιμον ἐυχετάσθω,
Εἰ πως ἵλαῳ ὔμμιν ἔσ' κεχαρισμένα δ' αὐτὸς
Ἀιεὶ δῶρα δίδωσιν ἐμοὶ, νῦν τ' ὄιδ' ὅπ δώσει.
Τὸν πρὶν κῆρι φίλησα, πίει δέ με ἔξοχα ἄλλων·
Οἱ γὸ ἐμοὶ ὀπιπείθηται, μάλα τ' ἔκλυεν αὐτῷ.
Ἄλλως γ' αὖ ὑμέας τύχ' ἐπαυρήσεσθαι ὀΐω,
Οὐνεκ' ἂρ οὐκ εἰσὶ φρένες ἔμπεδοι, οὐδὲ καὶ αὖσαι,
Ὡς θεράπων μοὶ Ἰωλος, ἐμεῦ πέρι μυθήσασθε.
9 Ὡς ἔφατ· ὠδ' ἀπέθηκε Θεῷ Ἐλιφὰς Θαμανίτης,
Οὐδέ τε Σαυχαίῳ Βελδάδ, Σωφάρ τε Μιναῖος
Ἀλλ' οἱ μὲν δυέεσσι ἢ ἐυχωλῇς ἀγανῇσι
Λοιβῇ τε κνίσῃ τε παραιγωπωλέες ἐθελγεν
Ἀθανάτοιο μήδε· τότε δὴ Θεῷ ἔυχετ' Ἰωλῷ,
Θεῷ μὲν τ' ἐυχετ' Ἰωλῷ, ὁ δ' ἔκλυεν ἐυχομένοιο
Μᾶλλόν μίν τ' ἐφίλησε, καί οἱ χάριν ἐγγυάλιξεν.
10 Ὡς ὁ μὲν ἀμφὶ φίλων ἠεῖπε· Θεὸς δέ οἱ αἰνῆς
Δέσματ' ἔλυσε δύης, ἢ δὶς τόσσ' ὄλβον ὄπασσεν,
Ὅσσ' πρὶν τὸ πρὶν ἐχεσκε, πόρεν δέ οἱ ἄλλοθεν ἄλλα.
11 Αὐτόματοι δ' οἱ πάντες ὁμιλαδὸν ἦλθον ἀδελφεοὶ,
Πᾶσαί τ' αὐτοκασίγνητοι, πολῖται, ἔτι τε,
Οἱ δ' οἱ πεδνότατοι τὸ πρὶν ἢ φίλτατοι ἦσαν,
Ἀιεὶ δ' ἐν δαίτῃσι ἢ εἰλαπίνῃσι παρέσσαν
Αὐτῷ ἐνὶ μεγάροισι, παρημάσησι δ' ἐθελγον
Ὃν νόον, αἰμυλίοις τε λόγοις ἀχος ἐξακέσαντο,
Καὶ παρεμυθήσαντο, ἢ ἔστενον ὅια πέπονθεν,
Οἷά τ' ὀιζύσασκε Θεοῦ ἰότητι μεγήσας,
(Ἔτλη δ' οἷ' ἔπω τις ὀπιζδόνιος βροτὸς ἄλλος)

Ἀργύεια

(Valdè enim indignabatur) objurgavítque dicto,
Papæ! certè admodum ego pariter tibi & tuis ſodalibus
Succenſeo graviter, & mihi ira incidit in animum:
Improbi, adeò pueris ſimiles locuti eſtis
Infantibus, quibus non eſt mens in pectore: neque rectè,
Sicut ſervus meus Jobus, de me verba-feciſtis.
Quoties homo vult adversùs Deum cum viro pugnare,
Quem Deus honorat, ſtatim in eum magnum damnum devol-
At parete & vos, quandoquidem parere *eſt* melius, (vitur.
Et ſumite ex armento ſeptem flexipedes greſſum-ſinuantes bo-
Quàm citiſſimè, & ſeptem arietes villoſos. (ves
Et ite jam ad Jobum, ut veſtræ gratiâ culpæ
Offeratis victimas pulchras ſuper multo-nidore-abundantes
Et ſervus meus Jobus bono-auſpicio oret, (aras,
Si fortè propitius vobis ſim: grata autem ipſe
Semper dona dat mihi, jámque ſcio quòd dabit.
Quem ex corde diligo, honorat verò me maximè omnium:
Qui enim mihi obtemperaverit, valde exaudio illum.
Alioqui ſanè vos ſtatim luituros arbitror,
Quoniam non eſt mens *vobis* ſana, neque rectè,
Sicut ſervus meus Jobus, de me eſtis locuti. (tes,
Sic dixit; neq; non obtemperavit Deo Eliphas Thamani-
Necnon Sauchæus Bildad, Sophárque Minæus:
Verùm hi ſacrificiis & votis placidis,
Libaminéque, nidoréque flectentes mulcebant
Immortalis animum: tum etiam Deum precatus eſt Jobus,
Deum precatus eſt Jobus, is autem audivit precantem,
Magísque ipſum dilexit, & ei gratiam præbuit.
Ità hic pro amicis oravit, Deus autem gravis
Vincula ſolvit calamitatis, & bis tot facultates dedit,
Quot priùs habebat, præbuítque ei alicunde alia.
Ultro autem ei omnes catervatim venerunt fratres,
Omnésque ſorores, affinésque, amicíque,
Quíque ei chariſſimi antea & amiciſſimi erant,
Semper autem in conviviis & feſtis aderant
Ejus in domo, adhortationibúsque demulcebant
Ejus animum, blandísque verbis dolorem ſedabant,
Et conſolabantur, & plorabant qualia paſſus fuerat,
Qualiáq; ærumnosè-tulerat Dei voluntate afflictus, (alius)
(Toleravit autem qualia haudquaquam quis terrenus homo

Argenteum

Ἀργύρεον δ' αὐτῷ καὶ χρύσεον ὅρμον ἔδωκαν
Ἀνδρομάχῃ, ἀγλαὰ δῶρα, καλῆς παραμύθιον ἄκης.
12 Ὡς μὲν Ἰωβος ἔπεμπε μακάρτερος ἢ τὸ πάρος περ,
Διὶ τίσαν ἀφνειός, καὶ δὶς τόσον ὀλβιοδαίμων,
Ὅσσην ἔλπ' ταφρῶτα, θεὸς μεγάλοιο ἔκητι.
Ἦ γὰρ ὁ μὲν πρὶν ἔπιπτε δὶς ἑπτακίλια μῆλα
Πίονα καὶ δασύμαλλα, καὶ ὑψίκροτοί τε κάμηλοι
Δὶς τοσσάκιαι αὖτις ἐν ἐρέσι βουκολέοντο
Θήλειαι τοκάδες, (τὰ δ' ἄρσενα πάντα πέπυκτο)
Ζεύγεα δὶς ἑξ βοῶν πεντήκοντ' εὐρυμετώπων,
Καὶ δὶς ὄνοι πεντηκόσιαι, καὶ θάμμαλα πλείω.
13 Ἀλλὰ καὶ οἱ δέκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
Ἑπτὰ μὲν υἷες ἔσαν, τρεῖς δὲ θύγατρες.
4 Τάων μὲν ῥ' ἐκαλεῖτο περικλυτὴ Ἰεμιμαῖα
Πρώτη, ἐπεὶ νυξ ὤχετ' ὀϊζύος, ἦλυθε δ' ἦμαρ·
Τὴν δ' μέθ' ὁπλοτέρη ἦν Κασίη ἱμερόεσσα,
Κασίη, ἄρωμα καλὸν, ὃν χαρίεσσάτη ὀδμή·
Τὴν δὲ τρίτην ἐκάλεσσαν εὐπλόκαμον Κερενάπυκ,
Ὁππυκὰ οἱ ῥίζεως κέρας ἀγλαὸν ἄρωμ' ἔδωκε.
15 Κάλλεϊ δ' οὐ χαρίεντα τε κἠγασμόφιν εἰνὶ γυναιξὶν
Ἔσκεν, καὶ ῥεῖα μετέφρεπον ἀγκαλύψιν.
Οὐδὲ περικλυτὸν πὶς ἂν ἤθελε παρθενικάων
Θυγατέρεσσιν Ἰώβου ἐπήρατον εἶδος ἐρίζειν·
Τῇσι πατὴρ ἅμ' ὄπασε μὴ σφετέρῃσιν ἀδελφεοῖς
Μοῖραν δασσάμενος, καὶ μυεία δῶκεν ἑέλνα.
16 Αὐτὰρ Ἰωβος ἔπειθ' ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα
Ζωὸς καὶ σὺς εἶδε περιπλομένους ἐνιαυτούς·
Πολλῇ ἐν ἀγλαΐῃφι, καὶ ἀμφιθαλεῖς ἐπὶ παῖδας
Καὶ παῖδας παίδων ἐς τέσσαρας ἄχρι γενέθλας.
7 Ὡς ἄρ' ὅγ' ἀπασίλιν ἶκεν βιότοιο τελευτὴν,
Ὀφέ τ' ἀποπνίσκων, καὶ ἐν ἄκρῳ γήραος ὀλῷ.

ΤΕΛΟΣ.

Argenteum verò nummum ei & aureum monile dederunt
Singuli, ſplendida dona, mali ſolatium damni.
Ità Jobus poſtea felicior quàm antea,
Duplo ditior, & duplo fortunatior,
Quàm erat primùm, Dei magni voluntate.
Certè enim ei erant deinceps bis ſepties-mille oves,
Pingues & villoſæ, & elata-colla-habentes cameli
Bis ter-mille ei in montibus paſcebantur
Fœminæ ſœtæ, (duplicia autem omnia facta erant)
Juga autem boum bis quingenta latas-frontes-habentium,
Et bis aſinæ quingentæ, & poſſeſſiones plures.
Sed & ei decem liberi in ædibus nati ſunt;
Septem quidem filii erant, tres autem bene-comatæ filiæ.
Quarum vocabatur inſignis Jemimæa
Prima, quandoquidem nox præteriit ærumnæ, venit autẽ dies;
Poſt illam autem junior erat Caſſia amabilis,
Caſſia, nomen bonum, cujus gratiſſimus odor;
Tertiam verò vocabant bene-comatam Keren-Happuc,
Quippe ei ſtibii cornu pulchrum nomen dedit.
Pulchritudine autem hæ gratiſsq; ornatæ inter mulieres
Splendebant, & facilè excellebant congregatas.
Neq; finitimarum aliqua poterat virginum
Cùm filiabus Jobi amabili formâ contendere:
Quibus pater unà exhibuit cum ſuis fratribus
Sortem partitus, & innumeras dedit dotes.
Verùm Jobus poſthac centum & quadraginta
Vivens & valens vidit circumvolventes annos
Multo in ſplendore, & utroque-parente-florentes filios,
Et filios filiorum, ad quatuor uſq; generationes.
Ità hic *ad* gratum pervenit vitæ terminum,
Seróque moriens, & in extremo ſenectutis limine.

FINIS.

Nè paucula ſequentes pagellæ vacent, viſum eſt Authori unum aut alterum è Pſalmis Davidicis γεύματος χάριν ſubjungere.

Ψ Α Λ. α'.

1 Τρὶς μάκαρ ἦτος ἀνὴρ ϗ τετρά̃κις, ὅσσῳ ἀλειτέων
Βουλῇ ἒκ ὀπίθησε, ϗ ὃ φρεσὶν ἦσιν ἐθέλχθη
Ὄφρα ϗτ' σφέτερόν τε νόον, μετά τ' ἴχνια βαίνῃ,
Οὐδ' ἔστη ὀλοῇσιν ἁμαρτινόων ἐν ὁδοῖσιν,
Οὐδ' ἐν ἕδρῃ ἧσται ἐμπακίλέων, ἅδε δοώκῳ.
2 Θεσμῷ δ' Ἀθανάτοιο μάλ' ἔνδοθι θυμὸν ἑτέρφθη,
Θέσφατα δ' ἐν φρεσὶ θῆκε διαμπερὲς, εὖ τ' ἐνόησεν
Ἠώιός θ', νύχιός τ', ὅτι μιν γλυκὺς ἵμερος αἱρεῖ.
3 Δένδρεον ὣς δ' ἔστηκε παρὰ ποταμοῖο ῥέεθρα
Ῥιζῃσιν πυκινῇς, ὅθ' ἅλις ἀναβέβρυχεν ὕδωρ,
Καλὸν, τηλεθάον, καρπὸς δέ τε γίγνεται ὥρῃ·
Τῷ δέ κεν ἤποτε φύλλα χαμαὶ πέσοι, ἅδ' ὑπόλοιπο·
Τοῖόν θ' ὅδ' ἀνὴρ ἔασεν, ἐπεί ὁι πάνθ' ἀρετήσει,
Ὅσσ, πι κεν ἐρᾳζοιτο, πολὺς δέ οἱ ἕψεται ὅλβος.
4 Οὐ τιῶοί ῥα ἔασιν ἀτάσθαλοι· ὡς ἢ κονίη,
Ἡ ἄχνη, ἣν στρωφᾶσδον ἐϋστροχάλως κατ' ἄλωάς
Ῥίμφα μάλ' ἔνθα ϗ ἔνθα διεσκέδασ' ἠὲ ἀνέμοιο.
5 Τοὔνεκ' ἄρ ὐ ϛήσουϑ ἀτάσθαλοι εἰνὶ δίκῃσιν,
Οὐτέ ποτ' εἰν ἐσθλῶν ἀγορῇ κακὰ μηχανόωντες.
6 Ὅτι Θεὸς γινώσκει ἐνὶ φρεσὶν ἔργα δικαίων·
Δυστεβέων δ' ἀνδρῶν ἀπό τ' ἔργα ϗ ὄιμος ὀλεῖται.

Ψ Α Λ. ιε'.

1 Ὦ Πάτερ, ὦ βασιλεῦ, ὃς ὑπέρτατα δώματα ναίεις,
Τίς μετά σὸν ἕδος ἕξῃ, ὑπωρόφιός τέ τοι ἔσται
Σεῖο ἐνὶ κλισίῃ; πῆς ἐν ὄρεϊ σῷ ἐραστεινῷ
Ἱερῷ ἐννάετης, ἵνα δ' ἔμπεδον αὖθι μένῃσιν;
2 Ὅς κεν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ, ϗ ἀμύμονα εἰδῇ,
Ὦ, τε δίκη φίλη ὄξι, ϗ ἄσπμα ἔργα μέμηλεν·
Ὅς δέ τ' ἀληθέα μῦθον ὑπὸ κραδίης ἀναφαίνει,
Οὐδ' ἕτερον μὴ κάθδει ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο ϑ βάζει·
3 Οὐδέ π κερτομίας ϗ ἐλέγχεα λάθρ' ἀγορεύει,
Οὐτέ τῳ ἔν κακὸ ἔοργεν ἀταθαλίῃσι νόοιο,
Οὐτέ πινα συγγρεΐσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἐνίπτει
Λωβεύων, ἐπεὶ ϗ ὁι ἐπισβολίη φίλη ὄξι.
4 Τῷδέ τ' ἀνὴρ ἀνυφηλῷ ἐπόψῳ εἴδεϑ ἔῃ,
Καὶ λώϊη, ὡσεί πς ἀπήμπτος μετανάστης·

Τὼ

PSAL. I.

TER beatus hic vir, & quater, qui improborum
Consilio non paruit, & non in animo suo persuasus est
Ut juxta eorum mentem, postque gressus (eorum) ambulet;
Neque stetit perniciosis peccatorum in viis,
Nec in cathedra sedit derisorum, nec consessu.
Lege autem Immortalis valde intus in animo delectatur,
Oracula autem divina in mente reponit jugiter, benéq; perpendit
Interdiu, noctúque, quoniam eum suavis (illorum) cupido occupat.
Arbórque veluti stat juxta fluvii decursus
Radicibus densis, ubi abundè scaturit aqua,
Pulchra, floréscens, fructus autem (ejus) nascitur in tempore,
Ejus autem nunquam folia humi decident, neque peribunt:
Talis hic vir erit, quandoquidem ei omnia bene-succedent,
Quodcunque operetur, multa autem eum comitabitur prosperitas.
Non tales unquam sunt improbi, sed ut pulvis,
Aut palea, quam turbinatim rotundas per areas
Celeriter admodum huc illuc dispergit vis venti.
Idcirco non stabunt improbi in judicio,
Nec unquam in bonorum concilio mala machinantes:
Quoniam Deus cognoscit in animo opera justorum;
Impiorum autem hominum opera & via peribunt.

PSAL. XV.

O Pater, ô Rex, qui supremas domos habitas,
Quis tecum sedem habebit, & sub-tecto tuo erit
Tuo in tabernaculo? quis in monte tuo amœno
Sacro incola, ut & firmiter ibi maneat?
Qui inculpatus ipse fuerit, & inculpata noverit,
Cui & justitia chara est, & æqua opera curæ-sunt,
Qui & verum sermonem ex corde declarat,
Nec aliud occultat in animo, aliud autem dicit;
Neque convitia & opprobria clanculum loquitur,
Nec cuiquam igitur mala fecit præ improbitate mentis,
Nec cuiquam odiosis contumeliis animum incessit
Convitians, quandoquidem haud ei maledicentia grata est.
Ei autem homo vilis despicabilis videtur esse,
Et propudium, tanquam aliquis contemptibilis exul;

Illos

Τὰς ἢ μάλιστα πίει, ὅσσην ὑπὸ ὀζῷ θεμέλης·
Τοῖο καὶ ὅρκια πιστὰ μάθε, ἐπεὶ ἄρ κεν ὀμόσσῃ,
Οὐδ' ἐπορήσει, εἶ γάρ κε πῆμα πύρσῃ.
Οὐδέ τι δώσειν, ἵνα πλεῖον μετόπιθε λάβῃσιν,
Ἐκ φιλοκερδείης, καὶ ἀεικέα μισθὸν ἄρηται,
Οὐ ἕνεκ' ἀργυρείοιο, τὸ καὶ πρωκτέων γέρας ὄζει·
Οὐδέ τι δωροδόκῳ σκολιὰς ἔκρινε δίκησας,
Οὐδέ γε πιθῆς εἵνεκ' ἀμύμονα σίνατο φῶτα,
Ἀλλὰ καὶ ὡς νηπιάχοις δίκλιν ἰθύνεσκε ἔπεσσιν.
Ὅς τοῖος, τά τ' ἔρεξεν ἀνὴρ, ὅδε νωλεμὲς αἰεὶ
Σπήσεται ἀσφαλέως, ἔσεται δέ τε ἀσυφέλικτος.

ΨΑΛ. κγ'.

Ποιμὴν μοι θεός ἐστιν, ὁ δ' ἐκλυκέως με κομίζει·
Οὐ τέ ποτ' ἔν βρώμῃς δηλήσομαι, οὔτέ τοι ἄλλῳ
Ἐν χλοερῇσι νομοῖσι, καὶ ἐν νεοθηλέι πίῃ
Ἔνθα μ' ἄγων ἀνέπαυσεν, ἐπ' ὕδασιν ἥκα ῥέουσιν.
Πολλάκι μοι ζώγρησε κακῶς κεκαφηότα θυμὸν,
Ἀν δ' ὄιαγε ψυχὴν ὀλιγοπελέστοιο κατ' ἔμπης·
Ἡδέ μοι ἡγεμόνευσεν ἐν ἰθείῃσιν ἀταρποῖς
Οὕνεκ' ἐνόματος, καί τ' ἔπλετο πομπὸς ἀπήμων.
Εἰ δ' ἂν ἀγὼ ἄγκεα βαίνω ἐνὶ ζόφῳ ἠερόεντι,
Ἠ σκιὴ ἀλωμένη ναίει μέλανος θανάτοιο,
Ἀλλ' οὐδ' ὣς τι κακὸν δείσω φρεσὶν, οὐδέ τι λίην
Ταρβήσω, ὅτι σὺ ξυὼ ἐμοὶ ἅμα· σεῖο δ' ῥάβδος,
Σκηπάνιόν τε τεὸν μέγα μοι παραμύθιον ἔσται.
Δαῖτα δέ μοι προπάρεσθεν ἐφώπλισας, ἠδὲ τράπεζαν
Εἰδαλα πόλλ' ὀπάζεις, πόλλ' ἄλγεα δυσμενέεσσιν,
Οἱ κέ με λάθωσιν θαλέων ἐμπλησάμενον κῆρ.
Ἔχρισας κεφαλήν μου, ἰδ' ἤλειψας λίπ' ἐλαίῳ·
Πλεῖον ἐμοιγε δέπας καὶ ὀπιστερὲς ἠδέ οἶνε
Ἔπλεθ', ὑπερχειλής τε κύλιξ, μεθύουσα ποτῆτι.
Ἦ μοι ἐνηείη ἐλεημοσύνη τ' ἐραλεινὴ
Ἕψονται φύλακες καὶ ὀπάονες ἤματα πάντα
Ἕως ὅτι πέρ ζωοῖσι μετέσσομαι· ἐν δ' Θεοῖο
Δώμασιν οἰκήσω, μηκέω δέ τε νωλεμὲς αἰεί.

Illos autem maximè honorat, quibus mens eſt pia:
Cujus etiam juramenta fida manent, poſtquam juraverit,
Neque pejerabit, etiamſi (ideò) in damnum inciderit.
Nec aliquid dedit, ut plus poſteà accipiat,
Ex amore-lucri, & indecoram mercedem referat
Suæ pecuniæ cauſâ, quod & fœneratorum præmium eſt.
Nec muneribus-corruptus obliqua decrevit jura,
Neque pro pretio inſontem læſit virum,
Sed etiam gratis adeò jus rectiſſimè dixit.
Qui talis (eſt) & hæc facit vir, ille in perpetuum ſemper
Stabit firmiter, erítque immotus.

PSAL. XXIII.

PAſtor meus Deus eſt, ille autem diligenter me curat:
Nec unquam igitur victu indigebo, nec ullâ aliâ re.
In viridantibus paſcuis & in recens-florenti gramine
Illuc me ducens requieſcere facit juxta aquas leniter fluentes.
Sæpe mihi recreavit ægrè anhelantem ſpiritum,
Reduxit autem animam langueſcenti licet:
Et mihi viam-præivit in rectis ſemitis
Sui nominis gratiâ, & fuit dux-itineris fauſtus.
Etſi per vallcs incedam in tenebris obſcuris,
Ubi umbra dira habitat atræ mortis,
Verùm neque ſic aliquid mali metuam in animo, neq; admodum
Pavebo: quia tu mecum unà (es): tua autem virga,
Baculúsq; tuus magnum mihi ſolatium erunt.
Epulas autem coram me apparâſti, & menſam,
Edulia multa apponens, multos dolores inimicis,
Qui me viderint deliciis replentem cor.
Unxiſti caput meum, & illeviſti pingui oleo;
Plenum mihi poculum, & coronatum ſuavi vino
Eſt, & ad labra-uſque-repletus calix, inebriatus potu.
Certè me bonitas, miſericordiáque amabilis
Sequentur cuſtodes & comites omnibus diebus
Quamdiu adhuc inter vivos fuero: in Dei autem
Domo habitabo, manebóque in-perpetuum úsque.

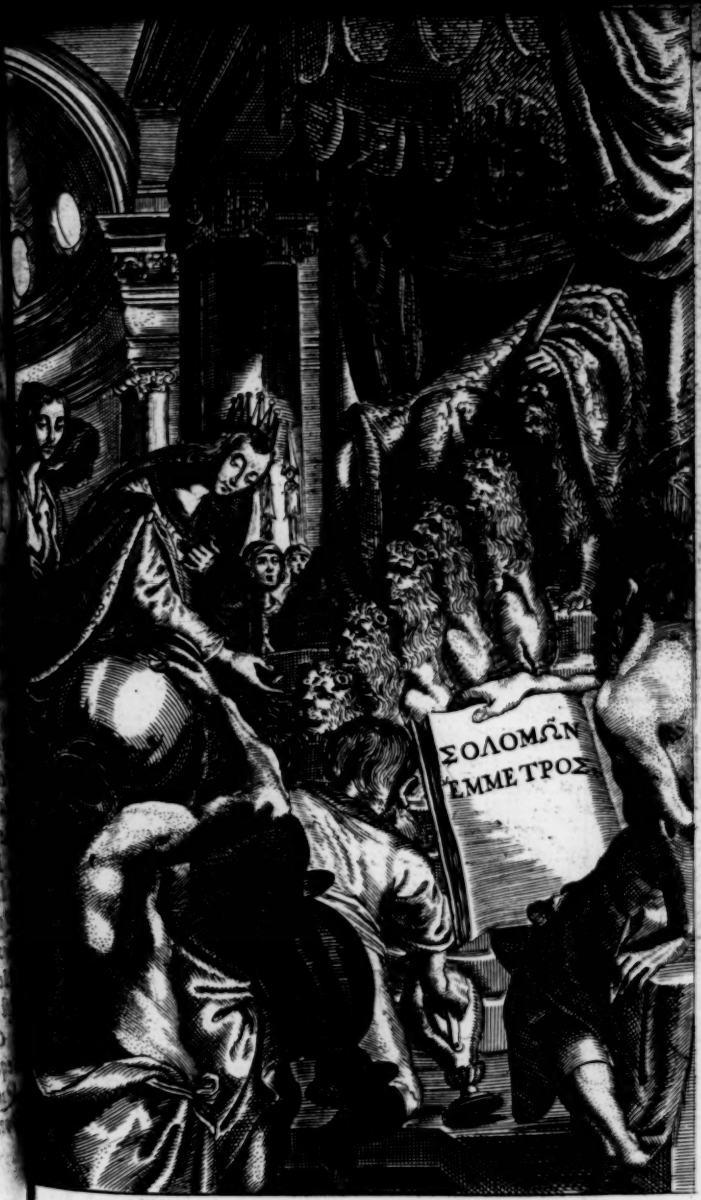

CANTABRIGIÆ.
Officina *Rogeri Danielis*, almæ Academiæ Typographi. 1646.
W. M. sculp.